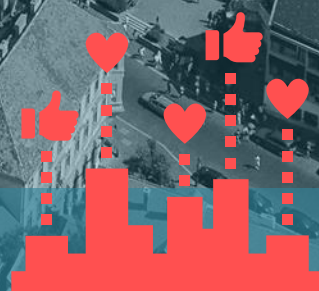

BUDAPEST

OTTHON BUDAPESTEN

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
III. STRATÉGIAI MUNKARÉSZ 2021. ÁPRILIS

MEGBÍZÓ: BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATA
SZAKMAI IRÁNYÍTÓ: BUDAPEST FŐVÁROS FŐPOLGÁRMESTERI HIVATAL
VÁROSTERVEZÉSI FŐOSZTÁLY Erő Zoltán főépítész, Maczák Johanna,
Garay Márton, Mátrai Réka, Szűcs Máté
FŐPOLGÁRMESTERI IRODA Balogh Samu Márton, Timár Benedek

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS:

Szerzők: BFVT Kft.
Albrecht Ute
területrendező tervező – vezető településtervező,
okl. építészmérnök
TR 01-0517, TT/1É 01-0517

András István
területrendező tervező – vezető településtervező,
okl. építészmérnök
TR 01-0525, TT/1É 01-0525

Bedőcs Bernadett
okl. geográfus

Fonyódi Mariann PhD
okl. építészmérnök, urbanista
É, TT 01-3519

Teremy Viktória
okl. településmérnök
TT 01-6760

Közreműködött:

Balla Mariann
okl. építészmérnök, urbanista
É, TT 01 – 4620

Bindl Balázs
okl. településmérnök

Horváth Ábel
okl. településmérnök

Ökrös László
okl. településmérnök

Fejes Mónika
okl. településmérnök

Serf Dorottya Tekla
okl. településmérnök

Sziki Nóra
okl. településmérnök

Szilágyi Eszter
okl. településmérnök

Varga Dóra
okl. településmérnök

TERMÉSZETI KÖRNYEZET:

Szerzők: BFVT Kft.
Tatai Zsombor
okl. tájépítészmérnök
TK 13-1430

Niedetzky Andrea
okl. tájépítészmérnök
TK 01-5152

Szőke Balázs
okl. tájépítészmérnök

Zétényi Dávid
okl. tájépítészmérnök,
ipari környezeti szakmérnök
TK 01-5307

INFRASTRUKTÚRA:

Szerzők: BFVT Kft.
Pető Zoltán
okl. építőmérnök, közlekedéstervező
Tkö 01-2321

Becsák Péter
okl. építőmérnök, közlekedéstervező
Tkö 01-10856

Orosz István
okl. villamosmérnök, mérnök-közgazdász
TE 01-67717, TH 01-67717

Szabó Krisztián
okl. építőmérnök
Tv 01-16166

TÉRINFORMATIKA:

BFVT Kft.
Pizág Csaba
építőmérnök, térinformatikai szakmérnök

GAZDASÁG:

Szerzők: BFVT Kft.
Bedőcs Bernadett
okl. geográfus

TÁRSADALOMTUDOMÁNY:

Szerzők: Csizmady Adrienn
szociológus
Erdélyi Tea
szociológus

TARTALOM

BEVEZETŐ	1
A STRATÉGIA KÉSZÍTÉSÉNEK HÁTTERE	3
Mi az ITS?.....	3
Hogy készült az ITS?	3
MI TÖRTÉNIK AZ ITS ELFOGADÁSA UTÁN?.....	4
1 CÉLOK	6
1.1. JÖVŐKÉP	6
1.2. CÉLRENDSZER	7
STRATÉGIAI CÉLOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	8
1.3. OPERATÍV CÉLOK	10
→ I. ESÉLYTEREMTŐ BUDAPEST	11
HELYZETKÉP	11
CÉLKITŰZÉS.....	13
I.A. // A MEGFIZETHETŐ ÉS JÓ MINŐSÉGŰ LAKHATÁS FELTÉTELEINEK BŐVÍTÉSE	16
I.B. // AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS FELTÉTELEINEK JAVÍTÁSA	17
I.C. // MINŐSÉGI SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK BIZTOSÍTÁSA	18
I.D. // A SZEGÉNYSÉG ÉS A TÁRSADALMI EGYENLŐTLENSÉGEK CSÖKKENTÉSE	19
I.E. // A KÖZTEREK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK AKADÁLYMENTES ÉS BIZTONSÁGOS HASZNÁLATA	20
I.F. // BEFOGADÓ ÉS EGYÜTTMŰKÖDŐ BUDAPESTI KÖZÖSSÉG ÉPÍTÉSE	21
A CÉLOK ELÉRÉSE.....	22
ZÁSZLÓSHAJÓ PROGRAM	24
LAKHATÁS MINDENKINEK	24
→ II. ZÖLD BUDAPEST	26
HELYZETKÉP	26
CÉLKITŰZÉS.....	28
II.A // KIS TÁVOLSÁGOK VÁROSA	31
II.B // FENNTARTHATÓ KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE	32
II.C // EGÉSZSÉGES UTCÁK ÉS VÁROSI TEREK	33
II.D // TERMÉSZETI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE, ZÖLDFELÜLETEK FEJLESZTÉSE	34
II.E // ENERGIAHATÉKONYSÁG NÖVELÉSE, KLÍMAVÉDELEM	35
II.F // FENNTARTHATÓ VÁROSÜZEMELTETÉS	36
A CÉLOK ELÉRÉSE.....	37
ZÁSZLÓSHAJÓ PROGRAM	39
PESTI FONÓDÓ VILLAMOSHÁLÓZAT	39
→ III. NYITOTT BUDAPEST	42
HELYZETKÉP	42
CÉLKITŰZÉS.....	44
III.A // EGYÜTTMŰKÖDÉSEN ALAPULÓ VÁROSFEJLESZTÉS	47

III.B // KOMMUNIKÁCIÓ ÉS VÁROSMARKETING MEGÚJÍTÁSA	48
III.C // ÜGYFÉLKÖZPONTÚ VÁROSI SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉS	49
III.D // KORSZERŰ ADATGAZDÁLKODÁS ÉS DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS GYORSÍTÁSA	50
III.E // INNOVÁCIÓ ÉS SZERVEZETFEJLESZTÉS A FŐVÁROSI SZOLGÁLTATÁSOKBAN	51
III.F // FENNTARTHATÓ TURIZMUS, MEGÚJULÓ KULTURÁLIS ÉS REKREÁCIÓS SZOLGÁLTATÁSOK ..	52
A CÉLOK ELÉRÉSE	53
ZÁSZLÓSHAJÓ PROGRAM	55
RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS	55
1.4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	56
2 BEAVATKOZÁSOK	61
2.1 AKCIÓTERÜLETEK	64
ÉLHETŐ BELVÁROS	64
PROGRAMOK	66
KÉK-ZÖLD HÁLÓZAT	68
PROGRAMOK	70
VÁROSFELJESZTÉS A BARNAMEZŐS TERÜLETEKEN	72
2.2. FINANSZÍROZÁS ÉS ÜTEMEZÉS	74
PÉNZÜGYI TERV ÉS ÜTEMEZÉS	74
I. ESÉLYTEREMTŐ BUDAPEST	78
II. ZÖLD BUDAPEST	80
III. NYITOTT BUDAPEST	89
3 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	91
3.1. A SZEGREGÁCIÓ MÉRSÉKLÉSE	93
3.2. A SZEGREGÁCIÓS HATÁSOK KIVÉDÉSE	94
4 MEGVALÓSÍTÁS	95
4.1. A MEGVALÓSÍTÁS SZERVEZETI KERETEI	95
4.2. EGYÜTTMŰKÖDÉS A MEGVALÓSÍTÁSBAN	97
EGYÜTTMŰKÖDÉS A KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOKKAL	97
EGYÜTTMŰKÖDÉS PEST MEGYEI ÖNKORMÁNYZATÁVAL ÉS A MEGYEI TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOKKAL	98
4.3. MONITORING RENDSZER	99
4.4 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	101

BEVEZETŐ

- » Budapest több mint 1,7 millió ember lakóhelye, gazdag történelme, építészeti öröksége, kulturális kínálata, pezsgő mindennapi élete és nem utolsósorban az itt élő emberek teszik sokszínű, egyedi és vonzó várossá, ami az utóbbi évek turisztikai vendégforgalmának növekedésében is visszatükröződött.
- » Az elmúlt öt évben mégis egy erős kiköltözési hullám szemtanúi lehettünk, 2015 és 2019 között 60 ezer fővel többen költöztek Budapestről Pest megyébe, mint ellenkező irányba. Az okok között első helyen a fővárosnál olcsóbb, megfizethetőbb lakhatás és a kertvárosias, zöldebb környezet szerepel. Budapesten az önkormányzati bérlakások aránya a fővárosi lakásállományon belül kevesebb mint 5%, a piacon bérelhető lakások ára sokak számára megfizethetetlen, és az elmúlt években tapasztalható drasztikus áremelkedés miatt a saját tulajdonú lakás megszerzése is egyre elérhetetlenebbé válik. A Budapesttel szoros napi kapcsolatban lévő várostérség – melynek népessége ma már megközelíti az 1,3 millió főt – nemcsak a budapestiek, hanem az ország többi részéről költözők számára is megfizethetőbb alternatívát kínál. A fővárosi lakáspolitikája célja ezért az, hogy a 2020-2040 közötti időszakban a megfizethető lakásszektor jelentős mértékben növelje, és az európai nagyvárosok (Bécs, Amszterdam, Brüsszel stb.) átlagához közelítsen, ahol a három szektor (megfizethető bérlakás, magánbérlakás, tulajdonos által lakott lakás) aránya 30%-30%-40%. A fővárosi lakásállomány ütemezett megújulása és a megfelelő – árakat is befolyásoló – lakáskínálat kialakulásához évente legalább hétezer új lakás építésére lenne szükség. Cél, hogy a megfizethető lakások száma a Fővárosi Önkormányzat által kezdeményezett új lakásmoделlek elterjesztésével mintegy 45-75 ezer lakással bővüljön 2027-ig.
- » Az erősödő kiköltözés következményeivel nap mint nap szembesülünk: a napi ingázók és a személygépjárművek számának együttes emelkedése a korábnál sokkal nagyobb mértékben terheli Budapest közútjait, torlódást, zajt, szennyezést és parkolási problémákat okozva, és mindez tovább rontja a városi életminőséget.
- » Annak érdekében, hogy a szuburbanizáció és a térbeli terjeszkedés erősödését, az utazási szükségletek növekedését megállítsuk – de legalább lassítani tudjuk – olyan fejlesztésekre és intézkedésekre van szükség, amelyek **Budapestet újra vonzó lakóhellyé** teszik. Ehhez **a társadalom széles rétegei számára elérhető, megfizethető lakhatás mellett egészséges, zöld környezetre, élhető és étellel teli városrészek kialakítására van szükség**, ahol a mindennapi szükségletek többsége kis távolságban, autóhasználat nélkül, kerékpárral, gyalog vagy környezetbarát közösségi közlekedéssel elérhető. Ez azt jelenti, hogy nemcsak az ingázás okozta autóforgalmat, hanem a budapestiek autóhasználatát is csökkenteni kell, hogy élhetőbbek legyenek közterületeink, több zöldfelületet alakíthassunk ki a városban. A kevesebb és alacsonyabb károsanyag kibocsátással járó mobilitás, a lakások energiahatékonyságának növelése, a zöldfelületek, parkok fejlesztése hozzájárul ahhoz, hogy Budapesten jobb legyen a levegő minősége, de helyi választ ad – az egyébként globális kihívásként mindenhol jelentkező – klímaváltozás kezelésére is.
- » A belvárost övező, felhagyott gazdasági és városüzemeltetési területekből összeálló barnamezős térség jó lehetőséget biztosít az új lakóterületek és városi zöldterületek fejlesztésére, például értékű új ökövárosrészek kialakítására. A többnyire magán- és állami tulajdonban lévő területeken a jövőben az emberléptékű sűrűsége és városképi illeszkedésre, a minden értelemben érvényes magas minőségre

és a vegyes funkciók kialakítására kell törekedni. Ezzel a város beépített területei újrahasznosulnak, a zöldmezős, alacsony sűrűségű, szolgáltatásokkal drágábban kiszolgálható terjeszkedés helyett a város üzemeltetése is fenntarthatóbbá válik.

- » Budapest Magyarország fővárosaként az ország kulturális, oktatási, közigazgatási és szolgáltatási központja, a nemzetközi turizmus fő célterülete. Gazdasági súlya, a kutatás, fejlesztés és innováció terén betöltött szerepe jóval meghaladja a népességarányát. Budapest egyben az európai városhálózat fontos tagja, az itt koncentrálódó humántőke és a csomóponti elhelyezkedés számos előnyt kínál az üzleti és tudományos tevékenységek, a nemzetközi vállalatok és intézmények számára. Budapest gazdasági növekedésében nem a mennyiségi, azaz a növekvő népességszámból adódó hatások fognak dominálni, hanem a minőségi tényezők: az életminőség összetevői, a humántőke rendelkezésre állása, az együttműködések és kapcsolatok minősége, mely kihat a termelékenységre, hatékonyságra, a magas hozzáadott értékű ágazatok növekedésére, vonzóvá téve a fővárost a vállalkozások számára. A **jól szervezett, megbízható működési környezet** egyaránt szolgálja a lakosokat és a gazdaság szereplőit, a **sokszínű, inspiráló és magas életminőséget nyújtó város** pedig képes megtartani népességét, vonzó a fiatal, képzett munkaerő számára, támogatja az ötletek megszületését és megvalósítását.
- » A fővárosi magas átlagjövedelmek nem teszik statisztikailag láthatóvá a növekvő társadalmi különbséget. Budapest gazdasági növekedése azonban csak fenntarthatóan és a társadalom szétszakadásának elmélyülése nélkül lehet sikeres, ehhez kell minél szélesebb körben elérhetővé tenni azokat a lehetőségeket, amelyekkel a budapestiek a növekedés részesévé válhatnak. Ez főként a munkaerőpiacon való részvétel képessége, amihez hozzájárul a megfelelő képzettség és képességek elsajátítása, valamint a jó fizikai és mentális egészségi állapot megőrzése. Magyarország és Budapest lakosainak egészségi állapota, a korai halálesetek aránya az egyik legrosszabb az Európai Unióban. Budapest jövőképében fontos elem, hogy lakosai időben hozzáférjenek a megfelelő diagnosztikai szolgáltatásokhoz, a betegségek kezelése minél hamarabb megkezdődjön, s ehhez az eszköz, humán és egyéb infrastrukturális feltételek a kor színvonalának megfelelő minőségben rendelkezésre álljanak. Mind az egészségmegőrzésben, mind a hátrányos helyzet kialakulásában, továbbörökítésében a megelőzést és a korai beavatkozás szerepét kell növelni.
- » Az egyre gyorsabb ütemű technológiai fejlődés és digitalizáció átalakítja mindennapi életünket, amelynek eredményeként új elvárások és új lehetőségek jelennek meg a város működésére, szolgáltatásaira nézve is. A digitális eszközök megfelelő alkalmazása és az innovatív megoldások olyan környezeti, társadalmi, életminőségi és gazdálkodási kihívások kezelésére kínálnak új eszközöket, mint a klímaváltozás, a levegőszennyezettség, a városi közlekedés újragondolása, a növekvő számú időskorú lakosság életvitelének támogatása, az egészségmegőrzés segítése és a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklése.
- » A 2020-ban Magyarországot is elérő COVID-19 járványhelyzet Budapest lakosainak életében, vállalkozóinak és önkormányzatainak működésében óriási bizonytalanságot és nehézséget okozott. Gyakorlatilag egyik napról a másikra tapasztalhattuk meg, hogy máshogy élünk, dolgozunk, tanulunk, megváltoznak a fogyasztási szokásaink. Mindez a város működésével szembeni elvárásokra és a városi terek használatára is hatással volt. A következő években meginduló fejlesztéseknek az újakezdés mellett támogatniuk kell Budapest felkészültségét a jövő hasonló kihívásaira, ebben a zöld átállás és a digitalizáció mellett a városi közterületek szerepének, funkcióinak újraértelmezésére is szükség van.
- » Annak érdekében, hogy Budapest magas színvonalon meg tudjon felelni fővárosi státuszából és méretéből adódó feladatainak, lakosainak életminőséggel szembeni jelenlegi és jövőbeli elvárásait

Budapest jövője a városlakók szerint

A stratégia készítésénél a város lakóit is megkérdeztük arról, hogy milyen városban szeretnének élni, dolgozni, tanulni a jövőben. A fővárosiak egy emberközpontú, tiszta és zöld Budapest jövőképet fogalmaztak meg, ahol magas minőségű szolgáltatások segítik a mindennapi életet, amelyekhez mindenki egyenlő eséllyel hozzáfér.

A jövő Budapestje egy olyan város, ahol mindenki – lakos, vállalkozás és vendég – otthon érzi magát, ami biztonságot nyújt, ahol mindenkinek esélye van a jó életre, tehetsége kibontakoztatására, ahol segítséget kap, ha nehéz élethelyzetbe kerül. A jövő Budapestje mindenki számára elérhető lakhatást biztosít, az egészség megőrzésének feltételei adottak, az emberek figyelnek egymásra, nyitottak és toleránsak.

teljesíteni tudja és a nemzetközi városhálózat elismert tagja, a városok közötti verseny sikeres szereplője legyen, összehangolt, együttműködésen alapuló fejlesztési folyamatra van szükség. A közös jövőkép megvalósításában is új utat választunk: több lehetőséget adunk arra, hogy a városlakók is bekapcsolódhassanak a környezetüket érintő döntésekbe, a városi szolgáltatások fejlesztésébe.

- » Ebben az együttműködésben a Fővárosi Önkormányzat vezető szerepet vállal, s bár az elmúlt évek alatt hatásköre, feladatai és gazdálkodási mozgástere egyaránt szűkült, a városlakók választott testületként legfontosabb céljának azt tekinti, hogy nap mint nap javítsa Budapest működését, szolgáltatásait és környezeti minőségét, segítse lakóit és az itt működő vállalkozásokat céljaik elérésében, mindenkinek esélyt adjon az egészséges, tartalmas, biztonságos életre.
- » Budapest településfejlesztési politikájában ezért olyan egyensúlyt kell teremteni, amelyben a város adottságainak és lehetőségeinek megfelelően válaszol az előtte álló kihívásokra, megtalálja a fejlődés dinamikus és egyben fenntartható arányait, a megőrzés és a fejlesztés, a célszerűség és a humanitás harmóniáját. A víziót és a középtávú stratégiát a konkrét projektek, programok megvalósítása követi. Ehhez figyelembe kell venni a városfejlesztésre jutó pénzügyi erőforrások rendelkezésre állását, így a nagy léptékű infrastrukturális beruházások mellett a korábbiaknál nagyobb szerepet kapnak a kis költségigényű, innovatív, gyakran kísérleti jelleggel megvalósuló, de nagy társadalmi haszonnal járó vagy strukturális változásokat elindító beavatkozások.

A STRATÉGIA KÉSZÍTÉSÉNEK HÁTTERE

MI AZ ITS?

- » Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) Budapest városfejlesztésének 2027-ig szóló fő dokumentuma. Azokat a fejlesztési irányokat jelöli ki, ahol a Fővárosi Önkormányzat vezető és kezdeményező szerepet vállal, a legfontosabb kihívásokra, problémákra kíván a beavatkozások együttesével, új szemlélettel megoldást adni, lényeges változásokat elérni. Ez egyben azt is jelenti, hogy az ITS részleteiben nem tér ki minden szolgáltatási területre és az összes – a napi működéssel összefüggő karbantartási, felújítási és operatív – feladatra.
- » Az ITS felépítése a vonatkozó jogszabályban¹ előírt tartalmi követelményeknek megfelelően kijelöli a stratégiai célokat és az ezek elérését szolgáló programokat és kulcsprojekteket, külön fejezetben bemutatva ezek területi vonatkozásait; összegzi a megvalósítás feltételrendszerét, a nem fejlesztési jellegű egyéb fővárosi intézkedéseket.
- » Az ITS-ben lefektetett célok biztos igazodási pontot jelentek középtávon, alapvetően ezek elérése érdekében történik a projektek kiválasztása, a források célzott felhasználása. Az operatív célok a helyzetértékelés és a társadalmi egyeztetés alapján kijelölt legfontosabb fejlesztési területek, ahol változásra, változtatásra van szükség.
- » A ténylegesen megvalósítható projektek száma és típusa nagymértékben függ a rendelkezésre álló erőforrásoktól és a mindenkori jogi környezettől. Erre vonatkozóan a stratégiakészítés időszakát a korábbiaktól is több bizonytalanság övezte: nem zárult le a következő hétéves uniós pénzügyi ciklus forrástervezése, a 2020-ban Magyarországon is megjelenő COVID-19 járvány gazdaságra, társadalomra gyakorolt hatása – a ma már ismert, kezelést igénylő következményeken túl – sok szempontból még nehezen előrelátható. A Fővárosi Önkormányzat 2019-ben megválasztott új vezetésének a gazdálkodását érintő jelentős kormányzati elvonások mellett kezelnie kell a közszolgáltatásoknál keletkező bevételkiesést és a többletfeladatokat is finanszíroznia kell. A fővárosi gazdaság járványhelyzet utáni talpra állásának üteme, az önkormányzati gazdálkodást érintő folyamatos változások alapvető hatással lesznek a következő években arra, hogy milyen léptékű fejlesztésekhez tud a Fővárosi Önkormányzat forrást biztosítani.

HOGY KÉSZÜLT AZ ITS?

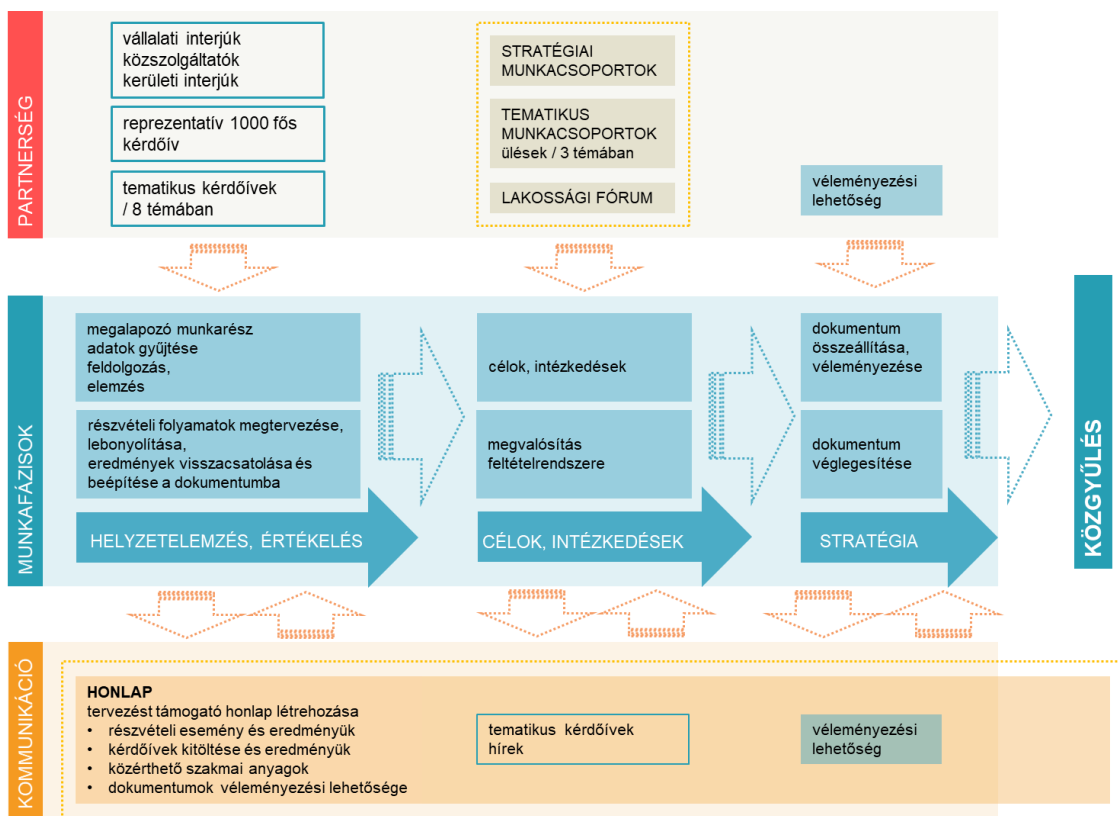
- » Az ITS – az okos város módszertanhoz is illeszkedve – új szemlélettel készült, amelynek középpontjában az emberek állnak. A szolgáltató, nyitott, demokratikusan működő város nemcsak meghallgatja, felméri a lakosok igényeit, hanem az embereket is bevonva, közösen fejleszti ki a megoldásokat, építi a közösség

---

¹ 314/2012. (XI. 8.) Korm. Rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről

kreatív energiáira, ötleteire, együttműködik a megvalósításban az érdekeltekkel. Ebben a folyamatban a Fővárosi Önkormányzat mindenkire partnerként tekint politikai, vallási, szexuális hovatartozása, egészségi állapota, kora, valamint kulturális háttérétől és jövedelmi helyzetétől függetlenül.

- » Az ITS épít a főváros ágazati terveire, a közszolgáltatásokat végző vállalatoknak stratégiájára, amelyek részletesen tartalmazzák a megvalósításhoz szükséges erőforrásokat, projekteket az egyes területeken. Az ITS egyben visszahat ezekre a tervekre, kijelölve a stratégiaiag fontos, közös irányokat. A tervezésről rendelkező jogszabály tartalmi követelményeinek megfelelően részletes helyzetfeltárás és értékelés készült a stratégia megalapozásaként, amit kiegészített egy 1.000 fős reprezentatív mintával készült közvéleménykutatás is.
- » A részvételi tervezés különböző eszközeinek alkalmazása a stratégiakészítés folyamatának része volt. A COVID-19 járványhelyzetben a személyes találkozások mellett nagyobb szerepet kapott az interneten keresztül történő kommunikáció, az interjúk, műhelymunkák nagy része, sőt a lakossági fórumok is a korábbi gyakorlattól eltérően az online térben valósultak meg. A szakmai és civil szervezetekkel való együttműködés három – zöld, nyitott és esélyteremtő város – téma köré szerveződött, a több körben megtartott közös munka eredményei hozzájárultak az intézkedések tartalmának, a stratégia szemléleti alapvetéseinek kialakításához. Az eredményeket és a bekapcsolódás, véleménynyilvánítás lehetőségét a szélesebb körű nyilvánosság számára egy külön erre a célra létrehozott honlap támogatta. A városlakók a honlapon található kérdőív segítségével nyolc tématerülettel kapcsolatban (életminőség, klímaváltozás, környezeti kihívások, közlekedés, lakhatás, részvételiség, épített és természeti környezet, esélyegyenlőség) mondhatták el véleményüket. A három tematikus munkacsoport munkája, a rendezvények és a kérdőívek feldolgozott eredményei szintén felkerültek a honlapra.
- » Az ITS a partnerségi szabályok betartásával, Pest megye önkormányzata, a fővárosi kerületi önkormányzatok és a szomszédos agglomerációs települések, valamint az illetékes államigazgatási szervek véleményének és adatszolgáltatásának feldolgozásával készült.

MI TÖRTÉNIK AZ ITS ELFOGADÁSA UTÁN?

- » Annak érdekében, hogy az önkormányzat a napjainkban tapasztalható felgyorsult változások kezelésére megalapozott és rugalmas válaszokat tudjon adni, szervezeti fejlődésre, a döntéshozatal minőségét támogató folyamatokra van szükség. A fejlesztési környezetben zajló változásokat, a szükségleteket, igényeket, erőforrásokat, a megvalósított projektek hatásait követni, mérni és elemezni kell. A

monitoring eredményei segítenek a stratégia operatív fejlesztési céljainak finomhangolásában, a projektek ütemezésének megtervezésében. Az ITS megvalósításával kapcsolatos döntéseket a Közgyűlés hozza meg, a projektekhez kapcsolódó döntés-előkészítésért a Főpolgármesteri Hivatal és a fővárosi vállalatok vezetői szintje felel.

- » A stratégiai célok eléréséhez azonban nemcsak a Fővárosi Önkormányzat tervezett fejlesztéseire, hanem a város intézményeinek, lakosainak, vállalkozásainak és a városfejlesztésben érdekelt széles körének aktív szerepvállalására is szükség van.

KEZDJÜNK EL KÖZÖSEN!

Számítunk a véleményére!

Budapest közös ügyünk, együtt kell látnunk, milyen városban szeretnénk élni és milyen lépéseket szükségesek ehhez. Ebben a folyamatban fontos elem az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) kidolgozása, amely olyan célokat és intézkedéseket tartalmaz, melyekből a Duna-partjánk szorosabb kapcsolódna a városhoz. A stratégia 7 éves távlatban foglalja össze a város különféle tématerületeit és fejlesztési lehetőségeit a közlekedéstől a vállalkozásokig és a levegőtisztaság vagy kulturális kérdésekig.

SÓVÉBEN AZ ITS-RÓL

Budapest Integrált Fejlesztési Program

Elkészült és véleményezhető a BIFP

November során véleményezhető a Budapest Integrált Fejlesztési...

Tematikus munkacsoport találkozók eredményei 2020. október 13-14.

Záró szakaszához ért az ITS tervezése

A harmadik körös tematikus munkacsoport találkozók ismét...

Fogalomtár a Budapest Integrált Fejlesztési Programhoz

Rövid információk és további részletek a legfontosabb, a...

Tematikus munkacsoport találkozók eredményei 2020. szeptember 2-4.

Hogyan tovább tematikus munkacsoportok?

Online zajlottak a TMCS-k 3. körös egyeztetései 2020. októbe...

Célok finomhangolása és projektötletek

A második körös tematikus workshopokon az intézkedési...

Közlekedéssel kapcsolatos kérdőív eredményei

Budapest közlekedésében legjobban a növekvő környezeti...

AZ ITS TERVEZÉSÉNEK FOLYAMATA

Offline események

2020. május 19.
Előzetes lakossági tájékoztató fórum
A tervezési módszertan és a társadalmastudományi folyamat bemutatása

2020. július – szeptember
Tematikus szakmai munkacsoport találkozók (9 db)
Helyzetértékelés, célok intézkedések, projektek Terv véglegesítése

2020. ősz
Lakossági fórum
Terv véglegesítése

Online lehetőségek

2020. június
Helyzetértékelést és célmeghatározást segítő kérdőív

2020. augusztus – október
Véleményezési lehetőség
Helyzetértékelés, célok intézkedések, projektek

2020. Ősz
Lakossági fórum
Terv véglegesítése

Tematikus munkacsoport találkozók első köre

Közel százban vettek részt az Integrált Településfejlesztési...

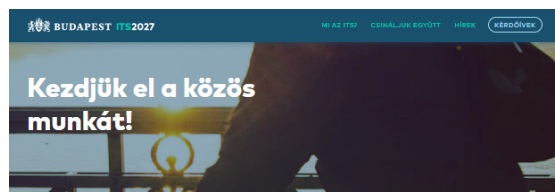
Elindult az ITS 2027 weboldala

Tervezzük meg együtt Budapest jövőjét! - Mindenki részvételével...

Budapest Restart program

A járványhelyzet és annak elhúzódó gazdasági, társadalmi...

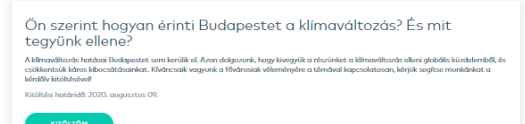
Budapest önkormányzata új alapokra helyezte a város fejlődését, minden eddignél nagyobb hangsúlyt fektetünk az állampolgárok bevonására, a részvételre és az állatkozosagra. A nyári során felkérjük kérdőívekkel szeretnénk Önöket bevonni Budapest következő éveinek megtervezésébe és a város általános fejlesztési irányainak meghatározásába.

A 2-3 hetente megjelenő kérdőívek segítségével az alábbi témákban mondhatja el véleményét, mely a stratégia tervezésében ad támpontokat a tervezésnek: általános életminőség, részvétel, klíma és energia, közlekedés, környezetvédelem és zöld infrastruktúra, egészséges környezet, társadalmi kérdések és humán szolgáltatások (egészségügy, oktatás, kultúra).

Ha részletesebben a kérdőívekkel is szeretné ezzel kapcsolatban elmondani véleményét, küldje el azt: smartip@budapest.hu e-mail címmel!

Az egyes kérdőívek mellett mindig szerepel, hogy mikor zárjuk le a válaszadás lehetőséget. Ezt követően az adatokat feldolgozzuk, kiértékeljük és itt a honlapon egy összefoglaló elemzés keretében Önökkel is megosztjuk az eredményeket.

AKTUÁLIS KÉRDŐÍVEK

Mitől lesz még jobb az ITS 2027?

A második körös tematikus munkacsoport találkozók is...

A jelenlegi környezeti állapottal kapcsolatos kérdőív eredményei

A jövőbeli fejlesztéseket illetően a válaszolók a Duna-partok, és a...

A klímaváltozás hatásával kapcsolatos kérdőív eredményei

A klímaváltozás egyre súlyosabb hatásai közül a budapestiek a...

A részvételi aktivitással kapcsolatos kérdőív eredményei

A válaszolók helyi ügyekkel kapcsolatos tájékozódásában a...

Budapest élhetőségével kapcsolatos kérdőív eredményei

A válaszolók összességében pozitívan értékelték a fővárost...

Tematikus munkacsoport találkozók eredményei 2020. július 14-16.

Milyen az élhető város és mik az ehhez vezető első lépések? Elkészülték a 3 nap legfontosabb eredményeit összefoglaló...

»

1 CÉLOK

KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1. JÖVŐKÉP

Budapest hosszú távú városfejlesztési koncepciója meghatározza a főváros 2030-ra meghatározott jövőképét.

A város elsősorban az itt élő embereket szolgálja. Budapest élhető város, amely biztosítja

- a megfelelő lakáskörülményeket,
- a képzettségüknek megfelelő munkahelyet,
- az egészséges környezetet,
- a szociális és közbiztonságot,
- az élet minden területén az esélyegyenlőséget.

A gazdaság szereplői számára Budapest

- biztosítja az innováció kereteit, ahol a kreativitás, a tudás és a kutatás a színvonalas nevelés, oktatás, képzés révén kimagasló eredményeket ér el,
- földrajzi pozíciója alapján a Kárpát-medence egyik legfontosabb gazdasági célpontja,
- a gazdasági szereplőket kedvező feltételekkel és alkalmas fejlesztési területekkel várja,
- rugalmas, az együttműködésre nyitott és szükség szerint alkalmazkodó.

Az európai kultúra hagyományainak továbbélését biztosító városként Budapest

- a kultúra, a művészetek otthona,
- sajátos hagyományainak és identitásának őrzője és közvetítője,
- az egyedülálló gyógy- és termásvizeinek bőségét és a fürdőkéltúrák gazdag kínálatát kihasználó fürdők városa.

Azért, hogy a jövő nemzedékének átadhassa örökségét, Budapest

- a páratlan természeti és épített környezetét féltve vigyázó város,
- környezet- és közösségtudatos,
- az ésszerű közlekedés városa.

Az Európában elfoglalt helye alapján Budapest

- a kelet és a nyugat találkozó helye,
- befogadó és nyitott,
- értékeit a látogatókkal szívesen megosztó város.

A főváros jövőképe a város kiegyensúlyozott térbeli fejlesztésének keretében válhat valóra, Budapest

- lakásstruktúrája differenciált és rugalmas,
- sokszínű munkahelyi térségei a gazdasági élet minden területét kiszolgálják,
- zöld rendszere jó minőségű és megfelelő összetételű az egészséges környezet és a klímavédelem biztosítására,
- kompakt város jól kialakított és működtetett városszerkezettel és megfelelően differenciált központrendszerrel,
- az épített örökség és az innovatív új fejlesztések – értékvédelem és értékteremtés – harmonikus együttélésének színtere.

1.2. CÉLRENDSZER

A STRATÉGIAI ÉS AZ OPERATÍV CÉLOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

Budapest 2019-ben megválasztott új városvezetése zöld, esélyteremtő, demokratikusan működő város megvalósítására tett vállalást. A részvételi tervezési folyamatban megfogalmazott igények, a stratégia vizsgálati munkarészei során azonosított fejlesztési szükségletek és kihívások alapján a Fővárosi Önkormányzat – vízióját megerősítve – három stratégiai célt jelölt ki, melyek meghatározzák a következő hét év városfejlesztési beavatkozásainak fő irányait:

- **Esélyteremtő Budapest:** minden társadalmi réteg számára megfizethető lakhatás biztosítása, a budapestiek egészségének és életkörülményeinek javítása.
- **Zöld Budapest:** egy élhető és egészséges, értékőrző és értékteremtő, klímatudatos város feltételeinek megteremtése
- **Nyitott Budapest:** kezdeményező városkormányzás, ahol kulcsszerepet kap az együttműködés és az innováció.

A fenti célok összhangban vannak Budapest hosszú távú városfejlesztési víziójával, ugyanakkor kiemelik azokat az irányokat, ahol a Fővárosi Önkormányzat a következő években az egymással összehangolt, integrált beavatkozások eredőjeként lényeges változást, elmozdulást szeretne elérni. A Budapest 2030 hosszú távú koncepció céljai közül az élhető városfejlesztés tématerületei kerülnek a középpontba a következő években.

A Fővárosi Önkormányzat felelős a város működését alapvetően meghatározó szolgáltatásokért, ezeket a változó fogyasztói szokások és társadalmi igények figyelembevételével, az új technológiák alkalmazásával kell a következő években is úgy fejleszteni, hogy pénzügyi szempontból fenntarthatóan működjenek, a környezeti károk csökkentését eredményezzék és nem utolsósorban a városlakók, ügyfelek elégedettségét is növeljék. Ezért a célok elérése érdekében mind a gazdaságban, mind a városi szolgáltatások és a városi környezet megújításában a Fővárosi Önkormányzat elsődleges feladata a környezetkímélő, erőforrás-hatékony zöld átállás és a digitalizáció elősegítése, a technológiai fejlődés és az innováció adta lehetőségek minél jobb kihasználásával. Ezek az irányok szorosan illeszkednek az Európai Unió azon célkitűzéseivel, amelyekkel a következő évtizedben a legfontosabb strukturális változásokat kívánja elérni a globális klímacélokhoz való hozzájárulás és Európa versenyképességének javítása érdekében.

Az átállás azonban csak akkor lehet sikeres, ha párhuzamosan kellő figyelmet kapnak azok a társadalompolitikai intézkedések is, amelyek az egyenlőtlenségek csökkentésére irányulnak, támogatják a különböző élethelyzetükben segítségre szoruló lakosokat, mindenki számára egyenlő eséllyel elérhetővé teszik a városi szolgáltatásokat és közösségi tereket.

A kezdeményező városkormányzás azt jelenti, hogy a Fővárosi Önkormányzat a belső döntéshozatali és végrehajtási kapacitásai, szervezeti és eljárási folyamatai fejlesztésével javítja működését, szolgáltatásainak minőségét, s ez képessé teszi a fejlesztési programok sikeres végrehajtására. Teszi ezt úgy, hogy sokoldalúan együttműködik a lakossággal, a civil- és szakmai szervezetekkel, a magánszektoralal és egyéb érdekeltekkel.

Míg az operatív célok a fejlesztési területeket (mit?), addig az alapelvek azt az értékválasztást (hogyan?) tükrözik, amit a Fővárosi Önkormányzat a következő években képvisel a városfejlesztés terén. Az infrastruktúrák építését középpontba helyező szemlélet helyett szolgáltatás-fókuszú városfejlesztésre van szükség, aminek középpontjában a városlakók szükséglete áll, átfogó célja pedig az életminőség javítása. A lokális hatású és csak kevesek számára javulást hozó, nagy költségvetésű projektek helyett a hangsúlyt az egymást erősítő fejlesztésekre kell helyezni, ami a társadalom nagyobb része számára válik elérhetővé,

hasznossá. A források felhasználásának optimalizálása és a városlakók véleményalkotásának érdekében a kísérletező, tanulságok kiértékelésén alapuló, a változó igényeknek is megfelelni képes rugalmas megközelítésre van szükség a városfejlesztésben.

Mindhárom stratégiai célon belül hat operatív cél került meghatározásra:

ÁTFOGÓ CÉL	ÉLHETŐ BUDAPESTET MINDENKINEK!		
STRATÉGIAI TEMATIKUS CÉLOK	ESÉLYTEREMTŐ BUDAPEST Elérhető lakhatás, a budapestiek egészségének és életkörülményeinek javítása.	ZÖLD BUDAPEST Élhető és egészséges, értékőrző és értékteremtő, klímatudatos város	NYITOTT BUDAPEST Kezdeményező városkormányzás, ahol kulcsszerepet kap az együttműködés és az innováció.
OPERATÍV CÉLOK	I.A Megfizethető és jó minőségű lakhatás feltételeinek bővítése	II.A Kis távolságok városa	III.A Együttműködésen alapuló városfejlesztés
	I.B Az egészségmegőrzés feltételeinek javítása	II.B Fenntartható közlekedés fejlesztése	III.B Kommunikáció és városmarketing megújítása
	I.C Minőségi szociális szolgáltatások biztosítása	II.C Egészséges utcák és városi terek	III.C Ügyfélközpontú városi szolgáltatásfejlesztés
	I.D A szegénység és a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése	II.D Természeti értékek megőrzése, zöldfelületek fejlesztése	III.D Korszerű adatgazdálkodás és digitális átállás gyorsítása
	I.E A közterek és szolgáltatások akadálymentes és biztonságos használata	II.E Energiahatékonyság növelése, klímavédelem	III.E Innováció és szervezetfejlesztés a fővárosi szolgáltatásokban
	I.F Befogadó és együttműködő budapesti közösség építése	II.F Fenntartható városüzemeltetés	III.F Fenntartható turizmus, megújuló kulturális és rekreációs szolgáltatások
ALAPELVEK	SZOLGÁLTATÁS-FÓKUSZÚ ÉS EMBERLÉPTÉKŰ FEJLESZTÉSEK!		
	EGYMÁST ERŐSÍTŐ, AZ ITT ÉLŐK SZÁMÁRA HASZNOS FEJLESZTÉSEK!		
	RUGALMAS, A TANULSÁGOK KIÉRTÉKELÉSÉRE ALAPOZÓ FEJLESZTÉSEK!		

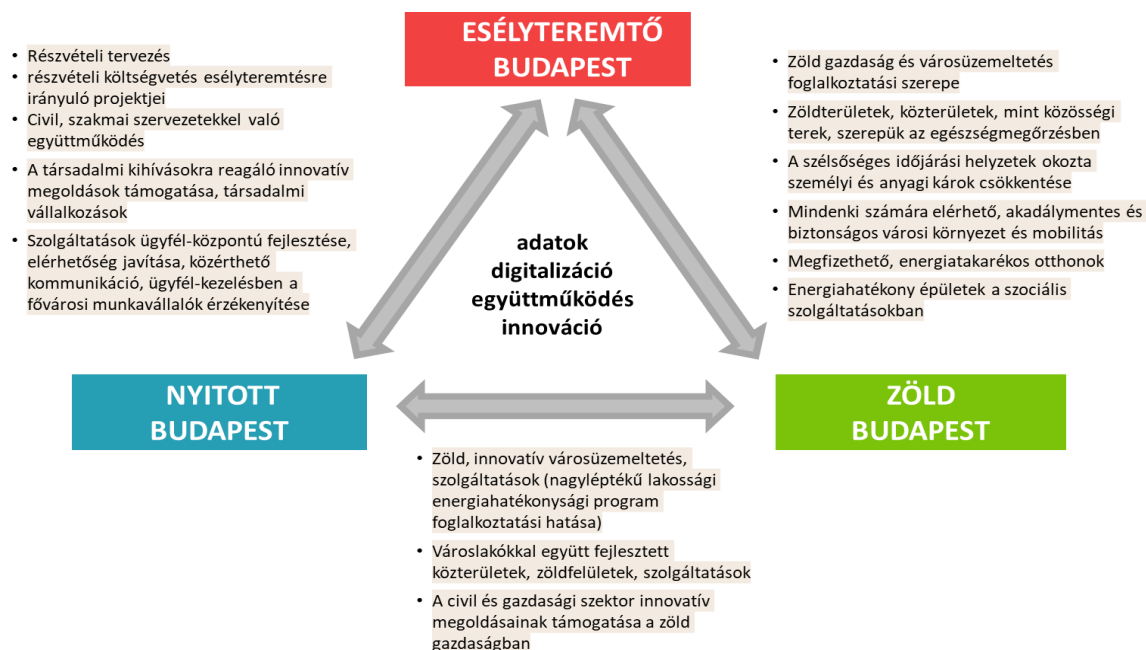
STRATÉGIAI CÉLOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

A stratégiai célok integráltak, több ágazat és szereplő együttműködését, többféle erőforrás bevonását feltételezik, ugyanakkor egymást is támogatják, kiegészítik.

Az adatok, az innováció (városi laboratóriumok, tesztkörnyezet, nyílt innováció stb.) a digitalizáció és az együttműködések – bár hangsúlyosan a Nyitott Budapest cél alatt jelennek meg – nem elhatárolt intézkedések, a másik két cél esetében is a fejlesztések fontos részét képezik. A térhasználat, a mobilitás, a munkaerőpiac, a gazdaság, a környezeti technológiák és az egészségügyi ellátások egyre gyorsabban változnak Budapesten is, a jövőálló (reziliens) működéshez az adatokra épülő monitoring, valamint a korai előrejelzés feltételeinek kiépítésére és üzemeltetésére van szükség.

Az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javítása, a nők és férfiak társadalmi egyenlőségének elősegítése olyan általános érték és szempont, amit az ITS egészére vonatkoztatva, általánosságban, illetve az egyes stratégiai célok, szakpolitikai intézkedések, illetve a stratégia végrehajtásának értékelése esetében is érvényesíteni kell. Példaként kiemeljük a közösségi közlekedés és városi terek fejlesztése, megújítása során a fizikai és infokommunikációs akadálymentesség prioritásként való kezelését.

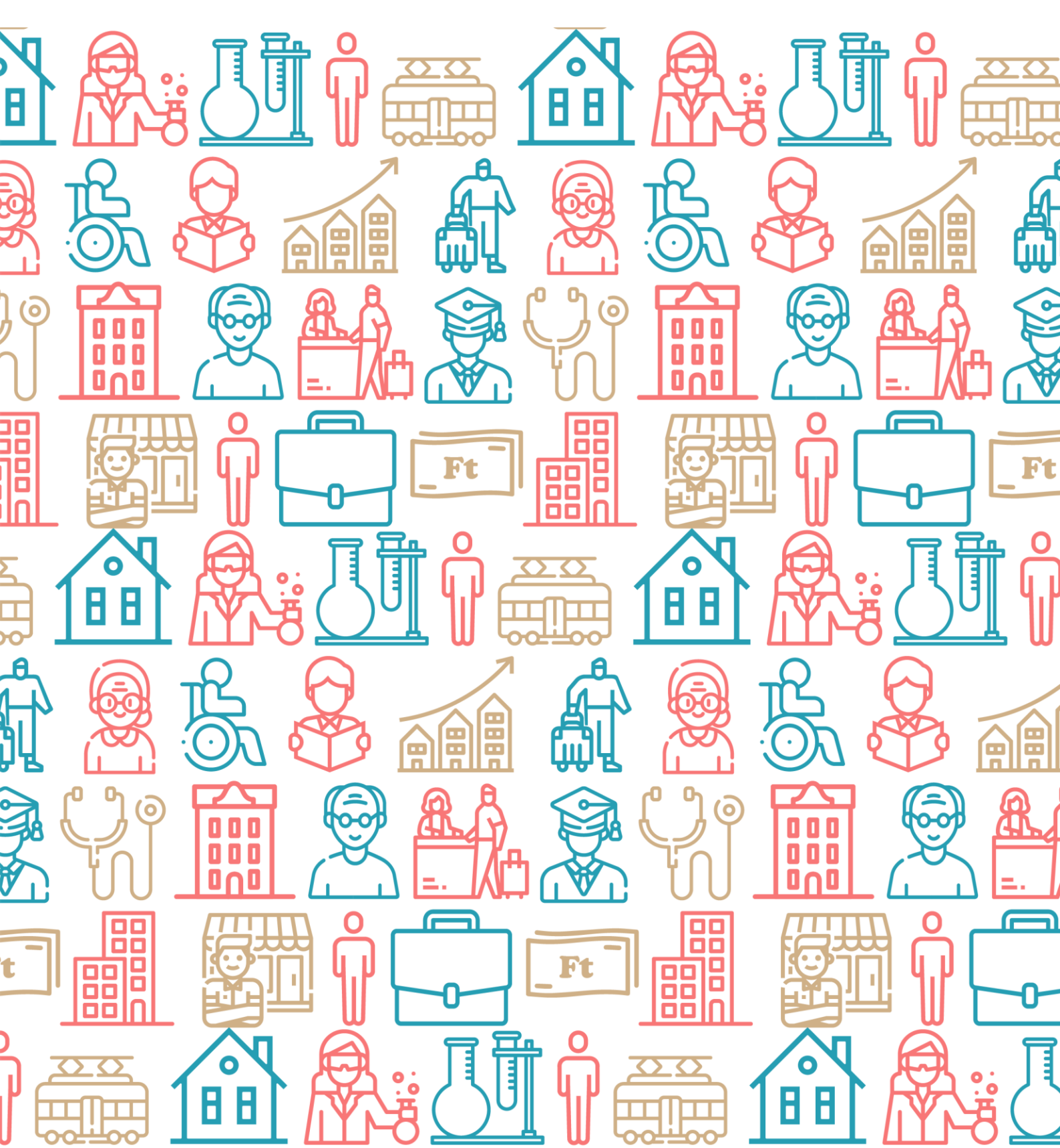
Az intézkedések egymást erősítő, illetve egymást kiegészítő legfontosabb hatásait, összefüggéseit emeli ki a következő ábra.

Budapest okos város jövőképe olyan környezeti, társadalmi és gazdasági szempontból is fenntartható város, amely a modern technológia adta lehetőségek felhasználásával és a társadalom szerepvállalásának növelésével élhető várost jelent a városlakók számára (Budapest Okos város jövőképe, 2017). Az okos Budapest hangsúlyozottan egy emberközpontú, komplex szemléletet kíván érvényre juttatni, amely a fejlődő technológia adta eszközöket a fenntarthatóság és élhetőség szolgálatába állítja.

A jövőképre alapozva a 2019-ben elkészült Smart Budapest – Okos Város Keretstratégia az Integrált Településfejlesztési Stratégia előkészítéseként lefektette azokat az alapelveket, amelyek érvényesítése szükséges a különböző ágazati területeken, stratégiai és projekt szinten egyaránt Budapest okos és fenntartható fejlődéséhez.

- » **HATÉKONYSÁG:** az erőforrások és területhasználat optimalizálása, az adott ráfordítással törekvés a lehető legjobb eredmény elérésére.
- » **EGYÜTTMŰKÖDÉS:** a kooperációban, kollaborációban és összekapcsolásban, hálózatokban rejlő potenciál kiaknázása.
- » **KÖRNYEZETTUDATOSSÁG:** törekvés a környezeti szempontok fokozott érvényre juttatására, a környezetterhelés megelőzése, a meglévő terhelés csökkentése, a környezetben bekövetkezett kár helyreállítása és a környezeti állapot javítása
- » **ÉRTÉKŐRZÉS ÉS ÉRTÉKTEREMTÉS:** törekvés, hogy a város fejlesztése az értékek fennmaradását nem veszélyeztető módon, valamint – mind a fizikai, mind a szellemi térben – értékteremtő szándékkal történjen.
- » **RUGALMASSÁG:** nyitott és adaptív szemlélet, a változásra, megújulásra való képesség, gyors és adekvát reagálóképesség a lehetőségek jobb kihasználása és a kockázatok kezelése érdekében.
- » **ELŐRELÁTÁS:** a jövő lehetőségeinek és veszélyeinek következetes felmérése, nyomon követése, a folyamatok modellezése és ezek integrálása a döntéshozatali, tervezési eljárásokba.
- » **SZOLIDARITÁS:** a szolgáltatásokhoz, közterületek használatához való hozzáférés biztosítása, az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése, az emberi méltóság tiszteletben tartása és a hátrányos megkülönböztetések csökkentése.
- » **KREATIVITÁS:** az innováció mellett a meglévő tudás kreatív hasznosítása, azaz a tapasztalatok, jó gyakorlatok beépítése a tervezési, irányítási és működési folyamatokba.
- » **SZEMLÉLETFORMÁLÁS:** a helyi szokások, fogyasztói és viselkedési minták jó irányba történő megváltoztatása, tudatosságot és felelősségvállalást erősítő szemlélet érvényesítése.
- » **BIZTONSÁG:** a közbiztonságot és a szubjektív biztonságérzetet növelő módszerek alkalmazása a szolgáltatástervezés és városi fejlesztések során, a személyes adatok védelme.
- » **ÁTLÁTHATÓSÁG:** transzparens városkormányzás, ami biztosítja a döntéshozatali folyamatok, tervek, projektek nyilvánosságát.

1.3. OPERATÍV CÉLOK

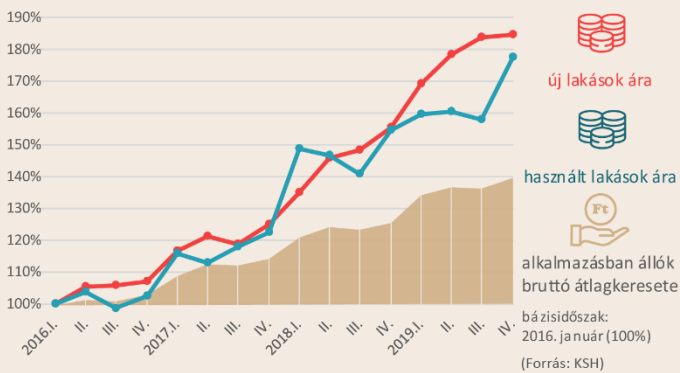
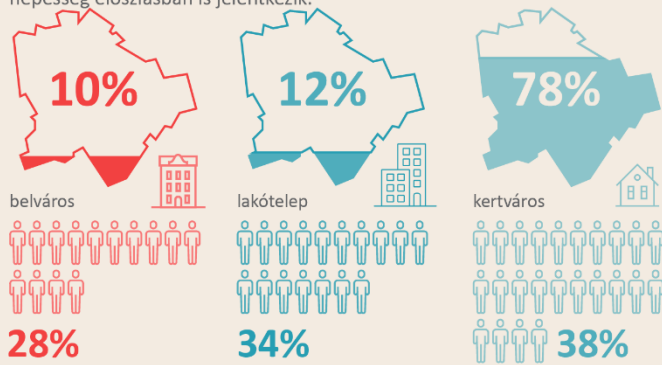

→ I. ESÉLYTEREMTŐ BUDAPEST

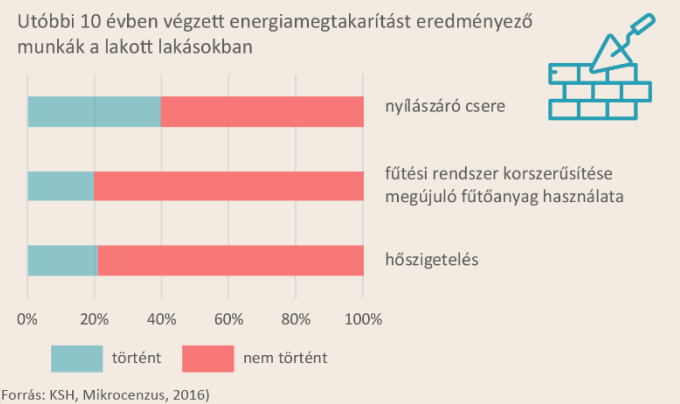
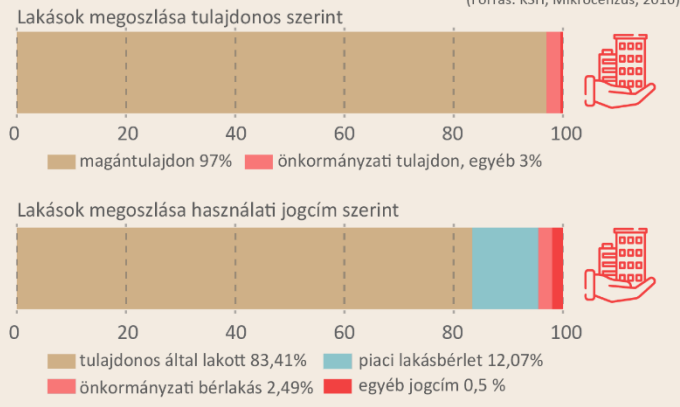
HELYZETKÉP

- » A budapesti családok átlagos jövedelme 30%-kal haladja meg az országos átlagot, ugyanakkor a lakásárak 100%-kal, a lakásbérleti díjak pedig 60%-kal magasabbak az országos átlagnál. Ma Budapesten lakhatási válság van, mely nem csak a legszegényebbeket, hanem a budapesti társadalom széles rétegeit érinti.
- » Budapest belföldi vándorlási egyenlege (2016-tól) ismét negatív, a szuburbanizáció újra megélenkült, amiben nagy szerepe van az állami lakáspolitikai intézkedéseknek. Az elvándorlás iránya főleg Pest megye és ezen belül az olcsóbb lakhatást kínáló agglomerációs övezet.
- » A magasabb átlagjövedelmek mögött jelentősek az egyenlőtlenlégek, a lakhatási válság egyik oka a társadalmi egyenlőtlenlégek növekedése. Ma a budapesti háztartások 60-70%-a nem képes megfizetni a piaci lakbéreket vagy a lakáshitelek törlesztését családi támogatás nélkül. A lakásprivatizáció beszűkítette a város lakáspolitikai mozgásterét. A budapesti háztartások tizedének gondjai vannak a rezszi fizetésével, vagy kerülhetnek díjhátralékba. Budapesten továbbra is jellemző a társadalmi és területi egyenlőtlenlégek újratermelődése, mely kihat a lakáshelyzetre, a tanulmányi eredményekre és az elhelyezkedési esélyekre, a hátrányos helyzetet gyakran átörökítve. A társadalom egy része megélhetési gondokkal küzd, nincsenek megtakarításaik, amit a COVID-19 járványhelyzet várhatóan tovább súlyosbít. 2019-ben a lakosság 11,2%-át érintette a szegénység vagy kirekesztődés kockázata.
- » Budapest foglalkoztatási mutatói 2015 és 2020 között sokat javultak, a járványhelyzet azonban súlyosan érintette az alacsonyabb képzettséggel rendelkezőket nagy számban foglalkoztató szolgáltató szektort, a munkanélküliség nő, a csökkentett munkaidős foglalkoztatás pedig jövedelemkiesést jelent a háztartásoknak. Az álláskeresési járadékra való jogosultság rövid időtartama és a jövedelempótló ellátások nagyon alacsony színvonala növeli a munkanélküli polgárok szegénységi kockázatát.
- » Budapest továbbra is az országba érkező nemzetközi migráció elsődleges célpontja, a hazánkban élő külföldiek fele budapesti lakcímmel rendelkezik. A külföldi állampolgárok aránya is növekszik (2011: 3,3%; 2020: 5,4%), de nemzetközi nagyvárosi összehasonlításban továbbra is alacsony.
- » Az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése 2014 óta mind más területekkel összehasonlítva (kultúra, sport), mind az ország más területeihez – de a társadalmi elvárásokhoz – képest is elmaradt. A létesítmények állapota, felszereltsége, az ellátások finanszírozhatóságának korlátai és a humán erőforrás területen jelentkező problémák (szakemberhiány, bérfeszültségek) az ellátásban is problémát okoznak. A fővárosiak a közvéleménykutatások szerint az egészségügyi ellátás helyzetét tartják az egyik legnagyobb problémának Budapesten. Az otthonápolás intézményi háttere hiányzik, a magánszektor szerepe az ellátásban bővül, azonban ez csak a fizetőképes szegmenseket tudja kiszolgálni.
- » A prevenció és a diagnosztikai szolgáltatások hozzáférhetősége nem kielégítő, a mortalitási statisztikák európai összehasonlításban kedvezőtlenek, kiemelkedően magas a daganatos megbetegedésben elhunytak aránya. A szolgáltatásokra jellemző a hozzáférési korlát (akadálymentesség, várólista, pénzügyi korlátok) és a területi egyenlőtlenlégek. A rossz lakáskörülmények szintén hátráltatják az egészség megőrzését. A nem megfelelően fűtött lakások a kihűléses haláleseteken túl a téli többlethalandósághoz is hozzájárulnak.
- » Az időskorúak nappali ellátó intézményrendszere sem területileg sem kapacitásait tekintve nem fedi le – a demográfiai trendek miatt jövőben tovább növekvő – igényeket. Az idősek otthonukban való ellátásának intézményi háttere elmarad az igényektől, a magánszektor szolgáltatásai a családok jelentős része számára megfizethetetlenek.
- » Budapesten is súlyos problémát jelent a családon belüli és párkapcsolati erőszak, valamint az, hogy a szociális szolgáltatások és a hatóságok gyakran nem képesek hathatós védelmet nyújtani a túlélőknek és az áldozatoknak. A bántalmazó kapcsolatokról való kilépést a megfizethető lakhatási lehetőségek hiánya is hátráltatja, a párkapcsolati erőszak a nők hajléktalanná válásának egyik legfontosabb oka.
- » A budapesti hajléktalanellátó intézményrendszer kiterjedt, de a kapacitások területileg egyenlőtlenül oszlanak el, és a szolgáltatások színvonala gyakran nem megfelelő. A családok átmeneti otthonainak férőhely-kapacitása az elhelyezésre szoruló családok számánál jóval alacsonyabb, a hajléktalan családok gyakran arra kényszerülnek, hogy egyik intézményből a másikba költözzenek. A hajléktalanság csökkentését alapvetően a hajléktalanná válás megelőzésére szolgáló támogatások és szolgáltatások, valamint a megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés hiánya hátráltatja. A magánbérleti szektor drágasága miatt gyakran a rendszeres munkajövedelemmel rendelkező hajléktalan emberek sem tudnak továbblépni az átmeneti szállásokról. A velük dolgozó szociális munkások szerint a hajléktalan emberek többségének kizárólag megfizethető lakhatásra (vagy magasabb jövedelemre), vagy ezen túl csak kismértékű segítségre volna szüksége az önálló lakhatáshoz. A fogyatékkal élő helyzetének kezelése, az akadálymentes lakhatás és közlekedés, az információkhoz való hozzáférés nem kielégítő.

A lakóterületek Budapest beépített területeinek 61,7%-át foglalják el, amely 15.481 hektárt jelent. A kiegyensúlyozatlanság a beépítés módjában és a népesség eloszlásban is jelentkezik.

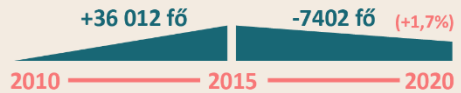

(Forrás: KSH, Mikrocenzus, 2016)

Budapest népessége 2020-ban

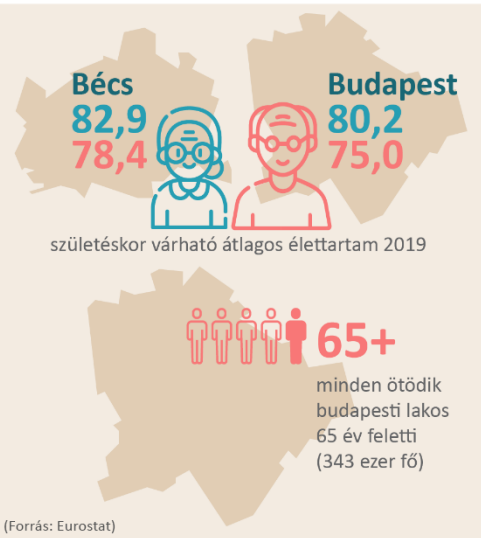
1 750 216 fő

Budapest 2015 óta veszít népességszámából, a szuburbanizáció felerősödött.

2010 óta az ország népességszáma 244 798 fővel csökkent (-2,4%).

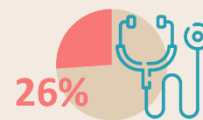
(Forrás: KSH)

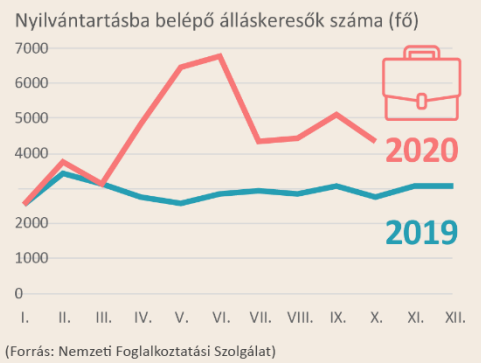
minden ötödik budapesti mérsékelten vagy súlyosan korlátozott életvitelében

A daganatos elhalálozás aránya 26 % Budapesten. Magyarország helyzete népességarányosan az Európai Unióban a legrosszabb.

(Forrás: KSH, Mikrocenzus, 2016)

CÉLKITŰZÉS

Elérhető lakhatás, a budapestiek egészségének és életkörülményeinek javítása.

- » A Fővárosi Önkormányzat elkötelezett abban, hogy mindenki számára elérhető, a mindenkori szükségletekhez igazodó, emberarcú szolgáltatásokat nyújtson, valamint kezdeményező szereppel és újszerű megoldásokkal indítson el változást a megfizethető lakhatás arányának növelése és az egészségügyi ellátásokhoz való jobb és egyenlőbb hozzáférés érdekében. A budapesti családok több mint negyede megfizethetőséggel kapcsolatos lakásproblémával szembesül, de a kritikus lakáshelyzetbe kerülés kockázata a torz lakáspolitikai és a megfelelő jóléti programok hiánya miatt jóval többeket érinthet. A Fővárosi Önkormányzat lakáspolitikai lehetőségei korlátozottak, de elkötelezett a megfizethető lakásállomány bővítésében és kezdeményező módon javaslatokat tesz a nagyobb mozgástérrel rendelkező partnerek (kormány, magánszektor) felé.
- » A hatásköri problémák ellenére a Fővárosi Önkormányzat sokat tehet az egészségmegőrzés feltételeinek javítása és a szolgáltatások elérésében jelentkező társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése érdekében. Ezek az intézkedések azonban kizárólag a kerületi és az állami intézmények fenntartóival, az egészségügyi nonprofit és magánellátókkal történő együttműködésben valósulhatnak meg.
- » A szolidaritás és a méltányosság a hátrányban lévők számára esély a helyzetükből való kitörésre, érvényesülése ugyanakkor a többségi társadalom számára is hasznos, hiszen biztonságot nyújt, növeli a helyi szolgáltatásokkal kapcsolatos bizalmat. A hátrányok jelentős része a jövedelmi és vagyoni egyenlőtlenségekből, valamint a szegregált iskolarendszer egyenlőtlenségeket felerősítő működéséből származik. A fővárosban számos mikroszegregátum van, ahol a fővárosi roma lakosság jelentős része is él. A fővárosiak életminőségét veszélyeztető tényező a munkaviszony és jövedelemszerzés hiánya, ezért a Fővárosi Önkormányzat – szakmai partnereivel együttműködve – a jövőben is aktív szerepet vállal, hogy mindenki személyre szabott segítséget kapjon munkavállalási vagy önfoglalkoztatási kilátásainak javításához.
- » A hajléktalanság csökkentéséhez alapvetően a megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés bővítésére van szükség. A szociális szolgáltatások fejlesztésével, a hatékony hátralekkelés lehetőségének biztosításával, az elhelyezés nélküli kilakoltatások visszaszorításával érvényt kell szerezni a hajléktalanná válás megelőzés biztosításáról szóló önkormányzati kötelezettségnek. A lakásvesztést követő legrövidebb időn belül megfizethető lakhatást kell biztosítani a családok átmeneti otthonaiban élő gyermekes családoknak. Minden rendszeres munkajövedelemmel rendelkező vagy nyugdíjas hajléktalan budapesti számára biztosítani kell a hajléktalanságból való kilépés lehetőségét. A közterületi hajléktalanság csökkentéséhez emellett „elsőként lakhatás” programokra, valamint szállást nyújtó intézmények fejlesztésére, emberléptékű és emberhez méltó ellátási körülmények biztosítására van szükség.
- » A demográfiai trendek alapján az várható, hogy az időskorúak száma és aránya a jövőben tovább emelkedik. A Fővárosi Önkormányzat saját hatáskörben működtetett intézményeinek fejlesztésén túl kezdeményező szerepet kíván vállalni az idősök otthonukban történő ápolására és gondozására irányuló szolgáltatások bővítésében, ezzel is csökkentve a bentlakásos intézményi kapacitások iránti növekvő igényt.
- » Budapest abban a tekintetben is sokszínű város, hogy különböző kulturális adottságokkal rendelkező, eltérő életmódot folytató, többféle vallást gyakorló emberek lakják. Ez a társadalom nyitottságán, a kisebbségek láthatóvá tételén keresztül a város erősségévé válhat, és segítheti a kisebbségi csoportok társadalmi integrációját, ami az eltérések elismerése mellett a közös értékek meghatározásán alapuló, identitásképző erő is egyben.
- » A humán-egészségügy és szociális ellátás területén alkalmazottak nettó átlagbére 2018-ban átlagosan 25%-kal volt alacsonyabb a fővárosi átlagbéreknél. Problémát jelent a munkaerő fluktuáció, a tapasztalt és képzett szakemberek megtartása és utánpótlásának biztosítása. A munkaerő mobilitását a fővárosi lakhatás magas költségei is nehezítik. A Fővárosi Önkormányzat ezért elkötelezett abban, hogy a szakemberek elismerését, ösztönzését saját hatáskörben növelje, magasabb szinten is kiálljon a szektor társadalmi és anyagi elismertségének javításáért.
- » A területi és társadalmi különbségekből adódó hátrányok kiegyenlítésében a Fővárosi Önkormányzat együttműködik a helyi intézményi és civil szereplőkkel és kerületekkel, támogatja a jó kezdeményezéseket, a már bevált gyakorlatokat, valamint újszerű megoldások kidolgozását és elterjesztését. Saját intézkedéseivel kapcsolódik a kerületi városrehabilitációs projektekhez, hozzájárul a szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek számának csökkentéséhez.
- » Az esélyegyenlőség megteremtését a hátrányok kiegyenlítésével kell kezdeni, a sokszínű fővárosi társadalom tagjait hozzásegítve az adott szolgáltatásokhoz, közhasználatú terekhez, eszközökhöz, információkhoz, hogy (önállóan is) képesek legyenek szükségleteik megfelelő módon történő kielégítésére. Ennek része a fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés. Az esélyegyenlőségi terv célcsoportjainak szempontjait az intézkedések – nem csak az esélyegyenlőségi projektek – stratégiai és költségvetési tervezés, részvételi folyamatok során horizontálisan érvényesíteni kell.
- » Az esélyegyenlőségnek horizontális elvként kell érvényesülnie Budapest napi működésében. Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítésére van szükség a költségvetés tervezésekor, a fővárosi jogszabályalkotásban, a gazdasági, műszaki, humán területek ágazati stratégiáiban, a fejlesztésekben. Ehhez szervezetfejlesztés, esélyegyenlőséggel foglalkozó ügyosztály, szakembergárda és munkacsoport szükséges.

Fővárosi Lakásügynökség
kezelésében lévő

lakásállomány nagysága érje el

legalább a **2.500**

lakást!

0

Budapesten évente legalább 7000 új lakás épüljön.

2015 és 2020 között a közterületen életvitelszerűen

élő **hajléktalan emberek** száma

átlagosan **870 fő** volt

Cél, hogy ez az érték a jövőben

csökkenjen!

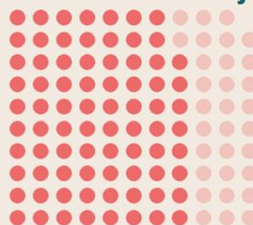
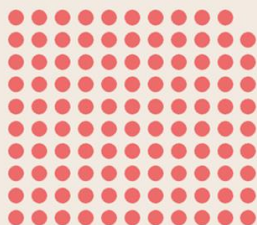
A 65 éven aluliak körében a **rákos megbetegedés** okozta

halálozások száma 100 ezer főre

Cél, hogy 2027-re ez az arány

2017-ben **109,7 fő** volt.

80 fő alá csökkenjen!

A **lakossági közvéleménykutatások** alapján

első helyre rangsorolta az elérhető

Egészségügyi ellátás biztosítását

és a **közbiztonság**
erősítését

Szegénység és

társadalmi kirekesztődés kockázatának

kitettek aránya **8% alá** csökkenjen

A **65 éves** korban
várható átlagos **élettartam** legalább

+20

évre növekedjen

Évente minimálisan

2 milliárd Ft értékű **infrastruktúra-** és

humán erőforrás fejlesztés

valósuljon meg az **idősellátás** és a

hajléktalansággal összefüggő intézkedési területen!

KULCSINDIKÁTOROK 2027

- » A Fővárosi Lakásügynökség kezelésében lévő állomány érje el a minimum 2.500 lakást! (bázisadat: 0, cél: 9.000). A lakások minimum 10%-a legyen kerekesszékekkel közlekedők számára is akadálymentesen használható.
- » A megfizethető lakásállomány a Fővárosi Önkormányzat együttműködésével legalább 700 kollektív tulajdonú lakással bővüljön! (bázisadat: 0, cél: 2.800)
- » A télen is közterületen éjszakázó hajléktalan emberek száma 200 fő alá csökkenjen! (2015-2020 közötti felmérések átlaga: 870 fő)
- » Évente legkevesebb két milliárd Ft értékű infrastruktúra- és humán erőforrás fejlesztés valósuljon meg az idősellátás és a hajléktalansággal összefüggő intézkedési területen!
- » A 65 éves korban várható átlagos élettartam legalább 20 évre növekedjen (2018: 17,9 év; EU 27: 20 év)!
- » A 65 éven aluliak körében a daganatos megbetegedés okozta halálozások aránya csökkenjen! (100 ezer lakosra 2016: 109,7 fő, 2027: 80 fő alá) – EU 27 2016-ban: 77,3; Prága: 19,1 fő)
- » A szegénység és társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya 8% alá csökkenjen (2019: 11,2%)

KUTATÁSOK // A fővárosi felmérésekben a lakosság...

- » 90%-a tartja fontosnak a szakszerű egészségügyi ellátás biztosítását és elérhetővé tételét, ugyanakkor csak 13%-uk elégedett a jelenlegi szolgáltatásokkal. A megfelelő egészségügyi ellátás elérhetőségének megítélése az életkorral, az iskolai végzettséggel, a gazdasági aktivitással és az érzékelt anyagi-jövedelmi helyzettel függ össze, az átlagosnál elégedettebbek az idősek és a legkevésbé képzettek.
- » 89%-a tartja fontosnak a közbiztonság erősítését és csak 16%-uk elégedett a jelenlegi helyzettel.
- » 52%-a ítéli fontosnak a különböző emberek békés egymás mellett élésének támogatását, de csak 14%-uk tartja a jelenlegi helyzetet jónak ebből a szempontból.
- » mindössze 4,3 pontra értékelte egy 10 fokú skálán, hogy mindenki megfelelő lakhatáshoz tud-e jutni Budapesten, és ez minden társadalmi és életkori csoport esetében 5 pont alatt maradt. Az átlagtól még alacsonyabb pontszámot adtak a jelenlegi helyzetre a belvárosban és átmeneti zónában élők, a 30-40 év közötti lakosság, az elváltak és a jövedelmi helyzetüket szűkösnak ítélik.

TEMATIKUS MUNKACSOPORTÜLÉSEK

- » Az egyeztetés résztvevői szerint az esélyteremtési beavatkozások során folytatni kell a megkezdett jó gyakorlatokat, de pilot projektek keretében teret kell adni az újszerű megoldásoknak is.
- » Jobban kell építeni az érintettek és a civil közösségek bevonására, az együttműködés kereteit a szereplők számára átlátható módon kell kialakítani.
- » Az együttműködés mellett a belső szervezeti fejlesztésekre, személetformálásra van szükség, de mindenképp világos, közérthető kommunikációval lehet megteremteni a bizalmat, átláthatóságot és a tartalmak közvetítését minden érdekelt fél számára.
- » A szolgáltatások kialakításánál nagy hangsúlyt kell helyezni a prevencióra, korai kezelésbevitelre, krízisintervencióra, és az utánkövetésre.
- » Összességében megfelelő, szükségletekre épülő intézményi szolgáltatásokra és kapacitásokra van szükség. A résztvevők a legfontosabb feladatok között a megfizethető bérlakások számának növelését, a szegénység és hajléktalanság ellen tett lépéseket és az esélyegyenlőségről szóló közérthető kommunikációt emelték ki.

I.A. // A MEGFIZETHETŐ ÉS JÓ MINŐSÉGŰ LAKHATÁS FELTÉTELEINEK BŐVÍTÉSE

háttér, indoklás	<p>A mai budapesti lakhatási válság több tényező együtteseként állt elő. Részben közvetlenül összefügg a 2015 utáni lakáspiari trendekkel; a befektetési célú lakásvásárlások, és ezen belül a rövid távú lakáskiadás térnyerése a lakásárak és magánpiaci lakbérek drasztikus emelkedéséhez vezetett. A lakosság egyes rétegeit – elsősorban a többgyermekes családokat, fogyatékos polgárokat, cigány/roma magyarokat, bevándorlókat – a magas lakbérek mellett a magánbérleti szektorra jellemző diszkrimináció is sújtja. Az önkormányzati bérlakások aránya Budapest teljes lakásállományán belül tovább csökkent, már nem éri el az 5%-ot. A lakhatási szegénység szintén jelen van, a lakásfenntartásra fordított kiadások aránya a jövedelemhez képest egyes társadalmi csoportokban rendkívül magas, ez növeli a hátrálékba kerülés és a lakásvesztés kockázatát. További a lakhatással kapcsolatos probléma az energiaszegénység, melynek egyik oka, hogy a rossz energiahatékonyságú épületek aránytalanul magas fűtési költséggel járnak. Magas a szubsztandard lakásokban élők aránya (12%), mely sok esetben egészséget károsító kockázattal is jár.</p> <p>A megfizethető és elfogadható minőségű lakások hiánya egyértelműen érinti a jövedelmi, vagyoni helyzetük tekintetében leginkább rászorulókat, de azokat a családi háttér nélküli közép-jövedelműeket is, akik számára a fővárosi lakások megfizethetetlenek. Ennek eredményeként a közép- és alsóbb jövedelmű rétegek is a budapesti agglomerációban keresik a megfizethetőbb lakhatási lehetőségeket. A kiköltözések által megnövekedett ingázás növeli a fővárosi környezet terhelését. A drága lakhatás a fővárosi foglalkoztatási szektorokra is hat, gátolja a munkaerő mobilitását. A lakhatás bizonytalansága a rendezetlen lakcím problémáján keresztül a szociális szolgáltatásokhoz és a települési támogatásokhoz való hozzáférést is hátráltatja. A fővárosi lakáspolitikának tehát olyan megoldásokat kell előnyben részesítenie, melyek a budapesti háztartások széles rétegeinek teszi lehetővé, hogy megfizethető lakáshoz jussanak. A programoknak válaszolnia kell a középosztály lakásigényeire, csak úgy, mint a legrászorultabb rétegek lakhatási szükségleteire.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Átfogó, fővárosi szintű lakáskonceptió kidolgozása a kerületekkel együttműködve a megfizethető lakásállomány növelése érdekében; → Fővárosi Lakásügynökség létrehozása, amely részben a Fővárosi Önkormányzat, részben a kerületi önkormányzatok tulajdonában, részben magántulajdonában lévő lakások átvételével és bérbeadásával nyújt biztonságos és megfizethető lakhatási lehetőségeket; → Kollektív tulajdonú lakásszektor létrehozása érdekében mintaprojektek indítása fővárosi tulajdonú ingatlanok bevonásával, melynek célja, hogy a piacra lépni nem képes középjövedelmű háztartások számára megfizethető lakhatási megoldást nyújtson a családok saját forrásaira is támaszkodva; → A fővárosi tulajdonban lévő telkek és lakáscélú üres ingatlanok felhasználása a megfizethető lakhatási lehetőségek bővítésére, együttműködés a kerületekkel (kerületi tulajdonú ingatlanok bevonásának, közös bérlakás-építési projektek lehetőségének vizsgálata); → A meglévő, fővárosi tulajdonú lakóházak energetikai korszerűsítése, a lakásállomány igazságos és hatékony kezelése, a felújítási és korszerűsítési munkálatok felgyorsításával a jelenleg üres lakások bérbeadása; → A kerületi önkormányzatokkal együttműködve olyan átfogó szabályozás bevezetése, amely Amsterdam, Berlin vagy London mintájára korlátozott időre teszi csak lehetővé egész lakások szállodaként való üzemeltetését; → Co-housing típusú mintaprojektekben együttműködés a kezdeményezőkkel.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budapest főváros helyi esélyegyenlőségi programja (2015-2022)
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → A fővárosi megfizethető lakásállomány bővül, minősége javul; → Csökken a lakhatási szegénységben élő, a hajléktalan és a hajléktalansággal veszélyeztetett emberek száma; → Javul a főváros népességmegtartó ereje.
együttműködés	Kerületi önkormányzatok; társadalmi és szakmai szervezetek; lakásukat bérbeadó magánszemélyek; szervezetek.
felelős	Szociálpolitikai Főosztály
közreműködő partnerek	<p><i>Budapesti Vagyonkezelő Központ Zrt.</i> – önkormányzati lakások korszerűsítése, energiahatékonysági fejlesztések</p> <p><i>Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei</i> – együttműködés hajléktalan személyek lakhatását elősegítő programokban</p>

I.B. // AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS FELTÉTELEINEK JAVÍTÁSA

háttér, indoklás	<p>Az egészségi állapot mutatói Budapesten az országosnál kedvezőbbek, de mindkét nem esetében kiemelkedően magas a rosszindulatú daganatok és a keringési rendszer betegségei okozta korai halálozás. 2019-ben a Fővárosban 21 ezren haltak meg, ebből 5.488 volt a daganatos halálozás (26,1%), ez magasabb az országos átlagnál (25%), a WHO adatai alapján pedig Magyarországon a legmagasabb a daganatos betegségek miatti halálozási arány az európai országokkal történő összevetésben. A levegő részecskeszennyezése kimutathatóan hozzájárul a szív- és érrendszeri betegségek, daganatos elváltozások és légúti megbetegedések számának növekedéséhez (WHO). Számos kutatás rámutatott arra is, hogy a koronavírus okozta halálesetek száma szoros összefüggésben áll a légszennyezettséggel. A két legfontosabb halálok mellett a nyaki- és háti gerincfájdalmak okozzák a legtöbb egészségvesztést. A születéskor várható átlagos élettartam lassú javulást mutat, de továbbra is kedvezőtlenebb, mint az uniós átlagérték, és az egyes kerületekben is jelentős különbségek vannak, hiszen az egészségi állapot összefügg a gazdasági helyzettel, a lakókörnyezettel és a depriváció mértékével.</p> <p>Az egészségügyi ellátások terén a Fővárosi Önkormányzat kevés hatáskörrel rendelkezik. Az ellátások többsége állami, kerületi vagy magán fenntartású. A lakosság számára azonban nem a fenntartó személye a fontos, hanem az, hogy minden ember – korától, nemétől, társadalmi és vagyoni helyzetétől vagy fogyatékoságától függetlenül – egyenlő eséllyel hozzájusson a szükséges prevenció- és szűrőprogramokhoz, a gyógyító eljárásokhoz és a megfelelő rehabilitációhoz. A szolgáltatásokban tapasztalható területi anomáliák kezelése, az elérhetőség és a betegek tájékozottságának növelése azok a területek, ahol a Fővárosi Önkormányzat koordinációs szerepet tud vállalni a jövőben.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Egységes keretrendszer és ügyfélszolgálati felület kialakítása az alapellátás és a járóbeteg-szakellátás területén a kerületekkel együttműködésben; → Az ellátórendszerrel kapcsolatos hozzáférés támogatása, a kapacitások optimalizálása, a hátrányos helyzetű lakosság számára a hozzáférés támogatása; → Népegészségügyileg fontos területeken betegút támogatás, mint a praxisközösségek részére prevenció kapacitások biztosítása; → Korai felismerést és diagnózist segítő szolgáltatások hozzáférése javítása. A kerületek támogatása saját, vagy több kerület által használt diagnosztikai berendezések (CT, MR) beszerzésében, együttműködések létesítése diagnosztikai és szűrővizsgálatok végzésére; → Lakossági szűrőprogramok támogatása; → Támogatott prevenció, szemléletformáló és szűrőprogramok helybe vitele az erre rászorulóknak (idősek, fogyatékos személyek, szegregátumokban élők, hajléktalan emberek); → Egészséges életmódot, mozgást népszerűsítő kampányok megvalósítása, tudatosítás, figyelemfelhívás és szemléletformálás céljából.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budapest főváros helyi esélyegyenlőségi programja (2015-2022)
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → Erőforrások egyenletesebb elosztása a fővárosi egészségügyi szolgáltatásokban; → Rövidebb várólisták, magasabb színvonalú ellátás; → Mindenki számára helyben elérhető megelőző és szűrőprogramok; → Az egészségmegőrzési és szűrőprogramokban résztvevők számának növekedése.
együttműködés	Kerületi önkormányzatok; Kormány és érintett állami intézmények fenntartói; helyi társadalmi és szakmai szervezetek; helyi önkormányzati, kerületi és magán fenntartású szolgáltató intézmények; helyi vállalkozók és vállalkozások.
felelős	Szociálpolitikai Főosztály
közreműködő partnerek	<i>Egészségügyi Tanácsnok</i>

I.C. // MINŐSÉGI SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK BIZTOSÍTÁSA

háttér, indoklás	<p>A Fővárosi Önkormányzat a szociális ellátás területén belül a hajléktalan polgárok ellátásában és az idősellátásban vállal meghatározó szerepet. Az ellátórendszer épületállománya és felszereltsége mindkét területen jelentős felújításra szorul, emellett szükség van a bentlakásos intézmények jogszabályi feltételeknek is megfelelő infrastrukturális fejlesztésére, a nagy létszámú intézmények kiváltására. A COVID-19 járványhelyzet alatt az időskorúak, a tartós betegséggel élők és a zsúfolt bentlakásos intézmények lakói tartoznak a legveszélyeztetettebb csoportok közé, így a jövőre nézve is javítani kell az intézmények felkészültségét a sérülékenység csökkentése érdekében. Az idősellátás terén a demográfiai okok miatt növekvő társadalmi igényre kell felkészülni. Ezt a fővárosi és kerületi bentlakásos intézmények egyre nehezebben fogják tudni kielégíteni. A Fővárosi Önkormányzat ezért kezdeményező szerepet vállal a fővárosi idősokothonokban történő ellátását, életvitelük támogatását célzó szolgáltatások kialakítása terén, mely a nőkre nehezedő idősgondozási terhek csökkentését is szolgálja, valamint növeli a foglalkoztatási lehetőségeket. Az idős és idősödő generációk problémái részben az egészség és ezzel összefüggésben az életmód, részben a foglalkoztatottság köré csoportosulnak. Ezért fontos, hogy az ellátórendszer fejlesztése mellett az aktív időskort ösztönző, komplex beavatkozásokra is sor kerüljön az egészségmegőréssel kapcsolatos prevenció, a társadalmi részvétel, a foglalkoztatás és képzés területére is kiterjedve. A hajléktalan emberek ellátásában a megfizethető lakhatáshoz való hozzáférést, a kilépést támogató, komplex szolgáltatások megvalósítására van szükség. A fenntartható és magas színvonalú szolgáltatásnyújtásban fontos feladat a szakemberek biztosítása és megtartása.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Idősothonok és hajléktalan ellátó intézmények korszerűsítése, épületenergetikai felújítása, a nagy létszámú idősothonok folyamatos kiváltása relokációval, a kapacitások bővítése; → Együttműködés a kerületekkel, pilot projektek indítása: kerületi tulajdonú ingatlanok bevonásának, közös projektek lehetőségének vizsgálata az idősellátás, fogyatékos személyek támogatott lakhatásának megoldása területén; → Célzott programok a hajléktalan emberek megfizethető lakhatásának biztosításáért; → A támogatott lakhatáshoz való hozzáférés bővítése a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek és a szenvedélybetegek önálló életvitelének fenntartása és elősegítése az intézményi elhelyezés elkerülése érdekében; → A hajléktalanellátó intézmények korszerűsítése, az emberléptékű szállásokon kisebb létszámú szobákban történő elhelyezés lehetőségeinek bővítése; → A mozgáskorlátozott, rossz egészségi állapotú, addikciós vagy pszichiátriai problémákkal küzdő, illetve ápolásra-gondozásra szoruló fedél nélküli emberek ellátásának fejlesztése; → Módszertani fejlesztések, egységes fővárosi szakmai, ellátási protokollok kidolgozása; → Monitoring feladatok, az ellátásban résztvevő szereplőkkel együttműködve (idősellátás: magán- és nonprofit szektor, kerületek; hajléktalanság: ellátásban résztvevő szervezetek); → Képzett munkaerő biztosítása a szociális ellátásban továbbképzéssel, gyakornoki programokban és duális képzésben való együttműködés az oktatási intézményekkel, a szociálisan rászoruló szektorban történő foglalkoztatásának elősegítése lakhatást és képzést nyújtó integrált programokkal; → Az otthoni idősgondozás és ápolás rendszerének fejlesztése, a társadalmi vállalkozásokkal, nonprofit szervezetekkel együttműködésben, innovatív megoldások kidolgozásának és bevezetésének támogatása; → Az aktív időskort támogató programok megvalósítása.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budapest főváros helyi esélyegyenlőségi programja (2015-2022) ▪ Szociális szolgáltatástervezési koncepció ▪ Kerületi szociális szolgáltatási koncepciók és esélyegyenlőségi programok
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → Az időskorú lakosság és a fogyatékkal élők életminőségének javulása; → A hajléktalan emberek számának csökkenése, egészségi állapotuk, munkavállalási esélyeik és a hajléktalanságból való kilépési esélyeik javulása.
együttműködés	<p>Kormány és az érintett állami intézmények fenntartói; társadalmi és szakmai, ellátásban aktív szervezetek (vállalkozások, egyházak, civil szervezetek); kerületi önkormányzatok.</p>
felelős	Szociálpolitikai Főosztály
közreműködő partnerek	<p><i>Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei</i>, – hajléktalan emberek ellátása <i>Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány</i> – innováció és digitális megoldások elősegítése <i>Budapest Esély Nonprofit Kft.</i>, fővárosi gazdasági szervezetek (BTI, Főkert, FKF Zrt. stb.) – együttműködés a hajléktalan emberek foglalkoztatásában</p>

I.D. // A SZEGÉNYSÉG ÉS A TÁRSADALMI EGYENLŐTLENSÉGEK CSÖKKENTÉSE

háttér, indoklás	<p>A hátrányos helyzetben lévő lakosságot alacsony iskolázottság és foglalkoztatási arány, a szegregációból, elszigeteltségből következő problémák, valamint a hátrányos társadalmi helyzet generációk közötti átörökítésének nagy valószínűsége jellemzik. Az óvodák és az iskolák a Budapesten is jelentős szegregáció miatt gyakran nem az esélyegyenlőség biztosítását, hanem az egyenlőtlenségek újratermelődését szolgálják. A hátrányos helyzetű fiatalok körében nagy az iskolai lemorzsolódás veszélye, így a munkaerőpiacon is hátrányba kerülnek, a mélyszegénységben élők és a hajléktalan emberek között felülreprezentáltak. Körükben különösen nagy a bűnelkövetővé vagy áldozattá válás veszélye.</p> <p>A nők esetén elhelyezkedési nehézségekről, bérhátrányról, egyenlőtlen előmeneteli lehetőségekről beszélhetünk. Ez általában is jellemző, azonban a társadalmi-, vagyoni és térbeli hátrányokkal együtt egyfajta női szegénység kialakulásához vezet. A fővárosi szegénység összehangolt csökkentését hátráltatja a települési támogatások – az „önkormányzati segélyezés” – szétaprózódott és széttartó rendszere. Ez ahhoz vezet, hogy a lakásuk megfelelő fűtése, fenntartása, megtartása, vagy például a gyógyszerkiadásaik fedezése érdekében támogatásra szoruló lakosok egymástól nagyon eltérő feltételekkel férnek hozzá az egymástól nagyon különböző színvonalú támogatásokhoz, attól függően, hogy melyik kerületben laknak.</p> <p>A kerületi családsegítő szolgálatok – kapacitások és eszközök hiányában – gyakran nem tudnak megfelelő segítséget nyújtani a lakhatási válsághelyzetbe került családoknak. Továbbra is gyakoriak az elhelyezés nélküli kilakoltatások, és Budapesten is előfordul, hogy gyermekeket kizárólag anyagi okokból (elsősorban lakhatási szegénység, hajléktalanság miatt) választanak el szüleiktől. A hátránykiegyenlítő szolgáltatások hatékonyságát mind az oktatás és egészségügy, mind a szociális ellátások és foglalkoztatás, valamint a társadalmi részvétel terén is növelni kell. A szolgáltatások szervezésekor fontos, hogy azokhoz a társadalmi és vagyoni helyzetük alapján hátrányos helyzetűek, vagy egyéb okból rászorultak is hozzájuthassanak.</p> <p>A hátránykiegyenlítő intézkedéseket az érintettek bevonásával célcsoportonként kell kidolgozni a szolgáltatási formák, tartalmak összhangba hozásával, a megkettőzött szolgáltatások csökkentésével, a kapacitások átcsoportosításával a hiányterületekre, és a bevált jó gyakorlatok megtartásával. A Fővárosi Önkormányzat – különösen a COVID-19 járványhelyzet hatásait érzékelve – aktív szerepet kíván vállalni abban, hogy információval, támogató szolgáltatásokkal segítse a fővárosiak álláskeresését.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Komplex, kerületeket és szakmákat összefogó programok a szegregátumokban és szegregációval veszélyeztetett területeken élők, izolációval, társadalmi perifériára sodródással veszélyeztetett célcsoportok támogatásáért. A megelőző, valamint a nyomon követést erősítő fővárosi szolgáltatások minőségi és mennyiségi kapacitásának növelése; → A települési támogatások összehangolt fejlesztése a kerületi önkormányzatokkal együtt; → Álláskeresés támogatása komplex szolgáltatásokkal; → Az oktatás, mint integrációs eszköz: a bevontak körének szélesítése, a lemorzsolódás megelőzése, csökkentése, ösztöndíjprogramok, óvodai, iskolai szegregáció csökkentése; → A bűnelkövetővé és/vagy áldozattá válás megelőzése, drogprenvenációs programok és drogambulanciák kialakítása. A családon belüli és párkapcsolati erőszak megelőzése, az áldozatok megsegítése, közös protokollok és konkrét segítségnyújtási lehetőségek kidolgozása. Elhelyezés nélküli kilakoltatások visszaszorítása, a gyermekek anyagi okokból történő, családjukból való kiemelésének megelőzése; → Szakmai szabályok, útmutatók, jó gyakorlatok táruk kidolgozása, szakmaközi kerekasztalok szervezése az esélyegyenlőségi célcsoportok érdekeinek érvényesítése érdekében; → A fővárosi munkáltatók szemléletformálása az egyes, hátrányos helyzetű csoportokat érő munkaerőpiaci hátrányok, bér- és előmeneteli egyenlőtlenségek felszámolása érdekében.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budapest főváros helyi esélyegyenlőségi programja (2015-2022) ▪ Kerületi és fővárosi szociális szolgáltatási koncepciók és esélyegyenlőségi programok
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → Iskolai lemorzsolódás, korai iskolaelhagyás csökkenése; → Óvodai és iskolai szegregáció csökkenése; → Szegregátumok számának csökkenése fővárosi szinten; → A kerületek közötti munkanélküliségi és jövedelmi különbségek mérséklődése; → A hajléktalansággal veszélyeztetett emberek és a kilakoltatások számának csökkenése.
együttműködés	Kerületi önkormányzatok; társadalmi és szakmai szervezetek; szolgáltatásnyújtásban aktív szervezetek (vállalkozások, egyházak, civil szervezetek).
felelős	Szociálpolitikai Főosztály
közreműködő partnerek	<i>Budapest Esély Nonprofit Kft., Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei; Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány – programok, módszertan; Fővárosi gazdasági szervezetek (BTI, Főkert, FKF stb.) és intézmények - foglalkoztatási lehetőségek; Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központ (FROKK) - szakmai együttműködés</i>

I.E. // A KÖZTEREK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK AKADÁLYMENTES ÉS BIZTONSÁGOS HASZNÁLATA

háttér, indoklás	<p>A fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés hiánya elsősorban az idős és a fogyatékos emberek életét nehezíti. Ezek a célcsoportok az egészségügyi ellátás, közösségi közlekedés, és általában a városi terek és épületek használata során állandó hátrányban vannak. Az akadálymentesítés hiánya miatt a szolgáltatások egy része számukra nem elérhető, vagy önállóan nem igénybe vehető. Egyes területeken, így a közterületek használata vagy egyes szolgáltatásokhoz való hozzáférés során a kisgyermekesek egyenlő esélyű hozzáférése is sérül.</p> <p>Mások társadalmi-vagyoni helyzetük, vagy az anyagi lehetőségeik hiánya miatt nem férhetnek hozzá bizonyos szolgáltatásokhoz. Különösen igaz ez például a kulturális és az egészségmegőrző, rekreációs szolgáltatásokra, amelyek a szegénységben élők számára luxuskiadásnak minősülnek. A közterek és általában a város felszabadult használatát, valamint a fogyasztási kényszer nélküli időtöltés lehetőségét korlátozza a nyilvános köztér csekély száma a fővárosban. A köztér hiánya elsősorban a kisgyermekes, alacsony jövedelmű és hajléktalan város lakók számára jelent gondot, emellett a köztisztasági problémákat is súlyosbítja.</p> <p>További szempont az elégtelen tájékoztatás, ami a tájékoztatásra használt eszközök – az adott célcsoport szempontjából – nem megfelelő megválasztására és a kommunikációs tartalmak közérthetőségének hiányára egyaránt visszavezethető.</p> <p>Bizonyos szolgáltatási területeken csökkenteni kell egyes célcsoportok rendszerszintű diszkriminációját. Ezek a helyzetek kiváltképp a hajléktalanokat, menekülteket és az LMBT+ embereket érintik, elsősorban az egészségügyi és szociális szolgáltatások igénybe vételekor.</p> <p>A közösségi közlekedés, a közterületek akadálymentes használata mellett azok biztonságos igénybevétele is problémát okoz, akár a gyermekes szülők, az idősek, a fogyatékos emberek vagy a nők számára.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Teljeskörű budapesti – fizikai és infokommunikációs – akadálymentesítési terv és annak ütemezett megvalósítása; gyerekbarát közterek és szolgáltatások kialakítása, az információk közérthető és vizuális megjelenítésének biztosítása; → A fővárosi köztér-hálózat bővítése; → Város lakók számára kedvezményes belépésre jogosító kártyarendszer feltételeinek kidolgozása, a Budapest kártya és applikáció fejlesztésével kombinálva, és egyéb kulturális intézményekhez történő hozzáférést javító intézkedések kidolgozása; → A fővárosi cégek, intézmények munkahelyi esélyegyenlőségi terveinek aktualizálása, munkavállalók képzése, érzékenyítése (ügyfélkapcsolat, kommunikáció); → Kerületi és civil jó gyakorlatok népszerűsítése, adaptálásának elősegítése; → A nők ellen a köztereken elkövetett erőszak, zaklatás megelőzése érdekében a közterek biztonságosabbá tétele, a közterület-felügyelők és közösségi közlekedésben dolgozók képzése, protokoll folyamatok) kialakítása, szemléletformálás.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budapest főváros helyi esélyegyenlőségi programja (2015-2022)
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → Elérhető, biztonságos, akadálymentes, felhasználóbarát városi terek és (köz)szolgáltatások; → A nyilvános illemhelyek számának, ezen belül az éjjel-nappal elérhető, akadálymentes és ingyenes köztér számának növelése; → Info-kommunikációs szempontból akadálymentes és közérthető tájékoztatás a főváros és gazdasági szervezeteinek körében.
együttműködés	Kerületi önkormányzatok, Kormány és érintett állami intézmények fenntartói; társadalmi és szakmai szervezetek; helyi önkormányzati, kerületi és magán fenntartású szolgáltató intézmények; helyi vállalkozók és vállalkozások.
felelős	Aljegyzői Iroda (további feladatkielölésig)
közreműködő partnerek	<i>Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány – innovatív megoldások bevezetésének elősegítése</i> <i>Budapest Brand Zrt. – Budapest kártyarendszer és applikáció fejlesztése</i> <i>Fővárosi gazdasági szervezetek (BTI, Főkert, FKF Zrt., BGYH Zrt., BKK Zrt., BKV Zrt.) – akadálymentesítés, ügyfélszolgálati funkciók fejlesztése</i> <i>Fővárosi fenntartású színházak, Szabó Ervin Könyvtár és kirendeltségei – akadálymentesítés, ügyfélszolgálati funkciók fejlesztése</i>

I.F. // BEFOGADÓ ÉS EGYÜTTMŰKÖDŐ BUDAPESTI KÖZÖSSÉG ÉPÍTÉSE

háttér, indoklás	<p>Az egyenlőtlenségek mérséklése nem kizárólag hátránycsökkentés és szegénységkezelés. Egyes, a társadalmi szemlélet lassú változásából, az előítéletekből és a diszkriminációból eredő problémák azokat is érinthetik, akik társadalmi-vagyoni helyzetüknél fogva nem szenvednek hátrányt, ugyanakkor valamilyen tulajdonságuknál fogva kisebbségi csoportba tartoznak. Így különösen szükség van a nemi, illetve nemi identitás alapú, a nemzeti-etnikai alapú diszkrimináció felszámolására, a kor, egészségi állapot, vallás, vagy egyéb kisebbségi csoporthoz tartozás miatti többszörös hátrányok megelőzésére.</p> <p>A kisebbségi csoportokat érintő befogadó munkahelyi gyakorlatok, az elhelyezkedést elősegítő alternatív foglalkoztatási formák nem elterjedtek, ami az egyes csoportok munkaerőpiaci hátrányait növeli. A társadalmi előítéletek mértéke több csoporttal szemben (romák, hajléktalanok, menekültek, LMBT+ emberek) különösen magas, ami a diszkriminatív megnyilvánulások miatt az adott csoportok láthatóságát csökkenti, az integrációt akadályozza. A nők esetén elhelyezkedési nehézségekről, bérhátrányról, egyenlőtlen előmeneteli lehetőségekről beszélhetünk, politikai és társadalmi részvételük lakosságbeli arányukhoz mérten alacsony, míg a nemi alapú erőszakban való érintettségük igen magas. A hajléktalan és a fogyatékos emberek mellett a külföldiek is korlátozottan férnek hozzá a szociális, egészségügyi, jogi ellátásokhoz. Nem áll rendelkezésükre jól elérhető, strukturált információ, a szolgáltatások és a szakemberek nincsenek felkészülve a speciális szükségletek kezelésére.</p> <p>Éppen ezért fontos, hogy a Fővárosi Önkormányzat proaktív, közérthető és pozitív kommunikációval közelítse meg a városlakók sokféleségének kérdését. Elsődleges az érintett csoportok bevonása a tervezés és a döntéshozás folyamataiba, legalább lakosságarányos társadalmi részvételük biztosítása. A felülről jövő érzékenyítés helyett az aktivitásokon, programokon, közös ügyeken keresztül szemléletformálásra van szükség. Emellett fontos a felnövekvő nemzedék nyitottá nevelése, és a szakemberek képzésén keresztül a rendszerszintű diszkrimináció csökkentése, megelőzése.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Fővárosi szintű szemléletformálás a lakosság, a közszolgáltatásban dolgozók és munkáltatók körében az előítéletekkel leginkább érintett csoportokra (romák, menekültek, hajléktalanok, LMBT+ emberek) nézve, a Főpolgármesteri Hivatalban és a fővárosi fenntartású intézményekben érvényben lévő, az ügyfelekkel és munkavállalókkal való bánásmódról szóló magatartási kódex elfogadása. Szemléletformálás a fővárosi munkáltatók körében a munkaerőpiaci hátrányok, bér- és előmeneteli egyenlőtlenségek felszámolása érdekében; → A fővárosi cégek, intézmények munkahelyi esélyegyenlőségi terveinek aktualizálása; → Szakemberek, megfelelő kapacitás, rendszerszintű beavatkozás és támogatás biztosítása, mind a prevenció mind az áldozatsegítés terén; → Jogegyenlőséget, elfogadást erősítő civil szervezetek, események, programok támogatása; → Módszertani fejlesztések, szakmaközi kerekasztalok szervezése, képzési modulok kidolgozása és képzések az érzékenyítés és ügyfelekkel való bánásmód témakörben; → A kulturális sokszínűség láthatóságának erősítése, támogatással, programokkal; → Mozgáskorlátozottak, fogyatékkal élők aktív életmódjának támogatása különböző eszközökkel; → A roma fiatalok kulturális identitásának erősítése, a roma kultúrával kapcsolatos szemléletformálás a többségi társadalomban, illetve a roma-nem roma társadalmi és kulturális együttműködés ösztönzése.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budapest főváros helyi esélyegyenlőségi programja (2015-2022)
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → A kisebbségekkel, idegenekkel szembeni diszkrimináció és társadalmi előítélet csökkenése; → A befogadó munkahelyi gyakorlatok megvalósítása a fővárosi cégeknél, intézményeknél; → A fővárosi cégeknél és intézményeknél az azonos munkakörben dolgozó nők és férfiak béreinek harmonizálása, a nemek szerinti bérkülönbségek megszüntetése.
együttműködés	Kerületi önkormányzatok; társadalmi és szakmai szervezetek; Klebelsberg Központ/tankerületek/oktatási intézmények.
felelős	Aljegyzői Iroda (további feladatkielölésig)
közreműködő partnerek	<i>Budapest Esély Nonprofit Kft., Kulturális, Turisztikai és Sport Főosztály, Fővárosi Polgármesteri Hivatal és gazdasági szervezetek, Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központ (FROKK)</i>

A CÉLOK ELÉRÉSE

A CÉLOK ELÉRÉSÉT TÁMOGATÓ PROGRAMOK ÉS KULCSPROJEKTEK

A CÉLOK ELÉRÉSÉT TÁMOGATÓ EGYÉB FŐVÁROSI INTÉZKEDÉSEK

- » Érdékérvényesítés a nem fővárosi hatáskörbe tartozó területeken: egészségügy, oktatás. Egészséges Budapest Program megvalósításában fővárosi koordinációs feladatok ellátása. Az Egészséges Budapest Program keretében a fővárosi ellátási hiányosságok felszámolásának érdekképviselője (pl. gyermekszakrendelés területén).
- » Stratégiai partnerség és együttműködés a foglalkoztatás fővárosi koordinációjának erősítésére – munkaerőpiaci, oktatási és szociális szolgáltató szervezetek és fenntartók bevonásával, Fővárosi Érdekegyeztető Tanács működtetése.
- » Ösztönzők, kedvezmények bevezetése átmeneti hasznosítás céljából, célzott kedvezmények a városi célok megvalósításában partner civil szervezeteknek és társadalmi vállalkozásoknak.
- » Tematikus együttműködési platformok kialakítása (pl. Fővárosi Időügyi Tanács).
- » Önkéntesség és vállalati CSR becsatornázása, koordinációs platform.
- » Humán erőforrás menedzsment (elismerés, Budapest pótlék, motiváló eszközök, képzések támogatása).
- » Támogatási rendszerek: ösztöndíjak, álláskeresés támogatása BKK bérlettel, kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférés támogatása kedvezmény rendszerrel Budapest kártyán keresztül; lakhatási költségek támogatása a leginkább rászorulóknak esetében (lakásrezi támogatás).
- » „Esélyteremtő Budapest” munkacsoportok működtetése a civil rendelet szerint. A szabályozott folyamat lehetőséget biztosít a civil partnerek számára, hogy a főváros életét meghatározó ügyekben (jogszabálymódosítás, fejlesztési projektek, stratégiák) még a döntéselőkészítési szakaszban véleményt mondhassanak, de hangsúlyt adhatnak azoknak a közügyeknek is, amelyekkel véleményük szerint a városvezetésnek foglalkoznia kell.
- » Civil/lakossági közösségfejlesztő programok támogatása pályázati programon keresztül.
- » Fiatalok sokoldalú támogatása (ösztöndíjak, nyári táboroztatás, programok, ifjúsági galéria – közösségi tér működtetése).

- » Esélyegyenlőséggel, nők társadalmi helyzetével horizontálisan foglalkozó hivatali szervezeti egység kijelölése a Főpolgármesteri Hivatalban.

A FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT PARTNEREI AZ ESÉLYTEREMTŐ BUDAPEST CÉL ELÉRÉSÉBEN

Kormány

- » Országos bérlakásfejlesztési program megvalósítása;
- » Oktatás fejlesztése, hátránycsökkentő programok támogatása Budapesten is, az iskolai szegregációt csökkentő intézkedések;
- » Együttműködés a leszakadó városrészek programjainak kialakításában és megvalósításában az érintett intézmények részvételének biztosításával (tankerületek/általános- és középiskolák; szociális intézmények, rendőrség stb.);
- » Az elhelyezkedést elősegítő foglalkoztatási formák elterjedésének támogatása ösztönzőkkel;
- » Központi bérrendezés a szociális ágazatban;
- » Országos és fővárosi projektek megvalósításának biztosítása (prevenció programok, pedagógusképzés, élethosszig tartó tanulás, foglalkoztatás; stb.);
- » Egészséges Budapest Program megvalósítása a Fővárosi Önkormányzattal együttműködésben.

Kerületek:

- » Együttműködés: szolgáltatások, információ-megosztás, koordinált adatgyűjtés és -megosztás, okos fejlesztések összehangolása;
- » Kerületi programok, integrált helyi stratégiák kialakítása a helyi életminőség fejlesztése érdekében a következő területeket felölelve:
  - Bérlakások energiahatékonysági felújítása, korszerűsítése, bérbeadható lakások számának bővítése;
  - Humán szolgáltatások optimalizálása (kapacitások, elhelyezkedés, igények);
  - Identitás- és közösségformáló programok támogatása;
  - Leszakadó vagy szegregációval veszélyeztetett városrészek integrált programjainak megvalósítása;
  - Idősügyi programok megvalósítása (aktív időskor támogatása, időskorúak otthonukban történő ellátása, egyéb ellátási formák biztosítása).

Gazdasági szereplők

- » Munkahelyi esélyegyenlőség, befogadó munkahelyi gyakorlatok megvalósítása, az elhelyezkedést elősegítő munkaszervezés lehetőségének biztosítása;
- » Társadalmi felelősségvállalás és jó ügyek szolgálata (pl. hátrányos helyzetű gyermekek iskolai/digitális felzárkózásának támogatása);
- » Nonprofit gazdasági szektor bővülése, a társadalmi igények ellátásában vállalt szerepük erősödése;
- » Újszerű megoldások, innováció a városi társadalmi kihívások hatékony kezelésére.

Civil szektor

- » Szakmai civil szerepvállalás társadalmi területeken (mozgósítás, saját projektek, kezdeményezések, civilek közötti együttműködés);
- » Civil szektor szerepe a közösségépítésben, helyi események, programok szervezésében, tervezésben;
- » Közösségi innovációk, alulról jövő városfejlesztési kezdeményezések;
- » Civilek meghatározó jelenléte a befogadást elősegítő és ifjúsági programok a megvalósításában;
- » Civil szerepvállalás az önkéntesség kiterjesztésében;
- » Együttműködés humán szolgáltatásokban, közszolgáltatási feladatellátásban.

Egyetemek

- » Együttműködés városi problémákat, kihívásokat érintő kutatásokban, innovatív megoldások kialakításban, partnerség nemzetközi pályázatokban.

Lakosság

- » Önkéntesség, szolidaritás, helyi közösségek és ügyek támogatása.

ZÁSZLÓSHAJÓ PROGRAM

LAKHATÁS MINDENKINEK

CÉL:

→ I.A. // A MEGFIZETHETŐ ÉS JÓ MINŐSÉGŰ LAKHATÁS FELTÉTELEINEK BŐVÍTÉSE

- » A fővárosi lakásprogram legfontosabb célja, hogy a társadalom széles rétegei számára támogassa a megfizethető lakhatási megoldások létrehozását, amelynek érdekében két új konstrukció, a **lakásügynökségek és a kollektív tulajdonú lakhatási modellek** bevezetését indítja el. E két új formát az indokolja, hogy a mai önkormányzati lakásgazdálkodási modellek pénzügyi és jogi keretei között a növekedés lehetőségei korlátozottak. A központi kormányzati, tulajdoni támogatások jórészt nem az arra rászorulóknak jutnak, és a közösségi források a kedvezményes családok tulajdonába kerülve nem járulnak hozzá a megfizethető lakásállomány tartós bővüléséhez. A fővárosi lakáspolitikája célja, hogy a megfizethető lakások állománya (önkormányzati bérlakások, lakásügynökségi lakások és kollektív tulajdonú lakások) aránya a következő 20 éves időszakban a jelenlegi 5%-ról 25%-ra bővüljön.
- » A lakásügynökségi modell tekintetében a program széles célcsoporttal számol, ahol a legrosszabb helyzetben lévők (pl. hajléktalan egyedülállók és párok, családok átmeneti otthonaiban élő gyermekes családok) mellett a pénzügyi segítséget biztosító családi háttérrel nem rendelkező családok lennének jogosultak a programban részt venni a jövedelmi elosztás 70%-áig. (A finanszírozási feltételektől függően kvóták garantálják az egyes csoportok részvételét.) A háztartások a kollektív lakástulajdonú modellre szintén a jövedelemelosztás 70%-áig lennének jogosultak, a program azonban elsősorban olyan családokat céloz meg, akiknek van saját megtakarításuk vagy rendelkeznek családi támogatással.
- » A lakhatás mindenkinek program szorosan összekapcsolódik a minőségi szociális szolgáltatások témakörével, a támogatott lakhatási formák növelése csökkenti az intézményi elhelyezési szükségleteket.

A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI

→ LAKÁSÜGYNÖKSÉGI MODELL

- » **A lakásügynökségek egy új típusú bérleti szektor kialakítását teszik lehetővé**, ahol a különböző jövedelmi csoportok megfizethető, a piacinál jelentősen alacsonyabb lakbérek mellett jutnak lakhatáshoz. A lakásügynökségek – akár önkormányzaton belüli szervezeti egységek vagy non-profit társaságok – részben közösségi (önkormányzati) tulajdonú lakásokat, részben magánszektorból bérelt lakásokat kezelnek egy speciális pénzügyi modell keretei között. A lakásügynökségi lakások bérét (Budapesti Megfizethető Lakbér - BML) az önkormányzat határozza meg úgy, hogy a lakások a budapesti háztartások 60-70%-a számára megfizethetők legyenek, ami a jelenlegi piaci lakbéreknél 30-40%-kal alacsonyabb lakbért jelent. Az ügynökség a lakásállományt alacsony tőkeköltése miatt a tényleges üzemeltetési költségek mellett tartja fenn, így azok, akik e költség szint feletti lakbért meg tudják fizetni, nyereséget termelnek. Ebből az alacsonyabb jövedelmű családok lakbértámogatását, illetve a magánszektorból bérelt lakások bérleti díja és a BML közötti különbséget lehet fizetni. A pénzügyi modell egyensúlyát a különböző jövedelmi csoportok arányos részvétele mellett a teljes működési költség kb. 5%-át kitevő külső támogatás biztosítja.
- » A Fővárosi Lakásügynökség lakásállománya három forrásból tevődik össze: az önkormányzati tulajdonú lakások, az önkormányzat által vásárolt/épített lakások és a magánpiacról bérelt lakások. A Fővárosi Önkormányzat tulajdonában lévő lakásállomány egy része jelenleg korszerűsítésre, felújításra szorul és ezért nem lakott, ezek a lakások jelenthetik a modell elindításának alapját. A piacról vásárolt és újonnan épített lakások kiegészülhetnek az életjáradék program, illetve egy kilakoltatást megelőző hitelátvállalási program keretében átvett lakásokkal. Végül a magánpiacról bérelt lakások üzemeltetésével bővül a lakásügynökség portfóliója. A magántulajdonosok számára a kockázataik csökkentése jelent ösztönzést arra, hogy a lakásukat bevigyék a modellbe: amennyiben a lakásuk kezelésének jogát több évre a piaci árnál 20-30%-kal alacsonyabb lakbéren átadják az önkormányzat számára, az önkormányzat ennek fejében biztosítja számukra a lakbérmegfizetést, a lakásminőség fenntartását és az esetleges javítások elvégzését.
- » A Fővárosi Lakásügynökségbe bevont önkormányzati tulajdonú lakások felújítás után kerülnek bérbeadásra, tehát egy kezdeti beruházási költség a már meglévő, illetve a magánpiacról bérelt

lakásokat is terheli. A finanszírozás mind a felújítási, mind pedig az újépítés esetében kedvezményes kamatozású hitel és vissza nem térítendő források bevonásával történik, a hitel visszafizetéséhez kapcsolódó törlesztőrészleteket a Lakásügynökség által beszedett lakbérek biztosítják.

- » A program a 2020 és 2027 közötti időszakra a finanszírozási lehetőségek függvényében 2.500-9.000 db lakás bevonásával és működtetésével számol. Cél, hogy a Fővárosi Önkormányzat által indított innovatív szervezeti modell a kerületekkel való együttműködésben, vagy a kerületek saját hatáskörében nagyobb mértékben kerüljön alkalmazásra, annak érdekében, hogy a megfizethető lakállomány aránya fővárosi szinten elérje a 30-50 ezer lakást. A lakásügynökségi modell program 30%-os vissza nem térítendő támogatással, 70%-os kedvezményes hitellel finanszírozható a lakbérekből, ahol a kiegészítő a működési költségek a beruházási költség 5%-át teszik ki.

➔ KOLLEKTÍV LAKÁSTULAJDONÚ MODELL

- » **A kollektív lakástulajdonú modell alapvetően *magántulajdonú konstrukció bizonyos korlátozásokkal.***
A lakóközösség állami vagy önkormányzati támogatás fejében (olcsóbb telek, létező épület átengedése, bankgarancia, tőketámogatás, kamatkedvezmény stb.) részben vagy egészében lemond a lakások újra értékesítésekor a támogatások tőkeértékéről, és elfogadja az új tulajdonosok kiválasztására vonatkozó szabályokat. Ezzel biztosítható, hogy hosszabb távon ezekben a lakásokban az arra rászoruló családok lakjanak. A kollektív tulajdonú lakóközösség létrejöhet új építés, más funkciójú épületek átépítése vagy már létező társasházak, lakásszövetkezetek felújítása révén.
- » A kollektív tulajdon esetében a háztartások megtakarításai és a családi háttér anyagi erőforrásai az állami támogatásokkal együtt biztosítják a megfizethetőséget, azaz olyan háztartások vesznek részt a modellben, amelyeknek, jóllehet vannak erőforrásai, de nem elegendőek ahhoz, hogy a piaci költségeket fedezzék. Ebben különbözik a lakásügynökségi modelltől, ahol nem elvárás, hogy a bérlők saját vagy családi megtakarításokat is mozgósítsanak.
- » A kollektív tulajdonú modelleknek két alaptípusa van. Az egyik az újonnan alapított lakóközösségek, a másik a már létező lakóközösségek, amelyek támogatást kapnak a lakásfelújításhoz. A stratégia időtávjában, 2027-ig a finanszírozási lehetőségek függvényében 700-2800 kollektív tulajdonú lakás kialakítását szeretné támogatni a Fővárosi Önkormányzat, fővárosi szinten pedig az a cél, hogy a modellt alkalmazva 15 000-25 000 kollektív tulajdonú lakás jöjjön létre.

→ II. ZÖLD BUDAPEST

HELYZETKÉP

- » A klímaváltozás hatásai Budapesten is egyre fokozottabban jelentkeznek: az évi középhőmérséklet mellett a napfénytartam, a hőségnapok száma is növekszik. Reprezentatív felmérések alapján a budapestiek az egyre melegebb nyarakat, a heves viharok okozta károkat, valamint a hirtelen lezúduló nagy esőket érzékelik a legfőbb problémaként a városban.
- » A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodást hátráltatják az árvízi infrastruktúra, a csatornahálózat, valamint a csapadékvíz elvezetési infrastruktúra hiányosságai, valamint az épületek rossz állapota és a beépítettség, illetve a burkolt felületek arányának növekedése, továbbá a település szétterülése, a zöldmezős beruházások terjedése.
- » A klímaváltozás mérséklésével összefüggésben vállalt szén-dioxid kibocsátás városi szintű csökkentése nem kellő ütemben halad, amiért elsősorban az épületállomány elégtelen energiahatékonysága, a megújuló energiafelhasználás alacsony részaránya, valamint a közlekedés kibocsátása felelős.
- » Reprezentatív felmérések alapján a budapestiek a hősziget-hatást, a nagy autóforgalmat és az utcák piszkosságát tartják a legnagyobb környezeti problémának a környezetükben. A felmérésekben hangsúlyosan köszönnek vissza az autóforgalommal (is) összefüggő problémák: a zajterhelés, a rossz levegőminőség, valamint a biztonságos kerékpárutak hiánya.
- » Jóllehet a város levegőszennyezettsége európai szinten átlagosnak mondható, a városi lakosság levegőminőséggel kapcsolatos véleménye ennél rosszabb. A legnagyobb egészségügyi probléma a finom szálló por koncentrációból adódik.
- » A város levegőszennyezettségét javító távhőszolgáltatás hőközveti jelenleg szigetüzemben működnek, a belváros csaknem távhőmentes. A megújuló energia alapú hőtermelés, az ún. zöld távhő részaránya alacsony, azonban a nagy hatékonyságú, kapcsolt energiatermelés (villamos- és hőenergia egyidejű előállítás) részaránya meghaladja a 75%-ot.
- » Az egy főre jutó közparkok, közkertek nagysága (a lakótelepi közcélú zöldfelületeket nem beleértve) Budapesten elmarad a nemzetközileg ajánlott értéktől. A zöldterületek minőségi és területi megoszlás tekintetében is jelentős egyenlőtlenségeket mutatnak, így a terhelésük is egyenetlen. A legrosszabb helyzetben a belvárosi kerületek vannak, ahol az egy főre eső zöldterületek mennyisége kevesebb, mint 1 m². Az erdőterületek tekintetében összességében kedvezőbb a helyzet, de az erdőterületek a budai oldalon koncentrálnak.
- » A személygépjárművek száma éves szinten 3,5-4,0%-kal emelkedik, 2019-ben meghaladta a 684.000 darabot. Az állomány elöregedett, kora átlagosan meghaladja a 12 évet. A korszerűtlen járművek károsanyag-kibocsátása jelentősen hozzájárul a levegőszennyezettség mértékéhez. A környezetbarát, zöld rendszámú autók száma alig haladja meg az 1%-ot, (2019-ben 8025 darab) elterjedésük még nem számottevő.
- » A gépjármű forgalom nagysága a gazdasági helyzet változásait követve évente jellemzően 1-2%-ot nő, amely a felhasznált üzemanyagok mennyiségében is megmutatkozik.
- » A közvélemény-kutatások során a környezeti problémák közül a légszennyezést és a gépkocsi-forgalmat nevezték meg a legtöbben, azonban a lakosok számára az eljutás kiszámíthatósága és gyorsasága fontosabb a környezeti szempontoknál. A megkérdezettek a városi átmenő forgalom csökkentését támogatják.
- » A városi környezettel, fejlődő infrastruktúrával kapcsolatos kedvezőtlen hatások (pl. út- és közműépítések, parkolás, útszűrés) miatt fokozatosan beszűkül a fák élettere, egészségi állapotuk romlik, élettartalmuk csökken. A jelenlegi helyzetben a városi zöldfelületek nem kapnak megfelelő védelmet, sok esetben a tulajdonos és a kezelő elválik egymástól, ami megnehezíti a zöldfelületekkel való hatékony gazdálkodást.
- » Bár a természeti oltalom alatt álló területek nagysága növekszik, a természetközeli élőhelyeket, a biológiai sokféleséget az új beépítések, és a klímaváltozás hatásai veszélyeztetik.
- » A budapesti hulladékkezelés fő problémája a települési hulladékok alacsony szelektív visszagyűjtési arányában (15%) és hasznosításában mutatkozik. A körkörös gazdasággal összefüggő európai hulladékhasznosítási követelményeknek való megfelelést megnehezíti az országos hulladékgazdálkodás jelentős, többszöri átszervezése és a finanszírozás bizonytalansága.
- » A városban összesen 4000 ha-ra becsülhető a talajszennyezéssel potenciálisan érintett, jellemzően barnamezős területek nagysága. A nagyobb szennyezettséggel érintett területek forrásigénye jelentősen meghaladja a finanszírozási lehetőségeket.

A kerékpár főhálózat hosszát 2030-ig közel háromszorosára kell megnövelni a BMT-ben meghatározott modal-split célérték eléréséhez

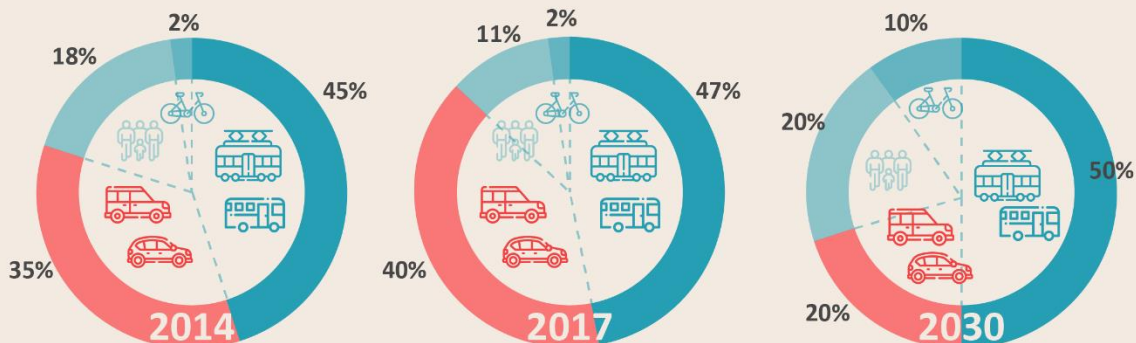
Országosan:

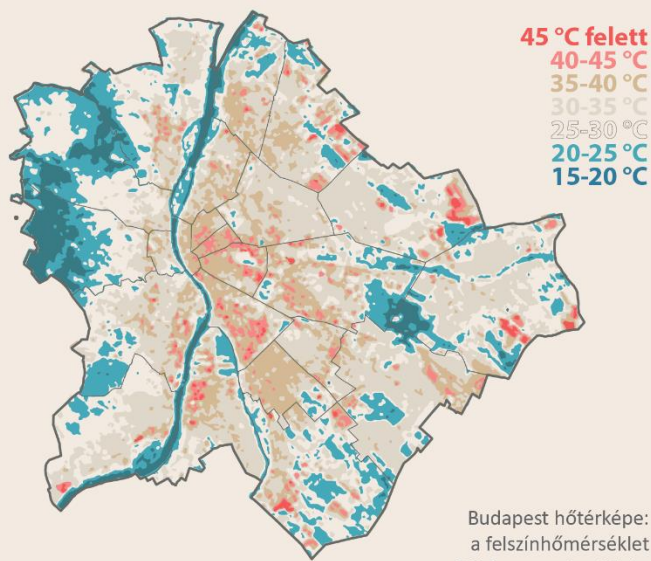
Budapesten:

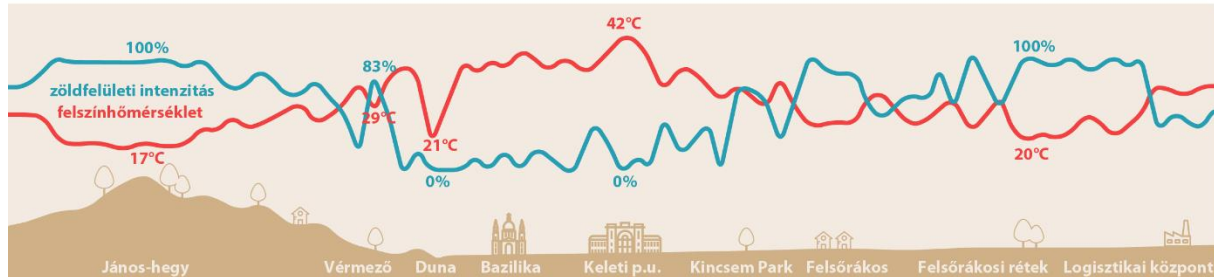
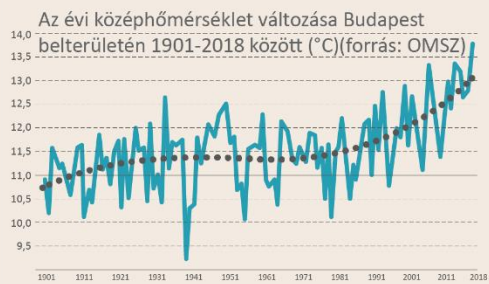
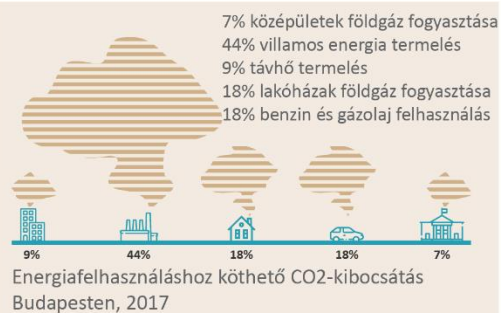
Szállított utasok száma Budapesten és országosan 2017 (millió fő)

Az egyes közlekedési módok részaránya a közlekedési munkamegosztásban (utazások száma alapján számított modal-split) 2014, 2017 és a BMT 2030-ra tervezett célértéke (BKK adatszolgáltatás és a BMT alapján)

45 °C felett
40-45 °C
35-40 °C
30-35 °C
25-30 °C
20-25 °C
15-20 °C

CÉLKITŰZÉS

Budapest legyen élhető és egészséges, értékőrző és értékteremtő, klímatudatos város!

- » Az élhető város fontos ismérve az egészséges és biztonságos lakókörnyezet, a zöld és gyalogosbarát közterületek hálózata, valamint az igényekhez igazodó lakhatási feltételek megléte. Az életminőség jelentős hatással van a városhasználók fizikális és szellemi teljesítőképességére, és vonzó szempont a lakóhelyválasztásnál. A lakosság, különösen a fiatalok és a családosok megtartásában, a munkaerőérzékeny iparágak megtelepedésében kedvező szerepet játszik, a városba látogatók számára vonzerőt jelent, így a város versenyképességének egyik fontos eleme.
- » A közfejlesztésekben a fővárosnak példát kell mutatnia, nemcsak a beruházások színvonalas, korszerű megvalósításában, hanem abban is, hogy a döntéseket transzparens módon, a város lakóit bevonva hozza meg, a folyamatot átláthatóan kommunikálja.
- » A közterek és közparkok kiemelt jelentőségűek a városi életminőségben, hiszen ezek a területek adnak lehetőséget a mindennapi rekreációra (pihenésre, mozgásra) és a társadalmi érintkezésre. Kedvező esetben a városi közterületek kompakt módon, az arányosság elvét követve és rugalmasan elégítik ki a különféle használati igényeket, emellett igyekeznek nagyobb teret biztosítani a gyalogos és kerékpáros közlekedés számára. Az élhető városi környezet eléréséhez szükséges a közterületeken jelentkező sokrétű igények kielégítése, smart megoldások alkalmazása, a zöldfelületek és gyalogos zónák minőségi és mennyiségi fejlesztése és ezek feltételeként az elérhető és szívesen használt közösségi közlekedés biztosítása.
- » A közterület-használat újragondolása, a közlekedési területek újrafelosztása elősegíti a gyalogos-, a kerékpáros- és a közösségi közlekedési módok versenyképességének növekedését az egyéni személygépkocsi-használattal szemben.
- » A kötöttpályás közösségi közlekedés további korszerűsítése szükséges. Az elővárosi vasúti közlekedést integrálni kell a főváros közösségi közlekedési rendszerébe. Az ingázók számára a közösségi közlekedési megállóhelyekhez kapcsolódó eszközváltási lehetőségeket (P+R, B+R parkolókat) elsősorban a főváros közigazgatási területén kívül kell biztosítani.
- » A fenntartható közlekedés- és szállításszervezés érdekében kiemelt jelentőségű a városon belüli mobilitási igények mérséklése és a megtett utak hosszának csökkentése, elsősorban a városfejlesztés/-rendezés eszközeinek alkalmazásával.
- » Budapest egyedülálló városkarakterének alapja a homogén, historikus épületállomány. Különleges épített öröksége megköveteli értékeinek védelmét, szakszerű karbantartását és fenntartható fejlesztését. A több mint 100 évvel ezelőtt épült házak számos beavatkozást igényelnek: városrész szinten az élhetőség és a jól működő belváros érdekében, a tömbök szintjén a lakosság megtartása, épület szinten pedig elsősorban a minőség növelése, a megfelelő műszaki állapot és ezáltal az egészséges lakókörnyezet megteremtése érdekében.
- » Feladat a társadalmi igényekhez igazodó és elérhető költségű lakhatási rendszer megteremtése, valamint a meglévő lakásállomány megújulásának elősegítése. Kulcsfontosságú cél a barnamezős területek funkciógazdag, értékteremtő megújítása és a zöldmezős beruházások visszaszorítása.
- » Budapest biztonságos működése és kiegyensúlyozott fejlődése érdekében a rendelkezésre álló fizikai erőforrásokat hosszú távon fenntartható módon kell hasznosítani. Elsődleges cél a pazarló gyakorlatok megszüntetése és a hatékonyság növelése az energiaveszteségek minimalizálásával. A fosszilis helyett a megújuló energiaforrások arányának általános növelése szükséges.
- » A rövid úton hulladékká alakító lineáris folyamatok helyett az újrahasznosító, körkörös szemléletet kell érvényre juttatni és ösztönözni kell az újrahasznosítási lehetőségeket. Valamennyi városi szereplőnek arányos szerepet kell vállalnia az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésében, egyúttal alkalmazkodnia kell a klímaváltozás hatásaihoz.
- » Szükséges a távhőrendszer fejlesztése, a jelenleg szigetszerűen működő hőkörietek összekapcsolása, új fogyasztók bekapcsolása, zöld távhő részarányának növelése.
- » Előnyben kell részesíteni a csapadékvíz visszatartását, ösztönözni kell annak másodlagos felhasználását, hasznosítását, például öntözésre. Csapadékvíz-gazdálkodási tervet kell készíteni a főváros területére, amely segítségével meghatározhatók a problémák és amely megoldási javaslatokat ad ezek kezelésére. Továbbá szükséges megújítani az árvízvédelmi fővonalakat, különös tekintettel azon részekre, amelyek nem felelnek meg a műszaki követelményeknek (keresztmetszet, állékonyság, magasság).
- » Fejleszteni kell az elavult víziközmű rendszert korszerű technológiák és anyagok alkalmazásával. A Fővárost is ellátó meglévő vízbázist ellenállóvá kell tenni a szélsőséges időjárások hatásaival szemben is.

2035-re az összes kezelt települési hulladékon belül, a lerakással ártalmatlanított

települési hulladék arányának **10%-ra csökkentése.**

Súlyos sérülések,
illetve a **halálos kimenetelű**
közúti balesetek

minél hamarabb érje el a kitűzött **Vision Zero** célértéket,
azaz **0-ra csökkenjen.**

Széndioxid kibocsátás
csökkentése

A MÁSZ +1,3 m biztonsági szintnek megfelelő
árvízvédelmi védvonal hossza

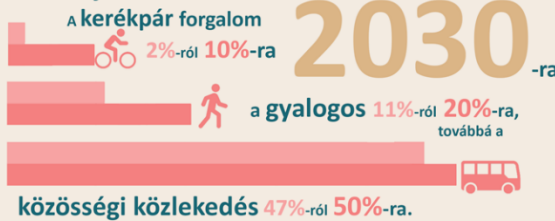
A közlekedési munkamegosztásban

33,73 km-ről

60km-re bővül

Növekedjen

Az egy főre jutó
zöldterületi ellátottság **2030-ra**

7m²/fő-re nőljön.

2019

2030

Helyi jelentőségű

védett természeti területek növelése

861 ha-ról

1200 ha-ra

KULCSINDIKÁTOROK 2027

- » Budapest célja, hogy 2030-ra a kerékpáros közlekedés aránya a közlekedési munkamegosztásban (utazások száma alapján számítva) 10%-ra (2017: 2%), a gyalogos mód 20%-ra (2017: 11%) emelkedjen, emellett a közösségi közlekedés elérje az 50%-ot (2017: 47%) és a személygépjármű forgalom pedig 20%-ra csökkenjen (2017: 40%).
- » Súlyos sérüléssel kimenetelű közúti balesetek, illetve a halálos kimenetelű közúti balesetek számának 50%-kal történő csökkentése 2030-ra. A Vision Zero célkitűzése alapján minél hamarabb, de legkésőbb 2050-re a halálos kimenetelű közúti balesetek számát közel nullára kell csökkenteni.
- » Egy főre jutó zöldterületi ellátottság. 2019: 6 m²/fő->2030: 7 m²/fő
- » Helyi jelentőségű védett természeti területek 2019:861 ha ->2026:1200 ha
- » 40%-os CO₂-kibocsátás csökkentés 2030-ra, 2015-ös bázisévhez képest (6,11 millió tonna CO₂)
- » 2035-ig a lerakással ártalmatlanított hulladék összes kezelt települési hulladékon belüli arányának 10%-ra csökkentése (az Európai Unió irányelvében megfogalmazottaknak megfelelően)
- » A MÁSZ+1,3 m biztonsági szintnek megfelelő árvízvédelmi védvonal hossza: 2019: 33,73 km -> 2026: 60 km

KUTATÁSOK // A fővárosi lakossági felmérések megállapításai

- » A Medián által készített 2020. évi felmérés alapján a környezeti ügyek kifejezetten fontosak a budapestieknek: a nyolc fejlesztési irány közül a legfontosabb, hogy környezettudatosan működjön a város, ami a kérdésben szereplő példák szerint tisztább közterületeket és levegőt, valamint hulladékkezelést jelent. A zöldebb (több zöldfelülettel, parkkal rendelkező) város önmagában szintén nagyon fontos, de egy árnyalattal hátrébb sorolódik a prioritási sorban.
- » A lakosok túlnyomó többsége szükségesnek érzi, hogy otthonát klímatudatosabbá tegye. Ugyanakkor jellemzően csakis valamilyen külső pénzügyi támogatás (önkormányzati vagy állami támogatás, kedvező banki hitel) esetén lennének erre hajlandók.
- » A jövőbeli fejlesztéseket illetően a válaszolók a Duna-partok, és a rozsdaterületek rekreációs fejlesztését, valamint a szelektív hulladékgyűjtőpontok bővítését tartják a legfontosabbaknak, de a természetvédelmi területek bővítése, valamint a szelektív hulladékgyűjtés biohulladékokra való kiterjesztését is egyértelműen támogatják. Szinte valamennyi budapesti hajlandó lenne külön gyűjteni a háztartási hulladékot.
- » A budapestiek leginkább a városi hősziget-hatást, a nagy autóforgalmat és az utcák piszkosságát tartják a legnagyobb környezeti problémának a környezetükben. Ezt követik a nagy autóforgalommal összefüggő problémák: a zajterhelés, a biztonságos kerékpárutak hiánya, valamint a rossz levegőminőség. A megkérdezettek egy százfokú skálán átlagosan 43 pontra értékelik azt a problémát, mely szerint nincs elég fa az utcákon, de a belvárosban élőket ez sokkal erősebben zavarja (59,5 pont). A kerékpárutak hiányán kívül lakóövezetenként az összes konkrét állítás megítélése is különböző, elkülönülnek a belvárosi és a külvárosi lakosság problémái.
- » Az online kérdőívek alapján a városlakók fontosnak tartják a városi zöldfelületek megóvását és fejlesztését. A klímaváltozás hatásai ellen a válaszadók jellemzően a zöldfelületek, fák, fasorok, valamint zöldtetők telepítésében látják a megoldási lehetőségeket, akár a burkolatok, pakolóhelyek rovására is, de az árnyékot, illetve párárt adó hűsítő szerkezeteket is támogatják.

TEMATIKUS MUNKACSOPORTÜLÉSEK

- » Az egyeztetés résztvevői szerint kiemelten fontos a megfelelő kommunikáció a város és lakosai, és a városlakók között is, fontos szerepet kap a közügyekbe való beleszólás lehetőségének biztosítása és az érdeklődő, kezdeményező városlakók egyéni tudatossága, igényei is.
- » A környezet szempontjából a legfontosabb az egészséges és tiszta környezet, ahol jó levegő van, mind a károsanyag kibocsátástól, mind a szemeteléstől mentes közterületekkel, dugók és felesleges közlekedési terhelés nélkül. Ennek érdekében érvényesül a „szennyező/használó fizet elv”, így a károsanyag kibocsátás csökkentésének ösztönzése mellett a közterület-használatból (közlekedés, parkolás, egyéb) eredő díjak is visszaforgathatók, az egészséges környezet feltételeinek megteremtésére. Mindeközben alapvetően fontos a jó városi közszolgáltatások működése, a városban tisztaság van, biztonságosak a közterületek, jól működik a tömegközlekedés.

II.A // KIS TÁVOLSÁGOK VÁROSA

háttér, indoklás	<p>A lakóterületek Budapest beépített területeinek 61,7%-át foglalják el, amely 15.481 hektárt jelent. A kiegyensúlyozatlanság a beépítés módjában és a népesség eloszlásban is jelentkezik. A város lakóterületének 10%-át teszik ki a sűrű beépítésű, historikus városrészek és 12%-át a többnyire paneles lakótelepek, azonban a népesség 28%-a, illetve 34%-a él ezeken a területeken. A város lakóterületeinek 78%-át kitevő alacsony sűrűségű, családi házas területein azonban mindösszesen a lakosság 38%-a él – ezeken a területeken szinte lehetetlen a városi szolgáltatásokat elérhető közelségben gazdaságosan működtetni.</p> <p>A vásárlási szokások átalakulása, a nagyobb kiterjedésű hipermarketek térnyerése a hagyományos kiskereskedelemmel szemben szintén nagyobb távolságok megtételére, így autóhasználatra ösztönözi az embereket. Az ebből fakadó környezeti ártalmak tovább rontják a helyi életminőséget, amely újratermeli ezt a folyamatot.</p> <p>Az elmúlt évtizedben tapasztalható szuburbanizációs folyamatok, az agglomeráció növekvő népességi súlya tovább rontja ezt a helyzetet. Az agglomerációs települések népesség-növekedése nem jár együtt a szolgáltatások azonos ütemű minőségi és mennyiségi gyarapodásával, így az ott élők jelentős hányada napi szinten kötődik a fővárosához, a budapesti szolgáltatásokhoz. Az ebből fakadó mobilitási szükséglet egyszerre teher a napi ingázóknak és azoknak a közösségeknek is, akik az ebből fakadó környezeti ártalmakat elviselni kényyszerülnek.</p>
rövid leírás	<p>→ A közlekedésből származó problémák, így például a romló levegőminőség, a zaj, valamint a sok közúti baleset kezelése legkönnyebben a közlekedés iránti igény általános csökkentésével érhető el. Ehhez arra van szükség, hogy az emberek a hétköznapjaik során szükséges szolgáltatásokat, legyen az oktatás, egészségügy, kikapcsolódás vagy bevásárlás, lehetőleg gyalogos-kerékpáros távolságon belül el tudják érni. Erről szól a kis távolságok városa.</p> <p>→ Ehhez olyan kompakt, vegyes funkciójú városrészekre van szükség, ahol mindezek nemcsak könnyedén elérhetők, de az emberek szívesen is használják nap mint nap. A jó minőségű, mindenki számára elérhető szolgáltatások mellett szükséges a vonzó és biztonságos városi környezet, a jól működő közösségi közlekedés, valamint a gyaloglásra és biciklizésre csábító utcahálózat is.</p> <p>→ A fővárosnak szabályozás és együttműködések segítségével erősítenie kell meglévő és potenciális központjait, jó megközelítésű, közlekedési csomópontként is működő, munka- és lakóhelyeket egyaránt magába foglaló mellékközpontok rendszerének kialakításával. Az alközpontok erősítése hozzájárul a napi szintű közlekedési igény csökkenéséhez, ahol a „kis távolságok városában” a munkahelyek a lakóhelyekbe integráltan helyezkednek el, így rövidebb úton érhetőek el.</p> <p>→ Budapest barnamezős területeinek fejlesztése lehetőséget jelent ezeknek a város működésébe való visszakapcsolódására, funkciógazdag lakónegyedeket és zöldterületeket létrehozva. A barnamezős területek funkcióváltásának ösztönzése történhet jogi, pénzügyi és kommunikációs eszközökkel, átmeneti vagy zöldfelületi hasznosításuk elősegítésével.</p>
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Illeszkedés az európai szemeszter 2019. évi országjelentésében, a 2021-2027 közötti időszak kohéziós forrásainak ajánlásaihoz (COM (2019) 150 final): 2., 3. 5. célkitűzés ▪ Smart Budapest – Okos Város Keretstratégia (2019) ▪ Budapest 2030 / Budapest hosszútávú városfejlesztési koncepciója ▪ Budapest Környezetvédelmi Programja 2021–2026 ▪ Budapesti Mobilitási Terv 2030 (2019)
elvárt eredmények	<p>→ Személygépjármű forgalom csökkenése az aktív mobilitás helyi közlekedési módok közötti részarányának emelkedésével;</p> <p>→ Barnamezős területek hasznosítása;</p> <p>→ Helyi gazdaság, kiskereskedelem és az alközpontokban piacok funkcióinak erősítése.</p>
együttműködés	<p>Kerületi önkormányzatok; vállalkozások; civil- és szakmai szervezetek; állami szereplők (BFK, NIF stb.); lakosok.</p>
felelős	Várostervezési Főosztály
közreműködő partnerek	<i>BKK, BKV, Budapest Közút Zrt., BDK, Fővárosi Vízművek Zrt., Fővárosi Csatornázási Művek Zrt., FŐKERT, FKF</i>

II.B // FENNTARTHATÓ KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE

háttér, indoklás	Budapest közlekedési hálózata, különösen a belső területeken és a Duna-parton túlterhelt. A jelentős egyéni gépjármű-használat és a gyakori a torlódások jelentősen hozzájárulnak a város környezeti problémáihoz, köztük a magas zajterheléshez és a rossz levegőminőséghez. Az üvegházhatású gáz (ÜHG) leltár alapján a főváros 2015. évi kibocsátásának második legnagyobb tétele – az energiafelhasználás után – a közlekedési ágazatból származik, mely az összkibocsátás 20%-át adja. A fővárosi közlekedésen belül a magán és kereskedelmi közúti közlekedéshez köthető a közlekedési CO ₂ -kibocsátás 86,6%-a, a közösségi közlekedés kibocsátása 12,8%. (Budapest Klímastratégiája, 2018). A légszennyezési és a zajterhelési szint nagyságát a forgalom nagysága mellett döntően befolyásolja a forgalom lebonyolódása is. A torlódások, balesetek, szennyezés mind olyan negatív externáliák, amelyek a jelentős társadalmi, gazdasági, környezeti hatások és közvetett költségek miatt a személygépjármű használat visszaszorítása mellett a fenntartható közlekedés módok fejlesztését az európai nagyvárosokban szinte a legfontosabb kérdéssé teszik. A közösségi közlekedési hálózat Budapest méretének és szükségleteinek megfelelő teljesítményre képes, azonban mind az infrastruktúra, mind a járműállomány elöregedett, a napi működést veszélyeztető mértékű állagromlás jellemző.
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Az intézkedés a közösségi közlekedés, valamint az aktív és mikromobilitás feltételeinek vonzóbbá tételére irányul, mely a közlekedésen belüli munkamegosztás arányának (modal split) javítása mellett a közlekedésből származó károsanyag kibocsátás csökkentését, az utazási élmény javítását és a hatékonyabb üzemeltetést egyaránt szolgálja. Kiemelt jelentőségű az agglomerációs forgalom utazási mód összetételének befolyásolása; → A kerékpározás további térnyerése a városrészeket összekötő kerékpárforgalmi főhálózat töredékességének felszámolásával, illetve a helyi jelentőségű közúthálózat egészének kerékpár-baráttá alakításával segíthető elő; → A közösségi autóbérlő szolgáltatás a helyi közösségi közlekedés rendszerébe integrálva a saját tulajdonú autók számának csökkenését, növekedési ütemének mérséklődését segíti; → A meglévő közösségi közlekedési infrastruktúra megújítása, az utasközpontú intermodális kapcsolatok fejlesztése, korszerű, kényelmes, akadálymentes és alacsony kibocsátású járműállomány arányának növelése és a karbantartáshoz szükséges háttér fejlesztése szükséges. A közterületek újrafelosztásával a közösségi közlekedéshez szorosan kapcsolódó gyalogos- és kerékpáros hálózati elemek megújítása és fejlesztése szükséges; → A hatékonyabb, biztonságosabb és utasbarát szolgáltatások, a MaaS (mobility as a service) és a hatékonyabb üzemeltetés érdekében infotechnológiai fejlesztések szükségesek; → Pénzügyi ösztönzők (pull/push eszközök) és a szemléletformálás elengedhetetlen.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Illeszkedés az európai szemeszter 2019. évi országjelentésében, a 2021-2027 közötti időszak kohéziós forrásainak ajánlásaihoz (COM (2019) 150 final): 2., 3. 5. célkitűzés ▪ Smart Budapest – Okos Város Keretstratégia (2019) ▪ Budapest Környezetvédelmi Programja 2021-2026 ▪ Budapesti Mobilitási Terv 2030 (BMT) ▪ Budapest Főváros stratégiai zajtérképére épülő Intézkedési Terv
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → Személygépjármű forgalom csökkenése, mind az utazási igények csökkenésével, mind az aktív és mikromobilitás, valamint a közösségi közlekedés részarányának emelkedésével; → A közlekedési infrastruktúrák energiahatékonyágának javításával, a környezetbarát közlekedési módok támogatásával és fejlesztésével az ágazat ÜHG kibocsátás szintjének csökkenése 3%-kal 2030-ra 2015-höz képest (Budapest Klímastratégiája, 2018); → A közösségi közlekedés szolgáltatásainak biztonságosabb, hatékonyabb üzemeltetése; → Utazási élmény és ügyfél-elégedettség javulása a közösségi közlekedésben, melyet a digitális, felhasználóbarát fejlesztések is segítenek; → Korszerű járműállomány: meghibásodások számának csökkenése, kieső üzemidő és az utazási idővesztés csökkenése (ennek közvetett gazdasági hatása).
együttműködés	Kerületi önkormányzatok; vállalkozások; civil- és szakmai szervezetek; állami szereplők (BFK, NIF stb.); lakosok.
felelős	BKK
közreműködő partnerek	BKV, Budapest Közút Zrt., BDK, FŐKERT

II.C // EGÉSZSÉGES UTCÁK ÉS VÁROSI TEREK

háttér, indoklás	<p>A városi közterületek – térfalakkal rögzített területi kiterjedésük mellett – szükségszerűen az ott lakó és odalátogató emberek napi életéről szólnak. Ahhoz, hogy ezek élő és étellel teli, egyszóval egészséges terek legyenek, számos különböző szempontnak kell megfelelni. A növekvő gépjárműhasználat miatt egyre kevesebb hely jut más funkciókra: az autóutak és parkolóhelyek a szabadtéri rekreáció, a vendéglátás és a városi zöldfelületek terét csökkentik. Az egyenlőtlen terhelés a belvárosi területeken például közlekedési és turisztikai túlhasználatként jelentkezik. Az elmúlt évtizedekben, elsősorban belvárosi területeken valósultak meg átfogó közterületi rekonstrukciók, növelve a gyalogos zónák nagyságát. Azonban mind a gyalogos, mind a zöldfelületi hálózat töredékes, kialakításuk színvonalá eltérő. Az egészséges városi környezet, a városi mikroklima javítása érdekében elengedhetetlen a közterületi zöldhálózat növelése mind a belvárosban, mind a külsőbb kerületekben.</p> <p>Az elmúlt évtizedekben megvalósuló közterületrekonstrukciós programok többnyire lokális kiterjedésűek voltak, így néhány kivételtől eltekintve nem sikerült egy-egy helyszín közvetlen környezetén túl az érintett városrész egészére, hálózatosan hatással lenni. Az egymásra terhelődő különböző problémák, így a túlzott gépjárműforgalom, az ebből fakadó rossz levegőminőség, a közlekedési balesetek veszélye vagy éppen a túlterjeszkedő közterületi parkolás összehangolt kezelést igényel. Ezért szükséges egy olyan átfogó vezérelv, amely új alapokra helyezi a közterületek megújítását és használatát.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Az Egészséges utcák elnevezés Lucy Saunders brit közegészségügyi és közlekedési szakértő nevéhez köthető, a fogalmat Magyarországon a Járókelő vezette be, amelynek lényege, hogy a városi közterek kialakítását, kezelését és használatát érintő döntések meghozatalakor az embereket és egészségüket kell a középpontba helyezni. Budapest közterületeinek megújítása ezen elvek mentén kell, hogy történjen, annak érdekében, hogy azok biztonságosak és komfortosak legyenek, helyet biztosítva a zöldfelületeknek és a közterületi rekreációs tevékenységeknek is. → Az egészséges utcák két legfontosabb jellemzője, hogy ott az emberek otthon érzik magukat és szívesen sétálnak, bicikliznek. Ha egy utca egészséges és befogadó környezetet teremt, akkor ott üldögélő, ácsorgó, sétáló és bicikliző embereket találunk. Fontos szempont a zajterhelés csökkentése fizikai beavatkozásokkal és szabályozási eszközökkel. → A városi lét az ember összes érzékszervére hatással van, ezért az utcák és terek kialakításakor számos különböző szempontot szükséges figyelembe venni. A tiszta levegőn és csendes környezetben túl fontos, hogy az utcán meg lehessen pihenni, az úttesten könnyedén át lehessen kelni, és mindig legyenek védett, árnyékos helyek. → A fizikai beavatkozásokon túl fontos szempont, hogy az emberek biztonságban és jól érezzék magukat, és hogy az utcákon mindig legyen látni- és csináltnivaló. Ha ezek a szempontok maradéktalanul teljesülnek, akkor élő és étellel teli, egyszóval egészséges utcákat és városi tereket nyerünk mind a belvárosban, mind a külsőbb kerületekben.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Smart Budapest – Okos Város Keretstratégia (2019) ▪ Budapest Környezetvédelmi Programja 2021-2026 ▪ Budapesti Mobilitási Terv 2030 (BMT) ▪ Budapest Főváros stratégiai zajtérképére épülő Intézkedési Terv ▪ Budapest Zöldinfrastruktúra Konceptiója (2017), Zöldinfrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterv (ZIFFA)
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → Környezetterhelés, CO₂ és károsanyag-kibocsátás, valamint zajterhelés csökkenése, helyi levegőminőség javulása az aktív mobilitás helyi közlekedési módok közötti részarányának emelkedésével; → Személygépjármű forgalom és sebesség csökkenése következtében biztonságosabb és csendesebb utcák; → Súlyos sérüléssel kimenetelű közúti balesetek, illetve a halálos kimenetelű közúti balesetek számának jelentős, hosszú távon nullára történő csökkentése; → Zöldfelületi borítottság növelése, ott tartózkodásra vonzó közterületek számának növelése, egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a közterületi rekreációs szolgáltatásokhoz.
együttműködés	Kerületi önkormányzatok; vállalkozások; civil- és szakmai szervezetek; állami szereplők (BKF stb.); lakosok; közműszolgáltatók.
felelős	Várostervezési Főosztály
közreműködő partnerek	FŐKERT, BKK, BKV, Budapest Közút Zrt., BDK, Fővárosi Vízművek Zrt., Fővárosi Csatornázási Művek Zrt., FKF

II.D // TERMÉSZETI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE, ZÖLDFELÜLETEK FEJLESZTÉSE

háttér, indoklás	<p>A zöldfelületi rendszer hatással van a városklímára, ezen belül is a levegő páratartalmára, hőháztartására (városi hőszigetekre), a talajvízháztartásra, a levegőminőségre, az élővilágra és végső soron az emberre. Budapest erdőszűtsége (11%) más európai országokkal összehasonlítva átlagos, az egy főre jutó erdőterület 34 m², amelyből 25 m² rekreációs célú parkerdő. A főváros területének mindössze 2%-a zöldterület, 6 m²/fő a zöldterületi ellátottság, a közparkok térbeli eloszlásának egyenetlensége miatt, a belváros egyes részein (VI., VII. kerület) kiugróan alacsony, 1 m²/fő alatti értékkel. Budapest zöldfelületi rendszere jelenleg nem tölti be megfelelően a rekreációs és kondicionáló szerepét, kevés és nem megfelelő minőségű zöldfelület áll rendelkezésre. A műholdfelvételek alapján számított zöldfelület-intenzitás átlagos értéke Budapesten 2015-ben 52% volt.</p> <p>Budapesten jelenleg legalább 1200 hektárnyi olyan – barnamezősnek nevezett – terület található, amelynek korábbi funkciója felhagyott, vagy alulhasznosított és újbóli használatba vétele beavatkozást igényel. E területek újbóli hasznosítását hátráltatják a korábbi funkciójukból eredő szennyezettségek. A barnamezős területek kiváló lehetőséget jelentenek új zöldfelületek létesítésére, ezáltal a CO₂ megkötés növelésére és a városklíma javítására. A Duna menti zóna és kisvízfolyások (patakok) integrált rekreációs és zöldfelületi fejlesztésére vonatkozóan a főváros számos előkészített tervvel rendelkezik.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → A tervezett intézkedések a városi kék-zöld infrastruktúrák összehangolt fejlesztésével: a környezetvédelem, az élőhelyek védelme, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és a zöldfelület fejlesztés integrált megközelítésével valósulnak meg egy-egy projekten belül; → A minőségi zöldfelületi ellátottság javítása érdekében kiemelt a biológiai sokféleség megővése, a természetközeli élőhelyek védelme, a városi erdőszítési program. A zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése az alulhasznosított területek bevonásával, a nagy látogatóforgalmat bonyolító városi parkok megújításával is történik; → A hősziget-hatásnak legjobban kitett, belvárosi közterületek és a Duna-part humanizálása kiemelten fontos. A zöldfelületi fejlesztések integrálják a csapadékvíz helyben tartását, hasznosítását (pl. esőkertek), eredményeként elöntések és villámárvizek esetén a kapacitáshiányos elvezető rendszer terhelése és az okozott kár mérsékelhető; → A zöldfelületek védelmének megerősítése érdekében fontos a közműmentes zöldsávok biztosítása, meglévő fák fokozottabb védelme új technológiákkal, gyökérvédelemmel, védőcsövezéssel, közművek kiváltásával. A zöldfelületi célok elérése érdekében kiemelet szempont a közmű- és közlekedésfejlesztési projektek során a zöldfelületi szempontok erőteljes érvényesítése.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Illeszkedés az európai szemeszter 2019. évi országjelentésében, a 2021-2027 közötti időszak kohéziós forrásainak ajánlásaihoz (COM (2019) 150 final): 2., 5. célkitűzés ▪ Budapest Környezetvédelmi Programja 2021-2026 ▪ Budapest Klímastratégiája ▪ Budapest Zöldinfrastruktúra Konceptiója (2017) ▪ Zöldinfrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterv (ZIFFA)
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → A rekreációs terek fenntartásának, minőségének javításával az egészségmegőrzés feltételeinek javítása, egészségben eltöltött életévek növelése, halálozási arány javulása, megbetegedésből következő gazdasági károk csökkenése (munkaórák száma); → A városi klíma javítása, hősziget-hatás csökkentése, levegő minőségének javítása; → Biodiverzitás megőrzése, erősítése, védelme hálózatok kialakításával; → Zöldfelületi borítottság növelése; → Vízérzékeny tervezés szempontjainak általános érvényesítése; → Társadalmi részvétel a zöldinfrastruktúra fejlesztésben és üzemeltetésben.
együttműködés	Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság; Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály.
felelős	Várostervezési Főosztály, Tájépítészeti Osztály
közreműködő partnerek	FŐKERT, Fővárosi Vízművek Zrt., Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.

II.E // ENERGIAHATÉKONYSÁG NÖVELÉSE, KLÍMAVÉDELEM

háttér, indoklás	<p>Az épületek energiafelhasználásának kb. 60%-a a háztartásoknál jelentkezik, míg a közületek, szolgáltatások és kereskedelem együttesen (NEÉS, 2015)35%-ot tesz ki. A budapesti ÜHG-kibocsátások mérséklésének egyik leghatékonyabb módja ezért az épületek üzemeltetéséhez szükséges energiaigény csökkentése, amely mind a villamos energia, mind a földgáz, mind az egyéb energiahordozók felhasználásának mérséklését eredményezi. A budapesti lakóépületek energiaigénye (annak CO₂-hozzájárulása) adja gyakorlatilag az összes ÜHG csökkentési (mitigációs) lehetőség 75%-át. A háztartások 2016-ban átlagosan jövedelmük 12%-át fordították energiára, a szegényebb háztartások esetében ez az arány két-háromszoros is lehet. A háztartások energiafelhasználásának ugyanis közel háromnegyed része (74%) a fűtésre fordítódik. A lakóépületek korszerűsítése nemcsak környezeti, hanem társadalmi kérdés is, a belvárosi leromlott fizikai állapotú társasházak mellett a külső kerületek családiházak területén egyaránt.</p> <p>A klímaváltozás okán Budapesten is egyre gyakrabban és egyre intenzívebben jelentkeznek a szélsőséges időjárási események, pl. tartós hóhullámok, árvizek, felhőszakadások, villámárvizek, elöntések, viharos erejű szelek, vagy épp tartós szárazság (aszály). Az 1901 és 2018 közötti időszakban Budapest évi középhőmérsékletében mintegy 1,36 °C-os emelkedés mutatható ki, ezzel párhuzamosan a napfénytartam évi összege az 1970-es évek kezdetétől nő. A sűrűn beépített területek hőmérséklete nyáron akár 7 °C-kal magasabb, mint a környező zöldövezeti területeké. A nagymértékű városi hősziget-hatás elsősorban a belvárosban és a pesti oldalon jelentős, de a városkörnyéki hőmérsékletet tavasszal 2-4 °C-kal, míg nyáron 3-6 °C-kal meghaladó terület a pesti oldal meghatározó részére kiterjed. A hóhullámok hatására egészségügyi problémák jelentkeznek, mely különösen az időskorú népességet érinti. Budapesten a 65 év feletti lakosok száma közel 370.000 fő, közülük több mint 30.000-en a legsűrűbben lakott, a hősziget-hatásnak legjobban kitett belvárosi kerületekben élnek (KSH, 2019).</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Budapest biztonságos működése és kiegyensúlyozott fejlődése érdekében a rendelkezésre álló fizikai erőforrásokat hosszú távon fenntartható módon kell hasznosítani, a fosszilis-helyett a megújuló energiaforrások arányának minél több területen való növelése és a hatékonyabb energia- és anyaggazdálkodás megvalósítása szükséges; → Az épületek energetikai felújításának felgyorsítása érdekében fontos az épületenergetikai fejlesztések növeléséhez, távhőrendszerhez történő csatlakozáshoz ösztönzők, valamint szervezeti, finanszírozási eszközök kialakítása; → A zöldfelületi, csapadékvíz-gazdálkodási és árvízvédelmi intézkedések integrált kezelése: a műszaki és ökológiai megoldások következtében csökkenjen az igény az elvezető hálózat kapacitásfejlesztése iránt, növekedjen viszont a csapadékvíz helybentartására és hasznosítására vonatkozóan.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budapest Környezetvédelmi Programja 2021–2026 ▪ Budapest Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) ▪ Budapest Klímastratégiája ▪ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve az energiahatékonyságról
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → A Fővárosi Önkormányzat és gazdasági társaságai tulajdonában álló épületek esetében az üzemeltetés hatékonyságának növelése; → Károsanyag-kibocsátás szintjének csökkenése, energia- és anyagfelhasználás csökkentése, optimalizálása; → Fosszilis energiahordozóktól való függőség csökkentése; → A városi klíma javítása, hősziget-hatás csökkentése, levegő minőségének javítása; → Klímaváltozás negatív hatásainak csökkentése, Budapest adaptációs képességének javítása az árvízvédelmi védvonalak fejlesztésével, a csapadékvizek helyben tartásával, a villámárvizek és elöntések kialakulási kockázatainak csökkentésével; → A távhővezeték korszerűsítések elvégzése, valamint a hőközpontok folyamatos, ütemezett felújításának, távfelügyeletbe kötésének folytatása az üzembiztonság és az energiahatékonyság növelése érdekében.
együttműködés	Energiaközmű szolgáltatók; energiatermelők; Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság; Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály; vállalkozások; civil- és szakmai szervezetek.
felelős	Klíma- és Környezetügyi Főosztály
közreműködő partnerek	<i>FŐKERT, BKK, BKV, Budapest Közút Zrt., BDK Kft., Fővárosi Vízművek Zrt., Fővárosi Csatornázási Művek Zrt., FKF Zrt., FŐTÁV Nonprofit Zrt.</i> <i>Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány – szolgáltatásfejlesztésben a nyílt innováció szerepének erősítése, szereplők bevonása, folyamat facilitálásának támogatása</i>

II.F // FENNTARTHATÓ VÁROSÜZEMELTETÉS

hátér, indoklás	<p>Budapest üvegházhatású gáz kibocsátásának 72%-ért az épületek (lakó-, szolgáltató, intézményi és ipari épületek, berendezések) energiafelhasználása felelős. Ez a nagy arány annak tudható be, hogy jelenleg az energiafelhasználás 84%-ban fosszilis alapú és a megújuló energiaforrások részaránya csupán 4%.</p> <p>A levegőszennyezettség Budapest egyik legjelentősebb környezeti problémája. Az elmúlt évek mérési eredményei alapján továbbra is elsősorban a PM aeroszol, azon belül is a finom részecsketartomány (PM_{2,5}) időszakos feldúsulása jelenti a legnagyobb egészségügyi kockázatot, a nitrogén-dioxid és a talajközeli ózon esetenként előforduló határértéket meghaladó szintjei mellett. A budapesti szintű energiafelhasználáson és CO₂-kibocsátáson belül a FŐTÁV energiafelhasználása a fővárosi szint 9%-át, CO₂-hozzájárulása 8%-ot jelent csupán, ennek ellenére jelentős szerepe van a városi levegőminőség javításában. A fejlesztések eredményeként a megújuló energiaforrások aránya tovább növelhető, és biztosítani tudja a jelentős léptékű ingatlan-felújítások és fejlesztések kapcsolódási lehetőségét. Az energiaközösségek bevonása a főváros számára is új lehetőséget jelent pl. a villamosenergia-termelés, -tárolás, -fogyasztás vagy akár elektromos töltőberendezések üzemeltetése terén is. A smart városüzemeltetéshez jó alapot ad a meglévő közvilágítási hálózat, melynek hatékonysága javítható, a szolgáltatások köre bővíthető. A budapesti hulladékkezelés fő problémája a települési hulladékok alacsony szelektív visszagyűjtési és hasznosítási aránya (2019-ben 15%), ami uniós összehasonlításban is rossz hulladéklerakási arányt eredményez (2019-ben 28%). A házhoz menő szelektív gyűjtés eredményességének növelése mellett komoly lehetőség van az üveg- és biohulladék begyűjtése és újrahasznosítása területén. Az FKF Zrt. fenntartásában jelenleg 17 hulladékgyűjtő udvar működik, ahol a lakosság nagyrészt díjmentesen leadhatja a szelektíven gyűjtött hulladékot. Mivel Budapest és egyes agglomerációs települések vízellátása a Duna parti szűrési rétegeit használja, ezért az nagyon ki van téve a klimatikus hatásoknak. Emellett az ivóvízhálózat több kockázatos eleme (Sentab és azbesztcement csövek, ólom bekötővezetékek) a közeljövőben cserére szorul.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Táv hőrendszer fejlesztése, versenyképességének javítása az egészséges városi környezet érdekében: az egységes távhőrendszer kialakítása a jelenleg szigetüzemben működő távhőközvetek összekapcsolásával az új fogyasztók, ellátási területek (pl. belvárosi kerületek) bekapcsolása, a hőtermelők versenyztetése érdekében, valamint a megújuló energia hasznosítási arányának növelése geotermikus energia alapú új hőforrások létesítésével, továbbá a termikus hulladékhasznosítás részarányának további növelésével; → Gyógyfürdők hulladékhőjének hasznosítása az intézményhálózat energiagazdálkodásában; → A közvilágítási hálózat okos rendszerek fogadására alkalmas korszerűsítésekkel, valamint új közvilágítási hálózatok kiépítésekor intelligens rendszerek telepítésével tud hozzájárulni a fenntartható városüzemeltetéshez; → A hulladéktermelés megelőzése és az újrahasznosítási arány növelése: az újrahazsnálatot ösztönző rendszer fejlesztése; a hulladékok minél nagyobb arányú újrahasznosítási aránya és a szelektív hulladékgyűjtés bővítése a lerakótól való eltérítés érdekében a feldolgozó kapacitások fejlesztése mellett; → Korszerű, biztonságos és energiahatékony víziközmű szolgáltatások: a szennyvízkezelés energiahatékonyosságának növelése; vízminőségi és kapacitáskockázatok kezelése; technológiai fejlesztések és a víziközmű elemeinek rekonstrukciója.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nemzeti Energiastratégia 2030, kitekintéssel 2040-ig, Hulladék Keretirányelv, Zöld Táv hő program ▪ Budapest Környezetvédelmi Programja 2021–2026 ▪ Budapest Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) ▪ Smart Budapest – Okos Város Keretstratégia (2019) ▪ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve az energiahatékonyaságról
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → 2030-ig 40%-os CO₂ kibocsátás-csökkentés 2015-höz képest (SECAP); → Az EU-s irányelvet figyelembe véve Budapestnek törekednie kell arra, hogy 2025-ig a települési szilárd hulladék hasznosítási aránya közelítsen az 55%-hoz, és a lerakással ártalmatlanított hulladék összes kezelt települési hulladékon belüli aránya jelentősen csökkenjen; → A Nemzeti Energiastratégia Zöld Táv hő programjában foglaltakkal összhangban a zöld távhő részaránya növekedjen a geotermikus hőtermelők létesítésével és a hulladék alapú hő részarányának növelésével (HUHA I bővítése); → Táv hőközvetek összekapcsolása a műszaki és gazdaságossági feltételek figyelembe vételével; → Városi zöldterületek fenntartási színvonalának javítása.
együttműködés	Energiaközmű szolgáltatók; energiatermelők; Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt (NHKV); Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság; Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal.
felelős	BVH (BKM), Klíma- és környezetügyi Főosztály
közreműködő partnerek	FŐKERT, BKK, BKV, Budapest Közút Zrt., BDK Kft., Fővárosi Vízművek Zrt., Fővárosi Csatornázási Művek Zrt., FKF Zrt., FŐTÁV Nonprofit Zrt. Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány – a nyílt innováció szerepének és kísérleti projektek támogatása a szolgáltatásfejlesztésben

A CÉLOK ELÉRÉSE

A CÉLOK ELÉRÉSÉT TÁMOGATÓ PROGRAMOK ÉS KULCSPROJEKTEK

A CÉLOK ELÉRÉSÉT TÁMOGATÓ EGYÉB FŐVÁROSI INTÉZKEDÉSEK

- » Stratégiai szintű együttműködés Budapest közigazgatási területét és a várostárséget érintő fejlesztések előkészítésére – Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa, Budapesti Fejlesztési Központ, Pest megye Önkormányzata.
- » Pénzügyi, pályázati alapok működtetése a városfejlesztési célok (Zöld és esélyteremtő város) megvalósítása érdekében, az alulról jövő kezdeményezések támogatása
  - Zöld és környezeti pályázati programok újragondolása: környezetvédelmi alap; az Egészséges utcák programon belül pályázati keret felállítása; udvarzöldítési pályázat kibővítése (zöldfalak, közösségi kertek stb. támogatására)
  - Értékvédelmi pályázatok újragondolása
  - Civil/lakossági közösségfejlesztő programok támogatása

→ Városfejlesztési Alap

- » Budapest a vissza nem térítendő támogatások mellett a visszatérítendő források pénzügyi eszközökön keresztül történő felhasználását is kezdeményezi: a Budapesti Városfejlesztési Alap felállításának előkészítése folyamatban, célja olyan városfejlesztési célokhoz illeszkedő, de pénzügyileg fenntartható (bevételegeneráló vagy költségmegtakarítást eredményező) projektek megvalósítása, melyek a piaci hozamelvárásokhoz képest csak hosszabb idő alatt térülnek meg. Az Alap a piaci kondícióknál kedvezőbb feltételekkel és a város által ellenőrzött döntéshozatali eljárásban támogat projekteket és az Alap visszaforgó jellegénél fogva többször kihelyezhető. Az Alap vizsgált befektetési részpiacai:
  - épületenergetikai célú fejlesztések (beleértve a lakossági energiahatékonysági beruházások volumenének lényeges növekedését biztosító ESCO jellegű finanszírozási szervezeti modell);
  - megújuló energiatermelés;
  - városüzemeltetési feladatok innovatív támogatása smart rendszerek alkalmazásával;
  - jelentős tőkebefektetést igénylő, de várospolitikai szempontból kiemelt jelentőségű ingatlanok fejlesztése (többek között lakhatási célú ingatlanok és a közszolgáltatások munkaerő-biztosítása érdekében dolgozó apartmanok építése, munkásszállások felújítása).

- » Innovációtámogató közbeszerzési gyakorlat növelése
- » Településrendezési eszközök – településszerkezeti terv (TSZT) és Fővárosi Rendezési Szabályzat (FRSZ) – karbantartása, megfelelő alapot biztosítva a hosszú távú koncepcióhoz illeszkedően az egységes, élhető és egyben fenntartható főváros számára.

A FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT PARTNEREI A CÉL ELÉRÉSÉBEN

Kormány

- » Jogszabályi környezet, országos szabályozás módosítása (OTÉK, KRESZ, támogatási háttér)
- » Világörökségi területek fejlesztéséhez kezelési terve és források biztosítása, együttműködés;
- » Az agglomeráció további szétterülésének megakadályozása szabályozási és pénzügyi eszközökkel, lakásfejlesztés kötöttpályás közlekedés mentén;
- » Munkalehetőségek, szociális és oktatási infrastruktúra biztosításának elősegítése az agglomerációs településeken a városhatárt átlépő közlekedési igények csökkentése érdekében;
- » Budapest és várostérségének működését, gazdaságának fejlődét támogató elővárosi vasúti fejlesztések integráltan a HÉV hálózatok és fejpályaudvarok fejlesztésével, P+R, B+R kapacitások kiépítésével az agglomerációban, együttműködés a városhatárt átlépő kerékpáros infrastruktúrák fejlesztésében;
- » Közlekedési szolgáltatások térségi szintű összehangolása, a fővárosi és agglomerációs közösségi közlekedés stabil finanszírozási rendszerének kidolgozása a fővárossal együtt;
- » Budapest Közfejlesztések Tanácsában való érdemi, egymást támogató együttműködés, fejlesztési tervek és projektek koordinálása;
- » Arányos finanszírozás a fővárosi célok és projektek megvalósításához: operatív programokon keresztül elérhető források, helyreállítási források, központi költségvetésből olyan projektek és szolgáltatások kiszámítható finanszírozási háttérének biztosítása, amelyek a fővárosi és agglomerációs szerepkörből adódóan jelentősek; a kiszámítható önkormányzati működés feltételeinek biztosítása (finanszírozás és feladatok, döntési jogkörök terén);
- » A Pilis Parkerdő Zrt. kezelésében lévő erdők folyamatos karbantartása, minőségi zöldfelület fejlesztése;
- » A nagy területű kormányzati programok érdemi tartalmi egyeztetése az érintett kerületi önkormányzatokkal és a Fővárosi Önkormányzattal a környezetbe integrálás, illetve a hatások kezelése és egyéb fejlesztési szándékokkal a való összehangolás érdekében.

Kerületi önkormányzatok

- » Kétirányú együttműködés, szabályozás, koordinációs feladatok, partnerség és információszolgáltatás;
- » Központrendszer fejlesztésében való együttműködés (főváros: közlekedési csomópontok, átszállóhelyek, fővárosi ingatlanok);
- » Kerületek programjai, integrált helyi stratégiák kialakítása a helyi életminőség fejlesztése érdekében:
  - Belső kapcsolatok fejlesztése – közlekedés, kerékpárosbarát átalakítások, gyalogoszónák;
  - Közterületek és zöldterületek minőségi és mennyiségi fejlesztése;
  - Lakóépületek minőségi megújítása, energiahatékonyságának javítása;
  - Bérházak energiahatékonysági korszerűsítése, bérbeadható lakások számának bővítése;
  - Helyi intézmények energetikai korszerűsítése, megújuló energiák alkalmazása;
  - Közbiztonsági és köztisztasági intézkedések.

Gazdasági szereplők

- » Nemzetközi befektetőket vonzó, környezettudatos, magas építészeti minőségű ingatlanfejlesztések;
- » Kreatív gazdaság, kiskereskedelmi, szolgáltató szektor szerepvállalása a városarculat formálásában.

Civil szektor

- » Szakmai civil szerep a városfejlesztésben, környezeti, társadalmi területeken (mozgósítás, saját projektek, kezdeményezések), szakmai/tematikus együttműködés a fővárosi kezdeményezésekre;
- » Közösségi innovációk, alulról jövő városfejlesztési kezdeményezések.

Pest megye és agglomerációs települések

- » Szabályozási eszközök, munkalehetőségek, szociális és oktatási infrastruktúra biztosításának elősegítése az agglomerációs településeken a városhatárt átlépő közlekedési igények csökkentése érdekében;
- » Együttműködés a városhatárt átlépő hálózati fejlesztésekben (kerékpáros, zöld).

Egyetemek

- » Városi problémákat, kihívásokat érintő kutatásokban, innovatív megoldások kialakításban való együttműködés, nemzetközi pályázatokban partnerség.

Lakosság

- » Aktív részvétel a városi ügyekben, környezettudatos és egészségtudatos életvitel.

ZÁSZLÓSHAJÓ PROGRAM

PESTI FONÓDÓ VILLAMOSHÁLÓZAT

CÉL:

→ II.B // FENNTARTHATÓ KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE

- » A cél a közösségi közlekedés, valamint az aktív és mikromobilitás feltételeinek vonzóbbá tétele, mely a közlekedésen belüli munkamegosztás arányának (modal split) javítása mellett a közlekedésből származó károsanyag kibocsátás csökkentését, az utazási élmény javítását és a hatékonyabb üzemeltetést egyaránt szolgálja.
- » Az intézkedés a pesti belső kerületekben megmaradt villamoshálózat városközponti részeinek jobb átjárhatóságát kívánja elérni, részben a közúti vasúti pályák közötti kapcsolatok újbóli kialakításával, részben a metróvonalakkal megegyező útvonalakon közlekedő, azok belső, csúcsidőszakban zsúfoltabb szakaszait tehermentesítő villamospályák visszaépítésével, valamint az átmeneti és elővárosi zóna lakótelepi területeinek közvetlen belvárosi, vagy városi gyorsvasúti elérhetőségét kívánja javítani a korszerű, akadálymentes új közúti vasúti pályaszakaszok kialakításával.

A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI

→ VILLAMOSHÁLÓZAT ÖSSZEKÖTÉSE A DEÁK TÉR ÉS A LEHEL TÉR KÖZÖTT

- » A cél egy olyan az észak-déli tengelyen kialakítandó egységes villamoshálózat, mely a Lehel téri és Deák Ferenc téri villamos végállomásokat átmenő megállóvá alakítja, így megalapozza a belváros fokozatos gyalogosbaráttá alakítását és lehetővé teszi a közúti forgalom további csillapítását a belvárosi területeken. A projekt megvalósulásával az észak-pesti térségből a mai 14-es viszonylatot használók átszállás nélkül érhetik el a belvárost, valamint közvetlen kapcsolat létesülhet a dél-budai térség eléréséhez is. További fontos szempont, hogy a felszíni gyors kötöttpályás kapcsolat a Bajcsy-Zsilinszky úton az M3 metró által teljes körűen ki nem szolgált tömbök elérhetőségét javítja.
- » A projekt keretében új villamos pálya létesül a Bajcsy-Zsilinszky úton és a Váci úton a Deák Ferenc tér és a Lehel tér között. Az új pályaszakasszal összekapcsolásra kerül az észak-pesti és a dél-budai villamoshálózat. Teljes keresztmetszetében megújul a Bajcsy-Zsilinszky út és a belső Váci út, humanizálásra kerül a Nyugati tér, és összekötésre kerül a 72-es és 83-as trolibuszok vonala, kiváltandó a 9-es autóbusz belvárosi szakaszát.
- » Megtervezésre kerül a Szabadság híd forgalmi kiosztásának módosítása és statikai-dinamikai megerősítése az alacsonypadlós villamosok közlekedésének biztosítására. Akadálymentesítésre kerülnek a Kiskörúton lévő villamos megállóhelyek, valamint a 14-es villamos teljes vonala a Lehel tértől az északi végállomásig.

→ ÚJPALOTA KÖTÖTTPÁLYÁS KAPCSOLATÁNAK KIALAKÍTÁSA

- » A cél Újpalota és a belváros között a közúti közlekedés zavaró forgalmi hatásaitól mentes kötöttpályás kapcsolat létrehozása, amely a Belváros gyors, átszállásmentes elérhetősége mellett megfelelő kapcsolati lehetőségeket biztosít a városi gyorsvasúti (metró) és közúti vasúti (villamos) hálózat irányába.
- » A Bosnyák tér és az újpalotai lakótelep felől nagy az utazási igény a belváros felé, Újpalota felől Zuglón keresztül a belváros felé haladó utak és buszok jelentősen túlterheltek. Az utazási igényeket a 7-es buszcsalád jelenleg csak alacsony szolgáltatási színvonalon, de rövid utazási idővel képes kiszolgálni, ezért indokolt egy új, nagy kapacitású, magas szolgáltatási színvonalú kötöttpályás kapcsolat kiépítése, amely nagymértékben javítja a XIV. és XV. kerületek közlekedését és megalapozza a térség fejlesztetőségét.
- » 4-es metró I. ütemet jelentő Kelenföld - Keleti pályaudvarszakasza a II. ütemben folyamatosan tovább épült volna a zuglói Bosnyák térig, majd Újpalotáig. A felszín alatti kialakítás, a nagyvonalú megálló és az automata forgalomirányítás magas költsége miatt az I. ütem után leállt a beruházás és a Bosnyák térig, majd Újpalotáig történő továbbvezetése várhatóan nem valósul meg a közeljövőben sem. A létező igények miatt azonban szükséges egy olcsóbban megvalósítható felszíni kötöttpályás kapcsolat kiépítése a Keleti pályaudvar és Újpalota között.

- » A vonal tervezett paramétereinek biztosítania kell, hogy az M4-es metró későbbi megvalósítása során a vonal Bosnyák tértől kifelé elkészült szakaszai felhasználhatók legyenek a metró felszíni üzeme számára.

➔ A 42-ES VILLAMOS MEGHOSSZABBÍTÁSA

- » A cél a Havanna és a Gloriett lakótelepi területek jelenlegi zsúfolt autóbuzos feltárása helyett forgalmi zavaroktól mentes, kötöttpályás közlekedés kiépítése a meglévő Ady Endre úti villamosvonal meghosszabbításával a lakótelepek és a városi gyorsvasúti (metró) átszállási lehetőséget adó a Határ úti végállomás között.
- » 42-es villamos meghosszabbításának szükségességét elsősorban az indokolja, hogy a Havanna és a Gloriett lakótelepi területek feltárása jelenleg magas kihasználtságú, zsúfolt autóbuzokkal történik. Az autóbuzjáratok a torlódó közúti forgalomban haladnak, az utak többnyire egy forgalmi sávok, így a forgalmi zavarokra igen érzékenyek. A közúti torlódások mellett az autóbuzok a lajosmizsei vasútvonal szintbeni keresztezése miatti időszakos sorompós zárások következtében jelentős többlet menetidőkkel közlekednek, ezáltal a menetrendszerűség és a járatok megbízhatósága alacsony.
- » A meglévő szakaszon részben átépül a Határ úti villamos végállomás, továbbá teljes átépítésre kerül az Ady Endre úti szakaszon a vasúti pálya is, valamint megújulnak a megállóhelyek az akadálymentességi követelmények figyelembevételével. A peronok korrekciója és akadálymentesítése a közúti forgalmi sávokat, valamint a gyalogos, illetve kerékpáros átvezetéseket is érinti. A jelenlegi Tulipán utcai végállomás közbenső megállóvá válik, majd az új vonalszakasz a lajosmizsei vasútvonalat aluljárón keresztezve jut el a Gloriett lakótelepig, a Puskás Ferenc utca (Új temető utca) – Csapó utca – Barta Lajos utca – Kinizi utca – Margó Tivadar utca nyomvonalon. A villamosok biztonságos és zavarmentes közlekedését új jelzőlámpás csomópontok segítik. Az új vonalszakasz energiaellátására új áramátalakító épül. Korszerűsítésre kerül továbbá a Határ úti 42-es, 52-es villamos végállomása és korszerűsödik a meglévő Száva és Kispesti áramátalakító berendezés is.

➔ DÉL-PESTI FONÓDÓ VILLAMOSHÁLÓZAT II. ÜTEM, A 3-AS VILLAMOS DÉLI MEGHOSSZABBÍTÁSA A TOPÁNKA UTCÁIG

- » A XX. kerületet érintő, közvetlen belvárosi kapcsolatot jelentő kötöttpályás közösségi közlekedési elemek a kerület határán, vagy annak lazán beépített területein haladnak, a magas laksűrűséggel rendelkező lakóterületeket nem tárják fel megfelelő mértékben. A kötöttpályás vonalak utasforgalmi kapcsolódási pontjai nehezen elérhetőek. A cél a közösségi közlekedés szolgáltatási színvonalának növelésére törekedve a városi kötöttpályás hálózati elemek nyomvonalának módosítása annak érdekében, hogy azok az intenzíven beépített területek súlyvonalába kerüljenek, és a budapesti léptékben a hálózati kapcsolatai javuljanak.
- » A 3-as villamos vonalának fejlesztése a XIX. ker. Határ út és Budafok, Városház tér közötti ütemezetten (a Csepel-Albertfalvai híd megépítésének függvényében) történik. Első ütemben a Határ út és a Csepeli átjáró (Helsinki út) közötti szakasz kerülhet megvalósításra, amely Pesterzsébet városközpontjában a Határ út – Török Flóris út – Topánka utca érintésével kerül kialakítására. Ez a vonalvezetés a kerületközpont közvetlen feltárását biztosítva közvetlen kapcsolatot jelent mind a ráckevei HÉV megállója, mind az M3 metró irányába.
- » A nyomvonal megvalósítása során a Török Flóris utcán oldalfekvésben vezetett villamospálya délnyugati irányba bővítésre kerül, a meglévő vágány mellé új, második pálya épül. A Topánka utcában a tervezett vágánypár középfekvésben kerül elhelyezésre.

➔ 50-ES VILLAMOS VONAL AKADÁLYMENTESÍTÉSE

- » A cél az 50-es villamos jelenlegi szakaszának felújítása és akadálymentesítése, az utazási idő csökkenésével járó, a szolgáltatási színvonal növekedését eredményező korszerűsítések megvalósítása, valamint a jelenlegi típuskorlátozások feloldása az alacsonypadlós villamosok közlekedésének biztosítása érdekében.
- » A mai 50-es viszonylat az Üllői út külső szakaszán fúzi fel a sűrűn lakott lakótelepi területeket és a városhatár közeli, kisebb népsűrűségű, kertvárosias térségeket. A felújítást követően az 50-es villamos peronjai akadálytalanul közelíthetők meg a gyalogos rámpák segítségével, emellett az új megállók igazodnak majd az alacsonypadlós CAF-villamosok szintjéhez és hosszúságához. A rekonstrukciót követően az utasok kerekesszékekkel, valamint babakocsival is akadálymentesen felszállhatnak a villamosokra.

- » A munkálatok során négy megálló – a Kossuth tér, az Árpád utca, a Baross utca (Béke tér irányú peron), valamint a Szarvas Csárda tér – peronjait és peronberendezéseit építik át. A meglévő megállók, utasvárók és berendezéseik elbontásra kerülnek, majd korszerű peronokat építenek a szükséges geometriai kialakítással, új utasvárók és tájékoztató berendezések (hangosítás, megállóhelyi táblák) elhelyezésével. A peronok hossza egységesen 36 méter lesz. A megállóhelyek környezete is megújul: átépül a meglévő peronvilágítás és közvilágítás, felújításra kerülnek az út-, a járda-, valamint a zöldfelületek is.

➔ 3-AS VILLAMOS VONAL ÉSZAKI MEGHOSSZABBÍTÁSA

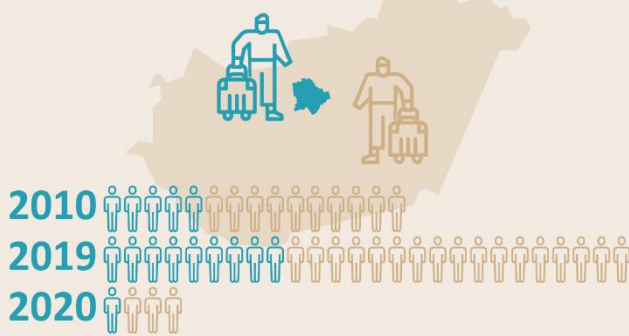
- » A 3-as villamos vonal északi meghosszabbítása és a Szegedi úti átkötés megépítésének célja a XIII. és XIV. kerület között a vasút és az autópálya elvágó hatása miatt korlátozott számú közösségi közlekedési kapcsolatok számának bővítése és az átmeneti zónában lévő központok közötti kapcsolatrendszer fejlesztése.
- » A Hungária körút, valamint XV. kerületi Hubay tér között, közel 6 kilométer hosszban nem köti össze közösségi közlekedési kapcsolat a XIII. és XIV. kerületek területét. A két szomszédos kerületet közötti közösségi közlekedési kapcsolatok közül a legfontosabb jelenleg a lakóterületek szempontjából periférikusnak számító Hungária körút. A XIV. kerület egyik legfontosabb közlekedési tengelyének, a Nagy Lajos király útjának a fejlesztése régóta időszerű kérdés, az itt futó 3-as villamosvonal a Szegedi úti műtárgyépítés nyomán közvetlen kapcsolatot eredményezne a Göncz Árpád városközpont és a Béke tér számára a Bosnyák tér, az Örs vezér tere és Kőbánya városközponttal.
- » A projekt megvalósítása során új villamos – kerékpáros – személygépjármű külön szintű átvezetés épül a Teleki Blanka utca és a Szegedi út között a 2 sz. Esztergomi, a 70 sz. Váci és a 71 sz. Veresegyházi vasútvonalakon keresztül. Megújul és átépül a Kassai tér, az Árpád híd térségben az 1-es villamos infrastruktúrájához illeszkedve új villamos- végállomás alakul ki. A projekt kapcsolódik az M1-es metró tervezett északi irányú meghosszabbításához, és a Városliget projekthez.

→ III. NYITOTT BUDAPEST

HELYZETKÉP

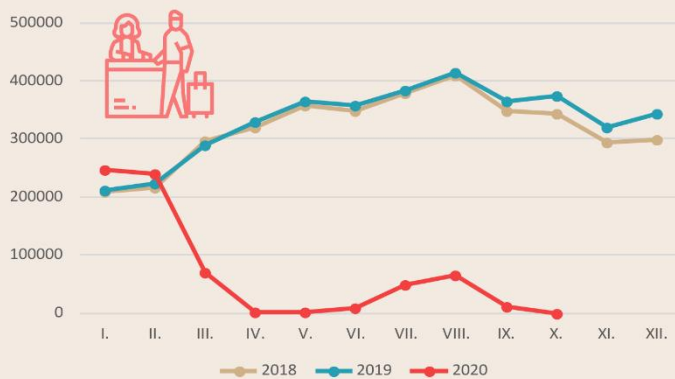
- » A helyi társadalom részvétele a közügyekben alacsony szintű, ennek oka részben a döntési folyamatokkal összefüggő információk, vagy az azokhoz való kényelmes hozzáférés hiánya. Ugyanakkor javul a városhasználók környezettudatossága, fontosabbá válnak az életminőségi kérdések, így ezeken a területeken a civil aktivitás, elköteleződés erősödésére jellemző. A felmérések szerint a lakosság civil szervezetekben való részvétele alacsony szintű. Hiányoznak az ötletek megosztására szolgáló platformok.
- » Létrejött a társadalmi kezdeményezéseket, részvételiséget támogató szervezeti háttér (Társadalmi Együttműködési Osztály), az eszközrendszer 2020 második felére jelentősen bővült (online részvételi témák megnyitása – közösgitervezes.budapest.hu, első közösségi gyűlés a klímavédelem témájában), illetve előkészítés alatt áll (civil rendelet, budapesti párbeszéd, budapesti polgári kezdeményezés).
- » Az önkormányzati honlap jelenlegi felépítése nem szolgálja megfelelően a lakosok, vállalkozások gyors tájékozódását; a térinformatikai, vizuális adatmegjelenítésben rejlő lehetőségek nincsenek kihasználva. Hiányoznak az egykapus ügyintézési- és információs felületek, valamint a fővárosi lakosságnak szóló, a szolgáltatások igénybevételét ösztönző, információval támogató eszközök. A tartalmak közérthető megfogalmazása és az infokommunikációs akadálymentesség nem mindig biztosított. A társadalom nagyobb és bővülő része már rendelkezik az alapszintű digitális készségekkel, a szükséges eszközökkel, és ez jó alapot nyújt a jövő szolgáltatásfejlesztései számára, elsősorban a kommunikáció területén, míg a kompetenciák az online tranzakciós szolgáltatások és e-közzolgáltatások szempontjából kevésbé fejlettek.
- » Az okos város fejlesztésekben, adatgazdálkodási és megosztási kérdésekben nincs rendszerszintű együttműködés a főváros és az egyéb érdekelt (pl. kerületek, fővárosban működő intézmények stb.) között, az együttműködés esetleges, többnyire projektszintű.
- » A digitális adatvagyon feltérképezése, az erre alapozott adatgazdálkodási stratégiák kialakítása az önkormányzatnál még nem történt meg: a szolgáltatásokat támogató integrált adatrendszer, valamint a nagyobb nyilvánosság számára is hozzáférhető adatok köre nem definiált, az eszköz és menedzsment feltételek csak részben állnak rendelkezésre. A szolgáltatóknál keletkező, nyílt hozzáférésű adatok köre szűk és nem átlátható.
- » A koordináció és a szabványok alkalmazásának hiánya veszélyezteti az új technológiákra alapozott szolgáltatások jövőben történő összekapcsolását, fenntartható működtetését, rendszerszintű fejlesztését.
- » Az Eurostat adatai szerint a térség fővárosaihoz (Prága, Pozsony, Varsó) képest alacsonyabb az egy főre jutó, vásárlóerőparitáson számolt GDP értéke és nem sikerült javítani a pozíciót a fontosabb versenyképességi mutatókban sem. A lakosság képzettsége magas, közel 100 ezer – köztük nagyszámú külföldi – egyetemi hallgató és mintegy 100 ezer külföldi állampolgár él itt, ami jelentős szellemi tőkét jelent.
- » Az együttműködés az önkormányzatok és a vállalkozói szektor, valamint a tudásgazdaság szereplői között esetleges, jellemző a transzfer funkciók hiánya; Budapest, mint az innovatív megoldások piaca és segítője nem használja ki a pozíciójából adódó lehetőségeket. Budapest, mint városi tér, a szolgáltatások sűrűsége és a nagyvárosi kihívások, továbbá a várostérségben élő három millió lakos jelentős piacot és lehetőséget jelent az innováció számára.
- » Budapesten a KKV szektorban alacsony a digitális és innovatív alkalmazások szintje, valamint a KKV-k kutatás-fejlesztési tevékenységekben való részvétele (Regionális Innovációs Eredménytábla RIS, 2019). A koronavírus-járvány többek között azokat a vállalkozásokat is negatívan érintette, ahol kellő tudás és forrás hiányában nem volt lehetőség az üzleti modell rugalmas átalakítására és a digitális megoldások alkalmazására.
- » Budapesten a koronavírus-járvány megjelenéséig a turisztikai vendégforgalom dinamikus bővülése volt jellemző, a minőségi háttérinfrastruktúra és szolgáltatások bővülésével. A turisztikai forgalom erős belvárosi koncentrációja számos konfliktust okozott, ami az érintett kerületek lakókörnyezeti értékét csökkentette. Az érdekelteltek közötti együttműködés nem kielégítő, nem hozott megoldást a problémák többségének kezelésére.
- » A Fővárosi Önkormányzat a turisztikai területen viszonylag korlátozott hatáskörrel (promóció, Budapest kártyacsalád, infopont-hálózat, együttműködések) és forrással rendelkezik, az idegenforgalmi adó döntően a kerületekhez kerül. 2020-ban új szervezeti háttér jött létre (Budapest Brand Zrt.), ami integrált turisztikai és városmárka fejlesztést, lakossági kommunikációs tevékenységet végez.

Vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken országosan / Budapesten

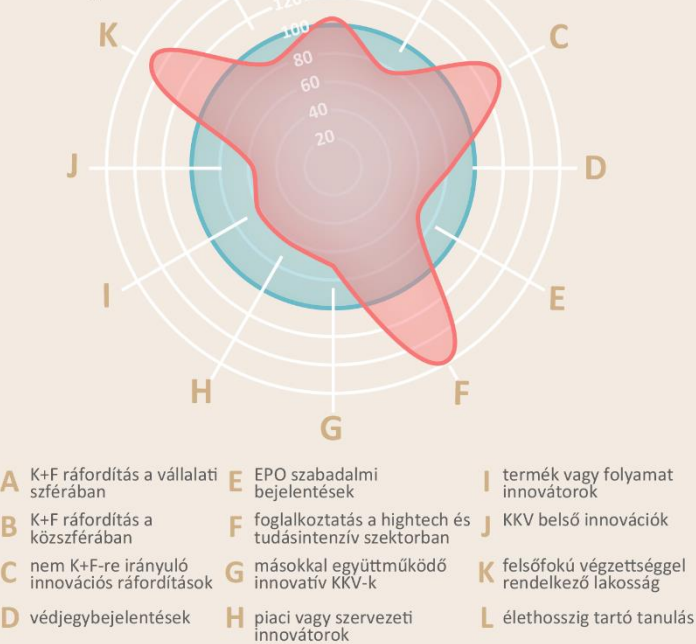

Budapesten 2010 és 2019 között 80%-al nőtt a vendégek száma, 2020-ban a pandémia hatására ez drámaian lecsökkent

Vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken Budapest esetében

Regionális Innovációs
Eredménytábla
(RIS, 2019)
Budapest indikátorai
az EU átlagában

- A** K+F ráfordítás a vállalati szférában
- B** K+F ráfordítás a közszférában
- C** nem K+F-re irányuló innovációs ráfordítások
- D** védjegybejelentések
- E** EPO szabadalmi bejelentések
- F** foglalkoztatás a hightech és tudásintenzív szektorban
- G** másokkal együttműködő innovatív KKV-k
- H** piaci vagy szervezeti innovátorok
- I** termék vagy folyamat innovátorok
- J** KKV belső innovációk
- K** felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosság
- L** élethosszig tartó tanulás

A vendégek száma kereskedelmi szálláshelyeken

2019-ben Budapesten **4 616 285** vendég, melyből **3 974 296** külföldi

Budapesten az országos átlag kétszerese az egy főre jutó GDP / 2018

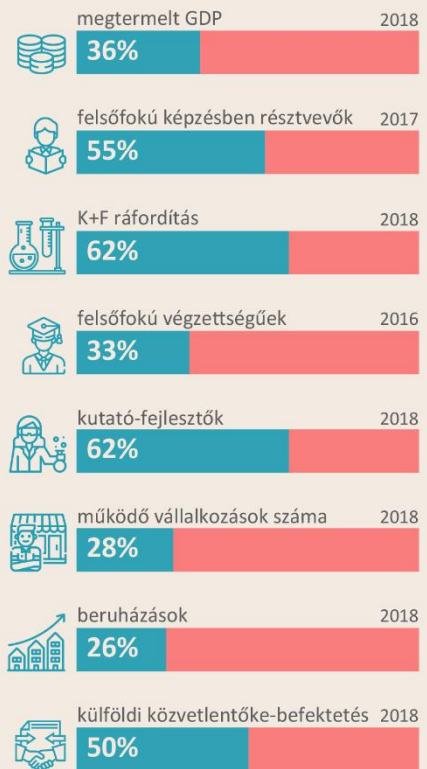

Budapest
8 886
GDP/fő

Magyarország
4 364
GDP/fő

Budapest gazdasági súlya és humántőke adottsága népességirányánál jelentősebb

CÉLKITŰZÉS

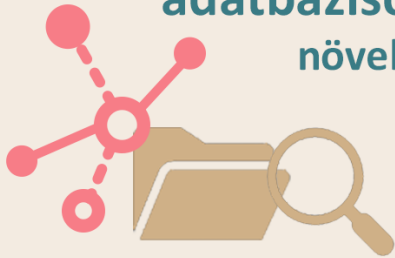
Kezdeményező városkormányzás, ahol kulcsszerepet kap az együttműködés és az innováció.

- » Budapest működési modellje az együttműködésen, nyitottságon és átláthatóságon alapul, lehetőségeit a jövőben csak akkor tudja kihasználni, ha aktív partnerséget épít mindazokkal, akik felelősséget és szerepet vállalnak a város fejlesztésében, jövőjének alakításában. Ezért a Fővárosi Önkormányzat célja, hogy a város fejlesztési ügyeinek alakításába, a döntéshozásba és az eredmények értékelésébe minél több érdekeltet bevonjon, köztük a város használóit, a szakmai és civil szervezetek. Ezzel nemcsak a demokratikus, átlátható működés feltételei bővülnek, de a városlakók kreativitása, ötletei, a fejlesztésben, megvalósításban és akár későbbi üzemeltetésben való részvételük a városfejlesztés fontos erőforrásává válhat. A magas színvonalú, közérthető tájékoztatás, az információk jobb elérésének biztosítása az együttműködés, hitelesség és átláthatóság fontos eszközei. Budapest e tekintetben a technológia adta lehetőségeket is kihasználva kívánja a jövőben eszközeit fejleszteni.
- » A Fővárosi Önkormányzat a város napi működését biztosító legfontosabb szolgáltatásokért felelős. A szolgáltató város ügyfélközpontú fejlesztést valósít meg, ami a párbeszédre, az agilis – sokszor kísérleti fázisokat is beépítő, szakaszos tervezésre, az eredmények mérését, visszacsatolását integráló – szolgáltatástervezési és fejlesztési folyamatra épül, ami felméri, beépíti a digitális technológiák lehetőségeit. Ebben a folyamatban a városlakó használó, ügyfél és egyben a szolgáltatástervezés fontos partnere is.
- » A szolgáltató város elvének gyakorlati megvalósítása csak akkor lehet sikeres, ha a szervezeti, működési háttér is alkalmassá válik egy agilis, többszereplős fejlesztési folyamatban való részvételre. Ehhez a főváros gazdasági szervezeteiben és hivatalában a belső működési, döntéshozatali folyamatok korszerűsítésére és a megfelelő humán erőforrás biztosításra egyaránt szükség van. A közsféra szolgáltatásaival szemben egyre egyértelműbb elvárás, hogy a magánszektorhoz hasonlóan képes legyen gyorsan reagálni és rugalmasan működni, a döntések adatokon, a folyamatok kiértékelésén alapuljanak. Ehhez ki kell építeni a megfelelő adatgyűjtő- és értékelő funkciókat, valamint visszacsatolási eljárásokat.
- » A fővárosi adatvagyon tudatos felmérése, használata, bővítése nemcsak a belső hatékonyságot növeli, de fontos erőforrást jelent a magánszektor számára is, a város maga pedig innovációs platformot és piacot jelent. A digitális átalakulásra új iparágak épülnek, a klasszikus ágazatok határterületein új termékek és szolgáltatások jelennek meg. Az innováció és digitalizáció az a két terület, amelyre ma Európa és a világ várostárségei gazdasági jövőképüket építik, ehhez igyekeznek olyan feltételeket teremteni, amelyek segítik a vállalkozások fejlődését, piacbővítését, a magasan képzett munkaerő megtartását és vonzását. Az innovációs ökoszisztémában Budapestnek fontos szerepe van, a társadalmi, környezeti igények és kihívások végső soron az innováció mozgatórugói. Fontos tehát ezek mérése, kommunikálása az innováció szereplői felé, továbbá az ötletekből induló termék- és szolgáltatásfejlesztési folyamatok adatokkal, információval, a tesztkörnyezet megszervezésével való támogatása.
- » A nagyvárosok a turizmus életminőségre gyakorolt hatását tekintve olyan környezetként értelmezhetők, amelyekben a turista és a helyi társadalom tér- és szolgáltatáshasználata erős átfedésben van. A sikeres turistavárosokhoz hasonlóan Budapest feladata elsősorban az, hogy az alapfunkcióit a helyi lakosság és a vendégek legnagyobb meglepésére üzemeltesse. Budapesten a látnivalók sűrűsége önmagában is kedvez a turizmus fejlődésének, azonban az ezeket összekötő rendezett közterek, az ott eltölthető minőségi idő teszi a várost nagyon népszerűvé a városlátogatásra érkező turisták körében.
- » A rendezettebb Duna-part, a felújított közterek vagy a megújuló parkok mind kedvezően befolyásolják az ide érkezők Budapestről kialakított véleményét. A Fővárosi Önkormányzat fontos feladata az érdekek összehangolása a gazdasági, rekreációs, környezeti és közösségi célok között, a meglévő értékek védelme és a közterület-használat arculata között. A turisták egyre nagyobb hányada érdeklődik az egyedi, helyiek által kedvelt látnivalók, illetve a városnézésen túlmutató szabadidő eltöltési lehetőségek iránt. A Fővárosi Önkormányzat feladata, hogy megmutassa ezeket a lehetőségeket és segítse, hogy a város és várostárség minél több érdekessége bekerüljön a kínálatba; és tegye ezt úgy, hogy mindezt közben láthatóvá teszi a saját lakosai számára is, segítve ezzel a helyi közösségek építését. A cél az, hogy egységes márkastratégiával és közösségteremtéssel – kreatív, hatékony és innovatív projektekkel – sokszínű, fenntartható, biztonságos, egyszóval szerethető környezetet teremtsünk, és hogy Budapest Európa egyik legélhetőbb városa legyen.

Nyilvánosság számára
megnyitott

adatbázisok köre
növekedjen!

Egyszerű, gyors

ügyintézésel

szembeni általános

elégedettség
növekedjen!

(2020: T2B/4-es skálán: 18%)

A Fővárosi lakossági és
vállalkozási ügymenetek
100%-ban elektronikus
módon is intézhetők
legyenek
2027-re!

A városfejlesztési

projektek 90%-a

a városlakók bevonásával,

a közösségi részvétel
eszközeinek alkalmazásával

valósuljon meg

Fővárosi
Önkormányzat helyezései
javuljanak a nemzetközi
életminőségi, versenyképességi,
innovációs értékelésekben!

A lakosság interneten

keresztüli elsődleges ügyintézése

érje el a 70%-ot 2027-re!

KULCSINDIKÁTOROK 2027

- » Egyszerű, gyors ügyintézésrel szembeni általános elégedettség növekedjen! (2020: T2B/4-es skálán: 18%)
- » A Fővárosi lakossági és vállalkozási ügyintézés átállítása 2027-re teljes egészében (100%) elektronikus ügyintézésre! (alapadat: Budapest digitális stratégiája keretében kidolgozva)
- » A lakosság interneten keresztül elsődleges ügyintézése érje el a 70%-ot 2027-re (2020. évi felmérésben 40%)!
- » A városfejlesztési projektek 90%-a a városlakók bevonásával, a közösségi részvétel eszközeinek alkalmazásával valósuljon meg!
- » A nyilvánosság számára megnyitott adatbázisok körének bővítése! (alapadat: Budapest adatstratégiája keretében kidolgozva)
- » Fővárosi Önkormányzat helyezéseinek javulása a nemzetközi életminőségi, versenyképességi, innovációs értékelésekben!
  - Mercer életminőségi indexe: 2019: 76. hely (231 vizsgált város között)
  - Economist Intelligence Unit legélhetőbb városok listája: 2019: 35. hely (140 város)
  - Európai Regionális Innovációs Eredménytábla: 2019: 80,6% (az EU 2019.évi átlagához képest), ezen belül
  - Európai Regionális Versenyképességi Index: 2019: -0,02 (Pest megyével együtt a korábbi Közép-magyarországi régió területére)

KUTATÁSOK // A fővárosi felmérések szerint a lakosság...

- » 79%-a tartja fontosnak a kényelmes hivatali ügyintézését, az elégedettség ezen a területen azonban rendkívül alacsony, mindössze a megkérdezettek 19%-a tartja megfelelőnek, jónak.
- » 51%-a használja a hírportálokat, 38%-a a közösségi oldalakat a várost, lakóhelyt érintő ügyekkel kapcsolatos tájékozódásra. A kerületi lapokat és kiadványokat a megkérdezettek közel egyharmada említette.
- » 88%-a tartja fontos szempontnak egy ideális városban a véleménynyilvánítás lehetőségét a fővárosi ügyekkel kapcsolatban, 90%-a pedig a közügyek átláthatóságát hangsúlyozta. A lakosok többsége úgy nyilatkozott, hogy az eszközrendszer bővítése és a tájékoztatás minőségének javítása támogatná a városi ügyekben való részvételt.
- » 51%-a elsősorban személyesen, míg 40%-a már elsősorban elektronikusan intézi ügyeit. A második helyen megjelölt ügyintézési móddal együtt az internetet a megkérdezettek összesen 65%-a említette.

TEMATIKUS MUNKACSOPORTÜLÉSEK

- » Az egyeztetés résztvevői szerint a nyitott, kezdeményező és jól működő város megvalósításához – többek között – átláthatóan működő együttműködési platformokra, a társadalmi igények felmérésére, egyablakos ügyviteli és ügyfélkiszolgáló rendszerek kialakítására, valamint általában a bürokrácia csökkentésére van szükség.
- » Fontos az átláthatóság biztosítása, a rövidebb távú cselekvési tervek kidolgozása. A gyors, rugalmas szemlélet kialakítása belső szervezeti fejlesztést, a digitális eszközök alkalmazását, tudatos adatgazdálkodást igényel.
- » A Fővárosi Önkormányzatnak kitüntetett szerepe van az érdekek harmonizálásában.
- » A résztvevők szerint a budapestiek többsége nincs tisztában a Fővárosi Önkormányzat hatáskörével, a működés és a fejlesztések finanszírozási hátterével, így sokszor irreálisak az elvárások, az ezzel kapcsolatos kommunikáció pedig nem kielégítő.
- » A nagy forrásigényű projektek mellett kísérleti projektszakaszok beépítésével, illetve a meglévő szabályozási és pénzügyi eszközökkel is lehet elérni változásokat, ezekkel az eszközökkel, módszerekkel élnie kell a Fővárosi Önkormányzatnak.

III.A // EGYÜTTMŰKÖDÉSEN ALAPULÓ VÁROSFEJLESZTÉS

háttér, indoklás	<p>A részvételiség biztosítására a hivatalon belül létrejött a „Nyitott Budapest” Társadalmi Együttműködési Osztály, amelynek legfontosabb feladata Budapesten élők bevonása a városfejlesztési ügyekbe, a civil szervezetekkel való kapcsolattartás, a velük történő együttműködés irányítása, illetve a közreműködésükkel zajló részvételi események, folyamatok tervezése, támogatása. A fővárosi civil szervezetekkel történő szakmai együttműködés előmozdítása, hatékonyságának növelése, az egymás közti folyamatos konzultáció és párbeszéd biztosítása érdekében megkezdődött az intézményesített együttműködés kereteinek kidolgozása (civil rendelet). A fővárosiak közügyekbe való érdemi beleszólását támogatja a budapesti párbeszéd és a budapesti polgári kezdeményezés intézményének előkészítése is. Míg az előbbi esetben a közgyűlés vagy a főpolgármester kezdeményezheti a lakók véleménynyilvánítását bizonyos kérdésekben, addig a polgári kezdeményezés a lakosság irányából felvetődő témák szélesebb körben való megvitatására helyezi a hangsúlyt.</p> <p>A részvételiséget segítő eszközök 2020. évi bevezetéséből nyert tapasztalatok kiértékelésével javítható a későbbiekben a gyakorlati alkalmazás. Ennek jegyében indult el a részvételi költségvetés, amikor a fővárosi költségvetésen belül e célra elkülönített összeg felhasználásáról dönthetnek a városlakók egy többlépcsős, szabályozott, átlátható folyamat során.</p> <p>A Fővárosi Önkormányzat a közösségi tervezés keretében interneten keresztül elérhető eszközökkel és személyes együttműködésen alapuló tervezési események, workshopok során vonja be konkrét ügyek kapcsán a városlakókat, városhasználókat a fejlesztések különböző szakaszaiba. 2020-ban civil szervezetek kezdeményezésére az önkormányzat megtartotta az első fővárosi közösségi gyűlést a klímavészhelyzetről.</p> <p>A városlakók aktivizálásában, elérésében óriási szerepe van a hiteles, közérthető és megfelelő számú budapestit elérő kommunikációnak, a részvételiségi események eredményeivel kapcsolatos visszacsatolásnak, az információ megosztásának, az átláthatóság biztosításának. A folyamat a bizalomra és a hitelességre épül, alapja az együttműködés és a nyitottság.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → A részvételi tervezés, mint támogató szolgáltatás megjelenése az erre külön erőforrásokkal nem rendelkező hivatali egységeknél és gazdasági társaságoknál: tanácsadás, tervezés, folyamatok részben vagy egészben történő megvalósítása a „Nyitott Budapest” Társadalmi Együttműködési Osztály által; → Részvételi eszközzrendszer fejlesztése: közösségi tervezés online, digitális módszerei; gyors véleménykérés eszközeinek fejlesztése; részvételi költségvetés, közösségi gyűlés és további személyes együttműködésre építő workshopok; → Részvételi lehetőségek digitális tartalmainak egyablakos megjelenése – a lakosság egy oldalon keresztül megtalálja az aktív, folyamatban lévő részvételi lehetőségeket; → Monitoring folyamatok kidolgozása; → Együttműködést, kapcsolattartást és bevonást segítő eszközök és szervezeti erőforrások fejlesztése; → Részvételiséghez kapcsolódó szakmai tartalmak előállítás, elérhetővé tétele.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Smart Budapest – Okos Város Keretstratégia
elvárt eredmények	→ A közösség bevonásával megvalósuló városfejlesztési projektek és az aktív elérések számának növekedése.
együttműködés	Lakosok; civil szervezetek; kerületi önkormányzatok – civil referensekkel való kapcsolattartás, részvételi események megjelentetésének, promóciójának kölcsönös támogatása.
felelős	„Nyitott Budapest” Társadalmi Együttműködési Osztály
közreműködő partnerek	<i>Budapest Brand Zrt.</i> – részvételi tervezéshez kapcsolódó kommunikáció <i>Gazdasági szervezetek, hivatal</i> – szükséges szakmai tartalmak előállítás, részvételi lehetőségek kezdeményezése a projekt- és stratégiakészítés során

III.B // KOMMUNIKÁCIÓ ÉS VÁROSMARKETING MEGÚJÍTÁSA

háttér, indoklás	<p>A városlakókkal való kommunikáció, illetve a városmárka építés módszerei – részben a digitális technológiák fejlődésének köszönhetően – folyamatosan változnak. A korábbi idők hagyományos desztináció- és célcsoport központú marketingszemlélete helyett – ahol gyakran egymástól eltérő üzeneteket, almárkákat alkalmaztak, és a megjelenést szlogenek és logók dominálták – egy integráltabb, viszonylag kevés, de fontos üzenetet középpontba állító szemléletre és tudatos rendszerépítésre (eszközök, csatornák stb.) van szükség.</p> <p>A városmárka építés Budapest esetében korábban széttagolt volt, nemzetközi értelemben csak a hagyományos turisztikai kínálati elemek bemutatására épült. A belső kommunikációban már megindult a szemléletváltás, az érintettek – lakók, szervezetek, vállalkozások – maguk is egyre aktívabb szerepet kapnak saját, Budapesthez kapcsolódó történeteiken és élményeiken keresztül bemutatva a várost, a városi életet (enbudapestem.hu).</p> <p>A városmarketing és a városfejlesztés egymással szorosan összefüggő területek, amelyek megegyezésen alapuló, a politikai ciklusok által nem befolyásolt jövőképre, a várossal való elégedettség és a fejlesztési igények mérésére épülnek. Míg a városfejlesztési stratégia a változásokhoz vezető lépésekre összpontosít, a városmárka alapját azok a tényezők jelentik, amelyek a budapestiek identitása szempontjából meghatározóak, ami számukra értékes, vonzó és jól működő a városban. A városhasználóktól kapott információk, visszajelzések, valamint a városmarketinghez kapcsolódó kutatási, monitoring eredmények hasznos inputként szolgálnak a városfejlesztés számára is.</p> <p>A naprakész, hiteles, közérthető tájékoztatás a városi szolgáltatás fontos területe, amely támogatja az átlátható működést, az ügyek nyomon követését. Ezt szolgálhatják az interneten elérhető tartalmak és a személyes kapcsolatokra épülő események, platformok egyaránt.</p> <p>Az eszközökön belül fontos feladat a város honlapjának megújítása, a tartalmak felhasználóbarát strukturálása, az arculat fejlesztése és általában véve a közérthetőség szempontjainak jobb érvényesítése.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Integrált városmarketing stratégia megvalósítása: szervezetfejlesztés, eszközök, együttműködési rendszerek; → Kutatási /monitoring eszközök bevezetése (éves gyakoriságú brand kutatás); → Digitális platformok fejlesztése (enbudapestem.hu); → Közreműködés a fővárosi szolgáltatások kommunikációjában (kapcsolódás az III.C operatív célhoz); → Budapest Global Council – gazdasági tematikájú egyeztető fórum létrehozása; → Városfejlesztési ügyek kommunikációs támogatása; → Programfejlesztés (önálló események és más szervezésű eseményeken való megjelenés).
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Smart Budapest – Okos Város Keretstratégia
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → Budapest helyi, hazai és nemzetközi megítélésének javulása a felmérésekben (Budapest Brand kutatási panel).
együttműködés	Lakosok, vállalkozások, turisták – visszacsatolás és fejlesztésben való részvétel (co-creation); civil szervezetek, nem profitorientált gazdasági szervezetek – hibabejelentő platformok működtetése.
felelős	Budapest Brand Zrt.
közreműködő partnerek	<p><i>Társadalmi Együttműködés Osztály</i> – részvételi tervezéshez kapcsolódó kommunikáció</p> <p>Gazdasági szervezetek – szolgáltatások kommunikációjának tartalma</p> <p><i>Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány</i> – elsősorban a kis-közepes vállalkozások igényeinek mérése, befogadása és képviselete</p>

III.C // ÜGYFÉLKÖZPONTÚ VÁROSI SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉS

háttér, indoklás	<p>A szolgáltató, jól működő város az ügyfelek igényeire építve fejleszt, nagy figyelmet fordít a különféle használatok elemzésére, megértésére. Ehhez az elvárások feltérképezésére, a minőséggel, erőforrásokkal, eléréssel szemben támasztott igények felmérésére a már bevezetett új szolgáltatási elemekkel és általában véve a szolgáltatások minőségével kapcsolatos elégedettség rendszeres vizsgálatára és a visszajelzések következetes feldolgozására van szükség. A mérésekből származó eredmények beépülnek a fejlesztési folyamatba, sőt az ügyfelek sok esetben maguk is részt vesznek a szolgáltatásfejlesztésben, ötleteikkel, véleményükkel, tesztelésben való közreműködésükkel segítik a minél jobb eredmények elérését. Az ügyfelek tudják legjobban megfogalmazni azokat a – többnyire a napi életvitelhez kapcsolódó, a mai technológiai fejlődés mellett gyorsan változó – használati szokásokat és elvárásokat, amelyekre a szolgáltatásfejlesztés épül.</p> <p>A szolgáltatások egyik sajátos felülete a közvetlen ügyfélkapcsolat, amikor az ügyfél és a szolgáltató között a szolgáltatás igénybevételén túl valamilyen közvetlen interakció is létrejön. Ilyen például az információnyújtás, a különböző űrlapok beadása, a számlák befizetése. A Fővárosi Önkormányzat célja, hogy a közvetlen és közvetett szolgáltatókon keresztül bonyolított ügyfélkapcsolati funkciók minél gördülékenyebben, a lakosok és vállalkozások minél nagyobb elégedettsége mellett működjenek. Az egyik legfontosabb szempont a kényelem, ezért fontos cél az interneten keresztüli elérés javítása, nemcsak az ügýtípusok, funkciók számának növelésével, de azok felhasználóbarát átalakításával is. A személyes ügyintézésben a fő irány a jól és akadálymentesen megközelíthető, integrált, tehát többféle ügy intézését lehetővé tevő ügyfélközpontok kialakítása. Ugyanez a szemlélet érvényesül az interneten keresztül elérhető ügyfélfunkciókra is az egykapus rendszer fejlesztésével, különösen az információ-kérés, eligazodás, illetve a szolgáltatásokkal kapcsolatos hibabejelentések továbbítása tekintetében. Mind a nyomtatott, mind az elektronikus kiadványok, tájékoztatók szerkesztése, szövegezése során arra kell törekedni, hogy azok támogassák az ügyfelek eligazodását, a tartalmak megértését.</p>
 rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Nyomonkövetés: mérési, visszacsatolási és értékelési funkciók, eszközök kiépítése és működtetése a szolgáltatástervezésben (igények, elvárások, elégedettség); → Szolgáltatások értékelése / lakosok különböző élethelyzetére, illetve a vállalkozások eltérő életciklusára (jellemzően milyen helyzetekben találkoznak a szolgáltatással, igények változása); → Ügyfelek közvetlen bevonása a szolgáltatások fejlesztésének folyamatába; → „Egyablakos” ügyintézési /információs felületek létrehozása minél magasabb szinten (integrálás); közszolgáltatások integrált ügyfélszolgálati pontjainak kialakítása (fizikai); → Információnyújtó és hibabejelentő funkciók fejlesztése (beérkezett panaszok kategorizálása, visszacsatolás; fejlődő technológiák alkalmazása: chat-bot, MI alkalmazása); → Budapestkártyarendszeren belül helyi lakosoknak szóló szolgáltatáscsomag és kedvezményrendszer kialakítása (Budapest App).
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Smart Budapest – Okos Város Keretstratégia
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → Szolgáltatások ügyfélelégedettségi felmérései során az eredmények javulása; → Közszolgáltatásokkal való elégedettség javulása (Budapest Brand kutatási panel).
együttműködés	Lakosok, vállalkozások, turisták – visszacsatolás és fejlesztésben való részvétel (co-creation); civil szervezetek, nonprofit gazdasági szervezetek – hibabejelentő platformok működtetése.
felelős	<i>Főpolgármesteri Hivatal közvetlen ügyfélkapcsolati egységei</i> – ügymenetek fejlesztése <i>Gazdasági szervezetek</i> – saját hatáskörben és együttműködésben szolgáltatások és front office funkciók fejlesztése
közreműködő partnerek	<i>Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány</i> – szolgáltatásfejlesztésben a nyílt innováció szerepének erősítése, szereplők bevonása, folyamatok támogatása <i>Társadalmi Együttműködés Osztály</i> – részvételi tervezés eseményeinek szakmai támogatása <i>Budapest Brand Zrt.</i> – arculati fejlesztések összehangolása, kártyarendszer fejlesztése, szolgáltatások közérthető kommunikációjának támogatása

III.D // KORSZERŰ ADATGAZDÁLKODÁS ÉS DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS GYORSÍTÁSA

háttér, indoklás	<p>Budapest napi működése során számtalan adat keletkezik, ami nemcsak a döntéshozatalt, a stratégiai tervezést tudja támogatni, hanem erőforrásként is egyre nagyobb szerepet játszik a gazdasági növekedés és az innováció ösztönzésében. Az adatok értéket képviselnek, hasznosításuk, a Fővárosi Önkormányzat hatáskörében keletkezett adatvagyon tudatos kezelése rendszerszinten eddig nem valósult meg. A napi működés hatékonyságának, az ágazatközi együttműködés erősítésének gazdálkodási jellegű céljai mellett ez az a terület, ahol a jövőre is fel kell készülni. A mesterséges intelligencia (MI) és a dolgok internete (IoT) két olyan, a városok működésében egyre növekvő szerepet játszó technológia, amely megkívánja az előrelátó, összehangolt, szabványok mentén történő tervezést. Létre kell hozni a biztonságosan működő big data platformokat és a szükséges analitikai funkciókat, de a város infrastruktúráját is úgy kell fejleszteni, hogy az már jelenleg is vagy a közeljövőben alkalmas legyen a különféle szektorok integrálására, az adatok gyűjtésére, a rendszerszintű összekapcsolásra. Ez fővárosi szintű koordinációt és proaktív szemléletet igényel. Az adatok megosztásával (open data) a vállalkozások és más szervezetek erőforráshoz jutnak, az adatokon alapuló fejlesztéseikkel pedig olyan stratégiai célokat támogatnak, mint például a biztonság növelése, a károsanyag kibocsátás csökkentése, a szolgáltatások ügyfélélményének vagy elérhetőségének javítása. Budapest adatgazdálkodásának fejlesztését az uniós és hazai szakpolitikai keretrendszerrel és eszközökkel (központilag megjelenő platformok) összhangban kell megvalósítani, ami a viszonylag gyors változások miatt megfelelően rugalmas szemléletet kíván. A fővárosi szolgáltatások digitális fejlesztésének célja a belső hatékonyság javítása, a szolgáltatások korszerűsítése. A digitalizáció összekapcsolódik az innovációval a helyi szükségletekre fejlesztett megoldásokon és a máshol már bevált jó gyakorlatok alkalmazásán keresztül.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Fővárosi adatgazdálkodás kialakítása – adatok gyűjtésének, feldolgozásának, megosztás eszközeinek, együttműködési rendszereinek fejlesztése, a szükséges műszaki- és szervezetfejlesztéssel. A kerületi önkormányzatok számára elérhető és velük közösen fejlesztett, integrált adatkörök kialakítása; → A magánszféra szereplőivel való együttműködés keretrendszerének kidolgozása; → Pilot projektek megvalósítása új technológiák tesztelésére, eszközrendszer fejlesztésére, kollaborációs mechanizmusok kidolgozására, big data platformok kialakítására; → Smart üzemeltetést, adatgyűjtést, adatelemzést támogató digitális fejlesztések (kamerák, szenzorok, monitoring eszközök; kataszterek; közmű-diagnosztikai eszközök; integrált vállalatirányítási rendszerek stb.), további infokommunikációs fejlesztések (infrastruktúra, biztonság stb.); → Fővárosi Önkormányzat átfogó digitális fejlesztési stratégiájának elkészítése.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Smart Budapest – Okos Város Keretstratégia (2019) ▪ Gazdaságélénkítési és Munkahelyteremtési stratégia 2015-2021 (2018) ▪ Nemzeti Digitalizációs Stratégia 2021-2030 (2020. júniusi, partnerségi konzultációra bocsátott tervezet) ▪ Európai Adatstratégia (2020; COM (2020) 66 final)
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → 2027-re minden ügymenet digitálisan elérhetővé válik az ügyfelek számára; → Elkészül a fővárosi adatgazdálkodás keretrendszere és a megosztást biztosító on-line felület; → Kísérleti jelleggel elindul egy közterület fejlesztési/komplex városrész-fejlesztési területen az okos város IKT alkalmazások integrált megvalósítása.
együttműködés	<p>Kerületi önkormányzatok; vállalkozások; civil- és szakmai szervezetek; lakosok; állami szereplők (ITM, BM, Lechner Tudásközpont, MTÜ stb.).</p>
Felelős	<p>Aljegyzői Iroda (további feladatkielölésig)</p>
Közreműködő partnerek	<p><i>Budapest Közút Zrt.</i> – a fővárosi tulajdonban lévő adatok térinformatikai megjelenítésének fejlesztése területén <i>Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány</i> – a gazdasági szektor oldaláról igények nyomom követése, vállalkozások digitális átállásának támogatása, az adatok innovatív felhasználására ötletpályázatok kiírása <i>Főpolgármesteri Hivatal és gazdasági szervezetek</i> – a keletkező adatok gyűjtésében, megosztásában való együttműködés; infrastrukturális projekteknél az adatgyűjtés/okos eszközök elhelyezésének felmérése, értékelése, mint horizontális szempont; belső folyamatok digitalizálásának folyamatos fejlesztése, korszerűsítése</p>

III.E // INNOVÁCIÓ ÉS SZERVEZETFEJLESZTÉS A FŐVÁROSI SZOLGÁLTATÁSOKBAN

háttér, indoklás	<p>A Fővárosi Önkormányzat Főpolgármesteri Hivatalának és társaságainak digitális fejlesztései támogatják az adatok körének bővítését, a korszerű, hatékony működést és gazdálkodást, hozzájárulnak ahhoz, hogy az ügyfelek magasabb minőségű szolgáltatást kapjanak. A foglalkoztatottak folyamatos képzése, motiválása, a belső vállalatirányítási rendszerek korszerű digitális eszközökkel való támogatása egyaránt növelik a hatékonyságot. A képzéseknek ki kell terjedni a legújabb technológiákban, az együttműködésben, valamint a nyílt innováció alkalmazásában rejlő lehetőségek területeire, elsősorban a vállalati, önkormányzati és hivatali vezetők bevonásával. A szervezetfejlesztés egyik fontos célja, hogy a különböző szolgáltatási alrendszerek közötti együttműködés hatékonysága javuljon. Budapest szolgáltatásainak megújításában ki kell aknázni a nyílt innováció adta lehetőségeket, a problémák megoldására fókuszáló folyamatban az ügyfelek, a munkavállalók, a piaci szereplők, valamint a kreatív és tudományos szféra bevonásának erősítésével. A 2021-2027 közötti időszak alapvető gondolata a „misszióvezérelt” innováció, ami Budapest szempontjából praktikusán azt jelenti, hogy a város maga egy lehetőséget teremtő platform, a problémák, kihívások megfogalmazásával, láthatóvá tételével fontos városi kérdések irányába gerjesztheti és terelheti az innovációt, a szereplők közötti kapcsolatot a különböző platformokon keresztül, és eszközeivel segíti az itt jelentkező új igények korai felismerését, értékelését és a felskálázás folyamatát is. A városi környezetben létrejövő innováció olyan termék, amire a világ egyre erősödő urbanizációja mellett nemzetközi kereslet is van.</p> <p>A Fővárosi Önkormányzat a fentiekén túlmenően a budapesti kisvállalkozások digitális átállásának gyorsításában kíván közreműködő szerepet vállalni, a digitális technológiák integrálásának, a digitális készségek javításának támogatásával.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Szervezetfejlesztés, működés-, döntéshozást és nyomon követést támogató eszközök fejlesztése, valamint a humán erőforrás felkészültségéhez szükséges képzések biztosítása; → Vállalati működés-támogató (pl. vállalatirányítási rendszerek), digitális fejlesztések; → Városi laboratóriumok, nyílt innováció folyamatainak szervezése – ebben a városi kihívások, átalakuló városi területek (projekthelyszínek) kiemelt kezelése, tesztkörnyezet megszervezése, városi innovációs platform működtetése és a tudásipar aktívabb bevonása a városi szolgáltatások és területek megújításába. Ötletversenyek, fejlesztés támogatása adatokkal, tesztkörnyezettel, promócióval; → Strukturált partnerség (helyi vállalkozói közösséggel, EIT KIC stb.) és stratégiai partnerségi kapcsolatok építése (technológiai platformok, hosszú távú együttműködések); → Digitális átállás támogatása a KKV szektorban: voucher program, képzési modulok fejlesztése; → Közgyűjtemények digitalizációja (SZEK, BTM), és digitális technológiák alkalmazása a kultúrában (digitális filmvetítések műszaki feltételeinek megteremtése, hozzáférés javítása múzeumok online jelenlétének fejlesztésével).
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Smart Budapest – Okos Város Keretstratégia (2019) ▪ Gazdaságélénkítési és Munkahelyteremtési stratégia 2015-2021 (2018) ▪ Nemzeti Digitalizációs Stratégia 2021-2030 (2020. júniusi tervezet)
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → 2027-ig minden fővárosi gazdasági szervezetnél informatikai alapú vállalatirányítási szoftverek támogatják a működést; → Regionális Versenyképességi Index javuló eredményei.
együttműködés	<p>Kerületi önkormányzatok; vállalkozások; civil- és szakmai szervezetek; lakosok; állami szereplők (ITM, BM, Lechner Tudásközpont, MTÜ stb.).</p>
felelős	<p>Aljegyzői Iroda (további feladatkielölésig)</p>
közreműködő partnerek	<p><i>Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány</i> – nyílt innováció menedzselése, vállalkozások digitális átállásának támogatása, platformok kialakítása a gazdasági szereplőkkel</p> <p><i>Főpolgármesteri Hivatal és gazdasági szervezetek</i> – szervezetfejlesztés, képzések, együttműködésben megvalósuló projektek, innováció létrehozásában partnerség, innovatív megoldások alkalmazása</p>

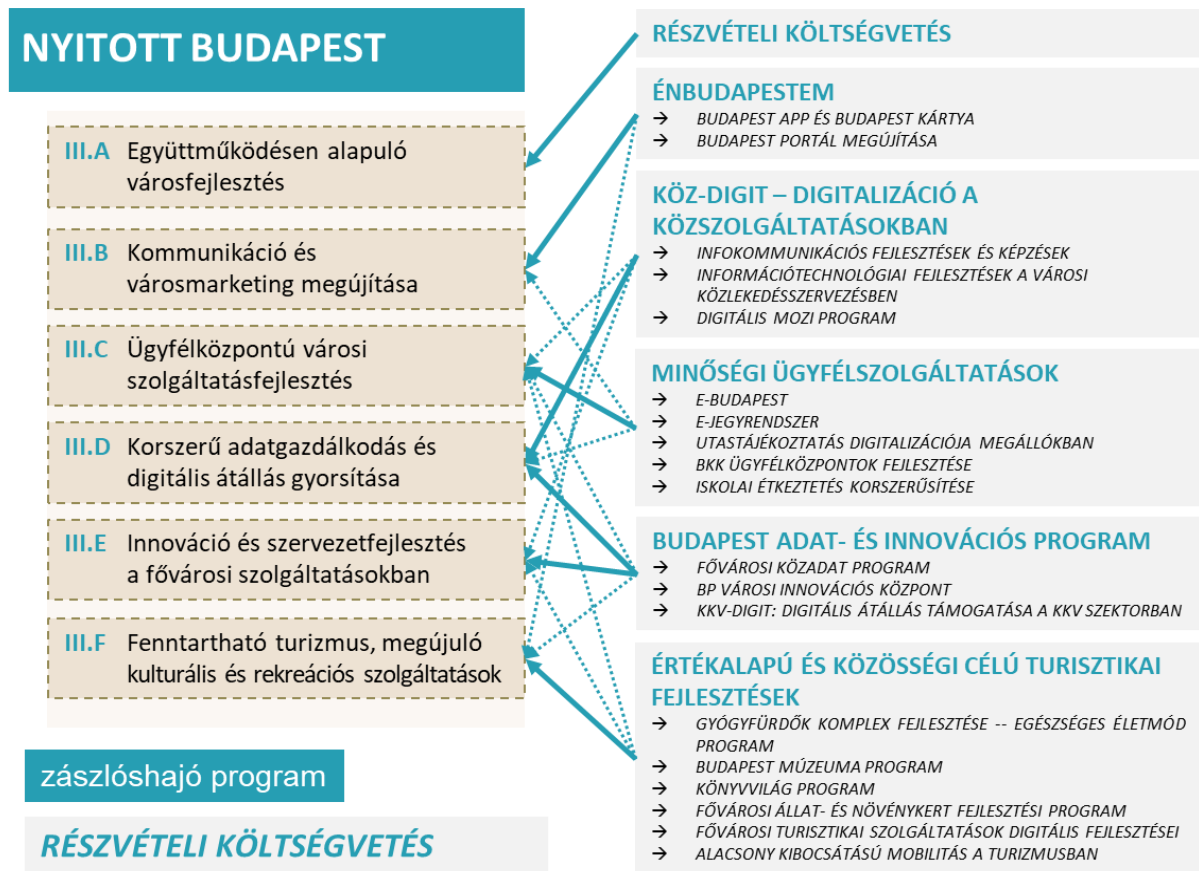
III.F // FENNTARTHATÓ TURIZMUS, MEGÚJULÓ KULTURÁLIS ÉS REKREÁCIÓS SZOLGÁLTATÁSOK

háttér, indoklás	<p>A Fővárosi Önkormányzat – korlátozott erőforrásai mellett is – aktív szerepet vállal Budapest népszerűsítésében, fejleszti kulturális és rekreációs intézményeit, programjait, illetve azokat az együttműködésen alapuló szolgáltatásokat – információs pontok, Budapest kártya család –, amelyek a vendégek számára kényelmesebbé teszik az itt tartózkodást. A COVID-19 járványhelyzet hatásai miatt még fontosabbá válik a főváros turisztikai stratégiájának partnerségi alapon történő – régóta időszerű – kidolgozása, ami a szektor talpra állásával párhuzamosan a digitalizáció felgyorsítására, a zöld és fenntartható szemlélet érvényre juttatására is lehetőséget ad, egyben az utóbbi években tapasztalt problémák – pl. az erős területi koncentráció miatt megjelenő környezeti terhelés, túlturizmusból adódó konfliktusok a lakónegyedekben – kezelésére, a hatékonyságra és az ügyfélművelés javítására is megoldásokat kínál.</p> <p>A fejlesztéseknél a jövőben az integrált szemlélet és a fenntarthatóság érvényesítésére van szükség, vagyis a fejlesztések egyaránt szolgálják a városlakókat és a vendégeket (pénzügyi fenntarthatóság), de hozzájárulnak a városi környezet minőségének javításához is (környezeti fenntarthatóság). Idetartoznak a kulturális szolgáltatások, a gyógyfürdők egészségturisztikai fejlesztései, és a turisztikai szolgáltatások digitalizációja.</p>
rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> → Budapest turisztikai stratégiájának partnerségi alapon történő elkészítése; → Budapest kártyacsalád fejlesztése, partnerségi együttműködés fejlesztése a szolgáltatókkal; → Intézmények arculati és ügyfélkapcsolati funkcióinak fejlesztése (pl. beléptető rendszerek, jegyértékesítés stb.); → Alacsony kibocsátású turistabuszok forgalomba állítása, a fővárosi turisztikai célpontok között közlekedő igényvezérelt járatok indítása; → A turistabuszok útvonalának, forgalmának és parkolásának szabályozása; → A Zugligeti Libegő turisztikai célú fejlesztése; → Integrált turisztikai információs és városlakókat célzó agóra funkció, közösségi tér kialakítása a Városháza megnyitott szabad- és zárt tereiben, a Merlin színház hasznosítása; → Kényelmi fejlesztések a mobilitásban (csomagfeladás a repülőtér és a városközpont között, közlekedési eszközön, utazás alatt elérhető check-in funkciók stb.); → Gyógyfürdők egészségturisztikai célú, integrált (energiahatékonysági, értékvédelmi stb.) fejlesztése; → Fővárosi Állat- és Növénykert értékvédelmi fejlesztései, a Biodóm beruházás befejezése; → Budapesti Történelmi Múzeum közösségi szerepének erősítése, megkezdett fejlesztések folytatása - szolgáltató múzeum, látogató-orientált szemlélet; → Kulturális rendezvények számának, minőségének növelése a főváros turisztikai márkáépítését is támogatva.
stratégiai illeszkedés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Smart Budapest – Okos Város Keretstratégia (2019) ▪ Gazdaságélénkítési és Munkahelyteremtési stratégia 2015-2021 (2018) ▪ Budapesti Mobilitási Terv (2019)
elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> → Fővárosi kulturális és rekreációs intézményekben a vendégek számának növekedése a 2019-es báziséhoz képest; → Vendégek elégedettségének növekedése.
együttműködés	<p>Kerületi önkormányzatok; vállalkozások; szakmai és civil szervezetek; állami szereplők (ITM, MTÜ, BFK); lakosok.</p>
felelős	<p>Budapest Brand Zrt. Kulturális, Turisztikai, Sport és Ifjúságpolitikai Főosztály Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt.</p>
közreműködő partnerek	<p><i>Főpolgármesteri Hivatal, gazdasági szervezetek, kulturális intézmények</i> – szolgáltatások fejlesztése, együttműködés a kedvezmény rendszerek kialakításában</p> <p>Budapesti Közlekedésfejlesztési Központ Zrt. – turisztikai közlekedési szolgáltatások fejlesztésében való részvétel</p>

A CÉLOK ELÉRÉSE

A CÉLOK ELÉRÉSÉT TÁMOGATÓ PROGRAMOK ÉS KULCSPROJEKTEK

A CÉLOK ELÉRÉSÉT TÁMOGATÓ EGYÉB FŐVÁROSI INTÉZKEDÉSEK

- » Részvételi tervezés, mint horizontális szolgáltatás működtetése a fővárosi projektfejlesztések és stratégiakészítések során, eszközrendszer bővítése; részvételi folyamatok keretrendszerének létrehozása, működtetése (civil rendelet, budapesti polgári kezdeményezés).
- » A civil kezdeményezéseket támogató alap/pályázati rendszer újragondolása, összhangban a tematikusan működő pályázati keretekkel.
- » Helyi adók rendszerének felülvizsgálata; a városfejlesztési források körének bővítése, új finanszírozási eszközök elterjesztésének támogatása (pl. közösségi finanszírozás) és bevezetése (pénzügyi eszközök a visszatérítendő források kihelyezésére).
- » Szervezeti átalakítások és összehangolt beszerzések megvalósítása fővárosi cégek együttműködésével.
- » Munkaerő képzése, továbbképzése, ösztöndíj programok, valamint ösztöndíjak és a teljesítmény elismerése a humán erőforrás menedzsment területen.
- » Innovatív megoldásokat támogató közbeszerzési gyakorlat erősítése saját hatáskörben.
- » Stratégiai szintű együttműködés Budapest közigazgatási területét és a várostárséget érintő fejlesztések előkészítésére – Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa, Budapesti Fejlesztési Központ, Pest megye Önkormányzata.
- » Városfejlesztés monitoring rendszerének kiépítése, összekapcsolva az adatstratégiával, kutatási panelekkel – mint például a Brand kutatás – kérdőíves kutatások, együttműködés egyetemekkel, gyakornoki programokkal.
- » Aktív városdiplomácia hazai és nemzetközi viszonylatban, részvétel nemzetközi tematikus együttműködésekben.
- » Tematikus együttműködési platformok kialakítása; befektetésösztönzés és gazdasági szektorral való együttműködés partnerségi hátterének megerősítése (pl. Budapest Council).
- » Részvétel a térségi innovációs ökoszisztéma erősítését szolgáló együttműködési projekteknél, ezek kezdeményezése, csatlakozás a meglévő platformokhoz, közös projektfejlesztés. Nemzetközi és hazai együttműködéssel megvalósuló pályázati projektek indítása a városi kihívások kezelésére.

- » Jogszabályi változtatások saját hatáskörben és kezdeményező, érdekérvényesítő szerep a fővárosi ügyek képviseletében.
- » Ösztönzők, kedvezmények bevezetése az átmeneti hasznosítás céljából, célzott kedvezmények a városi célok megvalósításában együttműködő társadalmi vállalkozásoknak.

A FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT PARTNEREI A CÉL ELÉRÉSÉBEN

Kormány

- » Arányos finanszírozás a fővárosi célok és projektek megvalósításához: operatív programokon keresztül elérhető források, helyreállítási források, központi költségvetésből olyan projektek és szolgáltatások kiszámítható finanszírozási hátterének biztosítása, amelyek a fővárosi és agglomerációs szerepkörből adódón jelentősek; kiszámítható önkormányzati működés feltételeinek biztosítása (finanszírozás és feladatok, döntési jogkörök terén). Az önkormányzatok és közszolgáltatások, valamint a KKV-k digitális átállásának, az okos város kezdeményezések kiemelt támogatása a 2021-2027-es időszakban.
- » Oktatás fejlesztése, beruházás a felsőoktatásba, a fővárosi egyetemek eredményességének növelése nemzetközi összehasonlításban.
- » A Budapest várostérségi innovációs ökoszisztéma fejlődésének sokoldalú támogatása, hazai források biztosítása az uniós források kiegészítésére, regionális szakosodási stratégia (RIS3) kidolgozása Budapest várostérségére.
- » Gazdaságélénkítő kormányzati projektek megvalósítása. A Fővárosi Önkormányzat a továbbiakban is támogatja azokat a kormányzati projekteket, amelyek hozzájárulnak a főváros nemzetközi kulturális szerepkörének bővítéséhez. A meglévő értékes épületállomány felújítása mellett új ingatlanok építése barnamezős, alulhasznosított területeken támogatott, ami egyben a turisztikai kínálat erős területi koncentrációját is oldja (pl. új Közlekedési Múzeum megépítése az egykori Északi Járműjavító helyén).
- » Együttműködés a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér térségének gazdasági zónaként történő fejlesztésében; a repülőtér adta adottságok tudatos kihasználása, a repülőtér közúti és vasúti kapcsolatainak fejlesztése.
- » Hiánypótló turisztikai fejlesztések (nagy létszámú konferenciaközpont) megvalósítása. Együttműködés Budapest turizmus stratégiájának kidolgozásában.
- » A nemzetközi közlekedési kapcsolatok minőségi fejlesztése (Bécs-Budapest, illetve Budapest-Varsó nagysebességű vasút megvalósítása).
- » Koordináció és sztenderdek bevezetése az okos város fejlesztésekhez kapcsolódóan.
- » Vállalkozások működését érintő jogszabályi környezet, adminisztráció/eljárások országos szintű racionalizálása, kiszámíthatóság, e-ügyintézés feltételeinek biztosítása.

Kerületek:

- » Kétirányú együttműködés, partnerség a koordinációs feladatok sikeres elvégzésében és információszolgáltatás.
- » Együttműködés az okos város fejlesztések összehangolásában, adatmegosztásban, gyűjtésben.

Gazdasági szereplők

- » Stratégiai partnerség és szakmai kommunikáció az érdekképviseletekkel és kamarákkal;
- » Nemzetközi befektetőket vonzó, környezettudatos, magas építészeti minőségű ingatlanfejlesztések megvalósítása. Közreműködés Budapest nemzetközi gazdasági szerepének erősítésében és Budapest kedvező nemzetközi megítélésben, nemzetközivé válásában.
- » Kutatás-fejlesztésre fordított beruházások növelése, képzett munkaerő vonzása tudásintenzív, magas hozzáadott értéket teremtő munkahelyek létrehozásával. Partnerség a lakosság innovatív szemléletének erősítésében, nyílt innováció kultúrájának elterjesztésében. Együttműködés a városi közszolgáltatások okos város fejlesztéseiben. Alulról jövő szerveződések, klaszterek, hálózatok.

Civil szektor

- » Szakmai/tematikus együttműködés, erőforrások, nyitottság a fővárosi kezdeményezésekre. Szakmai civil szerep a városfejlesztésben, környezeti, társadalmi területeken (mozgósítás, saját projektek, kezdeményezések, civilek közötti együttműködés, tapasztalatok megosztása). Közösségi innovációk, alulról jövő városfejlesztési kezdeményezések, ötletek megosztása.

Egyetemek

- » Együttműködés városi problémákat, kihívásokat érintő kutatásokban, innovatív megoldások kialakításban, nemzetközi pályázatokban.

Lakosság

- » Aktív részvétel a városi ügyekben.

RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS

„ÖTLETELJEN BÁTRAN, MERT AZ ÖN ÖTLETÉTŐL LESZ BUDAPEST JOBB HELY!”

CÉL

→ III.A // EGYÜTTMŰKÖDÉSEN ALAPULÓ VÁROSFEJLESZTÉS

- » A budapestiek bevonása a város fejlesztésébe azáltal, hogy az önkormányzat költségvetésének egy meghatározott részéről nem az önkormányzat dönt, hanem a város lakói.
- » Az budapesti polgárok érdeklődésének és tudatosságának növelése a helyi fejlesztésekkel kapcsolatban, valamint a budapestiek és az önkormányzat közötti párbeszéd erősítése.
- » A városlakók számára valóban fontos életminőségjavító fejlesztések megvalósítása.

A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI

- » A részvételi költségvetés új kezdeményezés, aminek keretében budapestiként bárki benyújthat ötletet arra vonatkozólag, hogy a megadott pénzügyi keretekhez igazodva lakókörnyezetében vagy akár egész Budapestet érintő dolgokban milyen fejlesztéseket hozna létre.
- » A Fővárosi Önkormányzat külön összeget (2020-as tesztidőszakban 1 milliárd Ft-ot) különít el részvételi költségvetés projektek megvalósítására. Ez az összeg különböző kategóriák között oszlik meg, a keretszámok és egy-egy projektjavaslat maximális költségvetésének megadásával. A nyilvánosan – külön erre a célra létrehozott honlapon – megjelenő felhívásra az oldalon keresztül nyújthatók be a projektötletek a megadott határidőig. A projektjavaslatoknak a lehető legtöbb megadott alapelvnek meg kell felelniük, ezek a következők: közérdekűség, egyenlőség, közösségi szemlélet, minőségi változás, funkcionalitás, biztonság, fenntarthatóság és a város felpezsdítése.
- » Az ötletgyűjtési szakasz lezárását követően a Fővárosi Önkormányzat előzetesen megvizsgálja a beérkezett javaslatokat, különösen abból a szempontból, hogy azok valóban megvalósíthatók-e önkormányzati hatáskörben. Az ötletek jóváhagyása a kerületekkel együttműködésben valósul meg, hiszen a lakossági ötletek jelentős része kerületi tulajdon is érint. A részvételi költségvetés keretéből elsősorban olyan beruházásjellegű projektekre lehet javaslatot tenni, amelyek egyszeri fejlesztéssel megvalósíthatók, minőségi változást, vagy újra gondolt funkcionalitást érnek el, és nem folyamatos tevékenység végzését jelentik. Fontos, hogy a Fővárosi Önkormányzat a részvételi költségvetés keretéből fenntartási, karbantartási feladatokat nem, kizárólag új beruházásokat támogat.
- » A rövid ellenőrzést követően mindenki számára láthatóvá válnak a honlapon a beküldött ötletek. Ezután a Fővárosi Önkormányzat és a kerület jogi, pénzügyi, formai szempontból elemzik az ötletet. Az általuk szabályosnak talált ötletek egy budapesti lakosokból álló tanács elé kerülnek, akik véglegesítik a szavazható ötletek listáját. Ezt követően kerülnek fel a végső szavazásra javasolt ötletek – már anonim módon, közérthető szövegezéssel – a honlapra a végső szavazás időszakának, feltételeinek megadásával. A nyertes ötletek megvalósítását ezt követően megkezdi a Fővárosi Önkormányzat.
- » A részvételi költségvetés fontos eszköze a deliberáció, vagyis az érintettek közötti párbeszéd létrehozása. Az ötletgyűjtési szakaszban a Fővárosi Önkormányzat és partnerei olyan közösségi beszélgetéseket, találkozók tartanak, amelyeken az érdeklődők jobban megérthetik a részvételi költségvetés módszerét és segítséget kapnak ötleteik kidolgozásához. A Fővárosi Önkormányzat megkeresi azokat az ötletgazdákat, akik azonos témájú és/vagy helyszíni ötletet adtak be és kezdeményezi az ötletek összevonását, fejlesztését. Az önkormányzat lehetőséget biztosít a nyertes ötletek gazdáinak az ötletek megvalósításában való együttműködésre. A beérkezett ötletek megismerésének lehetőségét az önkormányzat az egész folyamat átláthatóságát biztosító honlapon keresztül biztosítja. A pilot tapasztalatok alapján a folyamat további fejlesztése szükséges: a projektötletek célzott továbbajánlása (pl. kerületek felé, amennyiben azok kerületi hatáskörbe tartoznak vagy érintik az adott kerületet), kerületekkel, szakértőkkel való együttműködés a folyamat támogatására, kapacitásbővítés és szemléletformálási eszközök a lakosság körében.

1.4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

A fejezet bemutatja a stratégia célrendszerének illeszkedését az uniós és hazai szakpolitikai dokumentumokhoz, irányelvekhez. A belső összefüggések a helyzetkép, a felmérések és a tematikus munkacsoportok eredményeinek ismertetése során, közvetlenül az egyes célok leírása alatt található az operatív célok indoklásával.

A stratégia tartalma illeszkedik az uniós és hazai fejlesztési irányokhoz, alapelvekhez, kiemelten a 2021-2027 közötti időszak szakpolitikai céljaihoz. Budapest mérete miatt fontos szerepet játszik abban, hogy az Unió és Magyarország klímacéljai megvalósuljanak. Az Európai Bizottság a koronavírus okozta válság kezelésére létrehozott helyreállítási eszköz (Következő Generáció EU, Next Generation EU) esetében különösen a zöld és digitális átállás terén javasolja a források felhasználását, így téve felkészültebbé a jövőre a tagállami gazdaságokat. A helyreállítási forrásoknak hozzá kell járulniuk az éghajlati és a környezetvédelmi fenntarthatósággal kapcsolatos szempontok érvényesítéséhez, támogatniuk kell a tiszta energiára való átállást az energetikai rendszerek korszerűsítésén keresztül. Ez Budapest zöld céljaival megegyező irány.

A 2020-ban elfogadott új Lipcsei Charta – mely a méltányos és zöld Európa jegyében teljes összhangban van Budapest stratégiai céljaival – az uniós tagállamok kormányközi dokumentuma, melynek célja a fenntartható városfejlesztési politika közös elveinek és stratégiáinak tiszteletben tartása. A megújított dokumentumban a korábbiaknál nagyobb hangsúlyt kap a részvételi tervezés, a megfizethető lakhatás, a demográfiai változások kezelése, az európai zöld megállapodás, a digitalizáció, a technológiai fejlődés és a körforgásos gazdaság adta lehetőségek kihasználása. Mindez összhangban van az Unió Urban Agendájával, azaz a szubszidiaritás és az arányosság elvének érvényesítésével, a városok hatásköreinek tiszteletben tartásával. Budapest várospolitikája Európa városainak közösen megfogalmazott alapelveihez illeszkedik.

Több hazai ágazati dokumentum a megújítás fázisában van, ezért az ITS készítésének időpontjában nem volt ismert sem a Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (RIS3) új verziója, sem a Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia, de nem ismert a 2012-ben elfogadott Nemzeti Fejlesztés 2030 /Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió évek óta készülő felülvizsgálati anyaga sem. Az ezekkel a dokumentumokkal való koherenciavizsgálatot a monitoring időszaka alatt kell elvégezni, a társadalmi egyeztetési szakaszban Budapest véleményezési, érdekérvényesítési jogával kell élni.

A Kormány 2020 novemberében kezdte meg a 2021-2027-es időszakra szóló Partnerségi Megállapodás és operatív programok társadalmi egyeztetését, a hivatkozott dokumentumok rövid összefoglalóját közreadva. A kohéziós források felhasználását a dokumentum egy 2030-ig szóló jövőképre és annak eléréséhez rendelt hat stratégiai célra alapozza. Magyarország 2030-ig szóló kiemelt célkitűzése a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a területi egyenlőtlenségek csökkentése mellett. A hat cél közül négy esetében – a megismerhető összefoglaló alapján – a következő kapcsolódási pontok azonosíthatók, melyek egyben a Stratégia keretében megvalósuló projektek potenciális finanszírozását is előrevetítik.

- Gyarapodó, egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes népesség – összefüggés a Stratégia Esélyteremtő intézkedéseivel (hátránycsökkentés, foglalkoztatás feltételeinek javítása, egészségmegőrzés, korai halálozás érdemi csökkentése)
- Csúcstechnológiájú, innovatív, magas hozzáadott értéket előállító Magyarország, a magyar termelési kultúra XXI. századi újjászületése – összefüggés a városok innovációs ökoszisztémában való szerepének erősödésével, a vállalkozások digitális átállásának támogatásával
- Energiafüggetlen Magyarország, tiszta és biztonságos környezet –a Stratégia Zöld városfejlesztés alatt nevesített intézkedéseivel összefüggésben
- Gyors és kényelmes közlekedés, elérhetőség javítása az országban és a Kárpát-medencében – a Stratégia Zöld városfejlesztés alatt nevesített intézkedéseivel összefüggésben

Az egyes dokumentumokhoz való tartalmi illeszkedés jelölése a továbbiakban a következő szimbólumokkal történik:

● **Esélyteremtő Budapest** ● **Zöld Budapest** ● **Nyitott Budapest**

1. EURÓPAI UNIÓ

Kohéziós politika	<p>Az EU a 2021-27-es megvalósítási ciklusra öt célkitűzést jelölt ki, mely lefedi az Unió fő beruházási területeit, a források ezeken a területeken, ezen célokhoz illeszkedve kerülnek felhasználásra.</p>
	<p>1. Intelligensebb Európa az innovatív és intelligens gazdasági átalakítás előmozdítása révén (PO1) </p>
	<p>2. Zöldebb, karbonszegény Európa a tiszta és méltányos energetikai átállás, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdításával (PO2) </p>
	<p>3. Jobban összekapcsolt Európa a mobilitás és a regionális IKT-konnektivitás fokozása révén (PO3) </p>
	<p>4. Szociálisabb Európa a szociális jogok európai pillérének végrehajtásával (PO4) </p>
	<p>5. A polgárokhoz közelebb álló Európa a városi, vidéki és partmenti térségek fenntartható és integrált fejlesztésének elősegítése és helyi kezdeményezések révén (PO5) </p>
Európai zöld megállapodás (European Green Deal)	<p>Az éghajlatváltozás és az emberi tevékenységek okozta környezeti károk mértéke az Európai Uniót arra ösztönözte, hogy egy európai zöld megállapodás keretében megfogalmazza a káros folyamatokkal szembeni cselekvési irányokat. A 2050-re elérni kívánt klímasemlegesség érdekében a források felhasználásánál kiemelt szerepet kapnak azok a beruházások, amelyek a gazdasági, éghajlati és környezeti kihívásokat integráltan kezelik. Ilyen terület a tisztább, olcsóbb és egészségesebb közlekedési formák bevezetése, az épületek energiahatékonyságának növelése, az innováció és a környezetbarát technológiák előmozdítása. </p>
Európai szemeszter /országjelentés	<p>Az Európai Bizottság minden évben részletes elemzést készít az egyes tagországok költségvetési terveiről, valamint makrogazdasági és strukturális reformprogramjairól. Az Európai Unió Tanácsa Magyarországra vonatkozó 2019. évi országjelentése ajánlásokat fogalmazott meg tématerületekre bontva az ország következő fejlesztési ciklusára, melyek a Stratégia vonatkozásában a következők:</p>
	<p>» energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások felhasználása; </p>
	<p>» vízhálózatok szivárgás-csökkentése és más hatékonysági intézkedések, vízkészletek védelme; </p>
	<p>» a levegőminőség javítása; </p>
	<p>» körforgásos gazdaságra való átállás előmozdítása; </p>
	<p>» a városi környezetben található zöld infrastruktúra fejlesztése és a szennyezés csökkentése; </p>
	<p>» sajátos városi kihívások kezelése a helyi szükségletek alapján; </p>
	<p>» fenntartható városi mobilitás előmozdítása, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású közösségi közlekedést és az aktív </p>

	közlekedési módokat, például a kerékpározást és a gyaloglást támogató beruházások;	
»	hátrányos helyzetű csoportokat célzó foglalkoztatási, szociális, oktatási és egészségügyi beruházások, beleértve az infrastruktúra fejlesztését;	●
»	a lakhatással kapcsolatos kirekesztés kezelése;	●
»	az egészségügyi és tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása;	●
»	digitalizáció előnyeinek a polgárok és a vállalatok számára való kiaknázása.	●

2. NEMZETI SZINTŰ DOKUMENTUMOK

Nemzeti Fejlesztés 2030 / Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (2012)	A dokumentum Budapestre megfogalmazott területi céljai:	
»	Budapesti nagyvárosi térség, a kulturális és tudásipar központja; Budapesti gazdasági régió, az ideális üzleti környezet; A nemzetközi turisztikai és kulturális központ szerep erősítése; Kezdeményező város- és térségfejlesztés, tudás- és képzéscsapatú gazdaságfejlesztés, a zöld gazdasági kultúra meggyökereztetése, valamint a turizmusban rejlő gazdasági lehetőségek kihasználása;	● ●
»	Budapest az élhető nagyvárosi térség;	●
»	A főváros egyediségének erősítése, különös tekintettel az épített örökség értékek kibontakoztatása, megtöltésük kulturális szellemi tartalmakkal; A világörökségi rész és a vele egy egységet alkotó nagykörút és kapcsolódó területeinek kulturális turisztikai célú kibontakoztatása, erőforrásként való használata;	●
»	A népesség megtartása vonzó, egészséges életkörülmények biztosításával, az esélyegyenlőség megerősítésével és a rugalmas lakásstruktúra kialakításával;	● ●
»	A város és a Duna együttélésének megteremtése.	●

További nemzeti szintű dokumentumok, melyek a stratégiakészítés során figyelembe vételre kerültek:

- Magyar mikro-, kis- és középvállalkozások erősítésének stratégiája 2019-2030
- Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (Smart Specialization Strategy: RIS/3) 2014-2020 – megújítása folyamatban
- Digitális Jólét Program 2,0 (2017) és kapcsolódó ágazati programok
- Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030
- Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia 2030
- Magyarország Nemzeti Energia- és Klímaterve (2020) és kapcsolódó dokumentumok: Nemzeti Energiastratégia 2030, Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia, Nemzeti Fenntartható Fejlesztési Stratégia, Nemzeti Épületenergetikai stratégia, Hosszú távú Épületfelújítási Stratégia → **A Fővárosi Önkormányzat – összhangban az Európai Unió 2020 második félévében bemutatott épületfelújítási stratégiájával – nagyobb állami szerepvállalást, az uniós kohéziós és helyreállítási források nagyléptékű felhasználását javasolja a hazai elavult épületállomány energetikai felújítása terén.**

3. BUDAPESTI DOKUMENTUMOK

A Budapestre vonatkozó hosszú távú tervek tartalmával való összefüggések:

Budapest 2030 – Hosszú távú városfejlesztési koncepció	A Budapest 2030 dokumentum 17 hosszú távú célt határozott meg, melyek megvalósításához a Stratégia intézkedései az alábbiak szerint járulnak hozzá:	
<i>A Kezdeményező városfejlesztés stratégiai célhoz kapcsolódó hosszú távú célok:</i>	» Kezdeményező városfejlesztés	●
	» Partnerség - a jövő közös tervezése a térségben és országosan	●
	» Egységes Budapest	●
	» Budapest nemzetközi és európai szerepének erősítése	●
	» Tudás, készség és zöldalapú gazdaságfejlesztés	●
	» Önfenntartó városgazdálkodási rendszer	●
	» Kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése	●
<i>A Zöld városfejlesztéshez kapcsolódó hosszú távú célok:</i>	» Egészséges környezeti feltételek megteremtése	●
	» Klímavédelem és hatékony energiafelhasználás	●
	» Az egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése	●
	» A Dunával együtt élő város	●
	» Hatékony, kiegyensúlyozott városszerkezet - kompakt város	●
	» A barnamezős területek a városfejlesztés célterületei	●
	» Intelligens mobilitás	●
<i>Az Esélyteremtő városfejlesztéshez kapcsolódó hosszú távú célok:</i>	» Igényekhez igazodó, rugalmas lakásstruktúra megteremtése	●
	» Humán szolgáltatások optimalizálása	●
Budapest Területfejlesztési Koncepciója 2030	A BTFK-ban kilenc stratégiai cél, s ezeken belül 31 fejlesztési irány került kijelölésre:	
<i>A Kezdeményező városfejlesztés stratégiai célhoz kapcsolódó hosszú távú célok:</i>	» Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés	●
	» Tudásalapú, versenyképes, innovatív és "zöld" gazdaság	●
	» Partnerség - a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a várostérségben	●
	» Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával	●
<i>A Zöld városfejlesztéshez kapcsolódó hosszú távú célok:</i>	» Hatékony városszerkezet kialakítása - kompakt város	●

	» A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és táji adottságok megőrzése	●
	» Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése	●
Az Esélyteremtő városfejlesztéshez kapcsolódó hosszú távú célok:	» Befogadó, támogató, aktív társadalom	●
	» Rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása	●

Az ITS véleményezési szakaszában fogadta el a Fővárosi Közgyűlés a Fővárosi Területfejlesztési Programot (FŐTEP) amely a 2021-2027 évi európai uniós tervezési és végrehajtási időszakra való felkészülés egyik alapdokumentuma és a kerületi önkormányzati fejlesztési szándékokat is integrálja. A Program tartalma a párhuzamosan készülő ITS-sel – mely a Fővárosi Önkormányzat középtávú terve – összehangoltan készült. Mindkét terv szempontjából fontos, munkaközi dokumentumként készült el Budapest Integrált Fejlesztési Programja (BIFP), amit a Fővárosi Közgyűlés 2020 szeptemberében társadalmi egyeztetésre bocsátott. A BIFP a tervezés munkaközi fázisában tartalmazta a Fővárosi Önkormányzat uniós szakpolitikai irányokhoz illeszkedő fejlesztési prioritásait és projektjeit. A BIFP tartalma mind az ITS, mind a FŐTEP dokumentumaiba beépült a projektek, fejlesztési szándékok aktualizálásával.

Fővárosi Területfejlesztési Program 2021-2027

A programban az ITS 3 stratégiai céljával megegyező átfogó céljait az uniós szakpolitikákhoz illeszkedően felépített 5 prioritás szolgálja:

» Hatékony és fenntartható erőforrás-gazdálkodás	●
» Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás	●
» Alacsony kibocsátású városi mobilitás	●
» Esélyteremtő szolgáltatások	●
» Versenyképes, okos gazdaság és szolgáltató önkormányzatok	●

Az ITS megalapozásaként készült el 2019-ben a Smart Budapest – Okos város keretstratégia. Az ITS a smart keretstratégia megalapozó vizsgálatára, az okos város alrendszerekre felállított diagnózisra építve és javasolt eszközeinek figyelembevételével készült.

A Stratégia a további fővárosi ágazati tervek figyelembe vételével készült:

- Gazdaságélénkítő és Munkahelyteremtési Stratégia 2015-2021 (felülvizsgálat 2019)
- Főváros Klímastratégiája és Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv (SECAP) (2021)
- Budapest Környezeti Programja 2016–2021 – felülvizsgálata folyamatban
- Budapesti Mobilitási Terv 2030 (SUMP) (2019)
- Budapest zöldfelületi rendszerének fejlesztési koncepciója – Budapest Zöldinfrastruktúra Koncepciója (2017)
- Radó Dezső Terv (Zöld Infrastruktúra Fejlesztési- és Fenntartási Akcióterv) (2021)
- Aktív és Mikromobilitási Stratégia – készítése folyamatban

2 BEAVATKOZÁSOK

A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

A stratégia térbeli megvalósításában is tükrözi a zöld városfejlesztés elveit, a hangsúlyt a városi léptékű élıhetőségre helyezi. Fontos szempont volt a területek kiválasztásánál, hogy érvényesüljön egyfajta területi egyensúly, vagyis a belvárosi fókusz helyett az átmeneti zónában és a külső kerületekben is érvényesüljenek a fejlesztések, valamint kerüljenek előtérbe a több kerületet átfogó témák.

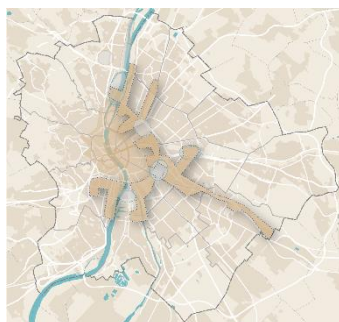
ÉLHETŐ BELVÁROS AKCIÓTERÜLET

- A **belváros** nemcsak szimbolikus, összvárosi jelentősége miatt kiemelten fontos, hanem azért is, mert Budapest lakosságának közel harmada él itt, a fővárosi lakóterületek csupán tizedét kitevő területen.

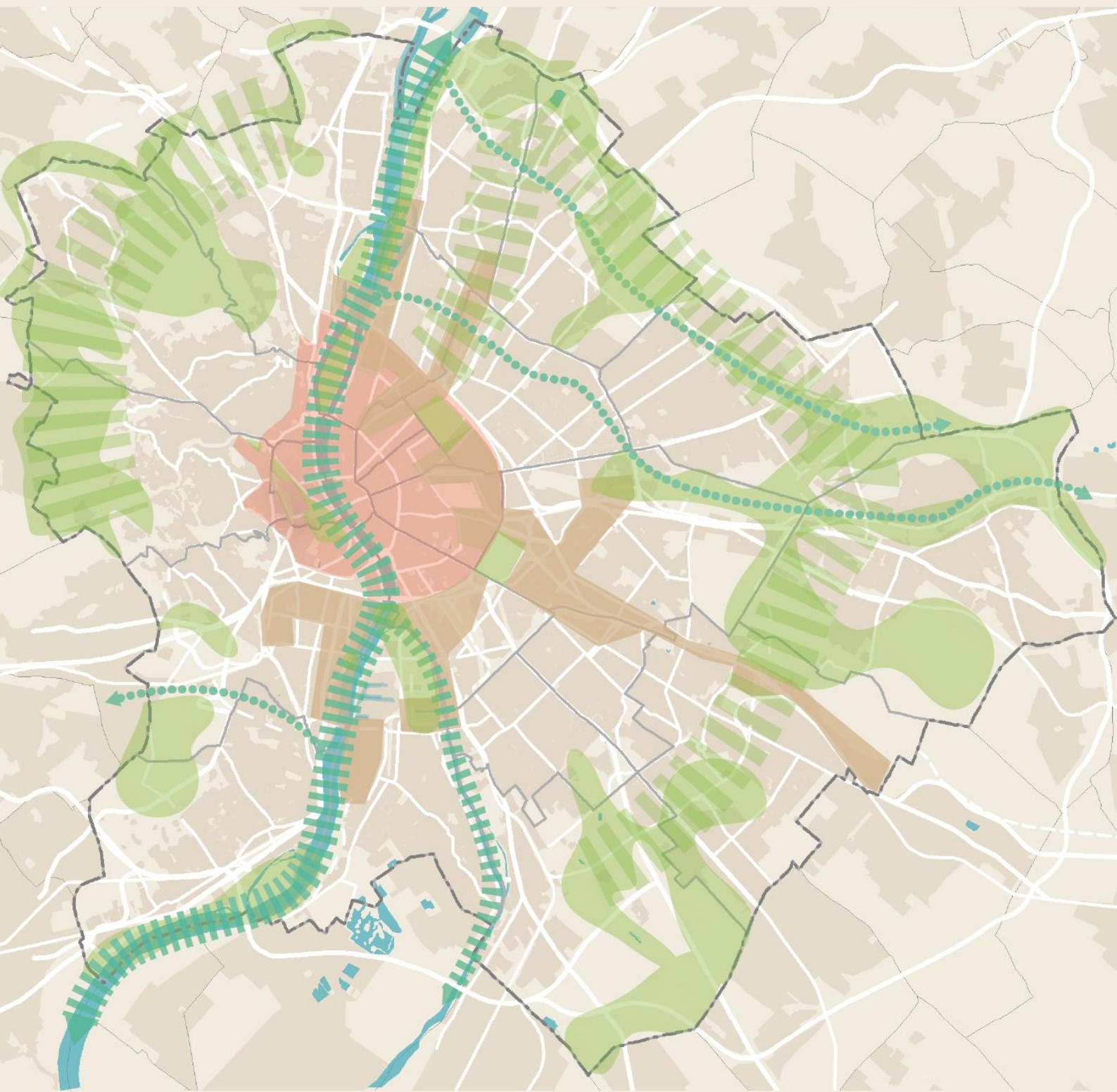
KÉK-ZÖLD HÁLÓZAT AKCIÓTERÜLET

- A város élıhetőségének különösen fontos elemei a zöldfelületek, fejlesztésük nemcsak méretük és minőségük javításával, de a **zöldhálózat** folytonosságának létrehozásával történik.
- Budapest meghatározó, több kerületet érintő területe a Duna-part, mely mind az itt lakók, mind az idelátogatók számára vonzó, a fejlesztések során pedig értéknövelő tényező.
- Jelentős kék infrastruktúra elemként jelennek meg a várost harántirányban átszelő kisvízfolyások, amelyek mentén kerületeken átívelő zöldhálózati fejlesztések valósíthatók meg.

VÁROSFEJLESZTÉS A BARNAMEZŐS TERÜLETEKEN

- A város jelentős belső fejlesztési tartalékterületeit jelentik a barnamezős területek, amelyek összefüggő fejlesztési térségként ölelik körbe a belvárost.
- A kompakt városszerkezete kialakítása érdekében kulcsfontosságú ezeken a területeken az **értékkörző és értékteremtő megújítása, funkcióváltása**.

- ÉLHETŐ BELVÁROS
- KÉK-ZÖLD HÁLÓZAT
- VÁROSFELJESZTÉS A BARNAMEZŐS TERÜLETEKEN

ÉLHETŐ BELVÁROS AKCIÓTERÜLET

- EMBLEMATIKUS BUDAPESTI TENGYELYK
- NAGYKÖRÚT KOMPLEX MEGÚJÍTÁSA
  - KOSSUTH-RÁKÓCZI TENGYELY MEGÚJÍTÁSA
  - BLAHA LUJZA TÉR FELÚJÍTÁSA
  - ÜLLŐI ÚT PROJEKT
  - VILLAMOSHÁLÓZAT ÖSSZEKÖTÉSE A DEÁK TÉR ÉS LEHEL TÉR KÖZÖTT
  - ANDRÁSSY ÚTI ZÖLDSÉTÁNY

- BELVÁROSI DUNA-PART MEGÚJÍTÁSA
- SZÉCHENYI LÁNCID FELÚJÍTÁSA
  - BUDAI BELVÁROSI DUNA-PART MEGÚJÍTÁSA
  - PESTI BELVÁROSI DUNA-PART MEGÚJÍTÁSA
  - 2-ES VILLAMOSVONAL REKONSTRUKCIÓ

VÁROSHÁZA TÖMB MEGÚJÍTÁSA

- EGÉSZSÉGES UTCÁK PROGRAM
- HÁLÓZATOSAN MEGVALÓSULÓ PROJEKTEK

Élhető belváros akcióterület

Projektek

A vonalas közlekedési projektek közül csak a nagyobb közterületi fejlesztéseket integrálóak kerültek feltüntetésre.

Fővárosi érdekképviselet kiemelten fontos területei

Olyan területek, ahol a folyamatban lévő fejlesztések városszerkezeti jelentősége és az egyéb szereplők fejlesztési szándékai miatt a Budapest Főváros Önkormányzatának fontos feladata a fővárosi lakosság érdekeinek képviselete.

2.1 AKCIÓTERÜLETEK

AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN A MEGVALÓSÍTÁSRA KERÜLŐ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ JELLEGŰ BEMUTATÁSA

ÉLHETŐ BELVÁROS

HELYZETKÉP

- » Budapest historikus városrésze rendkívül kevés zöldfelülettel rendelkezik. Míg Budapest teljes területének zöldfelület-intenzitása 2015-ben 52,5% volt, addig a belvárosi kerületekre kb. 10% volt jellemző. A terület zöldfelületi rendszere alapvetően szigetes, zárványos elrendezésű, az elemeket csak néhol kötik össze lineáris zöldfelületi elemek. A belváros beépítési sajátosságai miatt a zöldfelületek bővítésére nagyon korlátozott lehetőségek állnak rendelkezésre.
- » A zöldfelületek fejlesztése településökológiai szempontból is fontos, ugyanis a főváros belvárosában érezhető leginkább a városi hősziget-hatás: a városkörnyéki hőmérsékletet tavasszal átlag 2-4 °C-kal, míg nyáron 3-6 °C-kal haladja meg. A nyári hőségidőszakban a belváros felszínhőmérséklete 20-25 °C-kal magasabb, mint a város szélén található erdőterületeké.
- » A belváros nemcsak szimbolikus, összárosi jelentősége miatt kiemelten fontos, hanem mert Budapest lakosságának közel harmada él itt, a fővárosi lakóterületek tizedét kitevő területen.

A BEAVATKOZÁS CÉLJA

- » Közterületek átépítésének során a gyalogos és klímabarát szempontok érvényesítése: a meglévő közterületek szerkezetének, funkcióinak átalakítása szükséges, melyek a gyalogosokat részesítik előnyben. A kialakítás és a későbbi fenntartás során be kell épülnie a fenntarthatósági szempontoknak, a csapadékvíz helyben hasznosítását és magasabb zöldfelületi arányt javasolt elérni.
- » A városszövet sajátosságainak szem előtt tartásával a meglévő zöldfelületi elemek funkcionális, esztétikai, városökológiai fejlesztése, valamint az alternatív zöldfelületek létesítésének népszerűsítése és támogatása, amelyek által a zöldfelületi intenzitás, a városklíma-kondicionáló hatása és a használati érték is növelhető. A zöldfelületi fejlesztés, a legújabb mérnöktechnológiai módszerekkel és a közműhálózat rendezésével, közlekedéshálózati rekonstrukciókkal is, minden szabadterfelújításban elsődleges szerepet kell, hogy kapjon.
- » Közterületen vagy üres telkeken zsebparkok létesítésének ösztönzése: kisméretű, adottságokhoz mérten a lehető legmagasabb zöldfelületi arányú, rekreációs funkcióval ellátott közterületek kialakítása angolszász példára, amelyek a belvároson belüli rövid idejű kikapcsolódást, felüdülést szolgálják. A kialakításuk történhet állandó, illetve átmeneti jelleggel egyaránt.

KAPCSOLÓDÓ PROJEKTEK

Kormányzati:

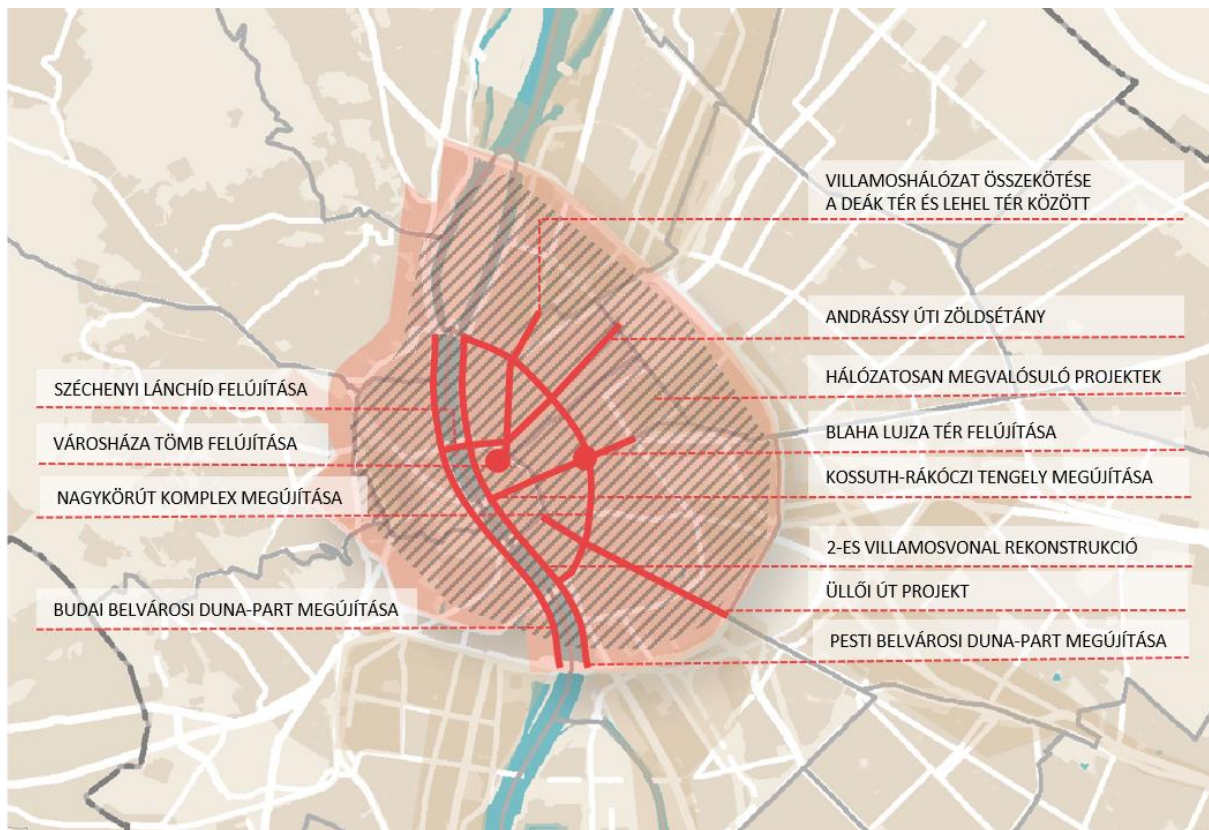
- Nyugati pu. – Podmaniczky út menti területek; Fővárosi Önkormányzat érdekképviselői szempontjai: zöldfelületi hasznosítás, a kapcsolódó területek és városközponti elhelyezkedésnek megfelelő funkciók és építészeti minőség
- Hauszmann program; Fővárosi Önkormányzat érdekképviselői szempontjai: élő, élhető városrész és kulturális negyed a Várban a kormányzati/közigazgatási funkció további növelése helyett, mely utóbbi a napi mobilitási igényeket a turistaforgalom mellett tovább növeli.

Kerületek:

- Köz- és zöldterületi projektek
- Egészséges lakóutcák és sebességcsökkentés

Magán:

- Foghíjakon ingatlanfejlesztések (jellemzően hotel- és lakóprojektek)

II.1 PESTI FONÓDÓ VILLAMOSHÁLÓZAT

- » Villamoshálózat összekötése a Deák tér és Lehel tér között / Bajcsy-Zsilinszky úti villamos

II.2 BELVÁROSI DUNA-PART MEGÚJÍTÁSA PROGRAM

- » Lánchíd felújítása
- » RakPark / Pesti belvárosi Duna-part Kossuth tér – Fővám tér közötti szakaszának megújítása
- » Pesti alsó rakpart Margit híd és Kossuth tér közötti szakaszának megújítása
- » DunaBuda / Budai belvárosi Duna-part megújítása
- » 2-es villamos vonal rekonstrukció

II.3. EMBLEMATIKUS BUDAPESTI TENGELEK PROGRAM

- » Nagykörút komplex megújítása
- » Kossuth-Rákóczi tengely komplex megújítása
- » Blaha Lujza tér felújítása
- » Andrassy úti zöldsétány
- » Üllői út megújítása

II.4.VÁROSHÁZA TÖMB PROGRAM

- » Városháza felújítása, Merlin funkcióváltása és a Városháza park kialakítása

II.5. EGÉSZSÉGES UTCÁK PROGRAM

- » Hálózatosan, együttműködésben megvalósuló programok: Egészséges utcák pályázati program, Fasor telepítési program, Alacsony károsanyag kibocsátású övezetek (LEZ) bevezetése, sebességcsökkentés, gyalogos prioritás, mobilitási pontok, a kerületekkel együttműködve

➔ A fejlesztési térséghez csatlakozik, a KÉK-ZÖLD HÁLÓZAT beavatkozási területnél szerepel:

- » Gellért-hegy zöldfelületeinek megújítása
- » Margitsziget megújításának folytatása
- » Városliget parkterületének megújítása (érdekképviselőt)
- » Népliget megújítása

➔ A fejlesztési térséghez csatlakozik, a VÁROSEJLESZTÉS A BARNAMEZŐS TERÜLETEKEN beavatkozási területnél szerepel:

- » Déli pályaudvar
- » Podmaniczky térség

PROGRAMOK

II.1 PESTI FONÓDÓ VILLAMOSHÁLÓZAT

- » Villamoshálózat összekötése a Deák tér és Lehel tér között / Bajcsy-Zsilinszky úti villamos
- » A projekt keretében teljes keresztmetszetében megújul a Bajcsy-Zsilinszky út és a belső Váci út, humanizálásra kerül a Nyugati tér, és összekötésre kerül a 72-es és 83-as trolibuszok vonala, kiváltandó a 9-es autóbusz belvárosi szakaszát. Új villamosvonal létesül a Bajcsy-Zsilinszky úton és a Váci úton a Deák Ferenc tér és a Lehel tér között.
- » Megtervezésre kerül a Szabadság híd forgalmi kiosztásának módosítása és statikai-dinamikai megerősítése az alacsonypadlós villamosok közlekedésének biztosítására. Akadálymentesítésre kerülnek a Kiskörúton található villamos megállóhelyek, valamint a 14-es villamos teljes vonala a Lehel tértől az északi végállomásig.

II.2 BELVÁROSI DUNA-PART MEGÚJÍTÁSA PROGRAM

- » Lánchíd felújítása
- » RakPark / Pesti belvárosi Duna-part Kossuth tér – Fővám tér közötti szakaszának megújítása
- » Pesti alsó rakpart Margit híd és Kossuth tér közötti szakaszának megújítása
- » DunaBuda / Budai belvárosi Duna-part megújítása
- » 2-es villamos vonal rekonstrukció
- » A pesti belvárosi Duna-partok komplex közterületi megújítása, a Kossuth tér – Fővám tér közötti szakasz megújítása a RakPark tervpályázat eredményei alapján. A beruházás célja a felső és az alsó rakpart közötti gyalogos kapcsolat javítása, a belvárosi alsó rakpart gyalogos végigjárhatóságának biztosítása, továbbá az alsó rakpart zöldfelületi arányának növelése.
- » A Jane Haining rakpart a belvárosi Duna-partok legintenzívebb használatú szakasza, ehhez igazodik a megújuló közterület: a mainál jóval szélesebb gyalogos korzó jön létre, rugalmasan alakítható, reprezentatív vízparti közterületként, amely a nyári időszakban a forgalom időszakos lezárásával kiválóan alkalmas nagyobb rendezvények megtartására is. A sétány egyszerű, elegáns kialakítása kedvező a jelentős turisztikai és kikötői forgalom kiszolgálása szempontjából is. Az alsó rakparton a csillapított forgalom és a teherforgalmi korlátozás lényegesen kisebb környezeti terhelést, illetve a gyalogosok és kerékpárosok számára biztonságosabb közlekedést eredményez.
- » A Belgrád rakpart megújításával olyan nagyvárosias Duna-parti élettér jön létre, mely egyszerre képes a közlekedési igények kielégítésére, illetve a most is meghatározó turisztikai és vendéglátó szolgáltatások színvonalának emelésére. Korzó jellegű, szélesebb, fasorral kísért, gyalogos járda, valamint a Duna-parti kerékpáros útvonal részeként önálló kerékpársáv kerül kijelölésre.
- » A fejlesztés a világörökségi területhez méltó, elegáns Duna-partot valósít meg, és javaslatot ad a vízi létesítmények kulturált megjelenésű kialakítására. A fejlesztés eredményeképpen a továbblépés lehetséges iránya lehet egy egységesített úszómű-rendszer kialakítása és funkcióbővítése.
- » A tervezett fejlesztés a 2-es villamos fejlesztési projektjének, Boráros tértől északra eső szakaszával együtt kezelendő. Az id. Antall József rakpart és Jane Haining rakpart esetében a két projekt tervezési területe között nincs átfedés (a villamos a felső rakparton halad), a Belgrád rakpart esetében van területi átfedés. A két fejlesztés tervei összhangban vannak egymással, megvalósításuk szervezési szempontból egy időben indokolt.
- » A pesti északi alsó rakpart Kossuth tér és Margit híd közötti szakaszának megújítása a FINA projekthez kapcsolódó rakpartberuházás utolsó elemeként valósulna meg.

II.3 EMBLEMATIKUS BUDAPESTI TENGELEK PROGRAM

- » Nagykörút komplex megújítása
- » Kossuth-Rákóczi tengely komplex megújítása
- » Blaha Lujza tér felújítása
- » Andrássy úti zöldsétány
- » Üllői út megújítása
- » A Nagykörút megújításának célja a városszerkezeti szempontból jelentős nagyvárosi tengely élhetőbbé tétele, a közterületek megfelelő felosztásával, minőségi és gyalogosbarát megújításával, a körúton közlekedők számára a kellemes térérzet megteremtése, a meglévő és megújítandó fasorok életterének kedvezőbbé tétele, emellett pedig a közterületi zöldfelületek minőségi és mennyiségi javítása. A megújítás kerületekkel együttműködve készül, és kapcsolódik például a Margit-negyed programhoz is.

- » Budapest egyik legfontosabb sugárútjának revitalizációja, illetve a városszövetben betöltött szerepének helyreállítása. A közúti forgalom mérséklése mellett cél a közösségi közlekedés járműveinek előnyben részesítése, szélesebb gyalogos felületek biztosítása és a kerékpározás feltételeinek megteremtése. Új fasorok ültetése az út mentén. A források rendelkezésre állásának függvényében ütemezett átalakítás.
- » A Blaha Lujza tér felújításának keretében a zöldfelületek arányának növelése, a teret jelenleg széttagoló szervizút-hálózat és parkolók megszüntetése, vízjáték telepítése, kulturális célokat szolgáló épület és rendezvényhelyszín építése. A csomópont teljes akadálymentesítése, az aluljáró felújítása, két új BUBI állomás létesítése, kerékpártámaszok elhelyezése.
- » Az Andrássy út, mint világörökségi terület megújításra szorul, tekintettel arra, hogy a főváros egyik legfontosabb turisztikai tengelye, ami összeköti a belvárost és a Városligetet. Amellett, hogy az Andrássy úti kulturális tengelyként definiálható, fásított közttereivel és az azokat összekötő fasoraival, zöldsávjaival egy meghatározó zöld tengelyt is alkot a belváros és a Városliget között. Vonzó és méltó környezet kialakításához felülvizsgálandó a közterület felosztása, mérlegelendő forgalomcsillapítási eszközök bevezetése. A közterületek gyalogosbarát megújítása mellett megfelelő életteret kell biztosítani a meglévő/megújítandó fasorok számára is. A zöld tengelyt szükséges egyben, egységesen kezelni mindkét irányban a Városliget - Kodály körönd - Jókai tér - Erzsébet tér - Hild tér - József nádor tér - Széchenyi István tér zöldfelületeinek fasorokkal egységes ökológiai hálózatba történő kapcsolásával.
- » A népligeti felüljáró leromlott állapotának rendezése, a Könyves Kálmán körüti csomópont humanizálása. Az Üllői út keresztmetszeti felülvizsgálata, a zöldfelületek növelése és a kerékpáros közlekedés lehetőségeinek megteremtése, bringasztráda építése a Kálvin tér és a Határ út között, összhangban a kapcsolódó állami beruházások (Multicsarnok, Népliget vasúti megállóhely) megvalósításával. Új zöldfelület kialakítása a Semmelweis Klinikák metróállomás közelében.

II.4 VÁROSHÁZA TÖMB PROGRAM

- » Városháza felújítása, Merlin funkcióváltása és a Városháza park kialakítása
- » A meglévő, de rossz állapotú Városháza Park és a Városháza Károly krt. felőli parkolójának megnyitásával és átalakításával cél Budapest új főterének kialakítása, amellyel a belváros rekreációs terei bővülnek, és új programhelyszín jön létre. A park Budapest legintenzívebb központi területén fekszik, azonban ma méltatlan módon, parkolóként elzárva a közforgalomtól. A megújítás célja nemcsak a park megnyitása a városlakók számára, hanem egyben a Városháza előtereként, annak megnyitása is a város felé. A parkhoz kapcsolódik a volt Merlin színház épülete is, mely egy hasonlóan fontos, egyszerre központi és közösségi funkcióval jelenhet meg a város felé.
- » A nagyléptékű projekt megvalósulását megelőzően lehetővé válik a terület közcélú megnyitása úgy, hogy az a jövőre vonatkozó megoldásokat, funkciókat, városhasználói igényeket is felmérje, tesztelje, a városlakókat és tervezőket egy közös tervezési folyamatba (co-creation) kapcsolja be. Az ideiglenes használattal egy olyan fővárosi kommunikációs tér jönne létre, ami egyéb területen is lehetőséget biztosít a városlakók bevonására, véleményének, igényeinek megismerésére, szemléletformálására (nyílt innováció, co-creation, fenntarthatóság, mobilitás stb.).

II.5 EGÉSZSÉGES UTCÁK PROGRAM

- » Hálózatosan, együttműködésben megvalósuló programok: Egészséges utcák pályázati program; Fasor telepítési program; Alacsony károsanyag kibocsátású övezetek (LEZ) bevezetése; sebességcsökkentés, gyalogos prioritás, mobilitási pontok
- » Az Egészséges utcák elnevezés Lucy Saunders brit közegészségügyi és közlekedési szakértő nevéhez köthető, a fogalmat Magyarországon a szerző engedélyével a Járókelő vezette be, és amelynek lényege, hogy a városi közterület- és közlekedésfejlesztést az emberek egészségi állapotának és életminőségének javítása határozza meg. Budapest közterületeit ezen elvek mentén kell megújítani, annak érdekében, hogy azok biztonságosak és komfortosak legyenek, helyet biztosítva a zöldfelületek számára, a közterületi rekreációs tevékenységeknek is mind a belvárosban, mind a külsőbb kerületekben.
- » A közlekedési felületek használatának újraosztása, humanizálása elősegíti a kerékpáros hálózat fejlesztését és gyalogosbarát városrészek kialakítását, melyek nemcsak a gyalogos közlekedők, hanem az ott aktív szabadidőt eltöltők számára is vonzóbbak lesznek. Az Egészséges utcák elve a 15 perces város koncepció megvalósítását is megalapozza.

KÉK-ZÖLD HÁLÓZAT

HELYZETKÉP

A zöldinfrastruktúra fizikai alkotóelemei a zöldfelületek és a vízfelületek. Ezek az elemek zöldfelületi rendszert alkotnak, ezáltal jön létre maga a zöldinfrastruktúra, mint szolgáltató rendszer. Budapest zöldinfrastruktúra rendszerének 72%-át a városias, 16%-át a természetközeli és 12%-át a gazdálkodási típusú területek zöldfelületei adják. A városias elemek jelentős részét képezik a lakókertek és az intézménykertek. Az egyes zöldfelületi elemek eloszlása nem egyenletes a város területén. Az egészséges környezethez való egyenlőtlen hozzáférés többek között társadalmi konfliktust és egészségügyi kockázatokat eredményezhet.

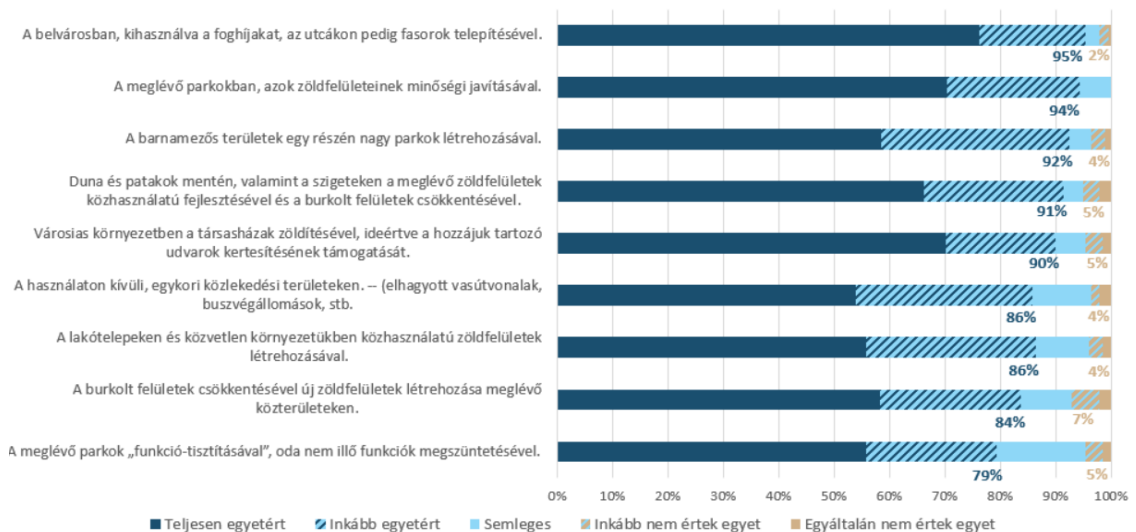
A kék és zöld infrastruktúra mérsékeli az egyre gyakoribbá váló szélsőséges időjárási jelenségek hatását, ezáltal hozzájárul a klímavédelemhez és a hatékony, kiszámítható erőforrás-gazdálkodáshoz. Rekreációs, kikapcsolódási lehetőségeket biztosít, javítja a település lakóinak fizikai és mentális egészségét, amely az elmúlt év pandémiai időszakában minden korábbinál hangsúlyosabb szemponttá vált.

A BEAVATKOZÁS CÉLJA

- » A városi zöldfelületek elsődleges településökológiai szolgáltatásainak (kondicionálás, a városklíma enyhítése, az élőhelyek és a friss levegő biztosítása) támogatása, ennek növelése érdekében állapotuk, természetességük javítása, a zöldinfrastruktúra folytonosságának biztosítása.
- » A meglévő zöldfelületi elemek terheltségének kiegyenlítése: a megvalósuló fejlesztések a jelenleg túlterhelt városi parkok és budai erdők tehermentesítését szolgálják, míg az alulhasznosított zöldfelületek fejlesztésével a lakossági rekreációt szolgáló helyszínek bővülnek.
- » A biodiverzitás támogatása, ehhez kapcsolódóan a vegyszerhasználat minimalizálása és a körforgásos gazdálkodás erősítése a fenntartásban és kezelésben, valamint a természetvédelmi területek bővítése.
- » A közlekedési-, közmű és tűzvédelmi szabványok és előírások felülvizsgálata a városi növényzet életterének biztosítása érdekében.
- » Az önkormányzat részvételen és együttműködéseken, partnerségen alapuló zöldinfrastruktúra-üzemeltetési és tervezési gyakorlatának erősítése.
- » A terület részletes szakági dokumentuma Budapest Zöldinfrastruktúra koncepciója (1255/2017.(VIII.30.) Főv. Kgy. határozat), **Budapest Zöldinfrastruktúra Fejlesztési- és Fenntartási Akcióterve (ZIFFA)**. Fejlesztési cél a dokumentumokban rögzítettek megvalósítása.

A jövőbeli fejlesztésekre vonatkozó kérdéseknél a válaszadók **92%** fontosnak tartja, hogy Budapest elhagyott gyártelepeinek helyén új közparkok, zöldterületek létesüljenek; **90%** fontosnak tartja a Duna-part egyes szakaszainak jobb gyalogos elérhetőségét és szabadidős célokra történő fejlesztését; **80%** fontosnak tartja, hogy Budapesten legyen több természetvédelmi terület!
A Fővárosi Önkormányzat 2020. évi online kérdőíve alapján

Hol kellenének új közhasználatú zöldfelületek?

A Fővárosi Önkormányzat 2020. évi online kérdőíve alapján

II.10. DUNAI ZÖLDFOLYOSÓ PROGRAM

- » Római-part és a Gázgyári Duna-part közparki és természeti rehabilitációja, galériaerdők, vízparti rekreációs területek védelme
- » Óbudai-sziget rekreációs célú és karakterőrző fejlesztése
- » Pünkösdfürdő ökológikus zöldfelület fejlesztése
- » Háros-sziget és Hunyadi laktanya
- » Gyalogos és kerékpáros kapcsolatok kialakítása a Duna szigeteivel
- » Népsziget rekreációs fejlesztése (érdekképviselő)

II.11. VÁROSI PARKOK LÁNCOLATA PROGRAM

» Népliget megújítása	» Városmajor zöldfelületeinek megújítása
» Gellért-hegy zöldfelületeinek megújítása	» Margitsziget megújításának folytatása
» Terebesi-erdő teljes körű megújítása (Fehérdűlő)	» Flórián tér közparki felújítás
» Horváth-kert zöldfelületeinek megújítása	» Észak-Csepeli városi park kialakítása (érdekképviselő)
» Vérmező zöldfelületeinek megújítása	

II.12. VÁROSI PATAKOK PROGRAM

- » Felsőrákosi rétek természetvédelmi területek természetvédelmi célú rehabilitációja, természetvédelmi célú kezelése
- » Rákos-patak: Városias patak-revitalizáció és zöldsétány kialakítása a Madarász utca – Béke utca közötti szakaszon
- » Szilas-patak: Zúgó-patak és Naplás-tó közötti szakaszának természetvédelmi célú mederrendezése és vizes élőhely rehabilitáció
- » Hosszúréti-patak: törendszert felülvizsgálata, közpark és közjóléti erdő fejlesztése

II.13. TERMÉSZETKÖZELI TERÜLETEK PROGRAM

- » Mocsárosdűlő természetvédelmi célú rehabilitációja
- » Vad Budapest I. ütem (Tétényi-fennsík, Farkaserdő, Kőérberki szikes rét, Budai Sas-hegy, Újpesti homoktövises természetvédelmi terület, Cinkotai kiserdő, Hármashatárhegy - "városi erdők" projekt)
- » Vad Budapest II. ütem (Ferenc-hegy, Merzse-mocsár és további helyszínek)
- » Erdőtelepítési program

→ A fejlesztési térséghez csatlakozva az ÉLHETŐ BELVÁROS akcióterületen:

- » Belvárosi Duna-part megújítása program
- » Andrassy úti zöldsétány
- » Nagykörút komplex megújítása

→ A fejlesztési térséghez csatlakozik, a VÁROSFEJLESZTÉS A BARNAMEZŐS TERÜLETEKEN beavatkozási területnél szerepel:

- » Déli pályaudvar
- » Podmaniczky térség

A programok számozása a 2.2 FINANSZÍROZÁS ÉS ÜTEMEZÉS fejezet II. ZÖLD BUDAPEST táblázatának számozását követi.

PROGRAMOK

II.10. DUNAI ZÖLDFOLYOSÓ PROGRAM

- » A Duna partjai és szigetei a város emblematikus jelentőségű, értékes területei. A vízpart mindig is sajátos, kedvező lehetőségeket kínált, amelyet a város történeti fejlődése során különbözőképpen hasznosított. A partok használata állandó átalakulásban van: fokozatosan kiszorul az egykori ipari-kereskedelmi funkció, a belső és átmeneti zónában szinte kizárólagosan a közlekedés (közúti és vízi) dominál, és egyre nagyobb veszélyeztetettségnek vannak kitéve a külső szakaszokon megmaradt természetes vízpartok, ami jelentős, tájvédelmi, élőhelyvédelmi és fenntarthatósági gondokat jelent. A vízpart városökológiai, természeti és zöldhálózati funkciója kevés helyen tud érvényesülni.
- » A beavatkozások célja a Duna természeti adottságainak szem előtt tartásával a part menti területek közcélú hasznosításának, zöldhálózati szerepének erősítése, amelynek alapfeltétele a part elérhetőségének biztosítása és a meglévő, több helyen kimondottan értékes parti vegetáció, galériaerdő védelme. A parti területek átépítése során a természeti funkciók érvényesülésének, a zöldfelületi intenzitás javításának, valamint a világörökségi területen a tájképi és művi értékekhez illeszkedő humanizált használat támogatása. Kiemelten fontos az integrált szemléletű fejlesztés: az ökológiai értékőrzés és teremtés mellett az árvízvédelem, a humanizált közlekedési igények, a hajózási szempontok, a lakossági passzív pihenési, rekreációs feltöltődési lehetőségek bővítése, a víz-város kapcsolat erősítése és a városképi szempontok együttes kezelése.

II.11. VÁROSI PARKOK LÁNCOLATA PROGRAM

- » Az akcióterület meglévő és tervezett elemeinek védelmét, megújítását és fejlesztését a városi zöldinfrastruktúra felülvizsgálatával és a lakosság bevonásával kell előkészíteni. A városszerkezeti elhelyezkedés miatt eltérő állapotban lévő, különböző mértékű kiépítettséggel és használati intenzitással jellemezhető városi parkok esetében az egyenlőtlenségeket mérsékelni kell. A parkok meglévő elemei Budapest városi parkörökségének legfontosabb részét adják, hiszen mindegyik meglévő eleme kerttörténeti és városépítészeti jelentőségű közpark, a városi hőszigetet és általában a városi környezetet hatékonyan kondicionálni képes, különösen értékes, beállt faállománnyal és zöldfelületekkel. A megújítást erős örökségvédelmi-örökséggazdálkodási és városökológiai, városi ökoszisztéma-szolgáltatási alapra, ill. elvekre kell helyezni.
- » A város egyenletesebb zöldterületi ellátottsága érdekében új városi park kialakítása szükséges a Margitsziget – Városliget – Népliget alkotta félkörív vonalát folytatva, Észak-Csepel térségében.
- » A belvároshoz kapcsolódik a Gellért-hegyi közpark, melynek rekreációs, kulturális fejlesztés célja az itt található egyedülálló természeti, tájképi és épített örökség védelmének biztosítása mellett a rekreációs funkciók erősítése, a parki infrastruktúra-hálózat megújítása. A park nem csak zöldterület, hanem egyúttal országos védett természeti terület, ezért minden fejlesztés esetében kiemelt figyelemmel kell lenni a természeti értékekre. Nagy hangsúlyt kell fektetni az ökológikus zöldfelület-fenntartásra. A

meglévő infrastruktúra (utak, berendezési tárgyak stb.) megújításával, a közösségi és a gyalogos közlekedés fejlesztésével jelentősen javítani lehet a közpark vonzerejét. A parki felújítást a területet érintő állami fejlesztésekkel összehangoltan szükséges megvalósítani (múzeum kialakítás a Citadellában, sikló megépítés).

- » Az egyes városi parkok és a kapcsolódó közcélú intézmények közötti funkcionális kapcsolatot és funkció megosztást erősíteni kell, illetve meg kell vizsgálni újabb zöldterületek megvalósításának lehetőségét a zónán belül (különösen akkor, ha a fejlesztések miatt túl intenzív használat jellemzi a városi parkot, ill. a beavatkozások miatt az értékes, idős növényállomány nagyobb mértékben sérülhet).
- » A zöldfelületi elemek közötti kohézió erősítése is szükséges, amelynek fontos pillére a lineáris elemek, a zöldfolyosók fejlesztése.

II.12. VÁROSI PATAKOK PROGRAM

- » Az akcióterület fejlesztésének legfontosabb célkitűzései a kisvízfolyások ökológiai funkciójának javítása (vizes élőhelyek revitalizációja, fajmegőrzés), a vízkapcsolat javítása, a vízfolyások menti területek összehangolt ökológiai és rekreációs megújítása, illetve a patak völgyek természeti értékeinek megőrzése a komplex revitalizáció során. A cél olyan érték alapú fejlesztés megvalósítása, amely kölcsönösen figyelembe veszi a vízfolyások zöldfelületi, ökológiai és vízrajzi szerepét.
- » Rövid távú cél mintaprojektek megvalósítása, amelyekre alapozva középtávú cél a kisvízfolyás-völgyek komplex revitalizációja és erre építő zöldhálózati fejlesztés. Hosszú távon cél, a zöldsétányok, a lineáris zöldhálózati rendszer létrehozása.
- » A több kerületen átívelő akcióterületek esetében – az érintett kerületi szereplők részvételén túl – a kiemelten fontos, hogy a főváros koordinálóként is részt vegyen a fejlesztésben. Ez utóbbi a kisvízfolyásokat érintő, különféle párhuzamosan készülő tervek, projektek összehangolása szempontjából is lényeges. Az előbbiekkal párhuzamosan a patak völgyek menti zöldhálózati fejlesztést össze kell kötni a felhagyott vasúti folyosók revitalizációjával (Kis- és Nagy-Burma vonalak), valamint a Pestszentlőrinci erdő zöldhálózati fejlesztésével.

II.13. TERMÉSZETKÖZELI TERÜLETEK PROGRAM

- » Cél az erdők zöldfelületi rendszerben betöltött szerepének erősítése: az erdőterületek csökkenésének megakadályozása, az erdőterületek növelése. A közjóléti funkciók biztosítása, a fenntartható gazdálkodás, erdei és egyéb természetközeli ökoszisztémák fennmaradásának biztosítása, a biológiai sokféleség megőrzése és lehetőség szerinti javítása. Az akcióterület egyes részeinek összekapcsolása a külső pesti térség zöldhálózat-fejlesztésének különösen fontos eleme, amely a nagyobb egybefüggő erdőtömböket összekötő zöldfolyosóval a beépített városszövet körüli külső pesti zöldgyűrű kialakítását célozza.
  - » A természetközeli területek a fővárosi zöldinfrastruktúra hálózat különleges és fontos elemei: rendkívül magas diverzitással és jelentős zöldfelület intenzitással rendelkeznek, kiemelkedő természeti értéket képviselnek, tájképi szempontból meghatározóak. Budapest természeti változatossága európai mércével mérve is egyedülállónak tekinthető, nagy kiterjedésűek a védett és természetközeli állapotú területek, ezenkívül egyes védett növényfajok kizárólagos jelenléte is jellemző. A természetközeli területek rekreációs jelentősége sem elhanyagolható, a közparkokhoz és erdőkhöz hasonlóan részt vesznek a lakosság zöldfelületi ellátottságának alakításában, a szabadidő eltöltés fontos színterei és ezen szerepük a jelenlegi pandémiás időszakában tovább erősödik.
  - » A fővárosi természeti területek, értékes élőhelyek, életközösségek fennmaradásának biztosítása, állapotának javítása, rehabilitációja elsődleges cél. Irányított, a természetvédelmi, ökológiai szempontokat maximálisan figyelembe vevő rekreációs fejlesztéssel a természetközeli területek zöldinfrastruktúrában betöltött szerepe erősítendő. Az ismeretterjesztést szolgáló fejlesztések, a terület bemutatása segíti a természeti értékek közelebbi megismerését, környezeti neveléssel növelhető a társadalmi környezettudatosság és felelősségvállalás.
- ➔ Kék-zöld infrastruktúra hálózathoz kapcsolódó területi beavatkozásokat részletesebben a Radó Dezső Terv (ZIFFA) tartalmazza.

VÁROSFEJLESZTÉS A BARNAMEZŐS TERÜLETEKEN

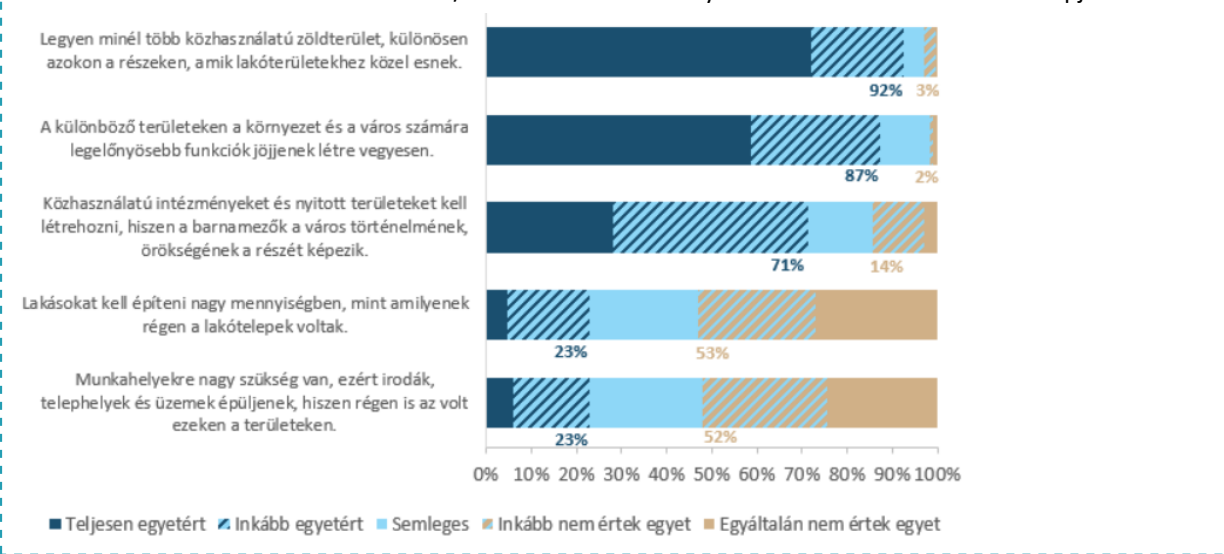
HELYZETKÉP

A fővárosi barnamezős területek változásait 2016 óta követi figyelemmel a Barnamezős és belvárosi használaton kívüli területek katasztere (76/2016. (I.27.) Főv. Kgy. határozat). A kataszter 2800 hektár barnamezős területet tart nyilván. Az elmúlt években nagyságrendileg 449 hektár barnamezős területet hasznosítottak, amellyel párhuzamosan 143 hektár új barnamező keletkezett. Budapest történeti városfejlődésének következményeként a jelentős méretű barnamezős területek elsődlegesen az átmeneti zóna területén helyezkednek el. A rendszerváltás után a fejlesztések a zöldmezős területeket célozták meg, így a város indokolatlan módon terjeszkedett és létrejött a mai napig jelentős belső fejlesztési tartalékterülete. A barnamezős területek újrahasznosítása elengedhetetlen ahhoz, hogy Budapest kompakt város legyen. Megújításukkal a szerkezeti szempontból szükséges, hiányzó funkciók városszövetbe integrálhatók a meglévő infrastruktúra felhasználásával. Ez Budapest fenntartható térbeli rendszerének alapja, a városfejlesztés célterületének magja.

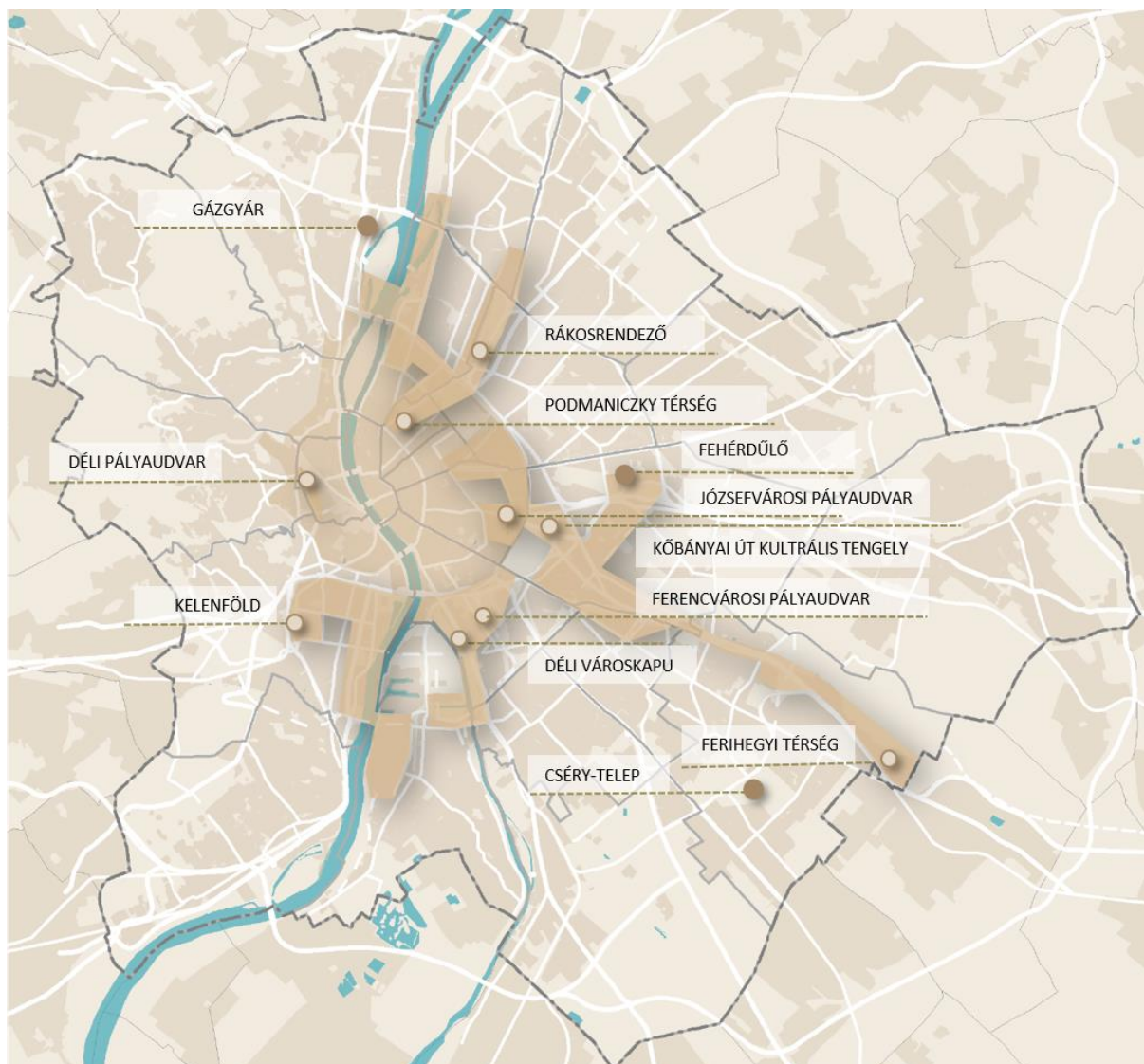
A BEAVATKOZÁS CÉLJA

- » Az értékes épületek védelme, az identitás megőrzése és erősítése érdekében, míg a nem értékes épületállomány elbontása és a területek funkcióváltása, a környezet és a város szempontjából előnyös vegyes használat kialakítása a településszerkezeti tervben rögzítettek szerint.
- » A barnamezős területek funkcióváltásával egyidejűleg az épületek távhőre történő csatlakoztatási lehetőségének megteremtése.
- » A barnamezős területek zöldfelületi-rekreációs célú hasznosítása, a zöldfelület-hiányos területek ellátottságának javítása. A különböző intenzitású és használati értékű zöldfelületi fejlesztések kialakítását átmeneti hasznosítás keretében is érdemes ösztönözni.
- » A barnamezős területek között találunk olyan területeket is, amelyek bár alulhasznosítottnak tekinthetők, de funkcióváltásuk a közeli jövőben nem indokolt, mivel az ott működő gazdasági szervezetek működése nem jelent konfliktust a környezetében lévő funkciókkal, területhasználatokkal. Az ilyen területek esetében cél a területek telephelyként való megújítása, a vállalkozások ebbe az irányba történő fejlesztéseinek támogatása.
- » A jelentős mértékű talajszennyezéssel rendelkező területek szennyezésének megszüntetése, amely elősegíti a területek funkcióváltását.
- » Meg kell említeni azokat a kisebb léptékű, sokszor belvárosi elhelyezkedésű használaton kívüli ingatlanokat, melyek a különböző intézmények összevonása, megszűnése után szabadultak fel (döntően régi iskolaépületek, egészségügyi és honvédségi épületek). Ezek az ingatlanok – megfelelő átalakítás mellett – a városi kreatív gazdasági és társadalmi vállalkozások inkubációs központjaiként működhetnek.

Mit csinálna a barnamezős területekkel? / A Fővárosi Önkormányzat 2020. évi online kérdőíve alapján

A használaton kívüli, illetve alulhasznosított barnamezős területek jelentős területi tartalékot adnak a város későbbi fejlesztéseinek, lehetőséget biztosítanak városias funkciók elhelyezésére. A barnamezős területek mind a lokáció, mind a tulajdonosi szerkezet, mind az épületállomány, mind az esetleges szennyezettség mértéke szempontjából különbözőek, és más-más fejlesztési potenciállal rendelkeznek.

FŐVÁROSI FEJLESZTÉSI TERÜLETEK

- » Új ököváros fejlesztésének előkészítése Fehérdűlőn
- » Óbudai gázgyár (kármentesítés után)

EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ÁLLAMI FEJLESZTÉSEKBE

- » Déli Városkapu,
- » Podmaniczky térség,
- » Kőbányai úti kulturális tengely,
- » Kelenföldi és Déli pályaudvar környezete,
- » Ferihegyi térség (együttműködésben agglomerációs településekkel, magán fejlesztőkkel)

HOSSZÚ TÁVÚ FEJLESZTÉSEK ELŐKÉSZÍTÉSE

- » Rákosrendező, Józsefvárosi pályaudvar, Ferencvárosi Rendező pályaudvar
- » Kármentesítést igénylő Területek (Cséry-telep)

EGYÜTTMŰKÖDÉS A MAGÁN FEJLESZTŐKKEL

A jövőbeli fejlesztésekre vonatkozó kérdéseknél* a válaszadók

92% fontosnak tartja, hogy új zöldterületek létesüljenek;

87% fontosnak tartja a vegyes funkciójú fejlesztést;

71% fontosnak tartja, hogy közhasználatú területeket alakítsanak ki!

* A Fővárosi Önkormányzat 2020. évi online kérdőíve alapján

A 2020. évi LXXVIII. törvény bevezette a „Rozsdaövezeti akcióterület” fogalmát, amelyek a Városi Otthonteremtési Program alapján a következő években megvalósuló lakásfejlesztési program helyszínei lesznek. Az akcióterületek kijelölésére és sajátos építési követelményeinek megállapítására a Kormány kapott felhatalmazást, Budapest Főváros Önkormányzatának véleményezési joga van (a 9/2020-10-15/FKT határozat alapján). A törvény szerint a rozsdaövezeti akcióterületen megvalósuló fejlesztések minden esetben kiemelt beruházások lesznek. A fővárosi véleményezési lehetőség gyakorlása során az önkormányzatnak fontos feladata a lakosság érdekképviselete.

2.2. FINANSZÍROZÁS ÉS ÜTEMEZÉS

A TELEPÜLÉS EGÉSZE SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK ÉS EZEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIA CÉLJAIHOZ

PÉNZÜGYI TERV ÉS ÜTEMEZÉS

- » A Stratégia megvalósításának kulcskérdése a szükséges pénzügyi eszközök rendelkezésre állása. A Fővárosi Önkormányzat projektjeinek finanszírozása a város költségvetési forrásain kívül uniós támogatásokra és a központi költségvetésből származó, projektekhez kapcsolódó támogatásokra épül elsősorban, e mellett egyes fejlesztési projektek teljes vagy részbeni finanszírozása hitel bevonásával történt az elmúlt években. A Fővárosi Önkormányzat tulajdonába tartozó gazdasági szervezetek közül több vállalat saját önerő rendelkezésre állása mellett, piaci hitelek igénybevételével tudott projekteket finanszírozni.
- » Az önkormányzatok feladat és hatásköre az elmúlt tíz évben folyamatosan szűkült, így a feladatfinanszírozásra való 2013. évi áttérés után a központi költségvetésből származó bevétel is csökkent, és párhuzamosan nőtt a saját bevételek aránya. Az önkormányzati törvényben kötelezően előírt feladatok meghatározott, kötött felhasználású támogatása ráadásul a helyi adóerőképességgel csökkentett módon kerül kiszámításra. A Fővárosi Önkormányzat legjelentősebb saját bevételi forrása a helyi iparüzési adó, ami nemcsak a városüzemeltetés – különösen a közösségi közlekedés – feladatfinanszírozást meghaladó költségeit fedezi, hanem az önként vállalt feladatok és a fejlesztések finanszírozásában is jelentős szerepet játszik. Az iparüzési adó felhasználására, fizetésére vonatkozóan már a COVID-19 világjárványt megelőzően is készültek a fővárosra nézve hátrányos jogszabálymódosítási tervezetek, a járványhelyzet azonban új helyzetet eredményezett: 2020-ban nemcsak a bevételek csökkentek a megelőző évhez képest a gazdasági szektort ért hatások miatt, hanem a Kormány a Fővárosi Önkormányzat számára magasabb szolidaritási hozzájárulást is megállapított: 2020-ban 21,8 milliárd Ft-ra, 2021-ben 35,4 milliárd Ft-ra emelkedett ez az összeg a 2019. évi 10 milliárd Ft-ról. Továbbá a felhasználás is további kööttségekkel jár, az iparüzési adóból származó bevételt a helyi közösségi közlekedési feladat ellátására kell fordítani, a fennmaradó összegekből pedig a szociális ellátásokat kell finanszírozni. 2019-ben 164 milliárd Ft iparüzési bevétele volt a Fővárosi Önkormányzatnak, ez az összeg a következő két évben az elvonások és a gazdasági szereplők kieső bevételei miatt jelentősen csökken.
- » Összességében elmondható, hogy a COVID-19 járványhelyzet és az ezzel összefüggő kormányzati intézkedések súlyosan érintik a főváros gazdálkodását, és a potenciálisan fejlesztésre fordítható összegek is jelentősen csökkennek. A járványhelyzet a működésben is komoly hiányokat okozott, csak a közösségi közlekedés bevételkiesése meghaladja a 20 milliárd Ft-ot, ennek a működési hiánynak a finanszírozása is az önkormányzat feladata. Ezen túlmenően elsősorban a turisztikai ágazathoz kapcsolódó fővárosi vállalatoknál, intézményeknél okozott jelentős bevételkiesést a járvány (Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt., Fővárosi Állat- és Növénykert, Budapesti Történelmi Múzeum, színházak, mozik), ami szintén a korábban tervezett projektek átütemezését, újragondolását igényli.
- » Az önkormányzatoknak nyújtott plusz források „a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai” jogcím alatt jelennek meg a központi költségvetésben, mely elosztási rendszer nem átlátható, egyedi döntések mentén jön létre, és politikai okok miatt a Fővárosi Önkormányzat projektjeinek támogatására nézve sok bizonytalanságot jelent.
- » Hitelfelvétellel – az adósságkonszolidációt követően is – élt az önkormányzat, 2015 és 2019 között 118,7 milliárd Ft hitel felvételére került sor, ennek törlesztőrészlete is évi mintegy 6 milliárd Ft-ot jelent a költségvetésnek. Az EIB-vel fennálló hitelkeretmegállapodások alapján további 64,3 milliárd Ft hívható le, de ez az összeg a már korábban eldöntött projektek megvalósításának fedezetét jelentik. Emellett a Fővárosi Önkormányzat a fejlesztések finanszírozása érdekében további tárgyalásokat kezdeményezett a hitelintézettel 2020-ban, de az önkormányzat új hitelfelvétele a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény szerint előzetes kormányengedélyhez kötött, ami jelenleg szintén a kiszámíthatatlansági tényezőket bővíti.
- » A fenti helyzetben a korábbiaknál is nagyobb szerepe lesz az Európai Unióból és egyéb alapokból (pl. újrainduló Norvég Alap) származó forrásoknak. Magyarország 2021-27-es ciklusra készülő operatív programjai és az azt keretező Partnerségi Megállapodás tervezése 2021 áprilisában még nem zárult le, az operatív programok tervezeteinek teljes körű megismerése nem biztosított, így az intézkedések közötti

forrásallokáció sem ismert, továbbá az sem, hogy fejlett régióként – a korábbi Közép-Magyarországi régió szétválásával – Budapest számára, mely az ország egyetlen fejlettebb régiója, milyen területek lesznek potenciálisan pályázatokkal támogathatók.

- » A Budapest szempontjából releváns operatív programok a jelenleg ismert tervezési fázisban:
  - Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP)
  - Humánfejlesztési Operatív Program (HOP)
  - Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)
  - Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)
  - Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
  - Környezeti- és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)
- » Az elvi illeszkedés az operatív programok és az ITS operatív céljai között fennáll, ugyanakkor a fejlettebb régió státusz miatt továbbra is csak korlátozott forrásra számíthat Budapest, s mint projektgazda, különösen a Fővárosi Önkormányzat. Ez különösen igaz az Európai Regionális és Fejlesztési Alapból (ERFA) finanszírozható infrastrukturális fejlesztésekre, aminél Budapest területén a kerületi önkormányzatok és az állami projektek is finanszírozási igénnyel jelennek meg, illetve az IKOP Plusz esetén, ahol a Budapesti Fejlesztési Központ a következő 10 évben tervezett elővárosi vasút és HÉV fejlesztések kapcsán jelenik meg jelentős forrásigénnyel.
- » Az Európai Bizottság a koronavírus okozta válság kezelésére új helyreállítási támogatási csomagot (Következő Generáció EU, Next Generation EU) hozott létre a többéves pénzügyi keret mellett. Ezen belül a legjelentősebb potenciális finanszírozás az ún. Helyreállítási és Ellenállóképeségi Eszközön (RRF) keresztül érkehet Budapest számára. Az RRF célja, hogy nagyléptékű pénzügyi támogatást nyújtson olyan beruházásokhoz és reformokhoz, különösen a zöld és digitális átállás terén, amelyek a jövőre felkészültebbé teszik a tagállamokat. A forrásoknak hozzá kell járulniuk az éghajlati és a környezetvédelmi fenntarthatósággal kapcsolatos szempontok érvényesítéséhez, támogatnia kell a tiszta energiára való átállást az energetikai rendszerek korszerűsítésén keresztül. A helyreállítási források mielőbbi lehívása érdekében a tagállamoknak helyreállítási és rezilienciaépítési terveket kell készíteniük, melyekben meghatározzák a következő négy évre szóló reform- és beruházási menetrendet.
- » Az RRF forrásokból Budapest egyaránt jogosult támogatást kapni a környezetvédelmi, természetvédelmi, kék- és zöldinfrastruktúra-fejlesztési, valamint energiahatékonysági projektjeihez. A Magyarországra allokált keret vissza nem térítendő és visszatérítendő forrásokat is tartalmaz.
- » Az operatív programok és helyreállítási eszközök mellett a továbbiaktól is aktívabb pályázási munkára van szükség az úgynevezett közvetlen elosztású források bevonása érdekében, ezek elsősorban a LIFE (természetvédelem, klímavédelem), Horizont Európa (kutatás, fejlesztés) és a Európai Városi Kezdeményezés (European Urban Initiative: részvételi tervezés, innovatív városi megoldások a városi kihívások kezelésére) programok. A projektek többsége esetében igaz, hogy a közvetlen elérésű brüsszeli források, illetve az egyéb forráslehetőségek (EIT KIC-en keresztül elérhető források, Norvég Alap, különböző országok által meghirdetett pályázati keretek) felhasználhatók szervezetfejlesztésre, innovatív jellegű projektek megalapozására és pilot szakaszok elindítására. Az ITS készítésének időszakában is több olyan LIFE és H2020 projektben vesz részt a Fővárosi Önkormányzat, ahol külföldi és hazai partnerekkel együttműködve nagyobb léptékű projektek megvalósíthatóságának elemzése folyik, illetve pilot szintű elemek megvalósítására kerül sor (érintett területek többek között: levegőminőség monitorozása és döntés-támogató rendszer; csapadéklefolyás modellezése; pozitív energiahatékonyságú városrészek tervezése; szociális lakásügynökség megvalósításának előkészítése).
- » A fenti – ITS készítés időpontjában – bizonytalan tényezők rugalmasabb tervezési eljárást tesznek szükségessé: a programok és a projektek előzetes becsült költségkerete ezért három finanszírozási forgatókönyv mentén eltérő, ami ütemezett és /vagy bővülő projektterületet jelent nagyobb forrás elérése esetén. Egyben jelzi a prioritásokat is, a Fővárosi Önkormányzat célja legalább a minimum forgatókönyv alatt megjelenő projektek, projektelemek megvalósítása 2027-ig.
- » A prioritások kialakításánál a helyi lakosság szükségletei, a napi biztonságos működés szempontjából fontos projektek kerültek előtérbe, illetve azok a projektek, amelyek a zöld és esélyteremtő, nyitott város megteremtésében a legfontosabbak és/vagy strukturális változásokat kívánnak elindítani.

	 S	 M	 L
	minimum	adaptív	ambiciózus
Covid hatása	járvány elhúzódó lefolyása elhúzódó gazdasági és társadalmi hatások	a járvány kiszámítható lefolyása, 2022-től rendeződik a helyzet	a járvány kiszámítható lefolyása, 2021 közepétől rendeződik a helyzet
gazdálkodási körülmények	szociális feladatok megnövekednek további bevételecsökkenés működési deficit	visszarendezés járvány előtti helyzetre saját források tekintetében (HIPA, bevételetermelő szolgáltatások) 2021-22-től stabil saját gazdálkodás (járvány előtti szint)	2023-tól erősödő, fenntartható, bevételetermelő saját gazdálkodás gazdaság erősödése, HIPA növekedése
kormányzati intézkedések	hitelfelvétel nem engedélyezett a főváros számára járványra hivatkozva tovább csökkennek a fejlesztésre kapható források projektek limitált támogatása (Lánchíd, fonódó villamos) további projektek csak teljes átadás mellett kapnak finanszírozást (Gellérthegy, Duna-part, Biodóm)	hitelfelvétel korlátozottan engedélyezett a főváros számára projektek limitált támogatása (Lánchíd, fonódó villamos) további projektek csak teljes átadás mellett kapnak finanszírozást (Gellérthegy, Duna-part, Biodóm)	hitelfelvétel engedélyezett a főváros számára együttműködő kormány, a Fővárosi Önkormányzat projektjeinek nagyobb arányú finanszírozási támogatása
uniós források	a helyreállítási források nemzeti szintű elosztása, ami nem kedvez a fővárosnak összes uniós forrás 300 Mrd Ft alatt marad a 7 évre	a helyreállítási forrásokból (hitel + támogatás) és operatív programokból 2014-2020-hoz képest több támogatás közvetlen irányítású uniós források rendelkezésre állnak városok számára nagyobb mértékben összes uniós forrás 450 Mrd Ft között marad a 7 évre	közvetlen elérési uniós források volumene növekszik helyreállítási források nagyobb mértékben elérhetőek operatív programokban több lehetőség Budapest számára 2014-2020-hoz képest
fejlesztésre fordítható / 7év	→ 400-700 Mrd Ft / 7 év	→ 700-1000 Mrd Ft / 7 év	→ 1000 Mrd Ft felett / 7 év
			

- » A fentiek figyelembevételével a következő oldalakon, a stratégiai programok alatt megjelenő projektek indikatív projekt-portfóliót alkotnak, tehát a projektek indításáról a konkrét döntések a monitoring folyamathoz kapcsolódóan, a külső körülmények (ebben az esetben a finanszírozási lehetőségek) függvényében a későbbiekben határozható meg. Ennek megfelelően még nagyobb szerepe van a pályázati lehetőségek nyomon követésének, az érdekérvényesítő tevékenységnek, és a közvetlen brüsszeli források esetében a nemzetközi és hazai partnerségen alapuló projektfejlesztésnek, melyet a Fővárosi Önkormányzat városdiplomáciai tevékenysége is támogat. A projektek önmagukban is összetettek, a jövőben jellemzően többféle finanszírozási forrás igénybevételével, több ütemben valósíthatók meg. Minden program esetében utalás történik a lehetséges fő finanszírozási eszközökre – a hazai operatív programokra, EIB hitel és /vagy pénzügyi eszközök (InvestEU) igénybevételére, illetve a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközön (RRF) keresztül történő finanszírozásra. Azoknak a projekteknek megvalósításában, amelyek illeszkednek az fővárosi célokhoz és a kerületek számára is kiemelten fontosak, a Fővárosi Önkormányzat nyitott az érintett kerületekkel történő együttműködésre (pl. lakásügynökség, idősellátás, egyéb közterületi és infrastrukturális projektek), a finanszírozás összetétele, a megvalósítás, adott esetben az üzemeltetés kérdése a projektfejlesztés során pontosítható.
- » A szűkös pénzügyi erőforrások mellett nagy jelentősége van a projektkiválasztási folyamat körültekintő kialakításának, ami az egyes operatív célok esetében más-más szempontok előtérbe helyezését kívánja.

Alapvető a célokhoz való illeszkedés biztosítása, illetve a költség-haszon elemzés mellett a fenntartás költségeinek és a fenntartás erőforrásainak (pénzügyi, humán, eszköz) körültekintő figyelembe vétele. Az elmúlt évek projektmegvalósítással kapcsolatos tapasztalatai a szükséges projektmenedzsment (jogi, műszaki, pénzügyi, általános) kapacitások szempontjából is értékelést kíván, az egyidejűleg futó és tervezett projektek figyelembevételével. Az önkormányzatnak több olyan, korábban eldöntött, de a megvalósítást tekintve következő évekre is áthúzódó projektje van – a legnagyobb az M3 metróvonal felújítása – amelyek jelentős forrást és menedzsment kapacitást kötnek le a következő két-három évben.

- » Az alábbi indikatív projektlistában nagyságrendjét és a megvalósítás módját tekintve is két rendhagyó projekt jelenik meg: a fővárosi lakásügynökségi modell elindítása a megfizethető bérlakások számának növelésével (lásd: *1. Esélyteremtő Budapest / Lakhatás mindenkinek* program), illetve a magántulajdonban lévő lakásállomány energetikai megújítását és a megújuló energia felhasználás növelését célzó projektek. Mindkettő projektről elmondható, hogy strukturális változásokat kíván elérni az adott területen, a megadott fejlesztési volumen mellett jelentős a foglalkoztatási hatásuk is. A budapesti épületfelújítási program elindítását az RRF keretből történő finanszírozás biztosíthatja, a támogatások mellett a visszatérítendő (hitel) források együttes igénybevételével. Cél, hogy a 600 milliárd Ft-os RRF forrást és az egyéb forrásokat (vállalkozások, kerületek, lakosság) ötvözve több mint 1000 milliárd Ft értékben valósuljanak meg épületenergetikai beruházások a következő hét év alatt. A budapesti közösségi klímagyűlésen (2020) a résztvevő állampolgárok elsősorban többséggel foglalmazták meg a legfontosabb klímavédelmi javaslatként az épületenergetikai korszerűsítések pénzügyi támogatását. A projekt S scenárióban szorosan kapcsolódik a *Megfizethető és jó minőségű lakhatás feltételeinek bővítése* operatív célhoz (I.A), a leginkább rászoruló háztartások bevonásával.
- » Az ITS azokra a jelentős felújítási igényű projektekre is kitér, elsősorban a közösségi közlekedés területén, ahol az RRF-en vagy az operatív programokon keresztül az uniós források bevonásának lehetősége fennáll. A közúti fejlesztések közül megjelennek azok a projektek, amelyek az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből (CEF) támogathatók, illetve a hidak rekonstrukciójával és új hidak előkészítésével kapcsolatos feladatok. Az ITS nem tartalmazza azonban az útfelújításokat és a vízi-közmű rekonstrukciók teljes körét. Az utakkal kapcsolatos fejlesztéseknél 100-200 milliárd Ft, míg a közművek esetében mintegy 150 milliárd Ft nagyságrendű fejlesztési igény azonosított, a beavatkozások a gördülő fejlesztési tervek alapján kerülnek ütemezetten megvalósításra. Az útfelújítások során az Egészséges utcák operatív cél (II.C) elveinek alkalmazásával törekedni kell a zöldfelületek védelmére, lehetőség szerinti növelésére, a csapadékvíz-hasznosítás, elvezetés zöldfelületi elemekkel integrált megoldásaira mind a belvárosban, mind a külsőbb kerületekben.
- » Az indikatív projektlista nem tartalmazza a 100 millió Ft-nál kisebb értékű projekteket, ezek az ITS operatív céljaihoz illeszkedve – többek között – a következő beavatkozásokra irányulhatnak: szervezetfejlesztés, képzés, szemléletformálás, programok, rendezvények megvalósítása, kisléptékű közterületi beavatkozások (pl. hűsítő szigetek, ivókutak, akadálymentesítési beavatkozások), stratégiai tervezés. A Fővárosi Önkormányzat a fejlettebb régió számára a koronavírus-járvány miatt is megnyíló TOP forrásokból 250 millió Ft-ból készít elő több, az alábbi listában szereplő projektet, továbbá olyan megalapozó dokumentumokat, amelyek a további projektfejlesztést támogatják, elsősorban a TOP Plusz forrásaira való sikeres pályázást megalapozva, az ITS céljaihoz illeszkedve.
- » Az állam által megvalósított projektek közül azok szerepelnek a listán, amelyek a későbbi üzemeltetés miatt kapcsolódnak a fővárosi vállalatokhoz (BKK Zrt., Budapest Közút Zrt.).
- » A projektlista nem tartalmazza azokat a projekteket, amelyek már támogatási szerződéssel rendelkeznek a 2014-2020 közötti operatív programok terhére (VEKOP kerékpárforgalmi létesítmények, KEHOP épületenergetikai, árvízvédelmi, hulladékkezelési és távhőfejlesztési projektjei). Azok a projektek, amelyek támogatási szerződéssel egyelőre nem rendelkeznek, de 2023-ig megvalósíthatóak és átcsoportosítással még potenciálisan kaphatnak KEHOP forrást, a listára kerültek. A stratégia időtávjában plusz forrásigényt jelent, ha már támogatási szerződéssel rendelkező projekt esetében – különböző okok miatt – visszalépés történik.
- » A projektek esetében a legkorábbi indíthatóság éve került megjelölésre, az előkészítettség foka, illetve az előkészítéshez szükséges idő alapján. Nagyobb léptékű projektek esetében ez a tervezés több éves időszakát is magában foglalja. A források rendelkezésre állása esetén minden esetben értékelni kell az egymással területileg, műszakilag vagy hatásait tekintve összekapcsolódó projektek indíthatóságát, ütemezését. Ez a Fővárosi Önkormányzat projektjei mellett kiterjed az egyéb érintettek – kerületek, kormány, magánszektor – tervezett fejlesztéseinek összehangolására is. A hatások között értékelni kell a város napi működésére (pl. lezárások, logisztikai szükségletek) és az életminőségre (zaj- és egyéb, beruházásokkal együtt járó környezeti terhelés) gyakorolt hatásokat is. Minden beruházással kapcsolatban fontos feladat a megfelelő kommunikáció, ezzel biztosítva az átláthatóságot, a változásokkal érintettek naprakész tájékoztatását.

I. ESÉLYTEREMTŐ BUDAPEST

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)		S	M	L
I.1	LAKHATÁS MINDENKINEK <i>A megfizethető fővárosi lakásállomány bővítése új szervezeti, finanszírozási modellek elindításával. A Fővárosi Önkormányzat célja 2027-ig több mint 2500-9000 db lakás működtetése a Fővárosi Lakásügynökség keretében, illetve 700--2800 kollektív lakás kialakításának támogatása.</i> → Potenciálisan bevonható források: RRF, InvestEU/pénzügyi eszközök; EIB hitel	60 050	154 700	309 200
I.1.1	FŐVÁROSI LAKÁSÜGYNÖKSÉG → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	52 500	140 000	280 000
I.1.2	KOLLEKTÍV TULAJDONÚ LAKHATÁS PILOT PROGRAM <i>legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év</i>	7 000	14 000	28 000
I.1.2	FŐVÁROSI LAKHATÁSI SZOLGÁLAT → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	550	700	1 200
I.2	EGÉSZSÉGES BUDAPEST <i>A program célja a lakosság egészségi állapotának javítása, ennek érdekében az egészségügyi ellátás hatékonyságának, szerveztségének, jobb kapacitás kihasználásának növelése, hatékony, jól szervezett koordinált budapesti ellátóhálózat megteremtésével. A lakosság – különösen a hátrányosabb helyzetű társadalmi csoportok – egészségügyi ellátásának javítása, a hozzáférés esélyegyenlőségének javítása. A szociális és egészségügyi ellátórendszer hatékony összekapcsolása.</i> → Potenciálisan bevonható források: RRF, HOP, DIMOP	26 000	39 200	50 000
I.2.1	DR BUDAPEST PROGRAM <i>legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év</i>	5 000	7 700	8 000
I.2.2	ONKOLOGIAI PROGRAM → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	14 000	21 000	28 000
I.2.3	SZÍVVEL BUDAPESTTEL PROGRAM → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	7 000	10 500	14 000
I.3	MÉLTÓ IDŐSKOR <i>Időotthonok fejlesztése: energiahatékonysági fejlesztések, korszerűsítési beavatkozások, relokációval a jogszabályoknak megfelelő kapacitású intézmények kialakítása. Idősgondozási szolgáltatások fejlesztése és az aktív időskort támogató prevenció és foglalkoztatást, aktivitást erősítő programok.</i> → Potenciálisan bevonható források: RRF, TOP Plusz, HOP	24 200	37 850	45 350
I.3.1	GONDOZÁSI SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	8 500	10 000	12 500
I.3.2	IDŐSOTTHONOK KORSZERŰSÍTÉSE → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	15 000	27 000	32 000
I.3.3	AKTÍV IDŐSKOR PROGRAM → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	700	850	850
I.4	KIÚT A HAJLÉKTALANSÁGBÓL <i>A megelőzést, a hajléktalan emberek méltó, biztonságos ellátását, életkörülményeik jobbítását támogató programok, illetve a hajléktalanságból való kilépést komplex módon támogató szolgáltatások bővítése.</i> → Potenciálisan bevonható források: RRF, TOP Plusz, HOP	14 400	21 500	30 500
I.4.1	LAKHATÁSI GARANCIA PROGRAM → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	4 900	7 000	11 000
I.4.2	TÁMOGATOTT LAKHATÁS BŐVÍTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	3 000	4 500	6 700

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)		S	M	L
I.4.3	ELSŐKÉNT LAKHATÁS MINTAPROJEKT → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	3 500	5 000	7 800
I.4.4	HAJLÉKTALANELLÁTÁS FEJLESZTÉSE → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	3 000	5 000	5 000
I.5	ESÉLYTEREMTŐ SZOLGÁLTATÁSOK Különböző esélyegyenlőségi célcsoportokban a hátrányok csökkentését szolgáló képzési, oktatási és terápiás – egyéni és csoportos – foglalkozások. Foglalkoztatási programok, valamint a szegregáció hatásának mérséklésére és a családon belüli erőszak, prostitúció és emberkereskedelem áldozatainak megsegítésére irányuló programok. Megelőzés és korai beavatkozás. → Potenciálisan bevonható források: TOP Plusz, HOP	9 650	21 380	38 700
I.5.1	"MINDEN GYERMEK EGYENLŐ" - FŐVÁROSI ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	4 200	6 000	9 000
I.5.2	FOGLALKOZTATÁSI TÁRSASÁG → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	2 100	8 800	21 700
I.5.3	FOGLALKOZTATÁSI PROGRAM → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	1 300	3 500	3 500
I.5.4	TÁMOGATLAK → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	300	500	500
I.5.5	EGYÜTT AZ ERŐSZAK ELLEN → legkorábban megkezdhető: 2023 → időtartam: 7 év	1 750	2 500	4 000
I.6	HOZZÁFÉRHETŐ BUDAPEST A program célja a komfortos, biztonságos és akadálymentes városi terek és kapcsolódó szolgáltatások kialakítása, valamint az információhoz való hozzáférés és ügyintézés támogatása a szociális és egészségügyi területen. → Potenciálisan bevonható források: TOP Plusz, IKOP Plusz	31 560	63 160	74 860
I.6.1	M3 METRÓVONALHOZ KAPCSOLÓDÓ GYALOGOS ALULJÁRÓK REKONSTRUKCIÓJA → indítás: 2021 → időtartam: 2 év	9 500	26 000	26 000
	M2 METRÓVONALHOZ KAPCSOLÓDÓ ÁLLOMÁSOK AKADÁLYMENTESÍTÉSE → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	16 600	30 200	39 900
I.6.2	KÖZTÉRI ILLEMHELY PROGRAM → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 5 év	3 500	5 000	7 000
I.6.3	SEGÍTŐ INFORMÁCIÓS PONTOK → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	1 960	1 960	1 960
	ÖSSZESEN	165 860	337 790	548 610

II. ZÖLD BUDAPEST

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)		S	M	L
II.1	PESTI FONÓDÓ VILLAMOSHÁLÓZAT A projekt keretében teljes keresztmetszetében megújul a Bajcsy-Zsilinszky út és a belső Váci út, humanizálásra kerül a Nyugati tér, és összekötésre kerül a 72-es és 83-as trolibuszok vonala, kiváltandó a 9-es autóbusz belvárosi szakaszát. Új villamosvonal létesül a Bajcsy-Zsilinszky úton és a Váci úton a Deák Ferenc tér és a Lehel tér között. Megtervezésre kerül a Szabadság híd forgalmi kiosztásának módosítása és statikai-dinamikai megerősítése az alacsonypadlós villamosok közlekedésének biztosítására. Akadálymentesítésre kerülnek a Kiskörúton található villamos megállóhelyek, valamint a 14-es villamos teljes vonala a Lehel tértől az északi végállomásig. → Potenciálisan bevonható források: IKOP Plusz, RRF	41 100	63 600	111 600
II.1.1	VILLAMOSHÁLÓZAT ÖSSZEKÖTÉSE A DEÁK TÉR ÉS LEHEL TÉR KÖZÖTT (Bajcsy-Zsilinszky út-Váci út nyomvonalon) → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 4 év	20 700	20 700	20 700
II.1.2	ÚJPALOTA KÖTÖTTPÁLYÁS KAPCSOLATÁNAK KIALAKÍTÁS → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	8 000	8 000	56 000
II.1.3	42-ES VILLAMOS MEGHOSSZABBÍTÁSA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év		22 500	22 500
II.1.4	DÉL-PESTI FONÓDÓ VILLAMOSHÁLÓZAT II ÜTEM, A 3-AS VILLAMOS DÉLI MEGHOSSZABBÍTÁSA A TOPÁNKA UTCÁIG → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	11 000	11 000	11 000
II.1.5	50-ES VILLAMOS VONAL AKADÁLYMENTESÍTÉSE → indítás: 2021 → időtartam: 1 év	1 400	1 400	1 400
II.1.6	3-AS VILLAMOS VONAL ÉSZAKI MEGHOSSZABBÍTÁSA Kassai téren át észak felé (Angyalföld, Árpád híd) és Szegedi úti átkötés megépítése Megvalósító: Magyar Állam (indikatív költség: 11 milliárd Ft)			
II.2	BELVÁROSI DUNA-PARTOK MEGÚJÍTÁSA A projekt célja a belvárosi rakpartok gyalogos-kerékpáros végigjárhatóságának biztosítása, a kapcsolódó terek rendezése, egységes arculattal rendelkező, a kikapcsolódást biztosító közterülethálózat kialakítása, valamint a rakpartoknak a világörökség részét képező épített értékeinek megőrzése. A teljes körű műszaki és műemlékvédelmi felújítása mellett a hídfőkben lévő gyalogos aluljárók kiszélesítése, a hídfők lépcsőinek átépítése, hidon lévő közművek kiváltása és átcsoportosítás, új LED technológiás közvilágítás kiépítése. A 2-es villamos jelenlegi szakaszának felújítása és akadálymentesítése, valamint a jelenlegi típuskorlátozások feloldása az alacsonypadlós villamosok közlekedésének biztosítása érdekében. → Potenciálisan bevonható források: IKOP Plusz, RRF	36 210	63 710	63 710
II.2.1	SZÉCHENYI LÁNCIDÉL FELÚJÍTÁSA → indítás: 2021 → időtartam: 3 év	26 750	26 750	26 750
II.2.2	PESTI ALSÓ RAKPART MARGIT HÍD ÉS KOSSUTH TÉR KÖZÖTTI SZAKSZÁNAK MEGÚJÍTÁSA → indítás: 2021 → időtartam: 1 év	1 460	1 460	1 460
II.2.3	PESTI BELVÁROSI DUNA-PART KOSSUTH TÉR – FŐVÁM TÉR KÖZÖTTI SZAKSZÁNAK MEGÚJÍTÁSA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	8 000	8 000	8 000
II.2.4	BUDAI BELVÁROSI DUNA-PART MEGÚJÍTÁSA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év		7 000	7 000
II.2.5	2-ES VILLAMOS VONAL REKONSTRUKCIÓ → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év		20 500	20 500

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)		S	M	L
II.3	EMBLEMATIKUS BUDAPESTI TENGYELYEK <i>Budapest legfontosabb sugárútjainak, körútjának és a találkozási tereinek revitalizációja. A Nagykörút megújításának célja a városszerkezeti szempontból jelentős nagyvárosi tengely élhetőbbé tétele, a közterületek megfelelő felosztásával, minőségi és gyalogosbarát megújításával, a körúton közlekedők számára a kellemes térérzet megteremtése, a meglévő és megújítandó fasorok élletterének kedvezőbbé tétele, emellett a közterületi zöldfelületek minőségi és mennyiségi javítása.</i> <i>Budapest legfontosabb sugárútjainak revitalizációja, illetve a városszövetben betöltött szerepének helyreállítása. A Blaha Lujza tér felújításának keretében a zöldfelületek arányának növelése, a teret jelenleg széttagoló szervizút-hálózatot és parkoló megszüntetése, vízjáték telepítése, kulturális célokat szolgáló épület és rendezvényhelyszín építése. A csomópont teljes akadálymentesítése, az aluljáró felújítása, két új BUBI állomás létesítése, kerékpártámaszok elhelyezése.</i> → Potenciálisan bevonható források: IKOP Plusz, TOP Plusz, RRF	12 170	26 170	44 370
II.3.1	NAGYKÖRÚT KOMPLEX MEGÚJÍTÁSA → indítás: 2021 → időtartam: 5 év	2 000	9 000	20 000
II.3.2	KOSSUTH-RÁKÓCZI TENGYELY KOMPLEX MEGÚJÍTÁSA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 5 év	2 000	6 000	10 000
II.3.3	BLAHA LUJZA TÉR FELÚJÍTÁSA → indítás: 2021 → időtartam: 2 év	2 670	2 670	2 670
II.3.4	ANDRÁSSY ÚTI ZÖLDSÉTÁNY → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 3 év	500	500	1 700
II.3.5	ÜLLŐI ÚT MEGÚJÍTÁSA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	5 000	8 000	10 000
II.4	VÁROSHÁZA TÖMB FELÚJÍTÁS <i>Városháza épületének felújítása és az egykori Merlin színház épületének funkcióváltása közösségi, turisztikai célú hasznosítással. A meglévő, de rossz állapotú Városháza Park és a Városháza Károly krt. felőli parkolójának megnyitásával és átalakításával cél Budapest új főterének kialakítása, amellyel a belváros rekreációs terei bővülnek, és új programhelyszín jön létre.</i> → Potenciálisan bevonható források: TOP Plusz	6 300	6 300	6 300
II.4.1	VÁROSHÁZA PARK → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	1 500	1 500	1 500
II.4.2	MERLIN SZÍNHÁZ FUNCIÓVÁLTÁSA – KÖZÖSSÉGI TÉR → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	1 800	1 800	1 800
II.4.3	VÁROSHÁZA FELÚJÍTÁSA → indítás: 2021 → időtartam: 3 év	3 000	3 000	3 000
II.5	EGÉSZSÉGES UTCÁK PROGRAM <i>A levegőtisztaság javítása, károsanyag kibocsátás csökkentése a forgalom korlátozásával; közterületek humanizálása használatának újraosztásával, a zöld hálózati hiányok pótlásával. A program célja olyan értéktérítő beavatkozások megvalósítása, amelyek újrafogalmazzák az utca definícióját, a közlekedési felületek újraosztása révén lehetőséghez jut a zöld és a közterületi funkciók látványos megjelenítése. Ezekkel a beavatkozásokkal javul a városi életminőség, csökken a városi hősziget-hatás, javul az utcák, az oda nyíló lakások, intézmények klimatikus állapota, mindezt a fenntarthatóság módszertanával megvalósítva. Fontos az útfelújítási éves programmal történő összehangolása.</i> → Potenciálisan bevonható források: IKOP Plusz, TOP Plusz, RRF	8 000	14 000	20 000
II.5.1	EGÉSZSÉGES UTCÁK PÁLYÁZATI PROGRAM → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	3 000	9 000	15 000
II.5.2	FASOR TELEPÍTÉSI PROGRAM → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	1 500	1 500	1 500

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)		S	M	L
II.5.3	ALACSONY KÁROSANYAG KIBOCSÁTÁSÚ ÖVEZETEK (LEZ) BEVEZETÉSE → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 2 év	3 500	3 500	3 500
II.6	BUDAI FONÓDÓ VILLAMOSHÁLÓZAT KITERJESZTÉSE A program keretében megtörténik a budai fonódó villamoshálózat kiterjesztése mind északi, mind déli irányban. → Potenciálisan bevonható források: IKOP Plusz, RRF	5 200	5 200	5 200
II.6.1	56-OS VILLAMOS VONAL AKADÁLYMENTESÍTÉSE, HÚVÖSVÖLGY VÉGÁLLOMÁS KAPACITÁSBŐVÍTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 1 év	5 200	5 200	5 200
II.6.2	FONÓDÓ VILLAMOSHÁLÓZAT II. ÜTEM, MŰEGYETEM RAKPARTI VILLAMOS Megvalósító: Magyar Állam (indikatív költség: 16,5 milliárd Ft)			
II.7	BRINGASZTRÁDÁK, KERÉKPÁRUTAK Az elmúlt években dinamikusán nőtt Budapesten a kerékpárral megtett utazások száma, a kerékpározás további térnyerését a Fővárosi Önkormányzat a városrészeket összekötő, továbbá agglomerációs- és regionális kapcsolatokat adó kerékpárforgalmi főhálózat töredékességének felszámolásával, illetve a helyi jelentőségű közúthálózat egészének kerékpár-baráttá alakításával kívánja elősegíteni. Az új kerékpárforgalmi létesítmények mellett a teljes közúthálózat kerékpározásbaráttá tétele a készülő közlekedésbiztonsági és forgalomcsillapítási tervben lefektetett alapelvek szerint. → Potenciálisan bevonható források: IKOP Plusz, TOP Plusz	15 520	40 190	59 480
II.7.1	BRINGASZTRÁDA PROGRAM → legkorábban megkezdhető: 2024 → időtartam: 3 év	15 520	32 190	37 740
II.7.2	EGYÉB KERÉKPÁRFORGALMI FŐHÁLÓZAT → legkorábban megkezdhető: 2024 → időtartam: 3 év			9 140
II.7.3	EGYBEFÜGGŐ VÁROSRESZEK KERÉKPÁROZÁSBARÁT FEJLESZTÉSE – ALAPHÁLÓZAT → legkorábban megkezdhető: 2023 → időtartam: 4 év		4 000	4 000
II.7.4	KERÉKPÁROS KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSI RENDSZER (BUBI FEJLESZTÉS) → legkorábban megkezdhető: 2023 → időtartam: 3 év		3 000	3 000
II.7.5	B+R RENDSZERŰ KERÉKPÁRTÁROLÓK LÉTESÍTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 4 év		1 000	1 000
II.7.6	BUDAPESTI VÁROSI ZÖLDUTAK FEJLESZTÉSE ÉS A KÖRNYÉKI ZÖLDUTAKHOZ VALÓ KAPCSOLÓDÁS FEJLESZTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 3 év			4 600
II.8	KÖRNYEZETBARÁT JÁRMŰVEK A KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSBEN Elektromos vagy környezetkímélő járművek beszerzése az igényvezérelt szolgáltatásokhoz. A járműstratégiával összhangban a fokozatos autóbusszállomány megújítását szem előtt tartva 2024-2027-es években összesen 300 db alternatív (jellemzően elektromos) hajtású jármű beszerzése tervezhető. Az új kocsisín karbantartó csarnokkal, eszközökkel, technológiai, szociális és irodahelyiségekkel, tároló vágányokkal alakítandó ki. A kocsisín teljes helyigénye távlatban 80.000 m ² . → Potenciálisan bevonható források: IKOP Plusz, RRF, EIB hitel/InvestEU/pénzügyi eszközök (környezetbarát járművek)	188 400	253 400	255 900
II.8.1	FŐVÁROSI VILLAMOS JÁRMŰPARK MEGÚJÍTÁSA Villamos járműbeszerzés III. ütem → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	36 000	36 000	36 000
II.8.2	TROLIBUSZ JÁRMŰBESZERZÉS III.ÜTEM → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 2 év	14 000	14 000	14 000

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)		S	M	L
II.8.3	FŐVÁROSI VILLAMOS JÁRMŰPARK MEGÚJÍTÁSA <i>Villamos járműbeszerzés IV. ütem</i> → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 7 év		40 000	40 000
II.8.4	TROLIBUSZ JÁRMŰBESZERZÉS IV. ÜTEM → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 6 év		10 000	10 000
II.8.5	IGÉNYVEZÉRELT KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSI SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2023 → időtartam: 3 év	1 300	1 300	1 300
II.8.6	M1 MILLENNIUMI FÖLDALATTI VASÚT FEJLESZTÉSE ÉS HOSSZABBÍTÁSA - JÁRMŰFEJLESZTÉS → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 6 év	19 200	19 200	19 200
II.8.7	FOKOZATOS ÁTÁLLÁS AZ ALTERNATÍV (ELEKTROMOS) BUSZKÖZLEKEDÉSRE → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 3 év	100 000	100 000	100 000
II.8.8	AUTOMATIZÁLT JÁRMŰVEKSEL KAPCSOLATOS FEJLESZTÉSEK → legkorábban megkezdhető: 2024 → időtartam: 3 év			2 500
II.8.9	JÁRMŰTELEPEK FEJLESZTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 6 év	5 000	20 000	20 000
II.8.10	ÁRAMÁTALAKÍTÓ RENDSZEREK FEJLESZTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 6 év	12 900	12 900	12 900
II.9	KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS HÁLÓZATI FEJLESZTÉSE <i>Meglévő hálózatok rekonstrukciója, új hálózati szakaszok előkészítése, kiegészítő beruházások, hídfelújítási projektek.</i> → Potenciálisan bevonható források: IKOP Plusz, RRF, EIB hitel/InvestEU/pénzügyi eszközök (Gellérthegyi sikló)	68 540	82 540	252 440
II.9.1	A KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSI JÁRMŰVEK ELŐNYBEN RÉSZESÍTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 2 év	1 000	1 000	1 000
II.9.2	TROLIBUSZ HÁLÓZAT FEJLESZTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 6 év	5 000	5 000	15 000
II.9.3	M1 MILLENNIUMI VASÚT FEJLESZTÉSE ÉS HOSSZABBÍTÁSA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 6 év	52 500	52 500	52 500
II.9.4	VÁROSI ÉS ELŐVÁROSI HAJÓK ÉS KISZOLGÁLÓ LÉTESÍTMÉNYEK FEJLESZTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2023 → időtartam: 5 év			19 900
II.9.5	M3 METRÓVONAL ÉSZAKI MEGHOSSZABBÍTÁSA - ELŐKÉSZÍTÉS → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 8 év	1 800	1 800	111 800
II.9.6	M4 METRÓVONAL NYUGATI MEGHOSSZABBÍTÁSA ELŐKÉSZÍTÉS → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 3 év		4 000	4 000
II.9.7	GELLÉRT-HEGYI SIKLÓ → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 2 év			10 000
II.9.8	P+R PARKOLÓK ÜTEMES MEGVALÓSÍTÁSA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 5 év		1 000	21 000
II.9.9	PETŐFI HÍD SZERKEZETÉNEK FELÚJÍTÁSA → legkorábban megkezdhető: 2023 → időtartam: 4 év	8 000	8 000	8 000
II.9.10	AQUINCUMI HÍD MEGÉPÍTÉSÉNEK ELŐKÉSZÍTÉSE → indítás: 2021 → időtartam: 1 év	240	240	240
II.9.11	CSEPELI GERINCÚT (TELLER EDE ÚT) KIALAKÍTÁSA II. ÜTEM → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 2 év		9 000	9 000

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)		S	M	L
II.9.12	M2 METRÓVONAL ÉS A H8 GÖDÖLLŐI HÉV ÖSSZEKÖTÉSE - GÖDÖLLŐI ÁG (PILLANGÓ UTCA-CINKOTA) <i>Megvalósító: Magyar Állam (indikatív költség: 157, 5 milliárd Ft)</i>			
	M2 METRÓVONAL ÉS A H8 GÖDÖLLŐI HÉV VONALSZAKASZOK FELÚJÍTÁSA <i>Budapest-Cinkota – Gödöllő, valamint a H9 csömöri HÉV Budapest-Cinkota – Csömör – Kavicsbánya-elágazás vonalszakaszok felújítása</i> <i>Megvalósító: Magyar Állam (indikatív költség: 39,8 milliárd Ft)</i>			
II.9.13	FOGASKEREKŰ VASÚT (60-AS VILLAMOS) REKONSTRUKCIÓ ÉS FEJLESZTÉS <i>Megvalósító: Magyar Állam (indikatív költség: 45 milliárd Ft) – központi költségvetési forrásból (finanszírozása uniós forrásból nem támogatott)</i>			
II.9.14	FERIHEGYI GYORSFORGALMI ÚT <i>Megvalósító: Magyar Állam</i>			
II.10	DUNAI ZÖLD FOLYOSÓ <i>Az árvízvédelmi feladatokkal összehangoltan a terület átfogó, rekreációs célú fejlesztése, a természetközeli jelleg megtartása, a zöldfelületek minőségi és mennyiségi növelése, a galériaerdők védelme mellett. A fejlesztési lehetőségek között szerepel a parti sétány folytatása az Aranyhegyi-patak és az Almási Balogh Lóránd utca között, valamint a part menti használaton kívüli műtárgyak közösségi célú hasznosítása. Zöldfelületi fejlesztés és karaktervédelem keretében az Óbudai-sziget és parti területek kapcsolatának javítása kiemelt feladat: gyalogos–kerékpáros hidak létesítése történik a sziget és a parti területek között.</i> → Potenciálisan bevonható források: TOP Plusz, RRF	1 000	4 700	8 200
II.10.1	RÓMAI-PART ÉS A GÁZGYÁRI DUNA-PART <i>közparki és természeti rehabilitációja, a galériaerdők és vízparti rekreációs területek védelme</i> → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 4 év		2 500	2 500
II.10.2	ÓBUDAI-SZIGET REKREÁCIÓS CÉLÚ ÉS KARAKTERŐRZŐ FEJLESZTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 5 év		1 000	1 000
II.10.3	PÜNKÖSFÜRDŐ ÖKOLOGIKUS ZÖLDFELÜLET FEJLESZTÉSE → indítás: 2021 → időtartam: 2 év	1 000	1 000	1 000
II.10.4	HÁROS-SZIGET ÉS HUNYADI LAKTANYA → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 4 év		200	700
II.10.5	GYALOGOS ÉS KERÉKPÁROS KAPCSOLATOK KIALAKÍTÁSA A DUNA SZIGETEIVEL → legkorábban megkezdhető: 2023 → időtartam: 3 év			3 000
II.11	VÁROSI PARKOK LÁNCSOLATA PROGRAM <i>A Népliget régóta tervezett megújításával egy olyan komplex, közcélokot szolgáló funkciókínálat, városi park kialakítása a cél, amely a növényzet megújítása és védelme, valamint az alapszintű parkinfrastruktúra fejlesztése mellett tartalmaz szabadidős és rekreációs lehetőséget biztosít a látogatók számára, miközben történelmi kertként kultúrtörténelmi értéket is képvisel. A Gellért-hegy városrészre vonatkozó komplex fejlesztési projekt részeként a zöldfelületek és az arculatot meghatározó építmények megújítása, valamint a park funkcióbővítése tervezett.</i> → Potenciálisan bevonható források: TOP Plusz, RRF	7 300	20 750	20 750
II.11.1	NÉPLIGET MEGÚJÍTÁSA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	5 000	15 000	15 000
II.11.2	GELLÉRT-HEGY ZÖLDFELÜLETEINEK MEGÚJÍTÁSA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 4 év	1 500	1 500	1 500
II.11.3	TEREBESI-ERDŐ TELJES KÖRŰ MEGÚJÍTÁSA (FEHÉRDÚLÓ) → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 4 év		800	800

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)		S	M	L
II.11.4	BUDAI PARKTENGELY MEGÚJÍTÁSA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 4 év		1 800	1 800
II.11.5	MARGITSZIGET MEGÚJÍTÁSÁNAK FOLYTATÁSA (Mező projekt és további fejlesztések) → indítás: 2021 → időtartam: 3 év	800	800	800
II.11.6	FLÓRIÁN TÉR KÖZPARKI FELÚJÍTÁS → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év		850	850
II.12	VÁROSI PATAKOK PROGRAMJA A patak szakasz revitalizáció során mérnökbiológiai meder-megújítás, hullámtér kiszélesítése, a terület zöldfelületi és ökológiai fejlesztése a cél. Felsőrákosi-rétek helyi jelentőségű természetvédelmi terület élőhelyrekonstrukciója, valamint az ex lege lápok vízutánpótlásának biztosítása, a vízborítottság időtartamának növelése. A Szilas-patakon a Zúgó-patak torkolata és a Naplás-tó között, a patak épített művi medrének átalakítása. → Potenciálisan bevonható források: KEHOP Plusz, TOP Plusz, RRF	2.230	2.780	2 780
II.12.1	FELSŐRÁKOSI RÉTEK TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEK természetvédelmi célú rehabilitációja, természetvédelmi célú kezelése → legkorábban megkezdhető: 2024 → időtartam: 3 év		450	450
II.12.2	RÁKOS-PATAK: Városias patak-revitalizáció és zöldsétány kialakítása a Madarász utca – Béke utca közötti szakaszon → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	1 300	1 300	1 300
II.12.3	SZILAS-PATAK: Zúgó-patak és Naplás-tó közötti szakaszának természetvédelmi célú mederrendezése és vizes élőhely rehabilitáció → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 3 év		100	100
II.12.4	HOSSZÚRÉTI-PATAK – TÓRENDSZER Felülvizsgálat, közpark és közjóléti erdőfejlesztés a patak mentén → legkorábban megkezdhető: 2023 → időtartam: 3 év	930	930	930
II.13	TERMÉSZETKÖZELI TERÜLETEK PROGRAM A Mocsáros-dűlő természetvédelmi szempontokat figyelembe vevő, a klímavészhelyzet mérséklésére irányuló fejlesztése: élőhely-rehabilitációs projektek, oktatóközpont, időszakos vízborítású árvíztározó kialakítása. A fővárosi TSZT-ben erdő besorolású, de nem fásított területek termőhely-feltáró alkalmassági vizsgálata, az alkalmas területekre erdőtelepítési terv kidolgozása, majd elsőként a fővárosi tulajdonú ingatlanokon a tervszerű erdőtelepítések megkezdése. → Potenciálisan bevonható források: KEHOP Plusz, RRF	1 500	4 500	4 500
II.13.1	MOCSÁROSDÜLŐ TERMÉSZETVÉDELMI CÉLÚ REHABILITÁCIÓJA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év		1 000	1 000
II.13.2	VAD BUDAPEST PROGRAM – TERMÉSZETVÉDELMI CÉLÚ REHABILITÁCIÓ → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	1 000	2 500	2 500
II.13.3	ERDŐTELEPÍTÉSI PROGRAM → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	500	1 000	1 000
II.14	ÚJ ÖKOVÁROSRÉSZEK A zöldfelületi fejlesztéseket követően a térségben fejlesztésre kijelölt, fővárosi tulajdonú területek beépítésének előkészítése, zöld szemlélettel. → Potenciálisan bevonható források: EIB hitel/InvestEU/pénzügyi eszközök			6 000
II.14.1	FEHÉRDÜLŐ TÉRSÉGE → legkorábban megkezdhető: 2024 → időtartam: 3 év			6 000
II.15	ÁRVÍZ ÉS ELÖNTÉSVÉDELEM, KAPCSOLÓDÓ ZÖLD FEJLESZTÉSEK	57 800	65 400	65 400

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)		S	M	L
	Víziközműszolgáltatások, csapadékvíz-gazdálkodás és árvízvédelmi rendszer fejlesztése hatékony és fenntartható erőforrás-gazdálkodás és a klíma változáshoz való alkalmazkodás céljából → Potenciálisan bevonható források: KEHOP Plusz, RRF			
II.15.1	PEST-ÉSZAK ÁRVÍZVÉDELMI VÉDVONALSZAKASZOK FEJLESZTÉSE (27-34., 35., 101., 37., 38., 39-40.) → indítás: 2020 → időtartam: 7 év	15 600	15 600	15 600
II.15.2	BUDAI ÁRVÍZVÉDELMI VÉDVONALSZAKASZOK FEJLESZTÉSE (8. szakasz és Római -part) → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 6 év	15 500	15 500	15 500
II.15.3	CSAPADÉKVÍZ VISSZATARTÁS ÉS HASZNOSÍTÁS ZÖLDFELÜLETI FEJLESZTÉSEKHEZ KAPCSOLÓDVA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	5 000	10 000	10 000
II.15.4	BÉKE TÉR PROJEKT II. ÉS III. ÜTEM → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	16 900	16 900	16 900
II.15.5	STRÓBL ALAJOS UTCAI FŐGYŰJTŐCSATORNA FELBŐVÍTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év		2 600	2 600
II.15.6	JÁSZBERÉNYI ÚT - MAGLÓDI ÚT FŐGYŰJTŐCSATORNA ÉPÍTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	4 800	4 800	4 800
II.16	ENERGIAHATÉKONY ÉPÜLETEK ÉS VILÁGÍTÁS Épületenergetikai fejlesztések és megújuló energia hasznosítási projektek a fővárosi tulajdonú intézmények, a fővárosi tulajdonnal érintett vállalatok körében, továbbá a magántulajdonban lévő lakóépület állomány energetikai megújításának és a megújuló energia használatának támogatása pénzügyi eszközökön keresztül, visszatérítendő források bevonásával. (a szociális intézmények projektjei az Esélyteremtő Budapest alatt jelennek meg, integráltan) → Potenciálisan bevonható források: KEHOP Plusz, TOP Plusz, RRF, EIB hitel/InvestEU/pénzügyi eszközök, ZFR	59 700	634 700	655 700
II.16.1	KULTURÁLIS ÉS SPORTCÉLÚ INTÉZMÉNYEK ÉPÜLETENERGETIKAI FEJLESZTÉSEI → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	5 000	10 000	10 000
II.16.2	ÉPÜLETENERGETIKAI, MEGÚJULÓ ENERGIA ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSEK A FŐVÁROSI TULAJDONÚ GAZDASÁGI SZERVEZETEKNEK → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	10 000	20 000	30 000
II.16.3	A MAGÁNTULAJDONBAN LÉVŐ LAKÁSÁLLOMÁNY ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA A projekt M és L forgatókönyvben 300 milliárd Ft támogatással és 300 milliárd Ft visszatérítendő forrással számol elsődlegesen az RRF keret terhére; S scenárió esélyegyenlőségi programként is értelmezhető, a leginkább rászoruló háztartások bevonásával. → indítás: legkorábban megkezdhető → időtartam: 7 év	40 000	600 000	600 000
II.16.4	ÖNKORMÁNYZATI LAKÓÉPÜLETEK ÉPÜLETENERGETIKAI FEJLESZTÉSEI → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	1 700	1 700	1 700
II.16.5	LED LÁMPATESTEK CSERÉJE ÉS KAPCSOLÓDÓ SMART FEJLESZTÉSEK → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	3 000	3 000	14 000
II.17	TÁVHŐRENDSZER FEJLESZTÉSE A „Nemzeti Energiastratégia 2030, kitekintéssel 2040-ig” dokumentum Zöld Távhő programjával összhangban geotermikus kapacitások létesítése, hulladék alapú hőtermelés arányának növelése. Távhőközvetek összekapcsolása és új távhővezetékek építése az új fogyasztók bekapcsolása, a hőtermelői verseny kialakítása és a zöld hőforrások bevonása érdekében.	24 200	65 400	118 000

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)		S	M	L
	<i>Energiahatékonysági fejlesztések a távvezetéseknél és hőközpontoknál, a műszaki színvonal emelésével és az ellátásbiztonság növelésével.</i> → Potenciálisan bevonható források: KEHOP Plusz, EIB hitel/InvestEU/pénzügyi eszközök; KEHOP (II.17.1 és II.17.4 esetében), ZFR			
II.17.1	NO_x KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN A PTVM KAZÁNOK REKONSTRUKCIÓJA VAGY CSERÉJE → indítás: 2021 → időtartam: 2 év	3 200	3 200	3 200
II.17.2	ZÖLD TÁVHŐ – GEOTERMIKUS HŐFORRÁSOK → indítás: 2021 → időtartam: 3 év		9 300	9 300
II.17.3	ZÖLD TÁVHŐ – HUHA GŐZTURBINA CSERE ÉS KAZÁNOK REKONSTRUKCIÓJA → indítás: 2021 → időtartam: 5 év	11 000	11 000	11 000
II.17.4	TÁVHŐKÖRZETEK ÖSSZEKAPCSOLÁSA ÉS ÚJ TÁVHŐVEZETÉKEK ÉPÍTÉSE, ÚJ FOGYASZTÓK BEKAPCSOLÁSA → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	2 000	19 600	63 100
II.17.5	ENERGIAHATÉKONYSÁGI REKONSTRUKCIÓK ÉS INNOVATÍV FEJLESZTÉSEK → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	8 000	22 300	31 400
II.18	BERUHÁZÁS A KÖRFORGÁSOS GAZDASÁGBA <i>Az EU Körforgásos gazdaságról szóló csomagban elfogadott hulladékgazdálkodási célértékek teljesítése érdekében lakossági biohulladék (konyhai hulladék, ételmaradék) kezelési rendszerének kiépítése, hulladékudvarok számának növelése, meglévő hulladéklerakó esetén rekultiváció elvégzése. Köztisztasággal összefüggő fejlesztések.</i> → Potenciálisan bevonható források: KEHOP Plusz	19 900	34 100	54 700
II.18.1	BIOHULLADÉK KEZELÉSE PROJEKT → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 6 év	5 000	5 000	15 000
II.18.2	KOMPOSZTÁLÁSI KAPACITÁS BŐVÍTÉSE <i>(új komposztáló É-ÉK Pest térségében - 2 pólusú zöldhulladék kezelés)</i> → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	1 000	1 000	1 000
II.18.3	LAKOSSÁGI SZELEKTÍV GYŰJTÉS ÉS ÚJRAHASZNOSÍTÁSI PROJEKT → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	2 500	2 500	2 500
II.18.4	VÉGLEGES REKULTIVÁCIÓ - PUSZTAZÁMOR I. ÜTEM → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 2 év		2 200	2 200
II.18.5	BUDAI HULLADÉKÁTRAKÓÁLLOMÁS LÉTESÍTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2023 → időtartam: 2 év			4 600
II.18.6	CÉLGÉP BESZERZÉS → legkorábban megkezdhető s: 2021 → időtartam: 5 év		10 000	10 000
II.18.7	PUSZTAZÁMOR (PRHK) LERAKÓTÉR III. ÜTEM TERVEZÉSE ÉS KIVITELEZÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év			4 000
II.18.8	KORSZERŰ, ALACSONY KIBOCSÁTÁSÚ KÖZTISZTASÁGI ESZKÖZÁLLOMÁNY → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	8 400	10 400	12 400
II.18.9	FREKVENTÁLT KÖZTERÜLETI SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 2 év	3 000	3 000	3 000

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)		S	M	L
II.19	BIZTONSÁGOS ÉS FENNTARTHATÓ VÍZGAZDÁLKODÁS Víziközműszolgáltatások, csapadékvíz-gazdálkodás és árvízvédelmi rendszer fejlesztése hatékony és fenntartható erőforrás-gazdálkodás és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás céljából. → Potenciálisan bevonható források: KEHOP Plusz, RRF	11 537	23 137	24 537
II.19.1	ÉSZAK-PESTI SZENNYVÍZTISZÍTÓ TELEP FEJLESZTÉSEI → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év		4 200	4 200
II.19.2	DÉL-PESTI SZENNYVÍZTISZÍTÓ TELEP VÍZGYŰJTŐ TERÜLETÉHEZ KAPCSOLÓDÓ FEJLESZTÉSEK - II. ÜTEM → legkorábban megkezdhető: 2025 → időtartam: 5 év		6 500	6 500
II.19.3	BÉKÁSMEGYERI SZIVATTYÚTELEP FEJLESZTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 2 év		900	900
II.19.4	RAKPART FŐNYOMÓ VEZETÉK ÉPÍTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 2 év	3 657	3 657	3 657
II.19.5	VÍZI-KÖZMŰ HÁLÓZATOK ÁTALAKÍTÁSA, HATÉKONYSÁGNÖVELŐ FEJLESZTÉSE vízi-közmű rendszerek műszaki állapotának felmérése, problémák feltárása → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 4 év	5 300	5 300	5 300
II.19.6	BP., XII.KER. NAGYKAPOS UTCA - IRHÁS ÁROK, KONKOLY-THEGE MIKLÓS ÚT - MAGAS ÚT CSATORNÁZÁSA → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év	800	800	8 00
II.19.7	DÉL-BUDAI ÁTEMELŐ TELEPEK FEJLESZTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 3 év			1 400
II.19.8	GÉPHÁZAK KORSZERŰSÍTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 2 év	1 780	1 780	1 780
	ÖSSZESEN	566 607	1 410 577	1 779 567

III. NYITOTT BUDAPEST

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)		S	M	L
III.1	RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS Részvételi költségvetés - az adott év költségvetési terveiben szereplő összegben a fővárosi lakosok által javasolt közcélú fejlesztések megvalósítása egy többlépcsős, átlátható folyamat mentén kiválasztva a lakosság által támogatott, Fővárosi Önkormányzat kompetenciájába tartozó projekteket. → indítás: 2021 → időtartam: 7 év → Potenciálisan bevonható források: TOP Plusz	7 000	7 000	7 000
III.2	ÉNBUAPESTEM A program célja a budapestiek jobb tájékoztatása, a városi közszolgáltatásokkal kapcsolatos információ- és kedvezmények nyújtása, az ehhez kapcsolódó digitális platformok kialakítása. → Potenciálisan bevonható források: TOP Plusz, DIMOP	800	1 500	1 500
III.2.1	BUDAPEST APP ÉS BUDAPEST KÁRTYA → indítás: 2021 → időtartam: 4 év	500	1 000	1 000
III.2.2	BUDAPEST PORTÁL MEGÚJÍTÁSA → indítás: 2021 → időtartam: 3 év	300	500	500
III.3	KÖZ-DIGIT – DIGITALIZÁCIÓ A KÖZSZOLGÁLTATÁSOKBAN Hatékonyt és együttműködést növelő, magasabb szolgáltatási színvonalat és (smart) üzemeltetést támogató fejlesztések, integrált vállalatirányítási rendszerek bevezetése, illetve a meglévők fejlesztése; digitális készségek munkavállalói oldalú fejlesztései. → Potenciálisan bevonható források: DIMOP, GINOP Plusz, IKOP Plusz	25 200	50 000	50 000
III.3.1	INFOKOMMUNIKÁCIÓS FEJLESZTÉSEK ÉS KÉPZÉSEK (VÁLLALATOK, FŐPOLGÁRMESTERI HIVATAL) → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	20 000	40 000	40 000
III.3.2	INFORMÁCIÓTECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSEK A VÁROSI KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉSBEN → indítás: 2022 → időtartam: 2 év	5 000	9 500	9 500
III.3.3	DIGITÁLIS MOZI PROGRAM → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 2 év	200	500	500
III.4	MINŐSÉGI ÜGYFÉLSZOLGÁLTATÁSOK PROGRAMJA Ügyféloldali fejlesztések a Főpolgármesteri Hivatalban és a közszolgáltatásoknál; e-ügyintézés, egyablakos ügyintézés és hibabejelentő felületek, ügyfélszolgálati központok; city-logisztikai infrastruktúra és IT alapú szervezés fejlesztése; közösségi közlekedésben tájékoztatáshoz és e-jegyrendszerhez kapcsolódó fejlesztések. → Potenciálisan bevonható források: DIMOP, IKOP Plusz, TOP Plusz	1 700	27 900	28 900
III.4.1	E-BUDAPEST PROGRAM → indítás: 2021 → időtartam: 7 év	1 000	2 000	3 000
III.4.2	E-JEGYRENDSZER (*AZ EGYSÉGES RENDSZER FÜGGVÉNYÉBEN) → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 6 év		23 500*	23 500*
III.4.3	UTASTÁJÉKOZTATÁS DIGITALIZÁCIÓJA MEGÁLLÓKBAN → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 2 év		500	500
III.4.4	BKK ÜGYFÉLKÖZPONTOK FEJLESZTÉSE → indítás: 2021 → időtartam: 2 év		1 000	1 000
III.4.5	ISKOLAI ÉTKEZTETÉS KORSZERŰSÍTÉSE → legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 2 év	200	400	400

Stratégiai programok (költségek millió Ft-ban)

S M L

	S	M	L
III.5 BUDAPEST ADAT- ÉS INOVÁCIÓS PROGRAM			
<i>A Budapesten születő, városi kihívások megoldására irányuló ötletek számának növelése, az arra alkalmas ötletek fejlesztésének további támogatása, a fővárosi adatvagyonnal való tudatos gazdálkodás feltételeinek megteremtése és a digitális átállás támogatása a vállalkozói szektorban.</i>			
→ Potenciálisan bevonható források: DIMOP, GINOP Plusz			
III.5.1 FŐVÁROSI KÖZADAT PROGRAM			
→ legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	800	1 000	1 000
III.5.2 BUDAPEST VÁROSI INNOVÁCIÓS KÖZPONT			
→ indítás: 2021 → időtartam: 7 év	800	1 000	5 000
III.5.3 KKV-DIGIT: DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS TÁMOGATÁSA A KKV SZÉKTORBAN			
→ legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 7 év	500	1 000	1 000
III.6 ÉRTÉKALAPÚ ÉS KÖZÖSSÉGI CÉLÚ TURISZTIKAI FEJLESZTÉSEK			
<i>Lakossági igényeket kiszolgáló és turisztikai kínálat minőségi bővítéséhez egyaránt hozzájáruló projektek megvalósítása, ügyfélmélynét növelő digitális fejlesztések.</i>			
→ Potenciálisan bevonható források: DIMOP, GINOP Plusz, TOP Plusz			
III.6.1 GYÓGYFÜRDŐK KOMPLEX FEJLESZTÉSE - EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD PROGRAM			
→ indítás: 2021 → időtartam: 7 év	15 000	40 000	40 000
III.6.2 BUDAPEST MÚZEUMA PROGRAM			
→ legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 5 év	2 500	5 000	5 000
III.6.3 KÖNYVVILÁG PROGRAM			
→ legkorábban megkezdhető: 2021 → időtartam: 2 év	300	1 000	1 000
III.6.4 FŐVÁROSI ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERT FEJLESZTÉSI PROGRAM			
→ indítás: 2021 → időtartam: 3 év	3 000	3 000	3 000
III.6.5 FŐVÁROSI TURISZTIKAI SZOLGÁLTATÁSOK DIGITÁLIS FEJLESZTÉSEI			
→ indítás: 2021 → időtartam: 3 év	500	1 500	1 500
III.6.6 TURISTABUSZ FORGALOM INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEINEK BIZTOSÍTÁSA			
→ legkorábban megkezdhető: 2022 → időtartam: 2 év	4 500	4 500	4 500
III.6.7 LIBEGŐ FELÚJÍTÁSA			
Megvalósító: Magyar Állam			
ÖSSZESEN	62 600	144 400	149 400

3 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

Az elmúlt években az iskolai végzettség, jövedelem, társadalmi státusz szerinti különbségek alapján készített térképek egyaránt nagy területű térben koncentrálnak a jómódúak által lakott és kis területű, elszórtan elhelyezkedő szegények által lakott tömböket jeleznek.

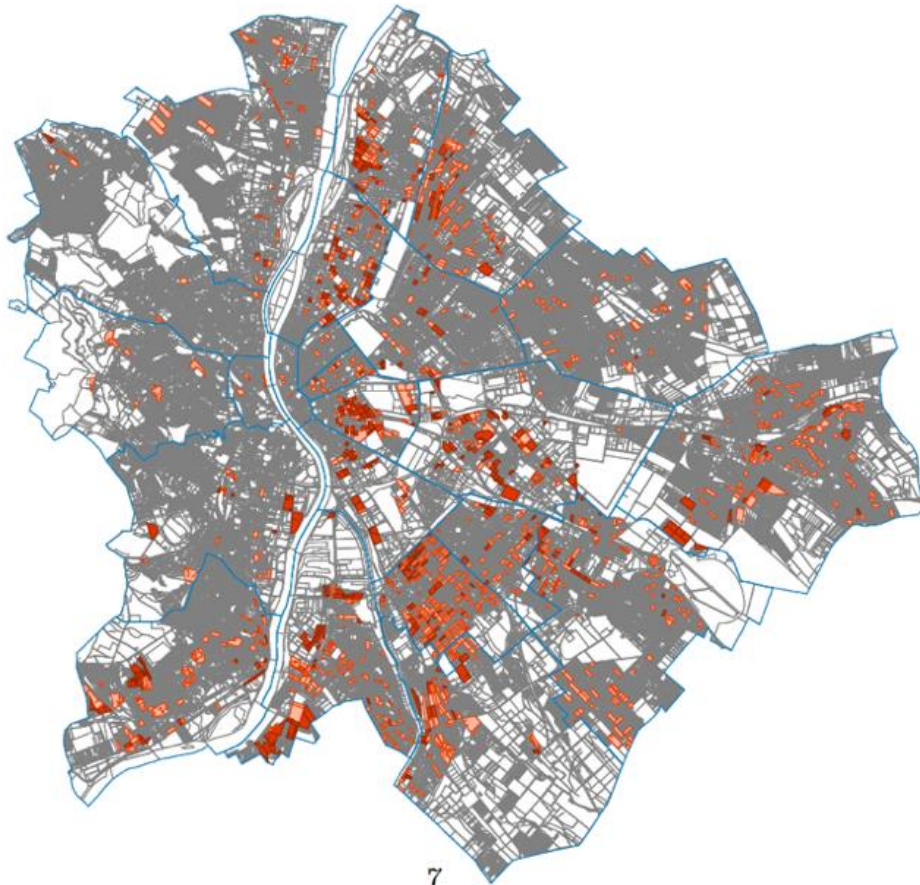
Budapesten tehát továbbra sincs egybefüggő alacsony státuszú szegregációs terület, és nincs nagy területű, homogénnek tekinthető krízisterület sem; a problematikus környékek szétszórtan helyezkednek el.

Ezeknek a területeknek a jelentős része az elmúlt hat-nyolc évben a kerületek saját hatáskörben végzett beavatkozásai vagy sikeres szociális városrehabilitációs KMOP vagy VEKOP pályázataik nyomán fokozatosan átalakult, megújult; egyebek között a IX. kerület Gát utca, a XVIII. kerület Fáy utca és környéke; a VII. kerület Csányi és Verseny utcai, a XVII. kerület Rákosmenti krízistömb; a XXI. kerület Csillagtelep a X. kerületi Kis-Pongrác lakótelep, a XV. kerületi Újpalota lakótelep, egy része. A szanálások és a szociális rehabilitációs projektek tehát több területen elkezdődtek vagy már befejeződtek, az első eredmények már láthatók, hosszabb távú hatásuk azonban még nem érzékelhető.

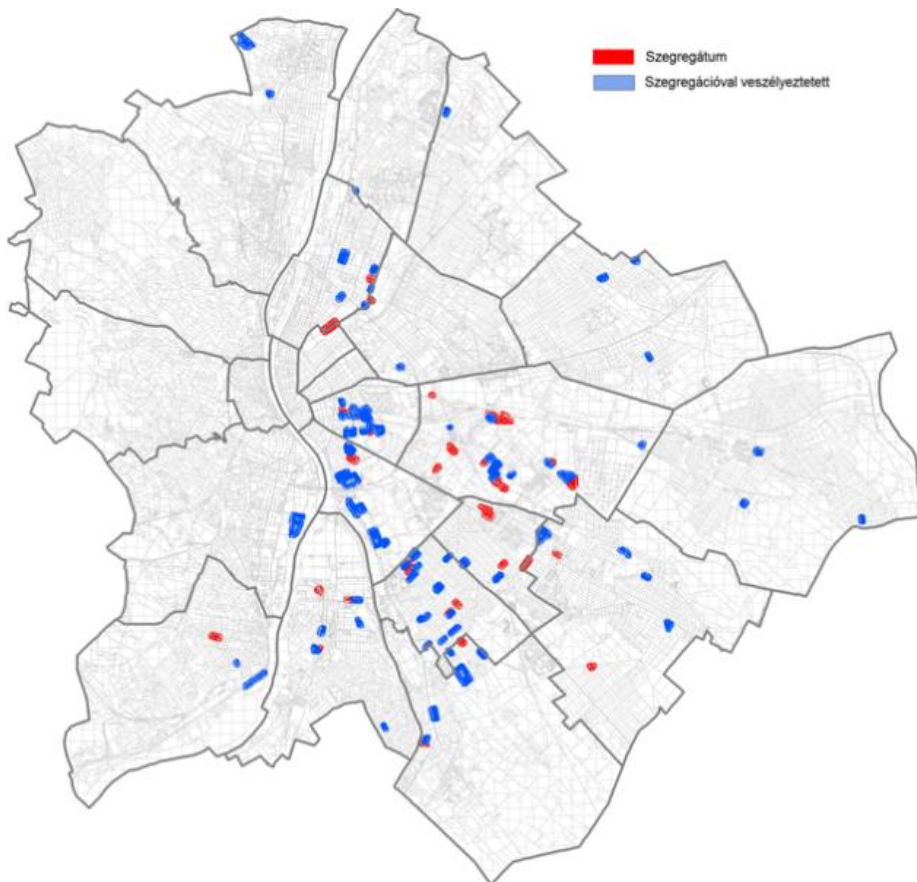
Az elmúlt évek beavatkozásai között voltak olyanok, amelyek egy-egy tömbnyi veszélyeztetett területre, néhány utcára vagy egy-egy lakótelep részre/egészére terjedtek ki. Ezek a projektek (pl. III., IX., X., XV., XVII. kerület), illetve az önkormányzatok saját hatáskörű beavatkozásai (pl. szanálások, bontások, mint a II. kerületben), illetve a lakók spontán térbeli mobilitása is a szegregátumok és a veszélyeztetett területek számának csökkenéséhez, egyben térbeli átalakulásához vezetett.

Jóllehet a belső pesti kerületekben, a barnamezős területek szélein csökkent ezeknek a területeknek a száma, a *Szociális Városrehabilitációtematikus Fejlesztési Program (TFP)* által megjelölt területek egy része továbbra is kezelendő. Egyrészt voltak olyan kerületek, ahol forráshiány miatt (pl. XIX. kerület esetében a pályázatot az irányító hatóság nem támogatta) nem lehetett megvalósítani a projektelemeket, másrészt az alacsonyabb beépítési sűrűségű, jellemzően családi házas területekbe ékelődő veszélyeztetett területek kezelésére még nem történtek intézkedések, ezek továbbra is problémát jelentenek (pl. XIII., XV., XX. kerületek). Ezen túlmenően a városszéli, korábban hétvégi házas területek is megjelentek a veszélyeztetett területek között (pl. XXI. kerület Csepel-Háros), hiszen ezek a város azon részei, melyek a vidékről érkező szegény családok első lakóhelyei, illetve a városból kiszoruló, elszegényedő háztartások számára még megfizethető lakhelyek.

Egyfelől a veszélyeztetett- és krízisterületek egy részével tehát továbbra is foglalkozni kell, másfelől a közeljövőben az új városszéli területeket is kezelni kell. Ehhez statisztikai és önkormányzati adatok alapján frissíteni szükséges a veszélyeztetett és krízisterületek listáját. A kerületi ITS-ek felülvizsgálata 2020-ban kezdődött, amelynek keretében az önkormányzatok saját adataik és a beavatkozások alapján felülvizsgálják ezeket a területeket. A 2021-es népszámlálás adataival történő ellenőrzés pedig a következő évek feladata lesz.

1. ábra: Budapest krízis- és veszélyeztetett területei (10%-os határértékek mellett).
 Forrás: Krízisterületek lehatárolása a 2011-es adatok alapján, TFP 2014

2. ábra: Budapest krízis- és veszélyeztetett területei a 314/2012. (XI. 8.) Korm. Rendelet módszertana szerint, a 2011. évi népszámlálási adatok alapján

piros: szegregátum

kék: szegregációval veszélyeztetett

3.1. A SZEGREGÁCIÓ MÉRSÉKLÉSE

A SZEGREGÁCIÓ MÉRSÉKLÉSÉT VAGY MEGSZÜNTETÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK

A szegregáció mérséklése, megszüntetése és a szegregátumok kialakulásának megakadályozása elsősorban a kerületi önkormányzatok feladatkörébe tartozik. A Fővárosi Önkormányzat kezdeményező, koordináló és szakmai módszertani szerepet vállal a kerületi akcióterületi projektek sikeres megvalósításában.

A Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program (TFP) a fővárosi és kerületi önkormányzatok, releváns állami, szakmai, illetve civil szervezetek által felállított szakmai munkacsoportjának 2014. februártól májusig tartó munkája eredményeként készült el. Az elfogadott és jóváhagyott fejlesztési program célja, hogy meghatározza a szociális városrehabilitáció terén megvalósuló jövőbeli fejlesztések arányait és koordinátáit, egységes keretbe foglalja a stratégiai célokat, az érintett területek lehetőségeinek kiaknázását leginkább segítő projekteket. A Szociális Városrehabilitáció TFP az alábbi hat hosszú távú célt fogalmazta meg:

1. A toleráns, befogadó társadalom a városrehabilitáció eredményei megőrzésének, fenntartásának aktív részesévé válik
2. A jelenleg szegregációval veszélyeztetett területeken élő lakosság képzettségi szintje, foglalkoztatási mutatói és egészségi állapota javul
3. Az összehangolt és integrált programoknak köszönhetően Budapestet térbeli-társadalmi szempontból kiegyensúlyozott városrészek alkotják
4. Budapest a társadalmi igényeknek megfelelő, korszerű és megfizethető lakásállománnyal rendelkezik
5. Az épített környezet a megőrzött értékekkel és az, új minőségi beépítésekkel válik teljessé
6. Az integrált programok eredményeként a lakásállományon túl a fizikai környezet komplex megújítása is megvalósul

A program alkotói a fentiek érvényre juttatására hét középtávú célt határoztak meg a TFP-ben:

1. Közszolgáltatási rendszerek integrált, összehangolt működése
2. Városi területek, épített környezet fizikai megújítása
3. Közösségek erősítése, közösségfejlesztés, bizalom erősítése
4. Helyi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében
5. Integrált, differenciált fővárosi lakáspolitikai rendszer kialakítása
6. Bűnmegelőzés, drogprevenció, közbiztonság javítása
7. Az együttműködés és az elfogadás erősítése, a diszkrimináció csökkentése

A szociális városrehabilitációs programok különféle forrásokra alapozott eszközöket, beavatkozásokat foglalhatnak egységes keretbe, amelynek részét képezhetik az uniós forrásokból megvalósítható projektek. A TFP által meghatározott elvek a legkülönbözőbb, további (önkormányzat saját forrásai, uniós forrásokra épülő tematikus/ágazati operatív programok, központi költségvetési források stb.) forrásokra alapozott programelemek egységes szemléletben és keretek között történő tervezését és végrehajtását irányozzák elő.

A Fővárosi Önkormányzat elsősorban a szociális városrehabilitációs programokhoz kapcsolódó, általános, rendszerszintű problémák esetén működik közre és lép fel aktívan, ugyanakkor a projektgazdák közvetlen kapcsolatban állnak az irányító hatósággal (hatóságokkal) a pályázati útmutatókban lefektetett kiválasztási, tervezési, kivitelezési, elszámolási, nyomon követési és elszámolási feltételek teljesítése érdekében.

A TFP keretében készült egy módszertani kézikönyv, amely áttekintés nyújt a projekttervezés folyamatáról, szakterületenként ajánlást ad a javasolt eszközökre, s azokat közvetlenül a problémákhoz rendeli.

A szociális városhabilitációs beavatkozások az alábbi nyolc fő területen valósulnak meg:

- » Szociális problémák;
- » Foglalkoztatási helyzet, munkanélküliség;
- » Egészségügyi helyzet;

- » Oktatási helyzet;
- » Lakhatási helyzet;
- » Az épített környezet elemzése;
- » Közbiztonság – bűnmegelőzés / Szenvedélybetegségek, függőségek;
- » Közösségfejlesztés.

A Fővárosi Önkormányzat hatáskörében tervezett intézkedéseket a stratégiai célok fejezet tartalmazza részletesebben. A szakmai célok között elsődleges, hogy a fővárosi szolgáltatások kapacitásainak hosszú- és középtávú tervezésekor, illetve az egyes célcsoportok hátrányainak csökkentésére, társadalmi integrációjuk és/vagy társadalmi részvételük erősítésére a városfejlesztési koncepcióval, illetve jelen integrált településfejlesztési stratégiával koherens, célrendszerükben, irányvonalaikban ahhoz illeszkedő szakmai anyagok jöjjenek létre.

Az **intézkedések** egy része a Fővárosi Önkormányzat hatáskörében, fenntartásában lévő szociális szolgáltatásokra, illetve intézményekre vonatkozik. Jelenleg ez a szociális ellátás egy szűkebb részére, az időügyi bentlakásos intézményekre, illetve a foglalkoztatás és a hajléktalan-ellátás területére terjed ki. Előbbi területet a Fővárosi Önkormányzat saját intézményeivel, utóbbi kettőt pedig cégei segítségével koordinálja. A foglalkoztatási területen közreműködő Budapest Esély Nonprofit Kft. a Fővárosi Önkormányzat szélesebb értelemben vett antidiszkriminációs tevékenységének koordinátora is. A kapcsolódó konkrét intézkedések egy része így általánosan megfogalmazott, igazgatási, szakmai ügyosztályokra vonatkozó, amely a Fővárosi Önkormányzat kötelező vagy vállalt feladatából adódik.

A projekt típusú tevékenységeket jelen ITS projektekről szóló fejezete tartalmazza. E körben részben olyan konkrét projektek, intézkedések megfogalmazására volt lehetőség, amelyek egy részével kapcsolatban az elmúlt időszakban már gyakorlati tapasztalat áll rendelkezésre (pl. modellprogram vagy pilot projekt), vagy amelyek előkészületei jelenleg folyamatban vannak. Az intézkedési javaslatok másik része ezek hatékonyságának növelésére, illetve az intézkedések körének kiegészítésére tesz javaslatot.

A **célcsoportok** közül, a szegregátumban élő, többnyire társadalmi és vagyoni hátránnyal is küzdő emberek közül kiemelten azok a csoportok jelennek meg külön, amelyek interszekcionális hátrányokkal küzdenek, azaz többféle hátránnyal érintettek, így pl. a menekültek, a romák, a fogyatékos, a hajléktalan, az LMBT+ emberek, illetve az idősek és a nők.

Az **érintett területek** közül kiemelkedik az oktatás, kultúra, sport, egészségügy, szociális szolgáltatások (egyes esetekben a gyermekvédelemmel kiegészülve), a foglalkoztatás, bűnmegelőzés és lakhatás. Egyes intézkedések komplex integrációs csoportba soroltak, egyszerre több területet érintenek, amelyeket szakmaközi együttműködés keretében a társadalmi integráció és/vagy részvétel erősítésére használnak az adott közösség esetén. Némely intézkedés pedig a szolgáltatások jobb elérhetőségét és használhatóságát segíti.

Az ASZT megvalósításához olyan átfogó antidiszkriminációs programok és projektek is kapcsolódnak, amelyek a területi szegregáció megszüntetésére alkalmasak. Ezek a programok többnyire szakmai hálózatok kialakítását, szolgáltatásfejlesztést és az elérés javítását egyaránt lehetővé tevő, komplex kezdeményezések.

3.2. A SZEGREGÁCIÓS HATÁSOK KIVÉDÉSE

A FEJLESZTÉSEK SZEGREGÁCIÓS HATÁSÁNAK KIVÉDÉSÉRE ÉS A SZEGREGÁCIÓT OKOZÓ FOLYAMATOK MEGVÁLTOZTATÁSÁRA, HATÁSUK MÉRSÉKLÉSÉRE TEENDŐ INTÉZKEDÉSEK

A Fővárosi Önkormányzatnak a kerületi önkormányzatokkal együttműködve a jövőben is össze kell hangolnia a Budapest területén működő antiszegregációs programokat, szakpolitikai célkitűzéseket. Ennek érdekében olyan állandó, rendszeresen ülésező szakmai konzultációs testület létrehozására van szükség (antiszegregációs munkacsoport), amelynek munkájában minden érintett részt vesz.

A Fővárosi Önkormányzatnak szakmai szervezetein keresztül a kerületi antiszegregációs beavatkozások összehangolása kapcsán ingyenes szakmai-módszertani tanácsadással, szolgáltatásokkal kell segítenie a fővárosi kerületek antiszegregációs stratégiai tervezését, programalkotását, beavatkozásait, ezen belül kiemelten kell támogatnia a fővárosi roma lakosság területi szegregációját oldó szociális városrész-rehabilitációs programok indítását, megvalósítását.

4 MEGVALÓSÍTÁS

A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE, A MEGVALÓSÍTHATÓSÁG FŐBB KOCKÁZATAI

4.1. A MEGVALÓSÍTÁS SZERVEZETI KERETEI

A stratégiában bemutatott operatív célok, programok és projektek a Fővárosi Önkormányzat saját hatáskörben megvalósítani tervezett fejlesztéseire vonatkoznak, a fejlesztések mellett az erőforrásokat ugyanakkor elsődlegesen a kötelező feladatok ellátására kell igénybe venni. A sikeres megvalósítás egyik kulcsa – a finanszírozási feltételek mellett – a belső működési folyamatok hatékonysága, azok megújítása. Az ITS nem helyettesíti a későbbi ágazati tervezést, amely részletesebb mind az indikátorok, mind a működés egyéb – pl. szervezeti, finanszírozási – feltételeinek meghatározása vonatkozásában. Ugyanakkor vannak olyan általános irányelvek, amelyek érvényesítésére a Fővárosi Önkormányzat működése során törekszik:

Általános működési irányelvek

- » Koordinált külső és belső kommunikáció.
- » Service design módszertan alkalmazása.
- » Kísérletező, innovatív városfejlesztés lehetőség szerinti alkalmazása, pilot szakaszok beépítése a fejlesztési folyamatba.
- » Igények felmérése és célcsoportok bevonásával történő fejlesztés (kooperáció és kollaboráció).
- » Vállalkozói szemlélet – kockázatvállaló és kezelő, rugalmas, gyors működés.
- » Problémamegoldó, proaktív kezdeményező szemlélet.
- » A folyamatokat irányító, támogató szerep és együttműködés, mivel a Fővárosi Önkormányzat hatásköre és erőforrásai korlátozottak.
- » Tudásmegosztás, jó gyakorlatok, esettanulmányok megismerése, adaptáció lehetőségének elemzése.

Összességében a változásokat, kihívásokat kezelni képes, nagy alkalmazkodóképességű szervezeti háttér és működési folyamatok kialakítására van szükség. Az agilis városkormányzás eléréséhez – amely módszertan eredetileg a szoftverfejlesztés területén vált általánossá – a Fővárosi Önkormányzatnak is változtatni kell szervezeti kultúráján az eddig megszokott együttműködési gyakorlatokon mind a saját belső rendszerében, mind a külső partnerekkel való viszonylatban. Olyan szervezeti keretek kialakítására van tehát szükség a

projektek fejlesztése során, ami lehetőséget ad a partnerek és végső felhasználók bevonására, a kísérleti szakaszok és adatok kiértékelése alapján történő fejlesztésre.

2020 során több szervezeti átalakulás valósult meg és indult el, aminek célja a hatékonyabb együttműködés, költségmegtakarítás, a határterületeken közös fejlesztések elindítása, a koordinált ügyfélszolgáltatás és beszerzések megvalósítása. Ezek és a jövőben tervezett változások – a fenti adaptív, agilis szemlélet alkalmazásával – nem merev szervezeti struktúrákat jelentenek, hanem a működési tapasztalatok kiértékelésével rugalmasan változó működési keretet adnak.

A projektfejlesztés- és menedzsment kapacitásokat az egyes ágazati területeken rugalmasan össze kell hangolni a szükségletekkel, már az előkészítés időszakában gondosan felmérve a megvalósításhoz szükséges erőforrások humán és szervezeti feltételeit. Egyes területeken – pl. közlekedés, közművek – a meglévő szervezeti keretek és tervezést előíró jogszabályok miatt számos projekt áll készen az indításra. Azokon a területeken, ahol az önkormányzat feladatvállalása az utóbbi évek döntései miatt leszűkült, de a Fővárosi Önkormányzat a lakosság érdekeit képviselve változásokat kíván elindítani a jövőben – pl. szociális terület, egészségügy, megfizethető lakhatás, CO₂ kibocsátás – a stratégiai tervezés és projektfejlesztés az ITS időszakában indult meg. Itt a projektek megvalósíthatóságának elemzése keretében van szükség a szervezeti, humán, jogi, valamint a finanszírozási és működési szempontjainak értékelésére és az ehhez kapcsolódó döntések meghozatalára.

A stratégia végrehajtását átfogóan a városfejlesztésért felelős szervezeti egység koordinálja (Várostervezési Főosztály) – együttműködve a különböző szakterületekért felelős főosztályokkal – menedzseli a stratégia aktualizálásához és a stratégia nyomon követéséhez kapcsolódó operatív feladatokat.

Az operatív célok ismertetésénél szerepel az adott tématerületért felelős szervezeti egység, a belső és külső együttműködő partnerek köre. A stratégia hatékony végrehajtásához a projektértékelési és kiválasztási rendszert általános eljárásként kell alkalmazni, melynek **alapvető szempontja a célokhoz való illeszkedés, illetve a célok megvalósulásához való hozzájárulás mértéke.**

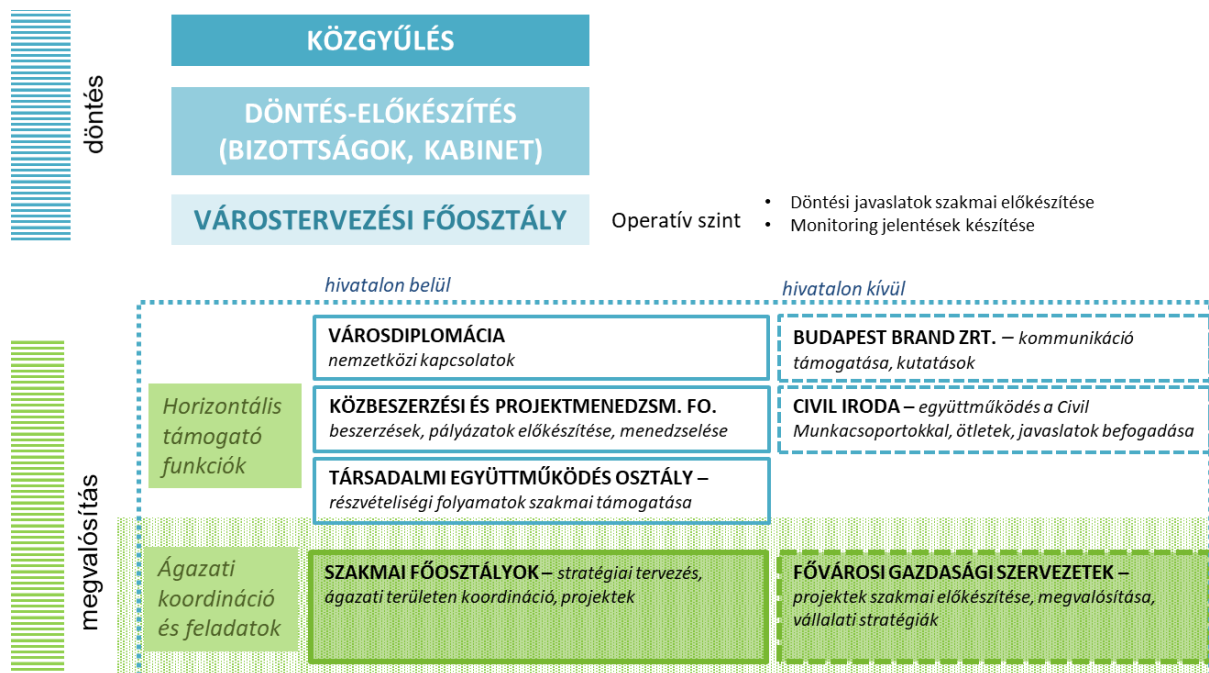
**projektek
fejlesztése,
értékelése,
kiválasztása**

- » Budapest Okos Város keretstratégiája – mintegy az Integrált Településfejlesztési Stratégia előkészítéseként – 11 alapelvet határozott meg, melyek a projektek fejlesztése és kiválasztása, a prioritások meghatározása során is szempontrendszert nyújtanak. Tekintettel a fővárosi feladatok komplexitására, a projektek sokféleségére, az útmutató tematikusan megjelöli az egyes értékelési szempont alkalmazhatóságának területeit, a stratégiai vagy projektszintű tervezés során történő javasolt érvényesítést és alkalmazandó tervtípusokat, amelyek a döntéselőkészítéshez szükségesek (megvalósíthatósági tanulmány, költség-haszon elemzés, hatásvizsgálat).

A konkrét projektek megvalósítása a Hivatal különböző szervezeti egységei, illetve a fővárosi tulajdonnal érintett vállalatok hatáskörébe tartozik. Amennyiben a projektek finanszírozása érinti a fővárosi költségvetést, a projektek elindítására, a változások jóváhagyására vonatkozó döntéseket a közgyűlés hozza meg. A projektek megvalósításban a belső erőforrások mellett külső partnerek is rész vesznek.

Horizontálisan megjelenő szolgáltatási területek:

A Főpolgármesteri Hivatalon belül létrejött Társadalmi Együttműködési Osztály a projektekhez kapcsolódó részvételi tervezést támogatja. A pályázati lehetőségek nyomon követése, a pályázatok előkészítéséhez kapcsolódó feladatok koordinálása, illetve a kapcsolódó közbeszerzések és nyertes pályázatok esetén a projektmenedzsment feladatok ellátása a Közbeszerzési és Projektmenedzsment Főosztály feladatai közé tartozik. Ez utóbbi feladatkörök a főváros olyan nagyobb vállalatainál – ahol a kedvezményezett az adott cég vagy cégcsoport – önállóan is megjelennek. A Budapest Brand Zrt. a projektekkel kapcsolatos kommunikációban működik közre, elsősorban a lakosság tájékoztatását végzi, és már a tervezés fázisában tartalomfejlesztéssel segíti a városlakók érdeklődésének felkeltését, sikeres bevonásukat a projektekbe. A városdiplomáciáért felelős hivatali egység segíti a nemzetközi partnerekkel való kapcsolatfelvételt, ennek különösen a tapasztalat-megosztásban és a közvetlen uniós finanszírozási pályázati projektek előkészítésében van nagy jelentősége.

4.2. EGYÜTTMŰKÖDÉS A MEGVALÓSÍTÁSBAN

A TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

EGYÜTTMŰKÖDÉS A KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOKKAL

A kerületekkel való koordináció mind a hosszú távú városfejlesztés, területfejlesztés, mind a stratégiai (ITS, területfejlesztési programozás) tervezés során elengedhetetlen. Az ITS készítése során a kerületekkel való párbeszéd egyik témája az együttműködés volt, mely az egyeztetések eredményeinek ismeretében az alábbi területekre terjed ki a stratégia megvalósításának időszakában:

Fejlesztési kérdések, amelyekben a kerületi önkormányzatok számítanak a Fővárosi Önkormányzat érdekképviseleti, koordináló és kezdeményező szerepére:

- több kerületet érintő ügyek, projektek, pl. okos megoldások városi szintű összehangolása, fragmentáció és párhuzamosságok elkerülése; több kerületet érintő infrastruktúra-fejlesztések, hálózatos projektek; klímavédelmi intézkedések koordinációja;
- városhatáron átnyúló ügyek, projektek: elsősorban közlekedés, árvízvédelem, hálózatos projektek és általában a térségi szintű erőforrásgazdálkodás és gazdaságélénkítés;
- állami és egyéb szereplők nagy léptékű projektjeinek, szolgáltatásfejlesztéseinek koordinálása (egészségügy, közlekedés);
- kerületi szintet meghaladó jogi, finanszírozási kérdések előmozdítása – pl. olyan nagyobb területek tulajdonjogi háttérének rendezése, melyek akadályozzák a terület fejlesztésének, átalakulásának elindítását (pl. Népsziget, Csepel Művek, Csepel-Háros), nagyobb léptékű kármentesítését.

Egyedi, kerületi szintű együttműködés területei:

- projektek, amelyeknél fővárosi tulajdon és/vagy finanszírozási érintettség van jelen;

- üzemeltetési koordináció és jogi kérdések tisztázását igénylő ügyek (közterületek, utak fejlesztése, üzemeltetése);
- kerületet érintő forgalomszabályozás, közösségi közlekedési szolgáltatások változása;
- alközpontok minőségi fejlesztéséhez kapcsolódó közlekedési területek, gyalogosbarát városrészek és szolgáltatások fejlesztésének összehangolása;
- közműfejlesztések; csapadékvíz- és szennyvíz-kezelés problémáinak megoldása;
- parkolás – koordináció, szabályozási kérdések;
- turizmus – koordináció, szabályozás (turistabuszok parkolása, közlekedés; túlturizmus kedvezőtlen hatásainak kezelése, közösségi gazdaság kereteinek meghatározása);
- műemlékek és helyi védett épületeket megújítása – a Fővárosi Önkormányzat kezdeményező szerepe a források bővítésében;
- egészségügy – koordináció a kerületeken átnyúló ellátási kérdésekben, Egészséges Budapest Programhoz kapcsolódó fejlesztésekben;
- fejlesztések összehangolása általában: információ, fővárosi és helyi beruházások ütemezésének összehangolása;
- információ és adatmegosztás, adatharmonizálás.

EGYÜTTMŰKÖDÉS PEST MEGYEI ÖNKORMÁNYZATÁVAL ÉS A MEGYEI TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOKKAL

A Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács és munkaszervezetének megszűnésével az agglomerációs kérdések koordinálása Budapest Főváros Önkormányzata és Pest megye Önkormányzata feladatkörébe került. Budapest elsőszámú partnere a napi szintű ügyekkel is leginkább érintett agglomerációs szektor fejlesztésében és a szolgáltatások területi optimalizálásában Pest megye. A kistérségi együttműködések, szerveződések esetlegesek, így Pest megye Önkormányzata tudja leginkább az igényeket, érdekeket közvetíteni a Fővárosi Önkormányzat felé, melynek alapján a további intézkedések megtehetőek. A területfejlesztésről szóló törvény rendelkezése szerint a két önkormányzatnak regionális területfejlesztési konzultációs fórumot kell működtetni. A várostérség együttműködésen alapuló fejlesztése az alábbi tématerületek köré szerveződik:

TEMATIKUS

- Intelligens városműködés.
- Közlekedési fejlesztések és szolgáltatások.
- Közműszolgáltatások, árvízvédelem, csapadékvíz elvezetés.
- Gazdaságélénkítés és befektetésösztönzés.
- Turisztika – szervezeti együttműködés lehetőségei, várostérség bevonása a kínálatba.
- Közigazgatási határokon átnyúló zöldhálózat védelme, gazdagítása és kerékpáros hálózat fejlesztése.
- Humán infrastruktúra és szolgáltatási rendszerek – agglomerációs fejlesztések a szolgáltatások helyben történő igénybevétele, a helyi életminőség javítása és az ingázásból adódó fővárosi terhelés csökkentése érdekében.
- P+R kapacitások bővítése az agglomerációban az elővárosi vasútvonalakhoz, HÉV-ekhez kapcsolódóan.

TERÜLETI

- Ferihegyi Gazdasági Övezet.

4.3. MONITORING RENDSZER

Adatok, indikátorok, értékelés

A stratégiában kitűzött célok megvalósulását, a beavatkozások eredményességét, közvetlen és közvetett hatásait csak hosszabb távon lehet reálisan értékelni. A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet rendelkezése szerint a stratégiát az önkormányzat legalább négyévente felülvizsgálja (döntés-követés). A Fővárosi Önkormányzat a stratégiával összefüggésben ettől nagyobb gyakoriságú nyomon követési eljárást kíván bevezetni, éves szinten összegezve a változásokat.

A monitoring a releváns, könnyen ellenőrizhető adatok folyamatos figyelése, értékelése, amellyel követhető a stratégia végrehajtásának eredményessége. A monitoring visszajelzések alapján változtathatók, javíthatók a fejlesztésekre vonatkozó döntések. Jelenleg mind a smart city témakörhöz kapcsolódóan, mind az Európai Unió 2021-2027-es forrásfelhasználásának és azok hatásainak nyomon követésére számos adatkészlet formálódik. Ilyen például a Lechner Tudásközpont fejlesztés alatt álló TÉMOR rendszere, amely a települési fejlesztések tervezését, illetve a változások nyomon követését támogató adatbázis és informatikai rendszer, dashboard-alapú vizualizációval.

A monitoring rendszer tartalmának kiépítése során a következő feladatokat kell elvégezni:

Éves városjelentés

- » A nyilvános felületeken keresztül elérhető, Budapest gazdaságát, társadalmát és környezeti állapotát leíró statisztikai mutatók, nemzetközi indexek és nemzetközi nagyvárosi adatok feldolgozása, összehasonlító értékelése éves városjelentések keretében. Ezek a jelentések felhasználhatók az országos szak- és területi politikákban történő érdekérvényesítésnél és a városkommunikációban. A stratégia végrehajtásának értékeléséhez az általános trendek és a városfejlesztést, működést érintő jogszabályok nyomon követésére is szükség van, mivel a változások segíthetik, de ronthatják is a fővárosi intézkedések közvetlen eredményét. A párhuzamosság elkerülése érdekében és a költség-haszon szempontok figyelembe vételével a hazai és nemzetközi összehasonlító és trendelemző alkalmazások értékelésére és monitoring rendszerben való használatára érdemes törekedni, az adatforrás hosszú távú megbízhatóságát is figyelembe véve.

Meglévő adatok feldolgozása, értékelése

- » Az ITS egyik fontos fejlesztési területként azonosította a fővárosi adatgazdálkodás rendszerszintű kialakítását. Az ezt megalapozó adatstratégia készítése során fontos feladat a főváros már létező adatkészletének feltárása. A pályázatok és a projektjelentések szintén hozzáférhető indikátor adatokat tartalmaznak. A hozzáférhető adatok körét értékelni kell a monitoring szempontjából. Ez egyrészt segíti egy hosszabb távú, időben is összehasonlítható Budapest-specifikus monitoring rendszer kiépítését, ami már közvetlenül az intézkedések szintjén mérhetővé teszi a beavatkozások hatásait (pl. ügyfélelégedettség mérések, vállalati teljesítménymutatók, tényleges energiafogyasztás, megtakarítás stb.). Az egyes vállalati alrendszerekből származó adatok így már láthatóvá teszik a fővárosi intézkedések eredményeit összesítetten is.

Új adatgyűjtési mechanizmusok felállítása

- » A rendelkezésre álló adatokkal nem lefedhető intézkedések esetében primer adatfelvétel és erre épülő indikátor-rendszer – Budapest kutatási panel – kidolgozására van szükség ágazatközi koordinációval a hatékonyság, költségcsökkentés szempontjait is szem előtt tartva. Ezek elsősorban a szolgáltatásnyújtással kapcsolatos hiányok, fogyasztói elvárások és ügyfélélmény szisztematikus mérésére szolgáló mutatók. Ennek a városlakók igényeit középpontba állító, szolgáltató és zöld városról szóló stratégia megvalósításának kommunikációja szempontjából is nagy jelentősége van. Ennek alapján ki lehet alakítani egy összetett életminőségi indexet, amely jobban leírja a helyi sajátosságokat, nyomon követhetővé teszi a változásokat, közvetlenül összeköthető a Fővárosi Önkormányzat beavatkozásaival. Az önkormányzatnak közvetlen befolyása van a mutató értékének megváltoztatására.
- » A Budapest területén egyéb érdekeltek által megvalósított fejlesztések, projektek adatbázisának kialakítása (ingatlanfejlesztések, kormányzati fejlesztések stb.), felhasználása az értékelési során (kontextus indikátorok), valamint tervezés-támogató adatbázisként. Adott esetben további primer vizsgálatokra van szükség a városfejlesztést befolyásoló folyamatok nyomon követésére, a közeljövő

szükséges intézkedéseinek, érdekvégyesítési területeinek támogatására (pl. budapestiek egészségi állapota, vállalati relokációs folyamatok követése a COVID-19 járvány hatásaként, ennek térszerkezeti, területhasználati, fejlesztési hatásai stb.)

Szervezeti háttér, jelentések, kommunikáció

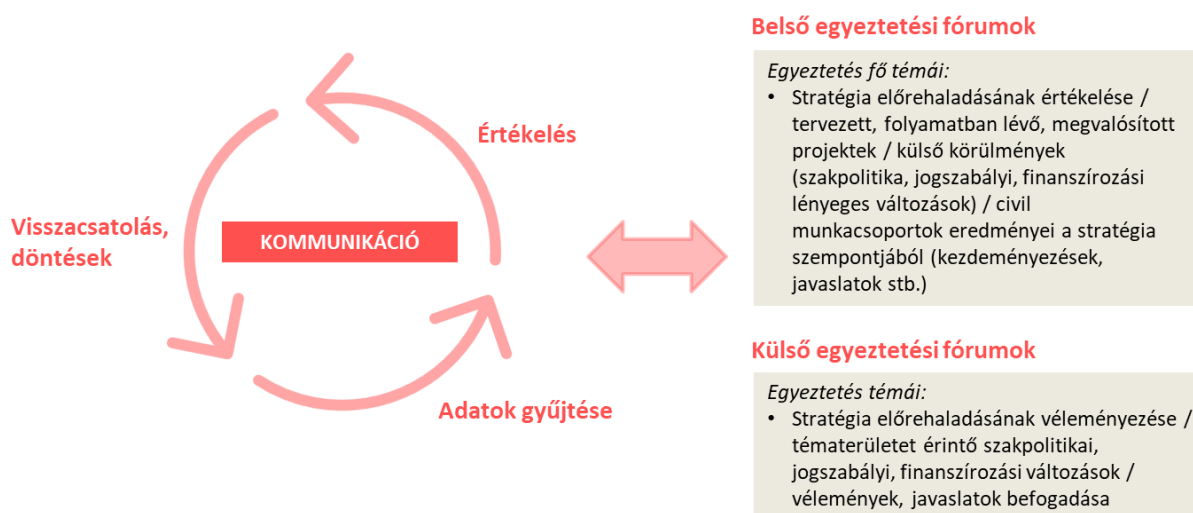
Tekintettel a Fővárosi Önkormányzat előtt álló gazdálkodási, projektfinanszírozási kihívásokra egy rendszeres belső egyeztető fórum felállítására van szükség, amely egyben a monitoring funkciókat is támogatja: értékeli a stratégia előrehaladását, a résztvevők ismertetik a szervezeti egységhez kapcsolódó tervezett, folyamatban lévő és megvalósított projekteket, a stratégia végrehajtását befolyásoló külső változó körülményeket (szakpolitikai, jogszabályi, finanszírozási változások). A részvételi, partnerségi szemléletet a monitoring folyamatban is érvényesíteni kell. Az elkészült monitoring jelentéseket a Társadalmi Együttműködési Osztály közreműködésével a civil rendelet keretében felállított munkacsoportok, továbbá az egyéb egyeztetési platformok (pl. Fővárosi Érdekegyeztető Tanács) véleményezik, egészítik ki. A különböző platformokon lehetőség van a változások, trendek, jövőbeli kihívások közös értékelésére.

A monitoring jelentések (éves városjelentés és a stratégia előrehaladásának éves értékelése) alapján vezetői szintű döntésre van szükség a stratégia módosítására, felülvizsgálatára vonatkozóan.

Szervezeti szempontból fontos, hogy az adatkezelés és a kapcsolódó analitikai feladatok ellátására vonatkozó szervezeti keretek kiépüljenek a következő években, mely feladatkör ágazat-és szervezeti egységek közötti koordinációs feladatokkal is bővül (smart koordinációs pont).

Biztosítani kell a monitoring rendszer (adatok, módszertan, értékelő jelentések, folyamat) átláthatóságát. A közlés módja azonban az érintettség és a célcsoportok sajátosságai alapján változó, itt a közérthető szövegezés és a vizualizáció eszközeinek használata javasolt.

a stratégia korrigálása, aktualizálása a monitoring és a változó helyzet elemzése alapján

4.4 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A külső és belső működési környezetben végbemenő – váratlan vagy a stratégiakészítés időpontjában bizonytalan – történések, változások a stratégia megvalósítására eltérően hatnak. Kockázatokon jelen esetben azok az események értendők, amelyek kedvezőtlenül érinthetik a megvalósítás folyamatát, a célok elérését, s amelyek bekövetkeztére különböző intézkedésekkel fel kell készülni. A kockázatok kezelése egyrészt az esemény bekövetkezésének megakadályozására, megelőzésére, másrészt a bekövetkezés esetén szükséges lépésekre terjed ki. A monitoring folyamat részeként a kockázatok nyomon követésére, illetve ezek adott esetben történő kiegészítésére van szükség.

A koronavírus járvány és a politikai környezet miatt a kockázatok közül ki kell emelni a pénzügyi vonatkozásúakat, ezek alapjaiban befolyásolhatják a tervezett fejlesztések megvalósulásának fokát. A Fővárosi Önkormányzatnak ezért a következő két évben a lehető legrosszabb forgatókönyvre is fel kell készülnie, ami szoros költségvetési tervezést mellett rugalmasabb döntéshozatalt is igényel a tervezett fejlesztések megkezdésére nézve.

A Stratégia megvalósulását befolyásoló kockázati események a bekövetkezés valószínűsége és a megvalósításra gyakorolt hatás alapján kerültek értékelésre.

BEKÖVETKEZÉS VALÓSZÍNŰSÉGE	HATÁS	JELLEG
1 alacsony	1 gyenge	T társadalmi/szociális
2 számottevő	2 mérsékelt	G gazdasági/finanszírozási
3 nagy	3 erős	K környezeti
		J jogi/politikai
		M műszaki
		B belső működési

Az azonosított kockázatok között azok szerepelnek, melyek stratégiai szinten, illetve több projekt vonatkozásában, a projektek életciklusa alatt jelentkehetnek.

KOCKÁZAT LEÍRÁSA	JELLEG	VALÓSÍNŰSÉG	HATÁS	KOCKÁZAT KEZELÉSE
<p>→ Olyan váratlan, hirtelen bekövetkező, de nagy hatású esemény (pl. katasztrófa, pandémia, terrorizmus), amely a Fővárosi Önkormányzat és gazdasági szervezeteinek költségvetését, ellátandó feladatait lényegesen befolyásolja, ezzel a stratégiai megvalósítására fordítható pénzeszközök csökkennek.</p> <p>→ (A COVID-19 járványhelyzet miatt a 2021-2022-es éveket ténylegesen befolyásoló esemény, bizonytalanság a vírus lefolyását illetően.)</p>	G	3	3	<p>→ Kezelés: Költségvetés újratervezése, belső erőforrások átszervezése, adott esetben a külső erőforrások növelésére való törekvés (hitel). A tervezett projektek közül azok megvalósítása, amelyek az adott költségvetési helyzetben megengedhetők, előnyben részesítve a helyzet kezeléséhez is hozzájáruló intézkedéseket.</p>
<p>→ A városok számára közvetlenül elérhető uniós források nagyságrendje elmarad a várakozásoktól, vagy egyáltalán nem lesz biztosított Budapest számára, melynek következtében a megvalósítható projektek volumene csökken.</p>	G J	3	3	<p>→ Megelőzés: Lobbitevékenység, szakmai anyagok kidolgozása.</p> <p>→ Kezelés: Költségvetési tervezési fegyelem, tartalékok képzése.</p> <p>→ Költségmegtakarítás a belső működésben.</p> <p>→ Projektportfólió naprakészen tartása, ütemezéssel kapcsolatos döntések rugalmassága.</p>
<p>→ Tartós recesszió a COVID-19 járványhelyzet hatásaként, Budapest hitelminősítésének romlása, Fővárosi Önkormányzat saját bevételeinek csökkenése (HIPA).</p>	G	2	3	<p>→ Kezelés: Költségvetési tervezési fegyelem, tartalékok képzése. Előrejelzések, gazdasági elemzések készítése, figyelemmel kísérése a tervezés támogatására.</p> <p>→ Költségmegtakarítás a belső működésben.</p> <p>→ Projektportfólió naprakészen tartása, ütemezéssel kapcsolatos döntések rugalmassága.</p>
<p>→ A 2021-2027-es időszakban az operatív programokon és helyreállítási eszközökön keresztül az önkormányzat számára elérhető források volumene a főváros népességarányához mérten jelentősen elmarad, ennek következtében a megvalósítható projektek volumene csökken.</p>	G J	3	3	<p>→ Megelőzés: Lobbitevékenység, szakmai anyagok kidolgozása.</p> <p>→ Kezelés: Költségvetési tervezési fegyelem, tartalékok képzése.</p> <p>→ Költségmegtakarítás a belső működésben.</p> <p>→ Projektportfólió naprakészen tartása, ütemezéssel kapcsolatos döntések rugalmassága.</p>
<p>→ Magyarország ellen induló uniós eljárások (jogállamiság) következményeként az uniós támogatások felfüggesztése, ami csökkenti a megvalósítható projektek körét.</p>	G J	2	3	<p>→ Megelőzés: Lobbitevékenység, nemzetközi diplomáciai kapcsolatok erősítése az európai városokkal, a Fővárost érő károk enyhítésére.</p> <p>→ Kezelés: Költségvetési tervezési fegyelem, tartalékok képzése.</p> <p>→ Költségmegtakarítás a belső működésben.</p> <p>→ Projektportfólió naprakészen tartása, ütemezéssel kapcsolatos döntések rugalmassága.</p>
<p>→ Fővárosi Önkormányzat működését, feladatait, projektjeinek végrehajtását érintő további jogszabályok, jogszabályváltozások megalkotása kormányzati oldalról.</p>	G J	3	3	<p>→ Megelőzés: Jogalkotási folyamat nyomon követése, nyilvános egyeztetési lehetőségek kihasználása magas színvonalú szakmai előkészítéssel.</p>

KOCKÁZAT LEÍRÁSA	JELLEG	VALÓSÍNŰSÉG	HATÁS	KOCKÁZAT KEZELÉSE
<p>→ A Kormány nem támogatja a Fővárosi Önkormányzat forrásbevonási törekvéseit (hitelfelvétel, helyi adók módosítása), a fővárosi költségvetést további elvonással sújtja.</p> <p>→ (A COVID-19 járványhelyzet miatt a 2021-2022-es éveket ténylegesen befolyásoló esemény, de további bizonytalanság a vírus lefolyását illetően.)</p>	G J	3	3	<p>→ Megelőzés: Együttműködés az önkormányzatokkal egyéb szakmai és érdekvédelmi szervezetekkel, érdekvédelem.</p> <p>→ Kezelés: Költségvetési tervezési fegyelem, tartalékok képzése.</p> <p>→ Költségmegtakarítás a belső működésben.</p> <p>→ Projektportfólió naprakészen tartása, ütemezéssel kapcsolatos döntések rugalmassága.</p>
<p>→ Változások a városvezetés politikai összetételében, ami a stratégiai irányok megváltoztatásával jár.</p>	J B	2	3	<p>→ Megelőzés: Széleskörű együttműködés, a lakosság igényeire és a fejlesztési szükségletekre épülő, konszenzussal elfogadott stratégiai dokumentum elfogadása, mely beépíti az eddigi – korábbi városvezetés alatt készült – szakági dokumentumok döntéseit is.</p> <p>→ Az átláthatóság biztosítása a Stratégia megvalósítása során monitoring jelentések közzététele, széleskörű együttműködési rendszer kiépítése a megvalósítás során is.</p>
<p>→ A Kormány által megvalósított fővárosi beruházások, tervezett fejlesztések nincsenek összhangban a fővárosi szándékokkal, alapelvekkel, esetleg ellehetetlenítik az önkormányzat tervezett fejlesztéseit.</p>	J	2	3	<p>→ Megelőzés: Együttműködés az FKT-ban, fejlesztési szándékok, ütemezés és projektek tartalmának egyeztetése.</p> <p>→ Kezelés: A közvélemény, érintettek tájékoztatása a tervezett kormányzati beruházásokról, fejlesztési elképzelésekről.</p>
<p>→ Belső szervezeti megújulás lelassul, plusz források nem állnak rendelkezésre a humánerőforrás képzésére, új pozíciók kialakítására.</p>	B	2	2	<p>→ Megelőzés, kezelés: Belső eljárási, együttműködési protokollok kidolgozása és bevezetése.</p> <p>→ Rugalmas erőforrásszervezés, horizontális munkacsoportok működtetése a Hivatal különböző egységeinek bevonásával.</p>
<p>→ A versenyszférától alacsonyabb munkabérek miatt fellépő munkaerőhiány, betöltetlen pozíciók, nagy fluktuáció, ami hatással van az elvégzett feladatok minőségére, mennyiségére.</p>	B	2	3	<p>→ Megelőzés, kezelés: Munkavállalók motiválása, ösztönzők kialakítása (pl. rugalmasabb munkaszervezés); ösztöndíj és gyakornoki rendszer az utánpótlás biztosításához; együttműködés külső szervezetekkel, gazdasági szervezetekkel a feladatok ellátásában.</p>
<p>→ A fejlesztések összehangolatlansága a szervezeti egységek közötti koordináció elégtelensége miatt, a sinergiák nem kerülnek kihasználásra, párhuzamos erőforrások, kapacitások épülnek ki.</p>	B			<p>→ Megelőzés, kezelés: Rendszeres belső stratégiai monitoring csoport kialakítása az információk megosztására, a tervezett fejlesztési szándékok kölcsönös megismerésének biztosítására.</p>
<p>→ Közbeszerzések, projektelőkészítés tervezett határidejének csúszása.</p>	B J	2	3	<p>→ Megelőzés, kezelés: Fővárosi Önkormányzat koordináló szerepe – felelősségi körök pontos meghatározása, átláthatóság biztosítása.</p>
<p>→ Innovatív közbeszerzés alkalmazásának korlátai.</p>	B J	3	2	<p>→ Megelőzés: Egyeztetés a konkrét pályázatok kapcsán a Közbeszerzési Hatósággal.</p>

KOCKÁZAT LEÍRÁSA	JELLEG	VALÓSZÍNŰSÉG	HATÁS	KOCKÁZAT KEZELÉSE
→ A projektek végrehajtását támogató döntések elhúzódása politikai okok, vagy egyes kerületek eltérő álláspontja miatt.	B J	3	3	→ Megelőzés: A fejlesztési folyamatok, döntések átláthatóságának biztosítása, korai bevonás és egyeztetések a döntéseket megelőzően. Döntéselőkészítő dokumentumok előzetes véleményezésére hosszabb idő biztosítása, visszacsatolás, egyeztetés lehetőségének biztosítása.
→ A projektek végrehajtásában közreműködő vállalkozások hibás teljesítése – csúszás, elégtelen minőség. Többletköltségek a megvalósítás során a projekteknél (kivitelezési költségek növekedése, többletfeladatok)	M B	3	3	→ Megelőzés: Jól előkészített közbeszerzési folyamatok – kivitelező körültekintő kiválasztása, szerződésekben megfelelő jogi eszközök (biztosítékok, garancia-vállalás stb.) tartalékképzés a projektek költségvetésében.
→ Tulajdonjogi problémák – pl. közmű, közlekedésfejlesztési projektek előkészítésénél.	J B	2	2	→ Megelőzés: Időben történő kezelés, jogi eszközök (településrendezési eszközök) alkalmazása, együttműködés a kerületekkel.
→ Lakossági konfliktusok a projektek megvalósításával járó kellemetlenségek miatt (építkezéssel járó zaj- és légszennyezés, megnövekedett forgalom stb.) vagy a beruházások jellege miatt.	T B	2	2	→ Megelőzés, kezelés: Már a projektek előkészítése során megfelelő kommunikáció, érdekelték bevonása, részvételi tervezés alkalmazás, mely a végrehajtás fázisában is többféle módon történik (a kötelező nyilvánosságbiztosításon túl).
→ Alacsony elérés, lakossági közömbösség a társadalmi projektek esetén és általában a részvételi eljárásokban.	T B	3	2	→ Megelőzés, kezelés: Kommunikáció, bevonási stratégiák alkalmazása már a projektek előkészítése során is, hatékony kommunikáció és nyilvánosságbiztosítás.
→ Széttartó, diverz kommunikáció a különböző szereplők miatt – egymást gyengítő vagy ellentmondásos tartalom.	B	2	3	→ Megelőzés, kezelés: Szervezetfejlesztés, belső képzések, összehangolást erősítő mechanizmusok
→ A projektek megvalósításánál nem érvényesülnek a környezeti és esélyegyenlőségi szempontok.	K T	2	3	→ Megelőzés: Szervezeti erőforrások kiépítése a horizontális érvényesítés biztosításához, belső szabványok kidolgozása.
→ Külső partnereknél kapacitáshiány / kompetenciák hiánya az együttműködésre.	T B	2	2	→ Kezelés: Széleskörű és folyamatos kapcsolatépítés, új eszközök, módszerek kialakítása az együttműködésre, kompetenciák fejlesztése közös projekteken keresztül.
→ Jogsabályok és a főváros szándékaival ellentétes tevékenységek, amelyek rontják a végrehajtott környezeti intézkedések eredményeit	J K	3	3	→ Megelőzés: Lobbitevékenység és széleskörű együttműködés, az ügyek társadalmi nyilvánosságának biztosítása.